

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

34'üncü Toplantı

25 Haziran 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun 28'inci Dönem ikinci devresinin hayırlı olmasını temenni ettiğine ve bugünkü gündeme ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin yapmış oldukları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin aciliyetinin olmadığına ve kendilerinin "refah paketi" adıyla verdikleri kanun teklifinin gündeme alınmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak geldiğine ve öncelikle emeklilerin ve çalışanların sorunlarının çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

----0----

34'üncü Toplantı

25 Haziran 2025 Çarşamba

----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,

Komisyonun 28'inci Dönem ikinci devresinin hayırlı olmasını temenni ettiğine ve bugünkü gündeme,

Samsun Milletvekili Erhan Usta ve İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin yapmış oldukları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Samsun Milletvekili Erhan Usta, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin aciliyetinin olmadığına ve kendilerinin "refah paketi" adıyla verdikleri kanun teklifinin gündeme alınmasını beklediklerine,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak geldiğine ve öncelikle emeklilerin ve çalışanların sorunlarının çözülmesi gerektiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî ve 5 milletvekilinin (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü ve 35'inci maddelerine, 14'üncü maddesinin Anayasa'nın 73'üncü ve 104'üncü maddelerine aykırılığı dikkate alınarak, Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasına ilişkin önerileri kabul edilmedi.

Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 20.17'de toplantıya son verildi.

25 Haziran 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.03
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, teklif sahipleri, değerli milletvekilleri, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum.

Komisyonumuzun 34'üncü Birleşimini açıyorum.
Toplantı yeter sayımız vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun 28'inci Dönem ikinci devresinin hayırlı olmasını temenni ettiğine ve bugünkü gündeme ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bugün Komisyonumuzun 28'inci Dönem ikinci devresinin kanun teklifi gündemiyle ilk toplantısı için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bu vesileyle, yeni çalışma dönemimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum ve gündeme geçiyorum.

Gündemimizde (2/3160) esas numaralı Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Sayın Seydi Gülsoy ile 106 milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklif sahibinin sunumuna geçmeden önce Komisyon Salonu'muzda bulunan bürokratlarımızın, kurum temsilcilerimizin kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam mı değerli arkadaşlar?

Evet, gündeme geçeceğim değerli milletvekilleri.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nedir mesele Sayın Usta?

ERHAN USTA (Samsun) - Usulle ilgili konuşacağım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin aciliyetinin olmadığına ve kendilerinin "refah paketi" adıyla verdikleri kanun teklifinin gündeme alınmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Çok teşekkür ederim.

Bütün arkadaşlara, kamu temsilcilerine, herkese günaydın.

Şimdi, Değerli Başkan, özellikle, verginin olduğu yine bir torba kanun teklifini görüşeceğiz, görüşelim, yapılması gereken işler var. Aciliyeti nedir, onu çok anlayabilmiş değilim. 19 tane madde var, zaten bu maddelerin 6 tanesi uygulamaya açıklık kazandırmak, yanlış anlaşılmalara önlemek filan diye... Bunun detaylarında duracağız yani ne kadar kötü kanun yaptığımızın da bir işareti. Değerli arkadaşlar, 19 maddenin 6 tanesi, işte anlaşmazlık olmuş, onları çözelim, edelim, sarahat kazandıralım babından maddeler ama şimdi toplum yanyanıyor, bunu görmek lazım. Bakın, bugün KAMU-İŞ sendikası açlık sınırını açıkladı, 27.415 lira - Sayın Başkan, bunu niye anlattığımı birazdan söyleyeceğim, usulle alakasını söyleyeceğim- bütün toplum diyor ki: "Ya, şu asgari ücret güncellemesi yapılmalı." E, şimdi, bununla ilgili Hükümetten bir adım yok. 27.415 lira... Kaç lira fark var? Asgari ücret bugün 5.310 lira açıklık sınırının altında, yıl sonunda bu aradaki fark 8 bin lirayı geçecek. 14.469 lira en düşük emekli maaşı yani aradaki fark 13 bin lira, yüzde 52'sine düştü. O zaman bizim gündemimize bir bakmamız lazım. Yani gündemimize uygulamaya açıklık kazandıran; efendim, ne bileyim ben, işte, şunları da yapalım, bunları da yapalım türünden şeyleri mi alacağız yoksa bizim gündemimizde bunlar olması lazım? Yani şimdi, bakın, en düşük emekli maaşı, biliyorsunuz, kanuni düzenleme yapılmayınca değişmeyecek ve birçok insan kök ücret üzerinden, kök maaş üzerinden artış aldığı için 2,5 milyona yakın insan temmuz ayında bu kadar sıkıntıya rağmen sıfır zam alacak. Yani açıklık sınırının yarısında bir en düşük emekli maaşı var ki 4 milyon kişi en düşük emekli maaşından maaş alıyor, bununla ilgili hiçbir düzenleme bizim gündemimizde yok. Ne zaman yapacağız bunu? İşte, haziranın sonu, bunla ilgili bir kanun gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Biz bunu bekliyoruz, bunun olması gerekir diyoruz ama bununla ilgili herhangi bir şey yok. Diyeceksiniz ki "Siz teklif verin." Verdik, bizim İYİ Parti Grubu olarak "çalışanların refah paketi" adı altında bir kanun teklifimiz var Sayın Başkan, usulle alakası da bu. Komisyona havale edildi, niye gündeme almıyorsunuz, niye bizim kanun teklifimizi gündeme almıyorsunuz? Bırakın AK PARTİ Grubu, MHP Grubu reddedecekse reddetsin. Orada ne var? Orada en düşük emekli maaşının kademeli bir şekilde asgari ücret seviyesine getirilmesi var, asgari ücret tespit komisyonunun oluşumu var, seyyanen zam meselesi var, şu anda toplumun gündeminde olan, Türkiye'yi yakan problemlerin çözümü var ve bunların maliyet analizi var, etki

analizi yapılmış. Toplam maliyeti 735 milyar lira yani sizin İmamoğlu operasyonunda yaptığınız ilk etkidenden gelen 950 milyar liranın daha altında bir maliyeti var, bunu gündeme almıyorsunuz, iki gün önce verilmiş kanun teklifini getiriyorsunuz Komisyonun gündemine alıyorsunuz, böyle şey olmaz. Toplum bizden bunları bekliyor, vatandaş bunları bekliyor. Size ulaşmıyorlar mı bilmiyorum ya, bize her gün insanlar "Ya, bu asgari ücret ne olacak arkadaş, en düşük emekli maaşı ne olacak, biz perişanız." diye ulaşıyor ama bununla ilgili sizin bir gündemimiz yok Sayın Başkan. Dolayısıyla, istirham ediyorum yani illaki bizim olması gerekmiyor, bizim böyle bir kanun teklifimiz olduğu için söylüyorum ama bunları gündemimize alalım.

Bakın, şimdi, şu 21 maddenin 2 maddesini çıkartıyorum 19 maddenin içerisinde acil diyebileceğimiz, toplumun şu meselesini çözeceğiz diyeceğimiz hiçbir şey yok. Bunları niye koymuyoruz, bunları ne zaman yapacağız? Meclis iki gün sonra tatile girecek yani temmuz ayı geldi. Enflasyonu beklemeye gerek yok en düşük emekli maaşı için, kabaca enflasyonun ne geleceği haziran ayında belli. Yani bunun için şimdi bugün biz önerge de vereceğiz, bakalım önergemize tavrınız ne olacak onu da göreceğiz en düşük emekli maaşının düzeltilmesiyle ilgili ama insanlar az çok önünü görsün. Yani burada tamam direkt asgari ücret seviyesine getiremeyebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, toparlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Direkt hemen getiremeyebiliriz ama bir kademe koyalım, ortaya bir plan koyalım ve bütçe önceliğimizi Sayın Başkan buna göre tespit edelim. Hükûmet de dolayısıyla başka meselelere para ayırmasın ayırmayacaksa yani Türkiye'nin önceliğinin bu olması lazım ya, insanlar açlık sınırının yarısı kadar ücret alıyor arkadaşlar, Türkiye böyle bir şeyi hiç yaşamadı, bakın, hiç yaşamadı. Hani bunları konuşa konuşa insan bazı şeyleri kanıksıyor veya bazı sözlere, laflara alışıyor. Açlık sınırının yarısının altında 4,5 milyon insanın maaş alması ne demek arkadaşlar ya, ne demek ya? Bir akşam yemeği parasına insanlar bir ay geçirmek durumunda ailesiyle birlikte, bir de ev kirası verenleri düşünün. Hakikaten olmaz, bu toplum... Böyle sürdürüremeyiz, ne olacak böyle? Gelin bunları gündeme alalım, biz Plan ve Bütçe Komisyonuyuz. Yasama, yürütme, yargıyı şimdi Mustafa Kalaycı ve Sayın İsmail Faruk Aksu'ya sorsak diyecek ki: "Yeni sistemde erkler ayırımı çok kuvvetli." Kuvvetliyse kardeşim, gelin biz yasama olarak vazifemizi yapalım. Hükûmet "Param yok." desin veya şurayı kıssın kısacaksa yani yapalım vazifemizi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, toparlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlıyorum ama içimiz yanıyor Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, değerlendireceğiz maddeleri Sayın Usta.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Temmuzda çalışacağız zaten.

ERHAN USTA (Samsun) - Temmuzda çalışma meselesi değil yani şu anda insanlar aç değil mi, temmuzda mı acıacak insanlar?

CAVİT ARI (Antalya) - Yıllardır çalışıyorsun İsmail Bey, çözmemişsin, temmuzda mı çözeceksin?

ERHAN USTA (Samsun) - Aç değil mi şu anda insanlar, Uşak'ta aç değil mi, sana gelmiyor mu bu şikâyetler? Sizin tuzunuz kuru tabii değil mi, tuzun kuru nasıl olsa, böyle şey olur mu ya, yapma.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle sataşmasın bana, mantıklı bir şey söylesin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir müsaade eder misiniz?

ERHAN USTA (Samsun) - Mantıklı bir şey söyle kardeşim. Ben milletin duygusunun tercümanıyım, hesabının kitabının ne olduğunu da biliyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Milletin sorununu AK PARTİ çözmüştür.

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, hesap kitap vererek söylüyoruz, her birinin rakamını vererek söylüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle bir şey olmaz, bu kadar vurduğum duymazlık olmaz, işine geldiği gibi konuşuyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdiye kadar bu milletin sorununu Cumhur İttifakı çözmüştür, AK PARTİ çözmüştür.

ERHAN USTA (Samsun) - Allah Allah! Kardeşim, geçmişte yaptıklarınla falan söyleme.

CAVİT ARI (Antalya) - Çözemediniz yıllardır, şimdi mi çözeceksin İsmail Bey?

ERHAN USTA (Samsun) - Müflis tüccar eski defterleri açarmış, yirmi yıl önce iyi yapmıştık biz... İflas etmişsin sen. Bak, siyaset yapmıyorum ben, gelin beraber çözelim diyorum, altında hepimizin imzası olsun diyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sen ne yapıyorsun?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir dakika, hayır, arkadaşlara...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yarım saattir konuşuyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kimse bir şey yapmıyor Sayın Usta, bir saniye. Bir saniye değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bizim çalışıp çalışmadığımızı nereden biliyorsun sen?

ERHAN USTA (Samsun) - Geldi mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Geldiği zaman görürsün.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne zaman geldi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Nereden biliyorsun çalışıp çalışmadığımızı.

ERHAN USTA (Samsun) - Şu anda insanlar açlık sınırının yarısında maaş alıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bitirince haber verin de...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir akşam yemeğiyle insanlar bir ay geçiniyor biliyor musun?

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Sen benim nasıl yaşadığımı bilmiyorsun, ben senin gibi yaşamıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Sayın Usta, değerli arkadaşlar; birbirimizi kırmaya gerek yok, meramımızı anlatabiliriz; lütfen, istirham ediyorum sizden.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle yapıyoruz zaten de...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Usta; sizlerin kanaatleri, görüşleri, çalışmalarını kayıtlara geçti, görüşlerinizi ifade ettiniz.

ERHAN USTA (Samsun) - Gündeme almanızı bekliyoruz. Bizim refah paketini Sayın Başkanım, gündeme alın, tartışalım, bizim verdiğimiz rakam olmasın, başka rakam olsun; önemli değil ama gündeme alalım ya! Neleri gündeme alıyoruz ya! Böyle bir şey olur mu ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî'ye söz vereceğim.

Sayın Türelî, buyurun.

Siz de mi usul üzerine?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

2.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, gündemdeki (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak geldiğine ve öncelikle emeklilerin ve çalışanların sorunlarının çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artık âdet olduğu üzere, yine bir torba kanun var. Geçen merak ettim -bize gelen- şu ana kadar 22 kanun gelmiş iki yıl içinde, hani bütçeleri saymıyorum, tabii, zaten bütçe... İçinde acaba torba kanun formatında olmayan var mı dedim, bir baktım, sermaye piyasasıyla ilgili düzenlemeler var, bir de bu Dışişlerini Güçlendirme Vakfı var, onun dışında hepsi torba kanun, birbiriyle ilişkisiz konular ve hiçbirisi tali komisyonda görüşülmeden önümüze gelen konular; ayıp, bu olmaz. Kaçınıcı kere söylüyoruz. Bir kere olur, birtakım düzenlemeler olur, yılda bir kere gelir, bir yasama döneminde bir kere gelir, denir ki: "Bir ihtiyaç var." Tamam. Yani böyle bir görüşme sistemi yok. Bakın, şu anda 21 madde, yürürlük ve yürütme hariç 19 madde, 13 ayrı kanunda değişiklik yapılıyor ve bunun 7 maddesi Sanayi Komisyonunu ilgilendiriyor.

(Uğultular)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Arkadaşları uyarın lütfen.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bakın, Komisyonun adı şu: Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu. Yani aslında güzel, İç Tüzük'te güzel belirlenmiş, bak, sanayi var, ticaret var, enerji, tabii kaynaklar, bilgi ve teknoloji; "Hepsi, bunları ilgilendiren konular beraber görüşülsün." deniyor. Ama nerede? Tali komisyon görüşmemiş, asli komisyon olarak ona gitmesi gereken maddeler buraya gelmiş. Hadi diyebilirsiniz ki: "Bazıları bunların mali hükümler içeriyor." Ama böyle olmaz, böyle bir görüşme sistemi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Şimdi, diğer taraftan, genel gerekçeye bir baktım yani -vergi- bu bir vergi kanun teklifi ama bakıyorum, içinde diyor ki: "Hazırlanan kanun teklifinde kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması, ihtilafların önlenmesi ve hukuki belirliliğin artırılması..." Vergi adaletinin güçlendirilmesine ilişkin hiçbir şey yok. Türkiye'nin en büyük sorunu... Bir de "vergi adaletinin güçlendirilmesi" diyor, "sağlanması" deyin bari, sağlanmış da güçlendiriyor musunuz? Vergi adaleti mi var Türkiye'de? Bunun içinde vergi paketi yok. Bugün Türkiye, cumhuriyet tarihinin belki en büyük ekonomik krizini yaşıyor. Bütün politikalar çöpe atıldı, iki yıllık, üç yıllık bir politika dönemi vardı, 1'inci yıl geçiş dönemi olacaktı, 2024 Hazirana kadar, Haziran 2025'e kadar geldik şimdi, deflasyon dönemi olacaktı, indirecektik, enflasyon inecekti, ondan sonra istikrar dönemi olacaktı. Nerede? İki yıl önce başlanan seviyesinde enflasyon, ekonomiye ilişkin tüm göstergeler bozulmuş ve burada, önümüzde bir vergi paketi yok. Zaten bu işin harcama kısmında tasarruf ve verimlilik paketi vardı, zaten orada bir şey yok ne israf engellendi ne bir şey oldu; doğru dürüst bir tasarruf yok. Harcamalarda bir yeniden belirleme, daha verimli çalışan bir devlet yapısına ilişkin bir şey yok ama vergi kısmında da hiçbir şey yok. Yani vergi diye önümüze getirilen bu mu Allah aşkına? Ayıp değil mi?

Diğer taraftan, bakın, en büyük bölüşüm şoku yaşıyor. Bunun için de ücretler, vergi dilimlerinin genişletilmesi yok. 158 bin liraya kadar yüzde 15; 158 bin 330 bin 330 bin 800 bin arası yüzde 20; 330 bin 800 bin arası yüzde 27.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Bugün Türkiye'de asgari ücretin biraz üstünde alan kesimlerin hepsi üç dört ay sonra zaten bir üst dilime; ilerleyen 8'inci, 9'uncu ayda da bir üst vergi dilimine giriyor. Nerede vergi dilimi? Getirin, vergi dilimini koyalım buraya, hadi Parlamento olarak yasa yapalım beraber, vergi dilimlerini genişletelim. Yıllardır yapmamışsınız, yeniden değerlendirme oranının altında belirlemişsiniz, ondan sonra bir bakıyorsunuz ki zaten burada kazanç... Zaten ortada bir para yok, enflasyon kadar bir fark alıyorsunuz. Enflasyon TÜİK'in belirlediği enflasyon, rakamlarının hiçbir şekilde inanılabilirliği, güvenilirliği yok. Koskoca Türkiye'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin istatistik kurumuna kimse inanmıyor. Bu kadar gayriciddi bir iş var ve bunun bedeli, bölüşüm ilişkilerinin gittikçe bozulması. Zengin daha zengin, fakirin daha fakir olduğu bir yapının içindeyiz ve burada bir şey yok. Emeklilerin hepsinin gözü kulağı bizde, sosyal medyada mesaj yağmuru altındayız. Nerede burada, ne var? Ne var burada? En düşük emekli maaşının artırılması mı var? 14.469 lira arkadaşlar. Yaklaşık 3,9 ya da 4 milyon kişi bu şekilde en düşük emekli maaşı alıyor. Böyle bir şey var mı? Aylık

bağlama oranları zaman içinde düşürülmüş, güncelleme katsayıları düşürülmüş; gelin, bunları yeniden düzenleyelim, hep beraber bir paket getirelim. Var, buna ilişkin tekliflerimiz var, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak hepimizin kanun teklifleri var. Refah payı verelim emekliye.

Diğer taraftan, asgari ücret... Asgari ücret açlık sınırının altında ve yılda 1 kere asgari ücret belirliyorsunuz. Bu kadar büyük krizin olduğu ekonomi içinde, insanların çöpten yiyecek topladığı bir Türkiye'nin içinde asgari ücreti yılda 1 kere belirliyorsunuz; böyle bir şey yok. 2 kere bile değil, 4 kere; üç ayda bir belirleyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, 3 defa açtım mikrofonunuzu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim, bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Görüşlerde geniş yer vereceğim size.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yok, bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biraz daha geneli üzerine döndü görüşleriniz. Vereceğim size söz.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani buradaki hikâyenin içinde bakın, bu, önümüze kanun teklifi olarak geldi; gelin, burada birlikte çalışalım, biz hazırız. Vergi adaletini sağlayalım, dolaylı vergi, dolaysız vergi ayırımı, hepsine ilişkin görüşlerimizi belirtelim; birlikte yapalım bu işi. Hep söylüyoruz, bu konuda her tür desteği vermeye hazırız. Vergi adaletini sağlayacak her politikanın altında Cumhuriyet Halk Partisi olarak varız.

Diğer taraftan, genel ücretler seviyesiyle ilgili bakalım, ne yapmamız gerekiyorsa onları yapalım, genel ücret seviyelerini yukarıya doğru çıkaralım. Emeklilerin sorunlarını çözelim, bu ülkede çalışan insanların sorununu çözelim. Toplum bizden bunu bekliyor, yoksa biz burada ne yapıyoruz, görüşeceğiz bunları, geçecek, gidecek, Meclis kapanacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'in yapmış oldukları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, usule ilişkin görüşleriniz kayıtlara geçmiştir. Komisyonumuzun gündemine gelen düzenlemeyi İç Tüzük'ün ilgili maddeleri gereğince hem dağıtımıyla hem de gündeme alınmasıyla alakalı gerekli maddelere uyulmuştur; bunu ifade etmek isterim.

ERHAN USTA (Samsun) - Uyuyorsunuz da bizim gönderdiğimiz gündeme almıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Parlametonun içinden çıkmıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bütün gruplara aynı mesafe olmanız lazım. Alın gündeme, Komisyon üyelerimiz söylesin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben bütün gruplara aynı mesafedeyim.

ERHAN USTA (Samsun) - Nasıl aynı mesafedesiniz?

CAVİT ARI (Antalya) - Bize biraz uzaksınız Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - En yakın sizemim.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Mesafe olarak en yakın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - En uzak Sayın Usta'ya duruyorum şu an, mesafemiz böyle duruyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Herkese yakın olmanız lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, o konu başka, orada beraberiz zaten.

ERHAN USTA (Samsun) - Gerçekten bunları gündeme alalım Sayın Başkan. Komisyon reddetsin ya, alalım gündeme, herkes düşüncesini söylesin. Niye almıyorsunuz gündeme? Dolayısıyla aynı mesafede değilsiniz yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ⁽¹⁾

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi, verdiği teklifle alakalı, yaptığı çalışmayla ilgili görüşlerini ifade etmek üzere Osmaniye Milletvekili Sayın Seydi Gülsoy'a söz veriyorum.

Sayın Gülsoy, buyurun lütfen.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkürler Başkanım.

Değerli Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli bakan yardımcılarımız, değerli genel müdürlerimiz, bürokrasimizin kıymetli yöneticileri ve uzmanları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve kanun teklifi görüşmelerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Komisyon sürecinde vereceğiniz destekler için şimdiden teşekkür ediyorum.

⁽¹⁾ (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

İlk imza sahibi olduğum Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Komisyon görüşmelerine başlamış bulunmaktayız. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle kayıt dışıyla mücadele edilmesi, vergide adaletin güçlendirilmesi, indirim ve istisnalara sınırlar getirilmesi, dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması ve ihtilaflı olan konuların hukuki belirliliğinin artırılması amacıyla çeşitli konularda kanuni düzenlemenin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye Yüzyılı vizyonumuz doğrultusunda ekonomik hedeflerimize sağlam adımlarla yürümekteyiz. Bu doğrultuda, vergide adalet ve etkinliği artırmayı, kayıt dışıyla mücadeleyi, indirim ve istisnaları azaltmayı, hukuki belirliliği sağlamayı amaçlayan düzenlemeleri içeren kapsamlı bir kanun teklifi hazırlamış bulunmaktayız. Herkesin gücü oranında vergi ödediği, vergiden kaçınmanın değil vergiye güvenin teşvik edildiği, kayıt dışılığın değil dürüst mükellefin ödüllendirildiği bir mali sisteme doğru kararlı bir şekilde adım atıyoruz. 21 maddeden oluşan kanun teklifimizde 13 farklı kanununda düzenleme yapılmakta olup yürütme yürürlük maddesi hariç bunların 15 maddesinde vergiye yönelik düzenlemeler yer almaktadır. Bu kanun teklifi, sadece bir vergi düzenlemesi değil ekonomik adalet tesisi, hukuki belirliliğin güçlenmesi ve vergi güvenliğinin artırılması yönünde önemli bir düzenlemedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifin ilk 3 maddesinde Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu maddelerde kıymetli maden ve taşların yurt içinde alım satımına ilişkin ikincil mevzuata esas teşkil eden yetkilere -kanunda- yer verilerek bu hususa ilişkin hukuki çerçeve netleştirilmektedir. Mevcut durumda uygulanan idari yaptırım tutarları revize edilmekte ve faaliyet izni alınması zorunlu olan konularda izinsiz faaliyette bulunanlara uygulanacak yaptırım yeniden belirlenmektedir. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümler dikkate alınarak yetkili müesseseler, kıymetli madenlerin aracı kuruluşları ve rafinerilerinin hangi faaliyetlerinin izne tabi olduğu, verilen izinler kapsamında tahsis edilecek ücretlerin hangi tutarlarda ve hangi usuller esasına göre tahsil edileceği, bahse konu şirketlere faaliyet izinlerini vermeye ve söz konusu izinleri iptal etmeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu hususları açıkça düzenlenmekte ve kanuna eklenen ücret tarifesiyle kanun kapsamında her türlü izin türü için ücretler belirlenmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifin 4'üncü ve 5'inci maddeleri Vergi Usul Kanunu'na ilişkin düzenlemeleri içermektedir. 4'üncü maddede kayıt dışıyla mücadelede önemli yer teşkil eden yoklamalarda etkinliği artırmak ve gereksiz ihtilafların önüne geçmek amacıyla düzenleme öngörülmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından geliştirilen elektronik yoklama sistemiyle yoklamalar vergi dairelerindeki tablet bilgisayarlar aracılığıyla elektronik ortamda gerçekleştirilmekte ve bu yoklamalara ilişkin fişlere de elektronik ortamda erişilebilmektedir. Yoklamalarda yoklama yapılan yerin konumu GPRS kaydıyla otomatik olarak kayıt altına alındığı gibi, tespit edilen hususlar fotoğraflanmakta ve bu koordinatlar bilgisi elektronik ortamda düzenlenen fişlerin ayrılmaz bir parçası hâline gelmektedir. Oluşturulan sistemle elektronik ortamda tespit edilen hususların sıhhati net olarak ortaya konulabilmektedir. Bu kapsamda, elektronik ortamda düzenlenen yoklama fişlerinde, hakkında yoklama yapılan veya yetkili mükellefin yoklama esnasında bulunmaması veya imzadan çekinmeleri durumlarında polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinin imzasının aranması uygulamasına son verilecektir. Elektronik ortamda yapılan yoklamalarda işlevsiz kalan bir prosedürün kaldırılmasını öngörüyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Vergi Usul Kanunu'nda yapılan diğer bir düzenleme ise Gelir İdaresi Başkanlığının saha denetimlerinin kapasitesinin artırılmasına yönelik düzenlemedir. Gelir İdaresi Başkanlığı, saha denetimi kapsamında, sürekli, hafta sonları dâhil olmak üzere mesai saatleri dışında saha denetimleri gerçekleştirmektedir. Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında belirlenen sayının üzerinde personel saha denetiminde görevlendirilir hâle gelmiştir. Lakin, mevcut düzenleme gereğince, Gelir İdaresi Başkanlığı toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde 20'sini saha denetimlerinde görevlendirmesi üzerine fazla çalışma ücreti ödeyebilmektedir. Saha denetimine fiilen çıkan ve mesai saatleri dışındaki denetimlere katılıp fazla çalışma ücreti ödenecek personel sayısının artırılması ve ayrıca mesai saatleri dışında yapılan denetimlerdeki fazla çalışma ücretinin de güncellemesi amacıyla maddede değişiklik öngörmekteyiz. Düzenlemeyle fazla çalışılan her bir saat için ödenen 160 gösterge rakamının 300 gösterge rakamına yükseltilmesi ve kurumun toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının en fazla yüzde 20'sinin yerine yüzde 40'ına fazla çalışma ücreti ödenmesi sağlanmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifimizin 6'ncı ve 7'nci maddelerinde KDV Kanunu'na ilişkin düzenlemeler öngörülmektedir. 6'ncı maddeyle Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıfların ve bu kurum tarafından yönetilen mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışının KDV'sinde istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

7'nci maddeyle kayıt dışılıkla mücadele kapsamında akaryakıt ve LPG ürünlerinin ithalatı ile yurt içi teslimlerine yönelik vergi güvenliğinin artırılmasını teminen, akaryakıt, LPG ve bunların türev ürünlerinin ithalinde hesaplanan teminata bağlanan ÖTV'nin KDV matrahına dâhil edilmesine ilişkin düzenleme öngörülmektedir. Hem imalatçılar ile ithalatçıların teslimleri arasındaki KDV farklılığının giderilmesine hem de kayıt dışılığın önlenmesine hizmet etmek amacıyla yapılan düzenlemeyle, ithal edilecek ancak KDV'si ödenmeyen ÖTV tutarının yurt içindeki teslimler sırasında KDV matrahını aşındırması önlenmiş olacaktır.

Teklifin 8'inci maddesinde Serbest Bölgeler Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemede ihracatın desteklenmesi ve mükelleflerin uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlamalarını teşvik etmek amacıyla serbest bölgede üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin buldukları serbest bölge içine veya diğer serbest bölgelere yaptıkları ürün satışlarında elde ettikleri kazançların da gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesini öngörmekteyiz.

Teklifin 9'uncu maddesiyle Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır. Madde, OSB tüzel kişiliğine sağlayan vergi, resim ve harç muafiyetinin geniş tanımlanmasından kaynaklı sorun olan banka ve sigorta muameleleri vergisi açısından bu istisnanın geçersiz olduğu hususunu netleştirmekte ve hukuki belirliliği sağlamlaştırmaktadır.

Teklifin 10'uncu maddesiyle, kamu görevlilerine koruyucu giyim ve donanım malzemesi yardımı yapan kamu kurum ve kuruluşlarında yetkili ve görevli olanların sorumlulukları hakkında idari ve mali takibat ve yargılama yapılamayacağına ilişkin Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifin 11, 18 ve 19'uncu maddeleriyle AR-GE ve inovasyon sektöründe kamu kaynaklarının etkin kullanımı için ücret istisnalarında önemli bir adım atılarak AR-GE personelinin ücretlerine uygulanan sınırsız

vergi istisna ve teşvikine üst sınır getirilmesine yönelik olarak üç ayrı kanun düzenlemesini yapıyoruz. AR-GE ve inovasyon odaklı istihdamı artırmak amacıyla geçmişte hayata geçirilen düzenlemeler çerçevesinde bu alanlarda çalışan personele ödenen ücretlerin tamamı veya tamamına yakın bir bölümü gelir ve damga vergisinden istisna edilmekte veya işverene teşvik olarak da bırakılmaktadır. Hem teşvik sisteminin suistimal edilmesini önlemek hem de kamu maliyesinde adil, ölçülü, şeffaf ve sürdürülebilir bir destek yapısı oluşturmak hedefi kapsamında gelir vergisine ilişkin teşvik istisna ile damga vergisi istisnasına konu edilebilecek en yüksek aylık asgari ücretin brüt tutarının 40 katıyla sınırlama yapıyoruz, 2025 yılının rakamlarına göre 1 milyon 40 bin TL'yle sınırlandırıyoruz. Bu tutarı aşan kısımda ise gelir ve damga vergisi alınması öngörülmektedir. Öngörülen düzenlemenin yalnızca maliyetlerle sınırlı olmayacağı, vergi, istisna ve teşviklerin daha adil şekilde dağılımı, kaynakların amacına uygun kullanılması, kayıt dışılıkla mücadele edilmesi hususlarında olumlu katkı sağlayacağını öngörmekteyiz.

Teklifimizin 12'nci maddesiyle endüstri bölgelerine yeni alan ilavesi ve çıkarılmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilen yetkinin netleştirilmesine dair Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır.

Teklifimizin 13, 14 ve 15'inci maddeleri özel tüketim vergisine ilişkin düzenleme içermektedir. Bu kapsamda, ulusal güvenlik kuruluşlarımız Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına, millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları yerli katkı oranı en az yüzde 40 olan taşıtlar ile ilgili kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikteki kamyon, kamyonet ve kamyonet grubunda yer alan arazi taşıtları ve motosikletlerin ilk iktisabında ÖTV istisnası sağlamayı öngörmekteyiz.

Diğer bir maddeyle, binek otomobillerin özel tüketim vergisine ilişkin olarak motor silindir hacmi, menzilleri ve batarya kapasiteleri itibarıyla farklı oranları belirleme hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmesine dair düzenleme yapılmaktadır. Binek otomobillerin vergilendirilmesinde bu taşıtlar için belirlenen oranlar ile bu oranlara esas özel tüketim vergisi matrahının piyasa koşullarını oluşturan fiyatları etkilemeyecek şekilde güncel rakamlara uygun şekilde yeniden belirlenmesi ve arazi taşıtlarına uygulanan özel tüketim vergisi oranının artırılması için düzenleme öngörüyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifin 16'ncı maddesiyle LPG'nin dağıtıcılar arasındaki satışından kaynaklı kayıt dışılığın önlenmesine yönelik olarak Sınılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde düzenleme yapıyoruz. Düzenlemeyle, LPG piyasasında rekabet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesi amacıyla akaryakıt ticaretinin daha önce yapılan düzenlemeye benzer şekilde herhangi bir dağıtıcıdan alınan toptan LPG'nin başka bir dağıtıcıya satılmaması yönünde sınırlama getirilmektedir.

Teklifimizin 17'nci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'ndaki yatırım teşvik sistemine yönelik düzenlemeyi revize ediyoruz. Kanunun yayım tarihinden itibaren alınan yatırım teşvik belgelerine uygulanmak üzere, indirimli kurumlar vergisinin indirim hakkının kullanılabilmesi için ilk hesap döneminden itibaren en fazla 10 hesap dönemi boyunca uygulanacağına ilişkin sınırlama getirilmekte ve kurumlar vergisi indirim oranı da yüzde 60 oranında belirlenmektedir. Kazanç bulunmasına rağmen yararlanılmayan yatırıma katkı tutarlarının müteakip dönemlerde dikkate alınmayacağı hususuna açıklık getirilmektedir. Toplam yatırıma katkı tutarının yüzde 50'si ve hak edilen yatırıma katkı tutarını geçmemek üzere indirim hakkının kullanılabilmesi için ilk hesap dönemi dâhil 4'üncü hesap döneminin sonuna kadar kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançların indirimli kurumlar vergisi oranını uygulamak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırma ve bu oranı sifıra kadar indirmeye, ayrıca 6745 sayılı Kanun kapsamındaki proje bazlı yatırımlar için de süre ve oran artırma hususlarında Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Düzenleme, mevcut yatırım teşvik belgelerine ilişkin uygulamayı kesinlikle etkilemeyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler güçlü devlet, adaletli vergi, sürdürülebilir bütçe ve hakkaniyetli mali sistem hedeflerimizden asla taviz vermedik, vermeyeceğiz. Söz konusu düzenlemeler vergilemede güvenliğin ve öngörülebilirliğin sağlanmasına, kayıt dışılıkla mücadeleye, vergi adaletini güçlendirmeye ve dolaysız vergilerin vergiler içindeki payının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkanım, kanun teklifimizle ilgili söyleyeceklerim bundan ibarettir. Kanun teklifimizin ülkemize, milletimize ve ekonomimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Komisyon üyelerimizin süreçteki destekleri için şimdiden teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Kanun teklifi sahibi Seydi Bey'e teşekkür ediyoruz.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Önce her siyasi parti grubundan bir Komisyon üyemize söz vereceğim. Devamında Komisyon üyelerimiz öncelikli olmak üzere milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağız.

İlk söz, Aşkın Bey'e aittir.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlarımız ve basınımızın kıymetli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biraz önce usulde tartıştık zaten, bunlara tekrar yeniden girmek istemiyorum ayrıntılı olarak. Ama bir gün şunu görebilecek miyim: Artık bundan sonra torba kanunların olmadığı, kanunların kod kanun olarak görüşüldüğü bir şeyi görmek isterim Sayın Başkan, olabilecek mi, yakın gelecekte böyle bir şey mümkün mü? Çünkü bu şekildeki bir çalışma sistemiyle Parlatonun ve özellikle Parlatonun en önemli komisyonu olan Plan ve Bütçe Komisyonunun meşgul edilmesi son derece yanlış. Bir kanun çıkarken onun genel gerekçesi, ilgili maddelerin gerekçesi, bunların kendi içinde birbiriyle uyumu hepsi gözetilerek çıkar, bir bütünlük içinde bize gelir, illa oturup 30-40 madde gelmesine gerek yok. Bir kanun, kod kanun içinde, örneğin Orman Kanunu, örneğin Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu gelir içinde 3 madde, 5 madde olur, neden bu değişikliklerin yapılması gerektiği bize açıklanır. Tabii ki ihtiyaçlar değişebilir, dönemin koşullarına göre yeni düzenlemeler yapmak gerekebilir; biz de gerekli destekleri veririz, konuşuruz, tartışırız ama bu şekilde her kanundan birer madde ve özellikle vergi söz konusu oldu mu, bir kısım o maddeye yani altına baktığımız zaman bir şey görüyoruz yani bir vergici mantığını görüyoruz. Türkiye'nin vergi politikaları elbette önemli yani biz sonuç itibarıyla dediğimiz gibi bir vergi reformu yapılmasını hep istiyoruz ama bunun da kendi içinde bir

bütünlüğü olmalı. Şimdi, bakın, esas genel gerekçede biraz önce de söyledim, kayıt dışılıkla mücadele edilmesi. Tamam, buna ilişkin bir kısım düzenlemeler var yapılsın, kayıt dışılık önemli bir konu. Hâlâ baktığımız zaman neredeyse dörtte 1'e, beşte 1'e yakın ekonominin kayıt dışı olduğunu görüyoruz. Vergi sisteminde, sosyal güvenlik sisteminde çok yüksek hatta vergi sisteminde genel olarak millî gelirin bir kısmının kayıt dışı olduğuna ilişkin olarak da yapılmış çalışmalar var geçmişte.

İhtilafların önlenmesi ve hukuki belirliliğin artırılması hedefleri. Orada da bir kısım ifadeler var yani muğlak olan bir şeyler aslında burada düzenleniyor ama burada vergi adaletinin güçlendirilmesine ilişkin hiçbir şey yok.

İndirim ve istisnaların sınırlandırılması. Ya, arkadaşlar, 2025 yılı bütçesinde -yuvarlayarak söylüyorum- yaklaşık 2 trilyon bütçe açığı var, vergi harcaması dediğimiz istisna ve muafiyetlerin toplamı 3 trilyon 5 milyar lira; nerede, ne var burada, ne var?

Dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması. Dolaysız vergilere ilişkin bir düzenleme yok doğru dürüst burada. Dolaylı vergi, ÖTV, KDV üzerinden, herhâlde orada bir kısım düzenleme yapılıncaya dolaysız vergilere doğru gidecek diye mi düşünülüyor? Yani bizim önümüze gelen bu vergi paketine ben baktığım zaman şunu görüyorum: Biz kumda oynuyoruz, laf olsun diye bir şeyler getiriliyor, burada 2-3 tane düzenleme yapılıyor, bazen çok aciliyet arz edebilir, bazen o konuyla ilgili olan grupların bir anlamda Parlamentoda bir an önce bu yasa çıksın, burada vergiyle ilgili bu düzenlemeler yapılsın baskısı olmuş olabilir. Tabii ki Parlamento sonuç itibarıyla toplumda var olan bütün sorunların yasama faaliyeti içinde kapsanacağı ve onların çözüleceği bir yer ama burada esas itibarıyla ciddi bir vergi reformu yok. Zaten şunu gördük arkadaşlar: İki yıldan beri uygulanan ortada ciddi bir istikrar paketi yoktu, o zaman da eleştirdik. Bu istikrar paketinin hem harcama ayağında hem gelir ayağında ciddi birtakım düzenlemeler yok diye söyledik, olmadığını görüyoruz. Sadece para politikasıyla, faiz oranlarıyla, arada bir "makro ihtiyati tedbir" adı altında birtakım düzenlemelerle yürütülmeye çalışılan bir program var, ekonomik program var ama çalışmıyor ekonomik program, bitti. Merkez Bankası Başkanı sunum yaptığı zaman da söyledik, yok, hedeflerin hepsi şaşmış; sadece hedef de değil, amaçlara ulaşılamamış, hedeflerin çok uzağında. Maliye politikası ayağımız eksik, "tasarruf ve verimlilik paketi" dediğimiz şey de ortada ne bir tasarruf var ne bir verimlilik, hele verimlilik hiç yok. Türkiye ekonomisinin gerçekten verimliliğe ihtiyacı var; verimli, kaliteli bir büyümeye ihtiyacı var, sağlıklı ve sürdürülebilir bir büyümeye ihtiyacı var.

Vergi adaletinin güçlendirilmesi. Bakın, dolaylı vergilerin payı yüzde 65-70, değişiyor aradaki yani bütçeye göre genel devlet yapınca, kamu kesimi genel dengesi ama rakamlar 65-70 aralığında.

Gelir ve servet üzerinden alınan vergilerin payı toplamın, geri kalan, bu yüzde 35, yüzde 30 için konuşuyorum yüzde 87'si; vergilerin sadece yüzde 13'ü beyanname usulüyle alınıyor, bu rakamlar bazı yıllarda değişiyor, ortalamayı söylüyorum. Şimdi, nasıl olacak? Türkiye bu bütçe açıklarına mahkûm değil, Türkiye bunu çözebilir. Niye çözümüyor? Çünkü bunu çözmek istemiyorsunuz da onun için. Sonuç itibarıyla bu sistemde bir kazanan var. Yoksulluk kader değil, bu vergi adaletsizliği kader değil; bu, bilerek ve isteyerek uygulanan politikaların Türkiye'yi getirdiği noktadır. Bunu değiştiremeyeceksek neyi değiştireceğiz? Anayasa Madde 73 -çok güzel, ödeme gücü ilkesi- diyor ki: "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır." Yok öyle bir şey. Biraz önce söyledim, gelir vergisi dilimleri son derece adaletsiz, bunların genişletilmesi gerekiyor. En düşük verginin, yüzde 15 olan verginin aşağı çekilmesi -yüzde 10'lara- belki yüksek vergi dilimlerinin artırılması gerekiyor yani bunu yapmak zorundayız.

İstisna ve muafiyetlerin sınırlandırılmasına ihtiyaç var ama söyledik. E, zaten yıllardır bütün kalkınma planlarında, orta vadeli programlarda ve programlarda bahsedilen hususlar bunlar. Etkinliğe göre gözden geçirilecek. Nerede, bir gözden geçirme yok; daha önce de bir vergi paketi geldi 2024'te, orada da gene baktığımız zaman bir şey yoktu ciddi anlamda, burada da bir şey yok ve buradaki vergi paketinde şunu beklerdik: Bakın, Türkiye'nin büyümesi aşağı doğru iniyor 3-3,5'ler aralığında; IMF tahminleri, hatta uluslararası kuruluşların tahminleri 3'ünde altı yüzde 2,7'lerden bahsediyor bu sene, önümüzdeki sene. Burada nerede? Büyümeyi, istihdamı teşvik edecek bir politikaya ihtiyaç var. Biz vergiye sadece bütçe içinde gelir kısmını artıralım, insanların gelirlerini alalım, hani kazançlarının bir kısmını alalım diye bakmıyoruz. Vergi politikası aynı zamanda ekonomik faaliyetlerin yönetilmesi ve yönlendirilmesine yönelik. Burada bir şey yok. Ekonomi iyice daralmış, reel sektör kan ağlıyor, birer birer şirketler kapanıyor, konkordato ilan eden şirketlerin sayısı artıyor. E, burada ne var? Hiçbir şey yok, istihdama yönelik bir şey yok.

Değerli milletvekilleri, bakın, istihdam yani işsizlik oranları TÜİK'in yaptığı o resmî hesaplamada yüzde 8-8,5'ler seviyesinde ama geniş tanımlı işsizliğe aynı zamanda "atıl iş gücü" de diyor, TÜİK artık hesaplıyor onu. Atıl iş gücü yüzde 32 yani işsiz sayısı 3 milyon değil, işsiz sayısı 13 milyon. Nerede, buna ilişkin ne var? Gelin, birtakım tedbirleri burada konuşalım.

Kentsel rantların vergilendirilmesi konuşuluyor yıllardan beri, hiçbir düzenleme yok burada. Ücretlerin zaten durumu ortada, daha önce de bunu söyledik, bu konuda da yine kanun tekliflerimiz var. Beyanname vermeyen ücretlilerin eğitim ve sağlık giderleri matrahtan indirilsin. Yeni baştan bakalım, çiftçinin kullandığı mazottan ÖTV alınmasın; ciddi bir kriz içinde tarım kesimi, Türkiye'nin en büyük krizini yaşıyor, bu seneki hava şartları da bunu ciddi anlamda sıkıntıya soktu. Üretici para kazanamıyor, fiyatlar yukarıya doğru çıktı hem üretici kazanamıyor hem tüketici yiyemiyor, pahalı yiyor. O zaman ne yapacağız? İki şey var: Bir, girdileri ucuzlatacağız; iki, fiyatları arttırarak bir biçimde tarım kesimini yeniden var edeceğiz. Bu, aynı zamanda enflasyonla mücadele politikasının da bir parçası.

Bölüşüm ilişkisi; bakın, 16 buçuk milyon emekli var, 14.469 lira maaş alan 4 milyon kişi var yaklaşık. Yani şimdi, bu şekilde bu parayla insanların geçinmesi mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yıllardır primini ödemiş insanlar emekli olmuşlar, eşleriyle, çocuklarıyla, torunlarıyla güzel bir hayat sürebilecekken bugün içinde buldukları sıkıntı, kriz çok büyük. Emeklinin kahveye gidecek, çay içecek parası yok cebinde, torununa bir oyuncak alacak parası yok, çikolata alacak parası yok.

Arkadaşlar, ne yaptık yani nasıl böyle bir durumun içindeyiz? Bunlar acilen çözülmesi gereken sorunlar. Bir laf var Türkçede "Biri yer biri bakar, kıyamet ondan kopar." Bu şekildeki bir sistemin sürdürülmesi mümkün değil; bu her şeyi bozar, bütün değerleri bozar, çürütür, toplumu çürütür. Emeklilerin zaten uzun zamandan beri hep söylüyoruz bugünkü maaş seviyelerinin,

ücretlerinin artırılmasını çünkü güncelleme katsayıları düşürüldü, aylık bağlama oranları düşürüldü. Geçmişte emeklinin durumu böyle değildi, emekli çalışma hayatını bitirip emekli olduğu zaman bir ev alırdı, belki bir araba da alırdı; şu anda, bırakın bir araba bile alamaz, bir evin de dörtte 1'ini belki ancak alır. Refah payı verilsin diye söylüyoruz, kök aylıklarda artış olsun diyoruz, en düşük emekli maaşı artıyor ama kök aylıklara yansımadağı için emekliliğe gitmiyor. Kademeli emeklilik, 8 Eylül 1999 öncesi ve sonrası arasında çok ciddi bir eşitsizlik var yani bu eşitsizlikleri görmezden gelemeyiz; bunları konuşalım, tartışalım, nasıl çözümlenmesi gerektiğine beraber karar verelim, Parlamento karar versin, ilgili kanunlar çıkartılsın, ona göre yeni bir sistem kuralım.

Asgari ücret; bakın, bu asgari ücretin civarında -asgari ücretin biraz üstü, yüzde 10 üstü, yüzde 10 altı gibi yani üst gibi koyalım onları oranı- çalışanların oranı yarısından fazla, yüzde 60'lara yaklaşıyor; bu çok yüksek. Dünyanın her yerinde yüzde 4, yüzde 5 seviyesinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Birkaç husus kaldı Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Gelin, bu sistemi, bu asgari ücret sistemini de değiştirelim. Asgari ücret dünyanın her yerinde, bütün tanımlarda, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde, Avrupa Sosyal Şartı'nda, İLO tanımında; çalışanın ve ailesinin insan onuruna yaraşır bir hayat sürecek ücret seviyesi diye tanımlanıyor. Çalışanın sadece çalışanın değil, çalışanın ve ailesinin ve asgari değil, insan onuruna yaraşır. Bugün, Türkiye'nin Asgari Ücret Tespit Komisyonundaki rakamlar belli. Asgari ücret ile ortalama ücret yakınsamış neredeyse ortalama ücretler bu seviyeye gelmiş ve asgari ücret sadece asgari ücretle çalışanların ücret seviyesini değil ekonomideki, ülkedeki diğer ücret seviyelerini de belirliyor çünkü işsizlik sigortasından verilecek işsizlik yardımları asgari ücrete göre belirleniyor, genel sağlık sigortasından yararlanma koşulları asgari ücrete göre belirleniyor. Bu kadar önemli, bu kadar büyük kriz var, asgari ücret 22.104 lira Mayıs rakamını veriyorum. Açlık sınırını farklı sendikalar yapıyor ama Asgari Ücret Tespit Komisyonunda işçi kesimini TÜRK-İŞ temsil ediyor; onun rakamını vereyim, açlık sınırı 25.092 lira. Bekâr bir çalışanın yaşam maliyeti 32.463 lira, arkadaşlar, bakın -sadece bekâr bir çalışan bile- asgari ücretle arasındaki fark olarak baktığımızda, yaşam maliyeti asgari ücreti 10.359 lira aşmış. Böyle bir krizin olduğu yerde, asgari ücret zaten geçmiş dönemlerde yılda 2 kere belirleniyordu, bir anlamda arkasından gitmekle beraber, her sonuç itibarıyla arkadan geliyor ücret artışı yani aslında bu çok mantıklı değil. Bu enflasyon farklarının da sonradan verilmesi anlamlı değil çünkü günbegün, her gün harcama yapıyor kişiler ama ondan sonra birikmiş farkı alıyor; bu zaten eşitsiz bir şey baktığımız zaman.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, selamlayalım, tamamlayalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlayacağım.

Bir de TÜİK'in belirlediğı enflasyon rakamlarının da kamuoyunda hiçbir inanılabilirliğinin olmadığını düşündüğümüzde ya da başka bir açıdan yaşam maliyetinde TÜİK'in yaptığı yeni araştırmalara göre bugün dar gelirli kesimin harcamalarının çok büyük bir kısmının konut yani kira, elektrik, su, doğal gaz, gıda, ulaştırma masrafı olduğunu düşündüğümüzde o zaman başka bir hesap yapmak lazım. Olması gereken, asgari ücretin Temmuz ayında yeniden belirlenmesidir ve üç ayda bir belirlenmesi, bu kriz dönemi, bu enflasyonist süreç aşılanaya kadar da bu şekilde belirlenmesidir. Ama eğer buradaki ücretler artacak, maaşlar artacak, bu enflasyona neden olur diyorsak; bu son derece yanlış. Tam tersi, enflasyon asgari ücreti, emekli ücretini, aylığını, hepsini eritiyor; buradaki ilişkiyi doğru kuralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen Aşkın Bey, 4'üncü kez uzatıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlayacağım.

Burada yapılan enflasyonun nedenlerine ilişkin bir kısım çalışmalar var; orada da aslında bu ücret artışlarının değil, kârların belirlendiğı bir enflasyonist sürecin olduğuna ilişkin çok ciddi çalışmalar var, TÜİK de bir kısım çalışmalarında bunları kabul ediyor. Aynı şekilde, Merkez Bankasının açıklamalarında bunların kabul edildiğine ilişkin hususlar var. Bu anlamda baktığımız zaman bölüşüm ilişkilerinin bu kadar bozulduğu bir yerde olması gereken bir, bu vergi paketinin gerçek bir vergi paketi olması, vergi adaletinin sağlanmasıdır. O konuda gerekli desteğı burada vermeye hazırız. İkinci olarak da burada -dediğim gibi- bütün toplumun beklediğı ücret artışları, emekli maaşları, genel anlamda maaş, refah paylarının verilmesi, buna ilişkin gerekli düzenlemeleri yapalım ve asgari ücretin de -dediğim gibi- bu sene için önce temmuzda, arkasından da üç ay sonra gene ekimde belirlenmesinin doğru olduğunu düşünürüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Toplumun sorunlarını çözeceksek bunun çözüm yeri de Parlamentodur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Aşkın Türelî, teşekkür ederim.

Sayın Hakkı Saruhan Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, değerli bürokratlar; hoş geldiniz.

Şimdi, bu teklifin maddelerine baktığımız zaman biz çok büyük sorun görmüyoruz kendi açımızdan. Tabii, bazı maddelere dönük eleştirilerimiz var, "Şöyle değil de böyle olsaydı." diyebileceğimiz maddeler var, bunları konuşacağız sonra da. Fakat teklifin tümü açısından büyük bir sorun var, esas tartışmak istediğimiz mesele bu.

Şimdi, teklifin gerekçesinde diyorsunuz ki: "Kayıt dışılıkla mücadele edilmesi." Çok güzel. "İndirim ve istisnaların sınırlandırılması." Çok fazla bir şey görmedik doğrusu, bunun çok ciddi bir sorun olduğunu her vergi paketi geldiğinde konuşuyoruz burada. "Dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması." Yani buna ilişkin de çok ciddi bir önlem yok burada. En güzeli gerekçede söylediğiniz "Vergi adaletinin güçlendirilmesi." Yani memlekette sanki vergi adaleti var, siz bunu

güçlendirmek için böyle bir paket getirmişsiniz, üstelik de vergi adaletiyle ilgili burada alınmış olan neredeyse hiçbir madde yok diyebiliriz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Acaba "Vergi adaletsizliğinin güçlendirilmesi." olacaktı da yanlış mı yazıldı?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yanlış yazmış olabilirler, evet.

Şimdi, biliyorsunuz, bunu hep konuşuyoruz, vergi sistemi Türkiye'de adaletsiz yani bunu biz söylüyoruz, iktidarda Hazine ve Maliye Bakanı söylüyor, uluslararası alana gittiğimizde büyük bankaların raporlarında bu görünüyor, OECD raporlarında görünüyor. Yani bunu görmeyen, bilmeyen yok fakat nedense bu adaletsiz vergi sistemini adaletli hâle getirmek için atılması gereken adımları kararlı bir şekilde bu iktidar atmıyor. Bu nedir yani bunun Türkçesi nedir baktığımızda? Bu iktidarın politik tercihleri vergi adaletini sağlamak doğrultusunda değil, bu anlama geliyor açıklaması, mesele bu yani bu nedenle de bu paketi tartışmak istiyoruz. Yani bu ülkede vergi sisteminin büyük yapısal sorunları var. Asıl vergiyi alınının teriyle geçinmeye çalışan emekçilerden alan bir vergi yapısı söz konusu, bu da bir politik tercih. Esas vergi yükünü nereye yüklüyor? Emekçiye, işçiye, emekliye yüklüyor; dar gelirliye yüklüyor. Yani aslında ufak tefek yasal düzenlemelere değil, vergi sisteminde büyük bir yapısal reforma, köklü bir yapısal reforma ihtiyaç var ama bunu yapacak siyasi cesaret maalesef bu iktidarda yok.

Biraz evvel sunum yaparken Sayın Vekil dedi ki: "Ekonomide adaletin tesisi için." Yapmayın Allah aşkına, ekonomide adaletin tesisini bu maddelerle sağlamanızın mümkün olmadığını siz de biliyorsunuz. Eğer böyle düşünüyorsanız bu iktidarın adalet çitası çok aşağıda, çok düşük bir yerde demektir. Bir iktidarın adalet çitası topluma dönük olarak bu kadar düşük bir yerde olamaz. Anayasa'nın 73'üncü maddesi vergi konusunda der ki: "Herkes mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür." Gerçekten böyle mi oluyor? Yani Anayasa diyor ki: "Çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi al." "Mali güç." diyor, mali güç ilkesinin altını çiziyor Anayasa'nın 73'üncü maddesi. Tam tersi yapılıyor, çok kazanandan az alınıyor, az kazanandan çok alınıyor yani Anayasa da çiğneniyor, tam tersi yapılıyor bu konuda.

Şimdi, vergi politikaları, vergilendirme dengeli ve adaletli bir dağılıma sahip değil. Vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 65'i dar gelirli milyonlarca yurttaşa, emekçiye ödetiliyor. Biraz sonra başka sayılar da vereceğim, sizin de bildiğiniz şeyler bunlar ama sermayeye dönük olarak ciddi bir vergi, bir gelir vergisi ya da bir servet vergisi. Biz bunu geçen pakette de tartışmıştık yani Türkiye'nin bir kere bir servet vergisi uygulamaya ihtiyacı vardır, bu krizin toparlanması çok mümkün hâle gelebilir dedik, onu da duymak istemiyorsunuz çünkü "Sermayeye dokunmayalım." politikası sürüyor ama vergi teşvikleri var, vergi afları var, ayrıcalıklar var sermayeye dönük, milyonlarca liralık vergi yükünden muaf tutulmaları var, bunların hepsi var. Bütün bu atılan adımların hepsi servet adaletsizliğini artırıyor aynı zamanda, bu ülkedeki servet adaletsizliğini artırıyor.

Bakın, 2 veriden çok kısa söz etmek istiyorum; bir tanesi UBS'in -Union Bank of Switzerland'ın- 2025 Küresel Servet Raporu yayınlandı, bu bütün dünya açısından önemli bir veri. Küresel servetin yüzde 92'sine sahip olduğu tahmin edilen 56 ülke mercek altına alındı bu çalışmada ve en çarpıcı veriler Türkiye'den. Bakmışsınızdır belki bu rapora bürokrasiden gelen arkadaşlar. Şimdi, 2024'te Türkiye'deki dolar milyoneri sayısının artış oranı 1'inci sırada yer alıyor. Hani, buradan şöyle bir şey düşünmüyorsunuz herhâlde değil mi: "Aa ne güzel, ülkemizde refah artıyor, herkes dolar milyoneri olmaya başladı." Böyle değil; servet eşitsizliği, servet adaletsizliği artıyor aslında, bunu gösteren bir rakam bu. Yani bizdeki artış oranı Birleşik Arap Emirlikleri'nden bile daha fazla, 1'inci sırada Türkiye, Amerika'da bile bizdeki kadar artış oranı yok dolar milyonerlerinde; bu ciddi bir sorun, ciddi bir eşitsizlik var çünkü onu gösteriyor. Aynı rapora baktığımızda yerel para cinsinden 2024'te serveti en fazla daralan ülke de yüzde 21'le Türkiye. Yaman bir çelişki, değil mi? Bu teklifin başlığı da nedir? "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun" Buyurun, size verdiğim bu veri; ne diyorsunuz şimdi buna? Bir şey diyemeyeceksiniz çünkü Türk parasının kıymeti gerçekten çok ciddi düşüş göstermiş. Ya, Rusya savaş yapıyor Ukrayna'yla, serveti en fazla daralan ülke sıralamasında bizden daha düşük bir orana sahip; bizde yüzde 21, Rusya'da yüzde 8 civarında, savaş sürdürüyorlar yani böyle bir şey. 2024'te dolar milyonerlerinin artış oranı yükselmiş, 1'inci olmuş Türkiye ama emeklide, asgari ücretlide, emekçiye herhangi bir artış yok. Biraz evvel hem Cumhuriyet Halk Partisinden hem İYİ Partiden konuşan arkadaşlarımız rakamları verdiler; asgari ücret 22 bin lira, sendikaların yaptığı araştırmalarda -her ay yapıyorlar- açlık sınırı en iyimser rakama göre 25 bin, daha kötümser rakamlara göre 28 bine doğru yükseliyor, yoksulluk sınırını söylememe bile gerek yok, 80 bin liranın üstünde, böyle bir durumla karşı karşıyayız. Yani en düşük emekli maaşını hani insan söylemek bile istemiyor, utanıyor. Şimdi, bu, servet kaybı meselesine UBS raporu... Başka veriler daha var, onu da hatırlatmak istiyorum bu işlerle çok alakalı olduğu için, o da BDDK verileri yani Türkiye'deki veriler: Türkiye'deki toplam banka mevduatlarının yüzde 78'i yalnızca 2,1 milyon kişiye aitmiş, 86 milyon kişiye biz biliyorsunuz bu ülkede. Bu hesaplarda 15,3 trilyon Türk lirası bulunuyor. 10 bin liranın altında para bulunan banka hesabı sayısı ise 163 milyonun üzerinde yani Türkiye'de 10 bin liranın altında banka hesabı bulunan insan sayısı çok yüksek ama en yüksek banka mevduatı olan kişilerin sayısı 2,1 milyon; müthiş bir eşitsizlik değil mi bu? Ekonomide adaletten bahsediyorsunuz, bu nedir? Servette adalet var mı, servet eşitliği var mı? Yok. Nereden kaynaklanıyor bütün bunlar? Dönüp dolaşıp oraya geliyoruz. Birçok şey söylenebilir ama bunların içinde çok kritik konulardan bir tanesi -bugün de konumuz olduğu için- vergide adaletsizlik. Yani siz bankasında 10 bin lira bile hesabı olmayan kişilerden, işçiden, emekçiden dolayı şekilde vergileri toparlıyorsunuz, alıyorsunuz ama bankasında büyük hesabı olan, serveti olanlardan bu vergileri almıyorsunuz, böyle bir durum. Yani burada çok rakam var ama vaktim o kadar uzun olmadığı için vermeyeceğim ama siz zaten BDDK verilerinde mutlaka görmüşsünüzdür.

Şimdi, bakın, beş aylık vergi geliri 2025, 4 trilyon civarında olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

2024 yılının aynı dönemine göre, vergi gelirlerinde yüzde 46,7 artış gerçekleşmiş 2025'in ilk beş ayında. TÜİK'in Mayıs ayında açıkladığı on iki aylık enflasyon yüzde 35, demek ki 12 puan üzerinde bunun bir artış olduğuna göre vergi gelirlerindeki artışı sadece enflasyonla açıklamak mümkün değil. Demek ki ne olmuş? Bu iktidar ekonomik yıkımın faturasını yine kime yüklemiş? Emekçiye, işçiye, emekliye, dar gelirliye, halka yüklemiş yani o vergi yükü artmış bu insanların, bunu gösteriyor. 2024 yılının Mayıs ayına göre, 2025 yılının Mayıs ayında çoğunlukla emekçilerin ödediği gelir vergisi gelirleri yüzde 88,4 artmış, inanılır

gibi değil, buna karşılık -inanılmaz burası- 2024 ile 2025 yılının Mayıs ayında şirketlerin ödediği kurumlar vergisi gelirleri yüzde 16,6 artmış. Ya, bu nasıl bir eşitsizlik ya? Yani bunları düşünüp konuşmuyoruz ve bunları konuşup da önlem de üretmiyoruz. İşte, burada paket getiriyorsunuz, bunların hiçbirine çözüm değil. Etki analizini okuyoruz getirilen paketin yani o etki analizine göre elde edilecek miktarlar yani bir damla bir şey, koskoca bir kovaya bir damla damlatıyoruz yani, hiç bir şey aslında yani Türkiye'de vergi sisteminin gelirden çok tüketime dayalı bir yapıya evrildiğini yıllardan beri söylüyoruz, tartışıyoruz; bu demek ki Türkiye'deki vergi yükü dar gelirli milyonların sırtında tartışmasız bir şekilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Dolaylı vergiler biliyorsunuz, en adaletsiz vergiler yani gelirin tamamını TÜİK'in tuhaf araştırma sonuçlarına göre bile tüketim amaçlı kullanmak zorunda kalıyor hane halkı ve onlar çok yüksek vergiye tabi olmuş vaziyette, olacak iş değil. Bakın, biraz evvel Sayın Aşkın Türeli de söyledi, süper lüks aracı için motorin alan bir yurttaş tarımsal üretim yapan bir çiftçinin zorunlu olarak tükettiği motorinle aynı ÖTV'yi ödüyor. Ya, böyle bir adaletsizlik olabilir mi? Niye bunun tarımda üretim yapan çiftçinin ÖTV'sinin kaldırılması meselesini hiç gündeme getirmiyorsunuz? Defalarca bunu konuştuk, bütün partiler bu konuda öneriler de verdiler, söz söylediler ama hiçbiri yapılmıyor.

Şimdi, karşılaştırma yaptığımızda -yani çünkü yapmak zorundasınız, küresel ekonomiden bahsediyoruz- Türkiye, dolaylı vergiler bakımından Avrupa ortalamasının üzerinde, bu rakamlar size de var, geçen Hazine ve Maliye Bakanı da söylemişti. Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Şimşek, 2025 yılı bütçe görüşmelerindeki sunumu sırasında demişti ki: "Vergi sistemindeki temel sorunumuz dolaysız vergilerin yeterli düzeyde olmaması." Yani örtülü bir şekilde Türkiye'deki vergi adaletsizliğini kabul etmiş oldu. Peki, buna ilişkin neden önlem almıyoruz o zamandan bugüne? Bu sorunun cevabı yok yani tüm göstergeler bunu gösteriyor dediğim gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen toparlayalım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum.

OECD'ye bakıyoruz, Türkiye'nin mal ve hizmet üzerinden alınan vergilerde 38 OECD ülkesinin ortalamasının üzerinde olduğu çok net olarak verilerden görünüyor. Buna karşılık doğrudan vergilerde ise Türkiye 28,3'le 41,2 olan OECD ortalamasının çok altında kalıyor. Bu da bütün verilerde ortaya çıkıyor. OECD Türkiye'yi bu nedenle en adaletsiz vergi sistemi olan ülkeler arasında sıralıyor yani "OECD önemli değil." diyemezsiniz elbette ki.

Şimdi, bir nokta daha var değinmek istediğim. Bakın, gelir vergisi tarife dilimleri meselesi... Biraz evvel de dile getirildi. Her vergi paketi buraya geldiğinde bunu biz bir kez daha söylüyoruz, sendikaların bu konuda çok ciddi talepleri var. Gerçekten büyük bir eşitsizlik yaratılıyor bu konuda. Gelir vergisi tarife dilimlerinin yeniden değerlendirilmesi konusunda gelen tüm haklı talep ve eleştirilere kulaklarınızı tıkadınız. Ya, çok açık ortada bu yani o kadar açık bir şey ki niye bu konuda bir düzenleme yapılmaz ve işçi ve emekçilerin birazcık olsun rahatlaması sağlanmaz? Neden sendikaların bu konuda söyledikleri ciddiye alınmaz? Yani güncel ekonomik koşullarda söz konusu tarifeler arasında gelire göre ciddi bir kayırma gerçekleştiği apaçık ortada. Ücretli çalışanların gelirlerinden yılın daha ilk aylarında büyük tutarlarda kesintiler yapıldığı ortada, rakamlar sizin elinizde var. O da değil, bir şey daha hatırlatacağım size: Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Vergi Konseyi Nisan 2024 tarihinde Türk Vergi Sisteminin Vergi Adaleti Bakımından Değerlendirmesi Raporu yayınladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen selamlayalım Oluç Bey.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - O raporda Vergi Konseyi diyor ki: "Vergi Konseyi vergi tarifesinin en az 10 dilimden oluşması ve bu yolla ilk 3 gelir seviyesindeki gruplar için uygulanacak vergi tarifesindeki geçişlerin daha yumuşak olmasının sağlanması, birinci gelir diliminin asgari ücretin yıllık brüt tutarından aşağı olmaması ve diğer dilimlerin de paralel biçimde yükseltilmesi, ücretler için tamamen müstakil bir tarife belirlenmesi, en yüksek oranın yüzde 35'e indirilmesi, vergi dilimlerinin yıl içindeki TÜFE oranında otomatik olarak güncellenmesi, gelir vergisi tarifesinde yer alan dilim tutarlarının yasal düzenleme gereği her sene yeniden değerlendirilmesinde artırılması..." Bunu Vergi Konseyinin raporunda okuyoruz, sizler benden daha iyi biliyorsunuz bunu. Peki, yaptınız mı bunları? İktidara soruyorum, yok. Tartışıyor musunuz? Yok. Konuşuyor musunuz? Yok. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı olan bir kuruluşun raporu bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Son cümlem...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bu da neyi gösteriyor, bir kez daha, biraz evvel işaret ettiğim nokta? Bu, iktidarın politik tercihi yani vergi dilimleri meselesi de bu adaletsiz vergi sisteminin sürmesi de işçinin, emekçinin, dar gelirlinin bu ülkedeki büyük vergi bölümünü ödemesi de hepsi politik tercih. Ona işaret etmek istiyorum. Bu politik tercihinizi değiştirmedığınız müddetçe de vergide ciddi bir reform yapmak, vergi adaletini sağlamak mümkün olmayacak. Bunu bir kez daha vurgulamış olayım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Oluç, teşekkür ederim.

Sayın Erhan Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bürokrasimizin, basınımızın, sivil toplum örgütlerinin, meslek kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, usul üzerinde söz aldığım ifade etmiştim ama burada çok kısa bir şekilde tekrar söylemek istiyorum. Birazdan detaylarına bakacağız bu kanun teklifindeki bütün maddelerin. Genelini konuşmak tabii, bu tür kanunlarda zor ama genele ilişkin de söyleyebileceğimiz birkaç kelime var elbette. Ama acilen yapılması gereken işlerle Komisyonumuz ve Genel Kurul uğraşmıyor.

Acilen yapılması gereken işler emekli maaşlarına ilişkin düzenlemelerdir ve özellikle çalışanların ve asgari ücretlilerin bir ücret güncellemesi meselesi gündemdedir. Türkiye bunu konuşuyor fakat Plan ve Bütçe Komisyonunun gündeminde hiç böyle bir şey yok, bunun olması gerekiyor. Bugün biz İYİ Parti Grubu olarak aşağıda buna ilişkin bir araştırma önergesi de vereceğiz, orada bu konuya ilişkin düşüncelerimizi paylaşacağız. Ha, elimizde hazır malzeme de var, başka partilerden başka milletvekillerinin de olabilir ama koordinasyonunu parti içerisinde benim başkanlığımın yaptığı çalışanlar ve emekliler için bir "refah paketi" adı altında etki analizi yapılmış, bütün ölçümleri yapılmış, sanki bugün iktidar sorumluluğunu üstlenmiş bir siyasi parti hassasiyeti içerisinde bir kanun teklifi verdik.

Değerli arkadaşlar, bunun içerisinde vergi dilimlerine ilişkin meseleler de var, işte en düşük emekli maaşının -bakın, bir anda da değil kademeli bir şekilde- beş yıllık bir dönem içerisinde asgari ücrete eşitlenmesi meselesi de var. Efendim, enflasyon hedefinde revizyon yapıldı, oradan kaynaklanan enflasyon farkı var, seyyanen meselesi sözleri vardı, onlara ilişkin meseleler falan var. Öyle bütçesi de yani bu Hükümetin birçok konuda harcadığı bütçelerden çok yüksek bir bütçe değil ama Hükümetin tercihi tabii, çalışanların ve emeklilerin meselelerini çözmekten yana olmadığını çok net bir şekilde görüyoruz. Dolayısıyla, bugün burada bunları konuşmayı çok arzu ederdik. Tabii, bizim yine İYİ Parti grubu olarak buna ilişkin önergelerimiz olacak, bakalım Komisyonun takdiri ne olur?

Şimdi, peki, görüşeceğimiz Kanun Teklifi 21 madde malum, yürütme yürürlüğü çıkarırsak 19 madde, yine usul esnasında söylemişim arkadaşlar. Bakın, 1'inci maddenin gerekçesine bakıyorum, şöyle bir hüküm var: "Anlaşılabilirliğinin artırılmasını teminen..." Madde 3 "Kanun metnine daha açık dercedilerek..." Madde 9 "İhtilafın giderilmesi..." Madde 10 "Farklı yorumlanması..." Madde 12 "Bakanlık yetkisinin netleştirilmesi..." Madde 17 "Uygulamaya açıklık getirilmesi..." 19 maddenin 6 tanesinde aslında yeni bir şey yapılmıyor, kötü kanun yapmışız, yapmışsınız, getirmişsiniz ve buradan çıkarmışsınız itirazlarımıza rağmen, şimdi onların burada düzeltilmesi var. Uygulamaya açıklık getirilmesi, ihtilafların giderilmesi. Efendim, niye ihtilafa maruz kalacak bir kanun yapıyoruz, niye? Çünkü istişaresiz yapıyorsunuz. Hükümetin kendi içerisinde istişare yok, Maliye Bakanlığı getirse Sanayi Bakanlığının haberi yok, Sanayi Bakanlığı getirse Maliye Bakanlığının haberi yok. Burada yaşadık geçen işte serbest bölgeyle ilgili meselede, iki bakanlığın birbirleriyle farklı şeyleri var, düşünceleri vardı, haberleri yoktu. Dolayısıyla, düzgün kanun yapalım diyoruz. Bakın, birazdan örnekler vereceğim, burada itiraz etmişiz, "Bakın, bu tekrar önümüze gelecek." demişiz, şimdi bu kanunda geliyor önümüze. O gün itibar edilseydi bunlar gelmeyecekti belki, arkadaşlar yani olmuyor. Dolayısıyla, yani bu kadar yakıcı sorunumuz varken 19 maddenin 6 tanesi işte uygulamaya sarahat kazandırılması, ihtilafların giderilmesi vesaire şeklinde olmaz, yakışmıyor bu. Yani biz yeni bir devlet falan değiliz ya, bu milletin binlerce yıllık bir devlet geleneği var, yüzyıllık da cumhuriyetle yönetiyoruz.

Şimdi, Hükümetin bir tercihi var, bizim de İYİ Parti olarak desteklediğimiz bir tercih. Vergi istisna ve muafiyetlerinin azaltılması meselesi. Tabii, bunu böyle genelinde söylemek kolay ama detayına girdiğiniz zaman bir sürü sıkıntıyla karşılaşılıyorsunuz, herkes bir taraftan zıplıyor "Bunları daraltayım." dediğiniz zaman. Şimdi, genel politika bu olmasına rağmen bu 19 maddenin 3 tanesinde değerli arkadaşlar, istisnalar genişletiliyor. Daha dün burada konuştuk, Mehmet Şimşek burada bütün politikasını, maliye politikasının temelini istisnaların daraltılmasına koydu, madde 6, madde 8 ve madde 13'te istisna genişletiliyor, niye yapıyorsunuz? Madde 6'da -detayında konuşacağız- Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki taşınmazların elden çıkarılmasından elde edilen KDV. Yani bugüne kadar bu KDV alınmış böyle bir işlem varsa eğer yani bugün niye almıyoruz? Yani neyi var bunun? Yani bugüne kadar hangi iş aksadı da şimdi "İstisnaları azaltacağım." diye iddialı bir politika ortaya koyduğunuz bir dönemde bu istisnayı genişletiyorsunuz. Niye? Birisi bastırmış. Böyle bir şey olmaz. Veya madde 13, bakın, biz İYİ Parti olarak savunma ve güvenlik bütçelerine olumlu oy kullanan bir siyasi partiyiz. Yani yaptıkları uygulamalara katılmamakla rağmen birçoğuna ama askerimizin, polisimizin arkasında olduğumuzu göstermek için o bütçelerde olumlu oy kullanıyoruz, bütçenin geneline olumsuz oy veriyoruz. Şimdi burada savunma ve güvenlik amaçlı bazı taşıt edinimlerine ÖTV istisnası getiriliyor. Yani bunun ne mantığı var? Soruyorum şimdi, ne mantığı var bunun? Ya bir tarafta devletin harcaması bir tarafta devletin geliri. Şimdi, Çevre Bakanlığı bu araçları ÖTV'li alıyor, tamam mı? Düşünün şöyle, mantıken düşünün, bakın, mukayese edilebilir bile yapıyorsunuz bütçeleri, bu tür istisnalarla. İkisnin de 10 milyar lira ödeneği var, birisi ÖTV ödüyor, öbürü ÖTV ödemiyor, bütün ödeneğiyle araç aldığını düşünelim, birisine atıyorum 100 araçlık bütçe veriyorsunuz, öbürüne aynı miktar bütçe verdiğinizizi düşünüyorsunuz ama öbürüne 70 araçlık bütçe veriyorsunuz. Yani bakın, bütçeler arasındaki mukayeseyi dahi bozuyor, olmaz böyle bir şey, niye getiriyorsunuz bunu? Yani nihayetinde Emniyet Genel Müdürlüğü bunu vergi olarak ödeyecektir, öbür taraftan Gelir İdaresine de vergi olarak girecektir yani harcama, denklik bozulmuyor, bir şey getirilmiyor ama mukayeseyi bozuyor ve bugüne kadar da olmamış yani, anlatabiliyor muyum? Şimdi "İstisnaları azaltacağım." dediğiniz bir dönemde tutuyorsunuz böyle bir istisna getiriyorsunuz.

Madde 8, serbest bölgeler: Malum serbest bölgelerdeki ticari faaliyetler gelir ve kurumlar vergisinden istisnayı. Temmuz 2024'te güzel bir şey yapıldı. Biz de bir muhalefet partisi milletvekili olarak bir verginin artırılmasını burada teknisyen sıfatımızdan dolayı destekledik, bazı muhalefet milletvekilleri itiraz etmesine rağmen iktidara destek verdik; evet, olsun dedik. Neyle sınırlandırdık? "Sadece ihracat gelirlerinden elde edilen gelirler muaf olsun, diğerleri olmasın." dedik. Bugün niye getiriyorsunuz kardeşim şimdi? Serbest bölge içinde ve diğer serbest bölgelere yapılan faaliyetlerden elde edilen gelirleri niye kurumlar vergisinden istisna ediyoruz? Ya daha dün yaptık bunu ya; daha bu düzenlemeyi dün yaptık, mürekkebi kurumadı! Söylemişim, tutandıktan okuyorum şimdi: "Bu önerge -orada bir önerge daha verilmişti, istisna azaltılıyordu, buraya geldi, istisnanın kapsamı daraltıldı yani hemen bir taviz verildi- onaylanan önerge ve kabul edilen önerge bile gösterdi ki önümüzdeki günlerde artık biz bu maddeden istisna edilen kanunlarla uğraşacağız. Yani geldiği gün delinen bir kanun bu. Bakın, vergi konuluyor ve bir muhalefet milletvekili olarak buna diyorum ki doğru bir şey yapıyor ama iktidar grubu daha kanunu çıkarmadan istisnasını çıkarmaya başladı. Şimdi, yarın bir gün -bugünü söylemişim- işte bugün serbest bölgeye geldi, yarın öbürü bastırarak, bu gelecek, o bastırarak, o gelecek yani yaptığımız iş hiçbir işe yaramayacak." İşte o, buyur. Yani dün çıkardığımız kanunu bugün delen bir düzenlemeyle getiriyorsunuz ve bunu söylerken de...

Seydi Bey bu konuları iyi çalışmış olmalı ki bunların hepsine ilişkin kanun teklifi hazırladı. Ya Allah rızası için ne sunumda var ne gerekçede var ne etki analizinde var yani böyle fark etmesek -birçok insan da fark etmemiş olabilir- bizi uyutmaya getireceksiniz, yani böyle bir uyanıklık da yapılıyor. Söyleyin, hiç olmazsa "Temmuz 2024'te bu düzenleme böyle yapılmıştı aslında ama şu türlü aksaklıklar oldu." deyin. Gerekçe budur değil mi? Yani kendimize saygımızdan dolayı en azından bunu söylememiz lazım. "Dün yaptım ben bunu ama öngörmediğimiz bir aksaklık oldu, o yüzden bu kısmını şöyle düzeltiyoruz." deyin bize. Yani yazın veya sunuma koyun. Bakın, hiçbir yerde bu yok. Şu anda benim söylediğim meseleler sanki hiçbir yerde böyle bir şey olmamış gibi, bununla ilgili daha çok yeni bir düzenleme yapmamışız gibi davranılıyor; bunu da doğru bulmuyorum arkadaşlar.

Şimdi, birkaç tane maddenin detayına gireceğim, daha fazla şey yapmayacağım, onları maddelerde geldiği zaman konuşacağız ama genelinde konuşulmasının doğru olacağını düşündüm.

Bu 15'inci madde, otomobillerle ilgili mesele. Şimdi, öteden beri ben burada şunu söyledim, maliyeci arkadaşlar da bilecektir: Fiyat üzerinden vergi olmaz. Dolayısıyla, hele enflasyonist bir ortamda bir şeyin fiyatı artacak küt diye vergi 45'ten 60'a çıkacak, 70'e çıkacak, 80'e çıkacak. "Eşik değeri artırmayacağız." Eşik değeri bir anda artıracamız, dün 70 ÖTV ödeyerek aldığın vergi ertesi gün 60'a düşecek; böyle bir vergi sistemi olmaz, dünyanın hiçbirinde böyle bir şey yok. Bundan vazgeçin diye defalarca söyledim ben bunu arkadaşlar hatırlarlar; bu, tutanaklara da geçmiştir muhtemelen veya ikili görüşmelerimizde söylemişizdir.

Şimdi, dolayısıyla... Ama bunu getiriyorsunuz, burada şimdi fiilî uygulama ne? 1600 cc altı için konuşuyorum; 45, 50, 60, 70 kalkmış, şu anda hepsi fiyattan dolayı 80'e gelmiş. Şimdi, bu 80'i tartışacağız, o ayrı bir mesele. Tamam, tek vergi hâline geldi, en azından dediğimizin bir kısmı oldu ama peki, şimdi niye getirdiğimiz kanun teklifinde bu eşik değerleri, o basamakları tutuyoruz? Bu bir belirsizlik yaratıyor, yarın tekrar mı uygulayacağız bunu? Gelin, 80 yerine bunun makul vergisi neyse insanların ulaşabileceği... Bakın, artık otomobil lüks olmaktan çıktı arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Yani geçmişte -çok affedersiniz- at neyse, katır neyse, eşek neyse bugün otomobil o ya. Tamam lüksü falan değil ama insanların ayağını yerden kesecek, çoluğuyla çocuğuyla bir yere gidecek, hastanesine gidecek, komşusuna gidecek bir otomobil alma ihtiyacı var; bu artık lüks falan olmaktan çıktı, hangi devirde yaşıyoruz? Yüzde 80 vergi çok fazla, 1600 cc altı için söylüyorum. Lüks otomobildeki, 220'ye hiçbir şey demiyorum, anlatabildim mi? Ama buralara bir makul vergi oranı getirelim. Gençler perişan; insanların bütün hayali çalışırken, ederken bir otomobil sahibi olabilmek. Bunu çok görmeyelim, yüzde 80 ÖTV çok yüksek. Bir de onun üzerinden KDV alıyoruz, yüzde 80'in yüzde 20'sini de al, eder 16, 96; yüzde 100 işte. Vatandaş 1 devlete alıyor, 1 kendisine alıyor. Yüzde 20 KDV'de, bir de toplamından koy. Çok daha yüksek bir oran ya, 2 tane otomobil alıyor, 1'i... Lükslerde ayrı; 4 tane alıyorsun, 3'ünü devlete veriyorsun, 1 tanesini kendine alıyorsun ama onun parası var, alıyor hadi diyelim. Ama daha makul, yani şöyle normal bir vatandaşın bütçesine uygun otomobillerde Sayın Hatiboğlu, bu yüzde 80 oranını düşürmek gerekir. Elbette bir vergi kaybına neden olacak. E, zaten biz bütçe diyoruz. Bütçe bir tercihler manzumesi yani buradan daha az vergi alacaksınız, buradan daha az vergi almayı uygun görüp ondan sonra başka yerlerden onu telafi edeceksiniz. Şimdi, burada bu oranların...

Ha, bakın bir de şu var tabii: Bu, makro açıdan da bir şeyi bozuyor, bir şeyin oranını sürekli yukarı doğru artırırsanız - yani bu otomobil için söylüyorum- o zaman ne oluyor biliyor musunuz? Otomobil nedir normalde? Bir tüketim malıdır yani tüketilmesi lazım, tüketim malıdır, bütün uluslararası literatürde bu böyledir, tüketim malıdır ama biz, bunu bir yatırım aracı hâline getiriyoruz. Yani bugün ÖTV'si dün 45'ti, 60 oldu, 70 oldu, 80 oldu belki yarın 100 olacaksa insanlar artık bunu bir yatırım aracı olarak görüyor ve biz tüketimi kamçılıyoruz. Tüketimi teşvik eden bir politika, geneli itibarıyla söylüyorum -az önceki söylediğimle, kendimle çelişmiyorum, yanlış anlaşılmasın- yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Yani dolayısıyla, burada verginin trendinin yukarıya doğru olması, tasarrufu değil tüketimi teşvik eden bir politikadır ve insanlar şunu düşünüyor: "Ya otomobil almak, tamam bir zararı olmuyor, nasıl olsa fiyatı olduğu yerde artıyor." Yani enflasyonun dışında fiyatı artıyor çünkü sürekli vergilerini yukarı doğru çekiyoruz. İşte burada yaptık şimdi, neleri o 45, 50, 60, 70'leri kaldırdık, işte diğerlerinde 130'u kaldırdık, 150 yaptık, bilmem 80'leri kaldırdık, daha üstüne yaptık. Dolayısıyla, bence, bunun üzerinde düşünmek lazım, doğru bir politika olduğunu düşünmüyorum. Hem makro açıdan hem de vatandaşın alım gücü açısından belli otomobillerde bunu yapmak lazım. Ha, şunu diyebilirsiniz: "Tabii elektriklielerde filan vergi oranları düşük, o zaman ondan alsın veya hibrit." Hibritlerde çok düşük sayılmaz zaman nispeten düşük ama onun da kendine göre şu an itibarıyla uygulamadan kaynaklanan birtakım sorunları var. Yani işte uzun menzilli gidemiyorsunuz, bilmem ne filan problemleri var veya onlar da ucuz değil yani onların sıfırı var, oranların ikinci eli filan yok. Dolayısıyla, buraya böyle bir bakmak lazım.

Şimdi, 17'nci madde meselesi, önemli bu yatırım indirimi meselesi. Tabii şunu çok merak ediyorum: Bu Sanayi Bakanlığı tarafından mı geldi, Maliye Bakanlığı tarafından mı geldi? Bunu fikir babası kim? Kısıtlama olduğuna göre Maliye Bakanlığı tarafından gelmiş olması lazım. Şimdi, yatırımlarda yatırım teşvik sistemiyle ilgili bir düzenleme Hükümetin takdiridir. Yani bu politikaya ilişkin düşüncemizi elbette söylüyoruz ama "bunun yapılması yanlıştır" anlamında hani zararlarını düşünüyorsak söyleyebiliriz ama Hükümetin en temel politika takdiridir. "Ben teşvikleri kısıyorum." diyebilir, "Artırıyorum." diyebilir; ona bir şey demem. Ama şunu merak ediyorum: Neyi ölçerek bunu yaptınız? Şimdi, Sanayi Bakanı Yardımcısı burada. Yani kamuoyuyla paylaştığınız zaten bir şey yok ama burada belki bizimle özel bir şey paylaşırsınız? Yani bugün mevcut sistemde hem yatırıma katkı oranını hem işte indirimli kurumlar vergisindeki indirim oranını hem de diğer faaliyetlerindeki indirim oranına ilişkin kısıtlamalar getiriyorsunuz. Detaylarını maddede konuşacağız ama bunu gerçekten merak ediyorum ben.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim Başkanım.

Objektif hangi çalışmaya istinaden yapıyorsunuz bunu? Bunu bizimle bir paylaşmanız lazım değil mi? Yani laf olsun diye veya "Ben böyle görüyorum, ya herhâlde böyledir." diye böyle radikal bir politika değişikliği olmaz. Bir de şöyle bir şey olacak: Ha, güzel bir şey yapılmış, yürürlük, yürütme maddesiyle. En azından geçmişte yapıyordunuz, şimdi onu yapmamışsınız. Önceki

teşvik belgelerine şümulü yok, bundan sonra olacak olanlara ama aynı sektörde olan, işte teşvik belgesini dün almış ile bugün almış arasında bir farklılık oluşacak. Dolayısıyla, bu farklılığın makul gerekçelerinin olması gerekir. O yüzden soruyorum, neye istinaden yapıyorsunuz? Buradan çok ciddi bir gelir kaybımız mı oldu yoksa beklediğimiz teşvikler gelmedi mi? Dolayısıyla, her tarafı teşvik ediyor gibi görünmek -mesela size söyleyeceğiniz şeylere ilişkin izler veriyor- hiçbir yeri teşvik etmediği anlamına mı geliyor? Burada mesela en fazla ne etkilenecek? İşte beşinci, altıncı bölge etkilenecektir değil mi yanlış anlamıyorsam?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Çünkü oralarda yüzde 90'a kadar indirimler vardı, kurumlar vergisi indirimleri vardı; muhtemel oralar daha fazla etkilenecek diye düşünüyorum eğer bilmediğimiz başka bir şey yoksa. Dolayısıyla, buna ilişkin de bize bir bilgi verilirse, teknik bilgi verilirse çok memnun kalacağım.

Bir de şu iş var: Tabii, bu yatırım indirimi meselesi, biliyorsunuz, bunun daha evvelinde yatırım indirimi vardı. Maalesef, o zaman bir yanlış yapıldı; 2006 yılında, bizim bütün itirazlarımıza rağmen, sistemden yatırım indirimi kaldırıldı. Yatırım indirimi kaldırıldı ama "yatırım indirimi" denilmeden karmakarışık bir sistem getirildi bugünkü sistem. Bu sistemle de o günden bugüne kadar hep boşuğuluyor. Hâlbuki, yatırım indirimi sistemi çok daha sarıh bir sistemdi, ne olduğu anlaşılabilirdi. Mesela, burada bir şey daha var: Şimdi, bir tesise yatırım yapıyorsunuz, makineleriniz var, yanına bir makine daha koyuyorsunuz; o makineden elde ettiğiniz kazanç ile ondan sonra diğer işlerden elde ettiğiniz kazancı sanki ayıracak bir muhasebe sistemimiz var bizim. Var mı böyle bir sistemi ya? Biz normal vatandaşın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bu kadar kayıt dışılığın çok olduğu bir ülke olduğunu düşünürsek normal vatandaşın kazancını takip etmekte zorlanıyoruz yani bu yatırımdan kaynaklanan kazançta ayrı bir teşvik getiriyoruz önceki faaliyetlerinde ama devam eden, aynı binanın içerisinde devam ediyor, farklı şirketse zaten kolay iş ama farklı şirket değil yani aynı sistemin içerisinde bu kazançları nasıl ayırt ediyorlar bilmiyorum. Buna ilişkin de bize teknik bir bilgi verirlerse memnun olurum. Ayırt edilemediğini ben biliyorum, bu ancak hesaben yapılır. Burada, dürüst mükellef veya idareden korkan mükellef ile idareden korkmayan mükellef arasında ciddi bir haksız rekabetin olduğu bir ortam var. Dolayısıyla, ölçemeyeceğimiz şey üzerinde politika geliştirmenin bir anlamı yok, bunun izlerini hâlâ burada gördüğüm için söylüyorum.

Diğer konuları maddelerde konuşacağım, önemsiz olduğundan değil ama genelinde belki söyleyebileceğimiz son bir konu: Bu Maliye çalışanlarıyla ilgili fazla çalışma ücreti hem miktar olarak hem personel sayısı hem de ödeme miktarı saat başına miktar olarak artırılıyor. Ona bir itirazımız falan yok zaten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Son şey Başkanım.

Bir ayarlama yapılması gerekir ama bunun "Bal tutan parmağını yalar." mantığıyla da olmaması lazım, değil mi? Yani, bu ihtiyaç Gelir İdaresi Başkanlığında varsa hemen hemen benzer işi yapan, mesela SGK denetmenleri var yani onlar da hemen sizin gibi özel sektörün bu tür denetimlerini, kayıt dışı denetimleri yapıyor veya SGK müfettişleri, Çalışma Bakanlığı müfettişleri ve diğer alanlardakiler; buna bir topluca bakmak lazım. Burada şunu söylemiyorum: Yani "Bu maddeyi şimdi çıkartalım da toplu bakalım, hepsini birlikte koyalım." deyip hepsini göndermeyelim daha önce BDDK uzmanlarında olduğu gibi, böyle bir şey olsun falan demiyorum ama bunu mümkünse hemen bugün, bugün değilse Genel Kurula diğer benzer faaliyetleri yapan, en azından bu amaçlı olarak çalışan diğer kamu görevlilerinde de bu düzeltmeyi yapmak lazım yani haksızlık yapmayalım. O insanlar da nihayetinde kayıt dışıyla mücadele anlamında gece gündüz çalışıyor; sıcakta soğukta, şu şekilde bu şekilde. Dolayısıyla, burada da bir dengeyi ben gözetmenin doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum. Maddeler geldiğinde daha kapsamlı şekilde bazı konuları görüşeceğiz.

Sağ olun Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Sayın Sadullah Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, Komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlar, sivil toplum örgütünün temsilcileri, değerli basın mensupları; tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Aynı zamanda Plan ve Bütçe olarak yeni döneme giriyoruz sanırım, yeni dönemin de hayırlı olmasını diliyorum. Tekrar seçildiği için Mehmet Muş Başkanımıza da hayırlı olsun diliyorum. Bizim Başkanlık Kurulu toplantımız vardı genel merkezde, o nedenle oylamaya gelmemiştim. Bu vesileyle, buradan, tekrar yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederiz, hepimize hayırlı olsun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tabii, inşallah, yeni dönemde şu torba yasa kültürünü bırakmış bir Meclisi; gerçekten de işin hakkını veren, yasama faaliyeti yürütürken detaylı şekilde çalışma fırsatı elde etmiş bir Plan ve Bütçe Komisyonunu umut ediyoruz.

Bakın, burada 21 madde görüşüyoruz. Bu 21 maddede şu an için bir torba yasada şu kadar bürokrat arkadaşımız gelmiş ve değişik yerlerden gelmiş. Yani, şimdi, şu hazırunun Hazine Maliye, Enerji, Gelir İdaresi, Vakıflar Genel Müdürlüğü, otomotiv distribütörleri, Ticaret Bakanlığı, serbest bölgeler, finansal piyasalar... Bakın, birbirinden bağımsız, birbiriyle alakası olmayan birçok arkadaş burada, gelmiş; şu anda bir torba yasayı görüşüyoruz. Geçen Komisyonunda torba yasa komisyonu kuralım demiştim, basın da ilgi gördü, bunu da değerlendirmenizi umarım. Yani, en azından yeni bir komisyon kuralım, hep torbayla gidecekse bu iş, bu kültürü değiştirmeyeceksek en azından bu işi daha kaliteli şekilde, daha hızlı şekilde yapmanın bir yöntemini bulalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Torbacılar getiririz oraya da Komisyona üye olarak değil mi?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Onlar da bu işin uzmanı olduğu için Başkanım; olur.

Tabii, şimdi, değerli arkadaşlar, biz burada sadece bir vergi düzenlemesinden bahsedecek olursak yani vergi sistemini değil aynı zamanda toplumsal vicdanı, adaleti ve insanca yaşamı konuşuyoruz çünkü vergi sistemi bunları ayakta tutmak için vardır. Yani vergi sadece devletin kasasını doldurur, maaşları ödeyelim için değildir; vergi bir adalettir yani vatandaşlarına uyguladığı bir adalet sistemidir vergi; toplumun vicdanıdır, toplumun vicdanını kanatmaması gerekir ama bugün bakıyoruz, gerçekten de vergi adaletsizliği toplumun vicdanını kanatıyor mu? Hem de ciddi şekilde kanatıyor. Bakın, çiftçimiz sabahın köründe traktörünü çalıştırırken mazotun vergisini ödüyor, işçimiz ekmeğini kazanırken gelir vergisiyle boğuşuyor, memurumuz maaş bordrosunu aldığı anda verginin yükünü hissediyor ama holdingler, yandaş müteahhitler, çok uluslu şirketler vergi cennetlerinde kârlarını gizliyorlar. Yani çok kazandıktan az vergi alıyoruz, belki hiç almıyoruz ama elimize geçen işçiden, memurdan, esnaftan, çiftçiden, vatandaştan sonuna kadar peşin vergimizi alıyoruz. İşte bu toplumsal adaleti, toplumsal vicdanı maalesef büyük oranda yaralıyor.

Şimdi, biliyorsunuz, AK PARTİ iktidarından önce kurumlar vergisi oranı yüzde 33'tü. Yani bir kurum kârının üçte 1'ini devlete veriyordu. 2006 yılından itibaren kurumlar vergisi yüzde 20'ye düştü. Yani Sayın Genel Başkanımız Ali Babacan'ın ekonomiyi yönettiği dönemde -Hazine ve Maliye Bakanlığı bürokratları hatırlayacaklardır- yine efsane Müsteşar Sayın İbrahim Çanakcı'nın müsteşar olduğu o dönemde gerçekten de iş dünyası rahat bir nefes almıştı. Kurumlar vergisi yüzde 20'ye düşmüştü ve trend de aşağı olarak devam ediyordu. Peki, ne oldu da bu trend şimdi tekrar yüzde 25'e çekildi? Eminim ki şu anda fırsat geçse -yani vatandaşta, işverende şu anda zaten bıçak kemiğe dayanmış- eminim fırsat geçse işte bunu yüzde 33'e, yüzde 35'e tekrar çıkaracaksınız çünkü şu anda mevcut bütçe kaldırmıyor. Peki, ne oldu da bu trend bozuldu? Yani olumlu başlayan trend, yüzde 33'ten yüzde 20'ye gelen... Türkiye'de ne oldu da bunu, hadi vatandaşımıza tekrar kurumlar vergisini yüzde 25'e çekelim aşamasına geldik? Ne oldu? Bunun cevabını merak ediyorum. Zaten yıllardır iktidar, Ali Babacan döneminde yazılan başarı hikâyesini anlatarak seçim kazanıyor. İşte, temel fark da o. Bizim derdimiz başarı hikâyesi yazmak ama iktidar şu anda sadece hikâye anlatıyor, sadece hikâye anlatarak ülkeyi yönetiyor ama hikâye anlatarak da gelinen nokta ortada. Hiçbir göstergede, hiçbir ekonomik göstergede 2010'lu yıllardan daha iyi değiliz, hiçbir ekonomik göstergede 2010'lu yıllardan daha iyi değiliz. Hadi bana bir tane 2006-2010 döneminden daha iyi ekonomik gösterge gösterin. Refah seviyesinde, işçinin durumunda, emeklinin durumunda çarpanlarda bakın -hiçbir göstergede diyorum- iddia ediyorum, hiçbir göstergede daha iyi değiliz. İşte, burada önemli olan başarı hikâyesi yazmak, hikâye anlatmak değil. Hikâye anlatarak alkış alırsınız, popülist politika uygularsınız; arkanızdan kişiler gelir, "vatan, millet, Sakarya" dersiniz, "yerli, millî" dersiniz, gidersiniz ama gerçek yerli, millî başarı hikâyesi yazandır, hikâye anlatan değil. Gerçek yerli, millî devleti için, milleti için hikâye yazandır, hikâye anlatan değil. Eğer gerçek yerli, millîyseniz tekrar yüzde 20'ye çekin vergi oranlarını. Zaten sanayici kan ağlıyor, dolar sabit kalmış, ihracatta pazar payı kaybediyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çekeceğiz zaten, sürekli...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Çekin, çekin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir dönem artırırız, sürekli olarak düşünmedik zaten geçici vergiden de...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Valla hiçbir şey zaten sürekli hâlde değil Orhan Başkanım, yani zaten inşallah...

ORHAN YEGİN (Ankara) - KDV'yi de geçici olarak artırıyoruz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama hiç geçmiyor bunlar. Bak, tekrar iddia ediyorum, gün gelecek bu böyle giderse bu vergi yüklerini daha da artıracaksınız, bugünleri de arayacağız, bak, bugünleri de arayacağız bu çalışmayla.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yani hem "Vergiye az alıyorsunuz." diyorsunuz hem "Vergiye artırın." diyorsunuz. Yani yaman bir çelişki var burada.

SADULLAH KISACIK (Adana) - "Vergiye artırın." mı diyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - "Artırın." diyorsunuz, sonra da "Çok alıyorsunuz, azaltın." diyorsunuz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ne zaman "Artırın." dedik?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Az önce dediniz ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Düşürün." diyor.

SADULLAH KISACIK (Adana) - "Düşürün." diyoruz ya, siz dediğimizi de anlamıyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hayır, hayır; az önce...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Çok kazandıktan çok, az kazandıktan az.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Çok kazananlardan...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - "Kurumlardan vergi almıyorsunuz." dediniz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, bakın...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yok, yok "Kurumlardan vergi almıyorsunuz." siz dediniz ya, onu...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Dediniz ya...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen devam edin Sayın Kısacık, arkadaşlar da söz alır.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tutanaklara bir daha bakarsanız... "Bir vergi artırın." diye bir kelime çıkmıyorsa çıkayım onu anlatayım yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kurumlar vergisiyle ilgili demiştiniz ya, onu...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tamam. "Yüzde 33'ten yüzde 20'ye düştü." dedik.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - "20'ye düştü." dedi, tamam ya, tamam.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, "20'ye düşmüştü, şimdi 25 yapacaksınız." dediniz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, burada ÖTV düzenlemesini içeren bir madde de var.

Şimdi, orta üst düzey bir araba için yani orta üst düzey segment bir araba için örnek veriyorum; marka ismi söylemiyorum, belki yanlış anlaşılır.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Üst segmentleri Sayın Ağbaba'ya soralım, o bilir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Efendim?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Üst segmentleri sana soralım.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Liste fiyatı 2 milyon 782 bin lira olan bir 1.496 motor bir arabanın satış fiyatı 6 milyon 21 bin yani araç firması diyor ki: "Ben arabayı..." Zaten herkes sitesine koyuyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Daha üst segment...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben 2016 model arabaya biniyorum hâlâ.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen, Sadullah Bey...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Kaç modele biniyorsun Başkanım?

VELİ AĞBABA (Malatya) - 2016.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Orhan Başkanım, sen de söyle, kaç modele biniyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - 2023 model Togg.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Togg'u bunlar numaradan kullanıyor.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi onu da anlatacağız.

Şimdi, lütfen, Başkanım, izin verilerse arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen konuşmacının insicamını bozmayalım.

Buyurun Sadullah Bey.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi 2 milyon 700 bin araç fiyatıyla satılan bir aracın vergilerle beraber, ÖTV ve KDV'yle beraber 6 milyona satılması nasıl bir adaletsiz vergi sistemidir ya? 2 milyon 700 bine araç getiriliyor "2 milyon 700 bin benim liste fiyatım." diyor, sitesinde de yayınıyor ama satış fiyatı 6 milyon. Eğer bu 1.993 motor olursa, 2.000 motor da değil, 1.993; şimdi yani bu vergi sistemi artık araç firmalarını cambaz yapmış, Türkiye'ye özel araç üretiyor artık yani işi gücü bırakmış, birçok firma dünyada koymadığı motoru Türkiye'ye özel koyuyor, Türkiye'ye gönderiyor, başka ülke de yok, ya ne hâle gelmişiz, başka ülke de yok "Türkiye'ye özgü ürettim." diyor. Dünyada başka üçüncü dünya ülkesine bile göndermediği aracı Türkiye'ye özel üretip gönderiyor. Ya, bu ya, işte, vergi sisteminin bizi getirdiği nokta bu. Eğer bu araç -aynı araç bakın- 2 milyon 782 bin olan aynı araç, sadece motor hacmi artıyor, sadece motor hacmi artıyor, yüzde 150 ÖTV'ye giriyor, satış fiyatı 8 milyon 417 bin oluyor, 8 milyon 417 bin, bakın, orta üst segment, 8 milyon 417... Ya, hangi orta sınıf şu anda 8 milyon 417 bine araba alır? Hadi, sayın iktidar yetkilileri gibi lüks arabalara binelim dediğimiz zaman 3.000 motor...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hocam, sen ne arabası kullanıyorsun?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ben, 2014 model Mercedes E 180'e biniyorum ağabey. On bir yıldır değiştiremedim arabamı, on bir yıldır değiştiremedim, tamam mı, on bir yıldır değiştiremedim. 2014 model arabaya biniyorum on bir yıldır.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu iktidar zamanında değiştiremezsin Hocam.

SADULLAH KISACIK (Adana) - MTV'si ucuz olduğu için de tutuyorum hâlâ arabayı, söyleyeyim onu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hocam, Allah daha iyisini versin.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Amin, hepimize.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Herkes için iyisini dileriz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Evet, devam ediyoruz.

Mercedes AMG E 53 alırsanız 3.000 motor, 4.650 milyon olan fiyat 17 milyona çıkıyor, bakın, 4.650 milyon satış fiyatı 17 milyona... Ya, böyle bir şey olabilir mi? Hani, bu sizi ilgilendiriyor diye söylüyorum, iktidar yetkililerini ilgilendiriyor diye. Biz zaten bunlara bakamıyoruz da sıkıntı yok ama o anlamda sizi ilgilendirdiği için söylüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bunlar iyi biliyor, bunlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Herkes arabasının modelini yazsın, Başkana verelim.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Peki, diyeceksiniz ki arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İsmail Bey, lütfen...

Sadullah Bey, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bakın, şimdi diyeceksiniz ki: "Ya, Başkanım, biraz daha niye hani orta üst..." En düşük modeli konuşalım, en düşük model yani adam asgari ücretle çalışıyor. "Ayağımı yerden kessin, hasta annem var, babam var, hastaneye götürüyorum." 1.000 motor yani motosiklet niyetine, "Aman, ayağımı yerden kessin." diye bir araba alacak olsa, bu arabanın vergisiz fiyatı 680 bin lira; vergilerle, KDV'lerle, ÖTV'yle beraber bu araba 1 milyon 467 bin liraya geliyor. Bakın, 1.000 motor yani köyün rampasını çıkamaz bu araba, köyün rampasını çıkamaz yani köyüne gidemez adam da hadi, hastaneye gitsin, postaneye gitsin, babasına, annesine. Ya, şimdi, işçinin geldiği duruma bakın...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir bakalım o hesaplara, konuşmadan sonra bakalım.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Hayır, hayır, hemen... Başkanım, kendi internet sitesinden aldım, araç firmasının kendi internet sitesi; vergisiz fiyatı 679 bin 166 lira, 244 bin 500 KDV, 543 bin ÖTV, 1 milyon 467 bin satış fiyatı, oradan aldım. Bak, sen bile inanmıyorsun Orhan Başkanım, değil mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayır, inanmıyor değilim, anlamak istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, burada yazıyor bak. Sayın Kısacık doğru söylüyor.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Hani köyüne gidemez ya adam, ortanın en altı bir araba, 1.400 motor, sıfır donanım, 986.111 TL vergisiz fiyatı; 355 bin KDV, 788 ÖTV. Olaya bakın, arabanın fiyatı 986 bin -bu da 1.400 motor ha, 2.000'i söylemiyorum- ÖTV'si 800 bin lira. Böyle bir şey olabilir mi? Toplam fiyatı 2 milyon 130 bin. "Kardeşim, asgari ücretli 1.000 motor arabaya binsin, eline de çok yüzüne de çok." diyeceksiniz. Öyle dersenez, bakın, bir asgari ücretli bu 1.000 motor arabayı almak için altmış yedi ay çalışmak zorunda. Altmış yedi ay yemeyecek içmeyecek, kira ödemeyecek; hiçbir şey yapmasa, araca yatırsa altmış yedi ay çalışacak ya, altmış yedi ay araç almaya çalışacak. Ne kadar? Beş buçuk yıl, beş buçuk yıl çalışacak. Ya, işte, adalet bu, vergi adaleti bu. Eğer sizin gerçekten düşünceniz halk olsa böyle eften püften kanunlarda düzenleme yerine, sermayenin işine yarayacak düzenlemeler yerine işçinin, emeklinin düzenlemesini yaparsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hadi, gelin, şunu yapalım: Hanesinde hiç araba olmayan ailelere ÖTV'yi kaldıralım. Adamın hiç arabası yok, hanede yok yani. Diğer tarafta babanın var, annenin var, oğulun var, çocuğun var, 5 araba var; diğerinin de 1 tane arabası yok ya, hastaneye gidecek arabası yok. Gelin, kaldıralım hadi vatandaş düşünüyorsanız. Yani bizim aklımızı, çalışmamızı bunlara yormamız lazım. "Vatandaşın konforunu nasıl artırırız, milletimizin konforunu nasıl artırırız?" a yormamız lazım ama biz "Sermayeyi nasıl kurtarıyoruz, sermayeyi nasıl büyütürüz?" onun derdine düşüyoruz.

Şunu da söyleyeyim, yine, bu yanlış araç politikaları, vergi politikaları yüzünden -üzülerek söylüyorum- yurt dışındaki birçok araç Türkiye'ye gelmiyor artık, göndermiyorlar. Türk milletinin artık konforunu düşürdünüz, standardını düşürdünüz, bakın, standardı düştü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık, lütfen toparlayın.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bitiriyorum Başkanım.

Bu nedenle, şu vergide adaleti bir an önce sağlamamız lazım. Gerçekten de vergide adaleti sağlarsak toplumsal vicdani sağlamış oluruz. Biraz da aklımızı, mantığımızı, emeğimizi bunlara yormamız lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık, teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kalaycı.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar, basın mensupları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Evet, bir kanun teklifini görüşüyoruz. Öncelikle, bu torba düzenlemeler konusuna ben de kısaca değineyim. Yani, sürekliliği her teklifte hem Komisyon'da hem Genel Kurul'da gündeme getirilen, bazen kırıcı tartışmalara kadar varan bir durum söz konusu. Aslında, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak bizler kendi çalışma usul ve esaslarımızı belirlemediğimizden dolayı bu sıkıntı yaşanıyor. Eğer İç Tüzük'te gerekli düzenlemeleri yaparsak ve buna uyum sağlarsak zaten böyle bir düzenlemeye gerek kalmaz. Sıkıntı var ki torba geliyor yani 2 maddelik teklif gelse süreç çok uzun sürüyor, Genel Kurul aşaması, Komisyon aşaması. Bunu komisyon odaklı hâle getirecek, yasama faaliyetlerini komisyon odaklı hâle getirecek bir İç Tüzük düzenlemesini hep beraber yapmalıyız. Bunu her konuşmamızda da ifade ediyoruz. Bu, aslında Meclisin itibarı, Meclis üyelerinin itibarı açısından da önemli yani çok gereksiz tartışmalar oluyor, Genel Kurul'da da oluyor, burada da oluyor. Bu da hiç iyi bir görüntü olmuyor.

Şimdi, kanun teklifine baktığımız zaman, ağırlıklı olarak vergi kanunlarıyla, vergi uygulamalarıyla ilgili düzenlemeler var. Bu kapsamda, öncelikle şunu da söyleyeyim: Yani, bu tür düzenlemeler Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmeyecekse hangi düzenleme gelecek? Elbette ki bu tür düzenlemelerin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi gerekir. Ha, tali komisyonlar da çalışsın, amenna ona katılırız ama bu esas Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanına giren düzenlemeler.

Baktığımız zaman kayıt dışılıkla mücadele kapsamında maddeler var, indirim ve istisnaların sınırlandırılması hem de genişletilmesiyle ilgili maddeler var. Kısa, kısa bazı maddelerle ilgili görüşlerimizi ifade edeceğim.

İlk 3 madde, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'da yapılan düzenleme, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda biraz daha genişletilerek yapılan bir düzenleme. Şimdi, burada dikkatimi çeken kapsama kıymetli madenlerin rafinajı da alınıyor. Yine, yetkisiz faaliyetlere uygulanacak müeyyidelerle ilgili düzenlemeler var. Bir diğer husus da hazine faaliyet izni alınması gereken konular tadat ediliyor.

Burada benim dikkatimi çeken şu: Bu anonim şirket olarak kuruluyor, mesela döviz büroları anonim şirket olarak kuruluyor; paylarının devrinde tekrar ücrete tabi tutuyoruz yani 25 milyon liraya varan bir ücrete tabi tutuyoruz. Bu diğer lisans uygulamalarında, diğer bakanlıklarımızın benzer uygulamalarında böyle bir uygulama var mı yani devirde de bundan ücret alınması konusunda? Şimdi, yetkisiz faaliyette bunun cezası çok daha düşük, onda 1'i bile değil. Böyle bir durum biraz yetkisiz büro açmayı da teşvik eder. Yani bu devir işini kolaylaştırmamız lazım. Yani bir ücret almamızın gerekçesini ben etki analizinde de göremedim, varsa bir gerekçe onu açıklarlarsa memnun olurum.

Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatı personelinin fazla çalışma ücretinin hem gösterge rakamı artırılıyor hem de yararlanacak personel oranı artırılıyor. Çok önemli bir düzenleme, destek veriyoruz. Aslında, kamu çalışanlarından fazla çalışma yapan her kardeşimizin bu ücretten yararlanması doğru olacaktır. Yani yüzde 40'ı aşarsa Gelir İdaresi Başkanlığında fazla çalışma yapan... Böyle bir sınırlama koymak, bilmiyorum, ne derece doğru, fazlası da çalışıyorsa alsın.

Bir diğer konu, Erhan Bey de eleştirdi, ben de eleştireceğim. Bu serbest bölgelerde bölge içi ve bölgeler arası satışlardan elde edilen kazanç gelir vergisi ve kurumlar vergisi istisnası getiriliyor. Yani geçen yıl bu düzenlemeyi yaptık, daha önce yurt içine satışlarında da muafiyet vardı, istisna vardı. Geçen yıl niye getirmediğimiz, şimdi getiriyoruz, niye getiriyoruz bunu? Yani buna nereden böyle bir ihtiyaç doğdu? Serbest bölgelerde bölge içi ve bölgeler arası satışlardan elde edilen kazanç niye istisna tutuluyor? Bunu madde gelince de konuşuruz. Arkadaşlarımız bu konuda daha ayrıntılı bilgi verilerse memnun olurum.

Bir diğer konu, kamu görevlilerine koruyucu giyim ve donanım malzemesi yardımı yapan tabiri caizse sorumluların sorumsuz kılınması maddesi. Yani personele yardım yapmış ama yetkisi olmadığı hâlde yapmış, işte, toplu sözleşme kapsamında olmayan bir yardım. Şimdi, burada şu soru akla geliyor: Yardım alamayan diğer çalışanlar, yardım yapılmayanlar mağdur duruma düşüyor mu? Herhâlde Sayıştayın tespitleriyle böyle bir düzenlemeye gidilmiş. Bu konunun bir disipline edilmesi lazım. Yani yapacaksa bütün kurumlar yapsın, yapılmayacaksa da her kurum yetkilisi buna uysun yani bu konuda bir disipline ihtiyaç var.

Bir diğer konu AR-GE, teknoloji geliştirme bölgeleri ve araştırma altyapılarında AR-GE tasarım ve belirli oranda destek personel ücretindeki gelir vergisi ve damga vergisi istisnasında sınır getiriyoruz, 40 kat sınırı. Yani bugünkü rakamla, etki analizinden aldığım rakam 1 milyon 40 bin 220 lira. Doğru bir düzenleme, benim dikkatimi çekti, elimizde bilgi varsa paylaşırsanız memnun olurum yani 40 katı aşan kaç personel tespitimiz var yani bundan yararlanan? Gerçekten çok yüksek rakam. Gerekli mi, o da izah edilirse memnun olurum. 40 kat bile bana fazla geldi bilmiyorum yani bu anlamda ihtiyaç ne ölçüde? Elbette AR-GE,

tasarım faaliyetleri çok çok önemli, bu konuda keseyi açmamız lazım ama bunun tam gerekçesini bir ortaya koyabilirsek memnun olurum.

Bir de burada teşvik verilen -AR-GE tasarım ve destek için- toplam personel sayısı kaç? Bunların içinde 40 katını aşan kaç kişi var? Bu detay da verilirse memnun olurum.

ÖTV'lerle ilgili, taşıt ÖTV'leriyle ilgili düzenlemeler var. Binek otomobiller, motor silindir hacmi, menzilleri ve batarya kapasitesine göre bunlara farklı ÖTV oranı belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkili kılınıyor. Bir diğer maddede de kamyonet cinsi araçlardan arazi taşıt alımları vergi oranı artırılıyor. Gelir İdaresi Başkanlığının gelir beklentisi de 14 milyar lira. Yani bir anda bu araçlara rağbet mi oldu? Yani birden oranı yüzde 4'ten yüzde 50'ye çıkarıyoruz, ÖTV oranını. Daha önce geç mi kaldık böyle bir düzenleme yapmaya, birden bu kadar yüksek oranda artışa neden ihtiyaç duyduk, bu konuda da bilgi almak istiyorum.

Bir diğer konu, indirimli kurumlar vergisi 10 hesap dönemiyle sınırlandırılıyor. İndirim oranı yüzde 60 olarak belirleniyor. Burada şu konuya takıldım ben: Sanayi Bakanlığımız da burada, malum 30 Mayıs'ta yeni yatırım teşvik sistemi yayınlandı, bizim de çok önem verdiğimiz bir konu. Türkiye Yüzyılı hamlesi adı altında programlar, onlarla, uygulamayla ilgili gerekli bilgiler Cumhurbaşkanlığı kararında yer aldı. Şimdi, benim takıldığım konu şu: Sektörel ve bölgesel teşviklerde biliyorsunuz ilçe bazına geçtik, Sanayi Bakanlığımız işte 2022 SEGE'yi açıkladı; belirli ilçeler bir alt bölgeden, OSB'si varsa iki alt bölgeden yararlanabiliyor idi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yeni yayınlanan listede sanki bu kaldırılmış gibi. Yani o ilçeler OSB'sinde olursa iki alt bölgeden yararlanabilecek mi? Yani yazımdan ben öyle bir farklılaşma anladım.

Bir de şunu önereceğim ben: Şimdi, bildiğim kadarıyla her il için dört sektör belirlenecek herhâlde destek anlamında. Bunu ilçe bazına indirmemiz lazım. Ben bir rakam vereyim: Bakın, şimdi hazır SEGE'miz var, ilçelerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralamalarını çıkarmışız, kademeler var orada biliyorsunuz. Şimdi, Konya'nın 31 ilçesi var, 1 ilçemiz birinci kademe, 3 ilçemiz ikinci kademe, 7 ilçemiz üçüncü kademe, 2 ilçemiz dördüncü kademe, esas yoğunluk beşincide 16 ilçemiz var, altıncı kademede de 2 ilçemiz var. Yani bunların yararlanacağı teşviki... Tabii, her alanda değil, yine seçici olmak kaydıyla, belirli o potansiyeli hangi sektördeyse o sektörde karşılığı olan yani bölgesel teşvik sisteminde karşılığı olan bölgenin teşvikinden yararlandırılması düşünülmüyor mu? Yani beşinci kademede yer alan ilçelerin bölgesel teşvikte de beşinci bölgenin teşvikinden yararlanması daha doğru olmaz mı? Değilse bu şehre olan göçü durduramayız yani ilçeleri daha öne çıkaran teşvik sistemini geliştirmemiz lazım olduğu kanaatindeyiz. Yani her ilçe için bir hedef sektör belirlenir, o sektörde o ilçeye yatırımlar gerekli desteklerle gerçekleştirilir, ilçelerin kan kaybetmesi -beldeler, köyler de boşaldı zaten de- ilçelerimizin bu anlamda da kan kaybetmesi önlenir diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Maddelerde yine görüşlerimizi ifade ederiz.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun.

Seydi Bey'e de teşekkür ediyoruz; güzel bir çalışma gelmiş.

Ya, bir konuyu da... Karşımda TÜRMOB'cu arkadaşlarım da var. Biliyorsunuz, Vergi Usul Kanunu'nda bilgi paylaşımından dolayı katılma payı ödeniyor, orada kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına farklı uygulama var yani mali müşavirlere de öyle bir uygulama almamız lazım; zaten beyannameyi, bildirim düzenlemek için o bilgileri paylaşıyor, bir de onlardan... 25 kuruş mu şimdi her katılım için? Yani bir madde ilavesi yapalım, bunu kaldıralım.

Bir de yine TÜRMOB'un da ilettiği, bize sahadan da gelen bilgi; staj yapan mali müşavirlerin primlerinin hazinece karşılanması... Bunun benzeri uygulamaları var, bundan mali müşavirlerin de yararlandırılmasının doğru olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Avukatlara da istiyoruz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kalaycı, teşekkür ederim.

Sayın İsmail Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanunun hazırlanmasında emeği geçen Seydi Vekilimize ve tüm imza atan vekillerimize teşekkür ederim.

Tabii, benden önceki konuşmacılar bu kanunun maddelerinin üzerinde detaylarıyla durdular. Tabii, burada benim de kafama takılan; şu döviz bürolarıyla ilgili ruhsat alırken bir bedel ödüyorlar, bunu 2'nci, bir başka kişiye aktarıırken yine aynı bedeli ödüyorlar. Şimdi ben şunu sormak istiyorum: Bu döviz bürolarında biz istediğimiz kişiye, istediğimiz kadar yetki verebiliyor muyuz yani bu şartları taşıyanlara? Yetki verebiliyorsak bu kişi bunu aldıktan sonra devrederken buradan bir kazanç sağlıyorsa gelir vergisi alabiliriz biz ama yani tekrar tekrar aynı parayı neden alıyoruz diye ben de sormak istiyorum. Bir de ailelerine bunu devrederken, eşine, çocuğuna, kardeşine devrederken yine aynı parayı alıyor muyuz? Ya, parayı almıyoruz yani orada bir şey var.

Tabii, bu kanun maddelerinde, bu sırada Maliye Bakanlığı...

CEVDET AKAY (Karabük) - Yok, yok, alınıyor Vekilim, alınıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - "Almıyoruz." dediler.

CEVDET AKAY (Karabük) - O zaman netliğe kavuşması lazım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdi, ben de kanun maddesine bakınca onları istisna olarak gördüm, sonra bana da bu konuyu ileten arkadaşlar "Alınıyor." diye söylemişlerdi. Ben teyit etmek adına tekrar sordum "Alınıyor mu?" diye. Tabii, en azından eşine, çocuklarına, vârislerine bunu devrederken kesinlikle alınmaması lazım, bir kere o bedeli ödemişler zaten yani oradan şey var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Alınıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bakıp göreceğiz yani bilmiyorum tabii.

Bu sıra tabii, Maliye personeli...

CEVDET AKAY (Karabük) - Miras yoluyla alınmıyor ama ihtiyari devirde ayırım yok varsa da açıklığa kavuştururlarsa da seviniriz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani onu da ortadan...

Eğer ihtiyari devirde yani sayın milletvekilimiz diyor ki: "Miras yolunda alınmıyor fakat ihtiyari devirde alınıyor." Yani bu ihtiyari devirde de bunu kaldırmak lazım. Diyelim ki benim bir döviz bürom var -öyle bir şey yok ya- ve ben bunun yüzde 50'sini çocuklara devretmek istiyorum. Ödediğim parayı bir daha niye ödettiriyorsunuz bana yani?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Çocuklara devri yok Sayın Vekilim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani öyle söylüyorlar arkadaşlar.

Diğer taraftan, tabii ki bu Maliye personelinin çalışmasıyla ilgili hem sözleşmeli personelin miktarında bir artış var hem de ek göstergede de 160'tan 300'e çıkarılması... Bu da bizim, dediğim gibi, olmasını istediğimiz maddelerden. Tabii, çalışanın hakkını vermek lazım çünkü öbür türlü motivasyonda düşüklük oluyor.

Diğer taraftan, işte, vakıflar ve mazbut vakıfların mallarının satışlarında KDV istisnası... Bu serbest bölgelerdeki, serbest bölge içi veya başka bir serbest bölgeye satışlardaki vergileri istisna edişinin nedeni şey mi acaba yani... Burada diyelim ki "Bir ürün bir firma üretiyor, diğer bir kısmını diğeri tamamlıyor ve dolayısıyla da sonra yurt dışına ihraç ediliyor. Burada bunlara vergi getirmekle onların iş yükünü artıracamız, bu maliyeti de artıracamız, yurt dışına satışlarda da daha yüksek fiyata satmış olacağız."dan... Ben, öyle düşündüm.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Tamamı ihraçla.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Tabii, burada bir de anlamak istediğim konu şu: AR-GE, inovasyonlarda vergi istisnasında üst limit getirmişsiniz; brüt asgari ücretin 40 katı firma bazlı mı, kişi bazlı mı?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Kişi bazlı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani geliri mi?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Aylık geliri 1 milyon 40 TL'yi geçiyorsa üstü vergiye tabi, aşağısı vergiye tabi değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Aylık gelir çok yüksek bir rakam değil mi yani?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - 326 kişiye tekabül ediyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Karşılıklı görüş beyan etmeyelim. Seydi Bey, onlar için size söz vereceğiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Doğru olabilir ama yine de bana çok yüksek geldi. Tabii, önceden hiç sınırlama yoktu değil mi? Şimdi bir sınırlama getiriliyor.

Diğer taraftan, LPG'de, dağıtıcıdan alınıp dağıtıcıya satışlarının yasaklanması var.

Bir de tabii ki araçlarda ÖTV'lerde, özellikle tarım aracı olarak geçen bir pikaplarda şimdiye kadar yüzde 4 olan yüzde 50'ye çıkarıyoruz; bunun Türkiye'deki satış miktarı nedir? Bir de bunu kullanan insanlar genelde tarım ve çiftçilik amaçlı mı kullanıyor yoksa daha çok binek araç olarak mı kullanılmakta diye soruyorum.

Tabii ki bu kanun teklifinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Güneş, teşekkür ederim.

Böylece gruplar adına konuşmaları tamamlamış olduk.

Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimizden söz talepleri olanları karşılayacağız.

İlk söz Cevdet Akay'ın.

Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinde kayıt dışılıkla mücadele; vergi, muafiyet, istisna ve indirimleriyle ilgili daraltma, dolaysız vergiler lehine bir artış yani dolaylı vergilerin azaltılmasıyla ilgili hedefler gerçekleştirilmek istenmiş fakat detaylara baktığımız zaman öyle olmadığını görüyoruz. Az önce, benden önceki vekiller de bahsetti. Yetkili müesseselerle ilgili yani burada döviz firmalarıyla ilgili kuruluştaki alınan izinler -ortalama 25 milyon, tarifede detaylar var- A, B gurubuna göre veya şubeye göre de farklı lisans bedelleri var, izin bedelleri var fakat şirketlerin hisselerinin devrinde de aynı tutarların ödenmesi sektörde de çok rahatsızlık yaratmış ve mülkiyet hakkı açısından Anayasa'ya da aykırı olarak görünüyor. Yani siz bir döviz firması olarak bir hissenizi devrettiğiniz zaman yine o kuruluştaki ödediğiniz izin bedeline yakın bir bedel ödemek zorunda kalıyorsunuz. Bu uygulama yanlış, az önce ifade edildi yani eşine devir olayında da bunu da netliğe kavuşturabilirsek örneğin, bu bedelin alınıp alınmadığıyla ilgili -yetkililer burada zaten, Bakanlık yetkilileri de burada- o konunun netliğe kavuşturulması... Mirasta zaten miras yoluyla intikal olduğu için veraset ve intikal vergisi istisnası kapsamında kalan üzerindeki kısımlarla ilgili vergiler zaten alınır ama bu konuyla ilgili de bir netlik olması gerekiyor. Şimdi, bakıldığı zaman bu uygulamanın Anayasa'ya da aykırı olduğunu ifade ettik. Şimdi, hisselerin devirlerinde değer artış kazancı diye bir vergilendirme olayı var. Çözüm önerisi olarak bunu buradan ifade etmiş olalım: Burada asgari böyle bir devir tutarını aşağıda sabit tutarak eğer değer belirlemede bir zorluk teşkil ediyorsa "En az şu kadarın altında olamaz." diye bir değer artışı belirleyip bunun vergilendirilmesi ve bu oranın da değer artış kazancı oranlarının biraz daha üstünde tutulmasıyla bu problem aşılabılır gibi görünüyor. Burada o zaman, bu sektöre girmek isteyen kişiler sektördeki bir firmanın hisselerini devralmazlar, yeniden firma kurma yoluna girerler. Zaten bir kişi de yetkili müessese olarak sektöre girdiyse ve bu sektörden çıkmak istiyorsa da ömür boyu çıkamayacak gibi bir şey olacak çünkü o kadar ciddi tutarları, izin bedellerini ve hisse devriyle ilgili bedelleri ödemesi mümkün olmaz; bence bunun burada düzeltilmeye ihtiyacı var. Bütün partilerin sözcüleri burada, Komisyon

üyeleri burada. Bu konuda sektörden de ciddi talep var; kanun maddesinde daha ciddi bir şekilde ele alınır, detay bir şekilde alınır, düzenlenmesi gerekir.

Akaryakıtla ilgili -burada 7'nci madde- LPG ve bunların türev ürünlerinin ithaliyle ilgili ÖTV'nin eskiden teminat yoluyla ötelenmesi söz konusuydu; şimdi ithalde alınacak ÖTV ve ÖTV'li tutarın KDV'si tahsil edilecek. Burada, yine, uygulamada anlamlı görünse de indirilecek KDV'si veya devredilecek KDV'si yüksek olan firmalar açısından yine bu verginin indirim yoluyla ötelenmesi söz konusu olabilir; buradaki durumun tetkik edilmesi ve araştırılması önemli. Zaten ÖTV ve KDV gibi dolaylı vergiler hakikaten çok büyük sıkıntı. Şimdi, vergi gelirlerine baktığımız zaman, birazdan ileriki maddede, burada konusu geçen binek otomobillerin ÖTV oranlarının da artırılması -yüzde 80, 150, 220- işte, arazi taşıtlarında, kamyonet olarak geçen yüzde 4'ten 50'ye çıkması; 14 milyar ekstra gelir beklenen konularla alakalı ÖTV tutarları da çok ciddi oranlarda artıyor. Yani, şimdi, mayıs sonu itibarıyla 4 trilyon 6 milyar bir vergi geliri var; bunun 679 milyarı ÖTV. Yani yaklaşık, oran olarak baktığımız zaman yüzde 16,94 yani 17'lik bir oran. KDV olarak baktığımız zaman da 1 trilyon 201 milyarı KDV; ikisinin toplamı yüzde 46 yapıyor. Biz dolaylı vergileri nasıl aşağı çekeceğiz? Yani "Dolaylı dolaysız vergileri aşağı çekeceğiz." diyoruz ama bir taraftan da ÖTV'yi ve KDV'yi yüksek tutarlarda tutarak az kazandıran da çok kazandıran da adaletsiz bir vergi sistemi olan dolaylı vergi oranlarını artırmış oluyoruz. Dolayısıyla da vergide adaleti sağlama açısından da bu kanun teklifinde aleyhte bir durum görüyoruz; bunun da mutlaka düzeltilmesi gerekir.

Şimdi, arabayı alıyoruz, arabayı alırken ciddi ÖTV ve KDV ödüyoruz, vergi ödüyoruz. Şimdi, arabayı aldık diyelim; yola çıkacağız, akaryakıtını dolduracağız. Bakıyoruz, akaryakıtın içerisinde de çok ciddi ÖTV ve KDV var. Yani 55 liralık bir litre fiyatının, işte 20,4'ü aşağı yukarı ÖTV ve KDV yani yüzde 37'ye tekabül eden bir kısmı vergi. Bu vergiyi de herkes aynı oranda ödüyor, geliri yüksek olan da düşük olan da aynı oranda ödüyor. Hadi bunu aldık, yola çıktım diyelim; yola çıkıyoruz, bu sefer bakıyoruz, bir de yüksek trafik cezaları var. Şimdi, Adalet Komisyonunda görüşüldü, ben de Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak o Komisyona katıldım; trafik cezalarıyla ilgili ceza tutarlarının artırılması, bazı konularla ilgili. Bütçede hedefler var; işte, 55 milyar hedef konmuş bu yıl için. Geçen yıl 20 milyar konulmuş, 44 milyar tahsilat olmuş, hâlbuki 72 milyar tahakkuk etmiş. 72 milyar tahakkuk/tahsil oranı yüzde 60,9'larda. Şimdi, 2025'in Mayısı itibarıyla 27 milyarlık bir vergi cezası tahsil edilmiş, 27 milyar yani 55 milyar hedef var, 27 milyarı tahsil edilmiş. Yine, tahsilat/tahakkuk oranında düşme var çünkü insanlar artık cezayı da ödeyemez duruma gelmiş, 60'lardan 39'lara düşmüş. Bir taraftan bütçe hedefi olarak koyuyorsunuz, bütçe açığının finansmanında bunu kullanma gayreti içerisindeyiz. Bu şekil giderse 66 milyar civarında bir zaten trafik cezası tahsilatı olacak, bir de Adalet Komisyonundaki o artırılan tutarlar Genel Kurula gelip kanunlaştığında 150-180 milyarları bulacak tutarlardan bahsediyoruz ki İçişleri Bakanlığının bütçesi 96 milyar, Ticaret Bakanlığının bütçesi 56 milyar, Dışişleri Bakanlığının bütçesi 39 milyar, Kültür Bakanlığının bütçesi 53 milyar, bir sürü bakanlık bütçesinden fazla trafik cezalarından bahsediyoruz. Şimdi, bu da işte bir dolaylı vergi. Yani nerede vergide adalet, nerede az kazandıran az, çok kazandıran çok ilkesi. Dolaylı vergilerin oranı yüzde 70'lere gelmiş, yüzde 70'leri bulmuş. Bu konunun da mutlaka düzeltilmesi gerekiyor ve vergide adaletin sağlanması açısından, ÖTV ve KDV'yle ilgili tutarların...Trafik cezalarıyla ilgili de inşallah Genel Kurula bu fahiş cezalar gelmez, zaten insanların ödeyebilme kabiliyeti de yok. Yani siz aracı alırken verginizi ödüyorsunuz, yakıtınızı alırken verginizi ödüyorsunuz, bir de yola çıktınız, trafik cezasını ödüyorsunuz. Zaten insanlar vergi yükü altında ezilmiş, hayat pahalılığı altında ezilmiş, geçinme sıkıntıları var, bir de bu vergileri ödemek zorunda kalıyorlar ki bu cezaların da ödenebilme kabiliyeti de hakikaten çok yüksek.

Diğer maddelerde bazı idari para cezaları var, kesilenler; onları da soracağız, kesilen cezanın ne kadarı tahsil edilmiş diye bakacağız. Bu konunun da mutlaka açıklığa kavuşturulması gerekiyor.

Şimdi, tasarruf tedbirleri diye bir şey çıktı, genelgesi çıktı, Hazine ve Maliye Bakanlığı yayınladı ama bütün kamu kurum ve kuruluşları uymuyor maalesef, uymadığı için de gerekli tasarruflar sağlanamadığı için de israf devam ettiği için de maalesef bütçe açığının finansmanında bu tür yöntemlere başvurulmak zorunda kalınıyor. Mayıs sonu itibarıyla 650 milyar bütçe açığı var, 835 milyar faiz gideri var. Faiz gideri yani mayıs sonu itibarıyla 2024'ün Mayısına göre yüzde 75 artmış, faiz giderleri de aşağı çekilemiyor ama ekonomik sıkıntıların çözümü dolaylı vergilerle aşılmaya çalışılıyor. Bu uygulamadan vazgeçilmesi lazım.

Ben bakanlıklara bazı soru önergeleri veriyorum, gelen cevapları sizinle de paylaşayım. İşte, "Kamu binalarıyla ilgili, taşıtlarla ilgili kira giderleri, alımlar nedir?" diye soruyoruz. Ticaret Bakanlığına bir soru sormuştum. Şimdi, mesela EXİMBANK'la ilgili genel müdürlük binası taşınırken finans merkezindeki Ümraniye'deki binaya on sekiz ayda 75,3 milyon TL kira ödenmiş. Geçen yıl 3,6 milyonmuş, 2024 yılında aylık kira, bu yıl, 2025 yılında 5,3 milyona çıkmış, altı ayda 31 milyon kira ödeniyor. Ya, bunlar çok ciddi tutarlar. Aynı şeyi Millî Eğitim Bakanlığına sordum "2024'le kıyaslayın, hani, tasarruf tedbirleri çıktı; alımlarla ilgili, kira giderleriyle ilgili, bina hizmet alımlarıyla ilgili ne kadar bir harcama, kamu harcaması yapılmış?" diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

CEVDET AKAY (Karabük) - 271 milyar birkaç ilde ve ilçede harcama yapılmış, kiralama ve alımla ilgili harcamalar yapılmış. Bunlar çok ciddi tutarlar. Yine, Ticaret Bakanlığı burada; bazı kanunlara maalesef hiç kimse uymuyor. Şimdi, eski Bakan Yardımcısı görevinden ayrılıyor. 2531 sayılı Kanun'da kamu görevlerinden ayrılanların yapamayacakları işlerle ilgili veya süreyle ilgili bir kısıtlama var. Kendi alanıyla ilgili ayrıldığı zaman üç yıl aynı alanda görev yapamaması lazım fakat bu kişi yani Dünya Katılım Bankasında Yönetim Kurulu üyeliği yapıyor ve ayrılıyor, özel sektörde kredi ilişkisinde olduğu veya desteklediği sektörle ilgili 7 tane özel firmada yönetim kurulu üyeliği yapıyor. Şimdi, bu tür bir sürü israf var, kanuna uymayan durumlar var, bunların da ortadan kaldırılması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, bir dakika daha veriyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) - Muafiyet, istisna ve indirimlerin verimli alanlarda kullanılması gerekir ama bir taraftan da kaynaklarla ilgili tasarrufun sağlanması, herkesin tasarruf tedbirlerine uyması ve israftan kaçınması elzem ama maalesef bunu görmüyoruz. Maddeler üzerinde daha detaya gireceğim.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, teşekkür ederim.

Sayın Bakırloğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tartışmakta olduğumuz teklifin 1'inci, 2'nci, 3'üncü maddeleri, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'da birtakım değişiklikler öngörmekte. Zaten torba yasanın da adı "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi." Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a baktığımız zaman, 1'inci maddesine baktığımız zaman -zaten orada bir düzenleme yapmaktayız- şunu söylemekte: Türk parasının değerini koruma kapsamında karar almaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu yetki beraberinde Cumhurbaşkanı'na Türk parasının değerini koruma görevini de vermekte. Her fırsatta "Ben ekonomistim." diyen, seçim önceleri "Verin yetkiyi, görün etkiyi." diye söyleyen Cumhurbaşkanımız Erdoğan bu görevi yerine getirebilmiş midir? Bu yetkiyi doğru kullanmış mıdır? Cumhurbaşkanı'na seçimlerde yetki verildi, halk yetkiyi verdi ama bu yetkinin Türk lirasına etkisi ne oldu, biraz bunun üzerinde konuşmak istiyorum.

Şimdi, 2009 yılında 200 liralık banknot ilk çıktığı zaman 200 lirayla herhangi bir sarrafa, kuyumcuya giden bir yurttaşımız 3 tane çeyrek altın alabiliyordu. Bugün aynı banknotla, aynı 200 lirayla herhangi bir sarrafa veyahut da kuyumcuya gittiğiniz zaman alabileceğiniz tek şey, kurdele ile bir çengelli iğne yani bunun haricinde herhangi bir şey size sarrafta, kuyumcuya vermiyorlar; işte, Cumhurbaşkanının etkisi.

Şimdi şunu söylüyorsunuz, belki haklı da olabilirsiniz: "Yani ons çok yükseldi, altınla örnek vermek yanıltıcı olabilir." Mesela tarım ülkesinde yaşıyoruz, hatta geçtiğimiz günlerde Tarım Bakanı Avrupa'daki en fazla hayvan varlığına sahip ülke olduğumuzdan bahsetti. 2009 yılında 200 liralık banknotla kasaba gittiğiniz zaman alacağınız et 15 kilogram yani neredeyse bir kuzunun tamamını, oradaki tezgahdaki kuzunun tamamını 200 lira verdiğiniz zaman alabiliyorken, 2025 yılında kasaba gittiğiniz zaman, 200 lirayı verdiğiniz zaman ancak 200 gram et alabiliyorsunuz; tarım ülkesinde Cumhurbaşkanının etkisi.

Diyebilirsiniz ki: "Ya, bunu, paranın değerini başka para birimleriyle kıyaslamak daha doğru olabilir." 2009 yılında herhangi bir döviz bürosuna gittiğimiz zaman, 200 lirayı verdiğimiz zaman 132 dolar alırken, bugün 2025 yılında 200 liralık banknotla ancak 5 dolar alınabilmekte hatta bunu en çok iyi anlayanlardan birisi de umreye, hacca giden teyzelerimiz, amcalarımız; onlar söylüyor. 2009 yılında umreye gittiği zaman birisi orada 200 liralık banknotu verdiği zaman 500 Suriye riyalı almakta ve 500 Suriye riyalıyla yaklaşık 500 bardak çay içebilmekteyken, bu sene hacı amcamız gittiği zaman 200 lirayı verdiği verdiğinde kendisine 19 Suriye riyalı verilmekte ve 19 Suriye riyalıyla ancak 10 bardak çay içebilmekte. Benzer örnekleri eklemekle yapabiliriz, 2009 yılında 100 tane ekme alabiliyorken fırından, bugün 200 liralık banknotla 13 tane ekme alabilmekte ve son günlerde tartışma konusu gelen zamlarla benzin. 2009 yılında 63 litre benzin alabiliyorken bir yurttaşımız yani bir depoyu doldurabiliyorken, 2025 yılında ancak 3,8 litre yani yaklaşık 4 litrelik akaryakıt, benzin alabilmekte yani Türk milletinin Cumhurbaşkanımıza seçimlerde yetkiyi vermekle nasıl bir etki doğduğunu ne yazık ki burada görmekteyiz.

Ayrıca, kanun teklifinin 11'inci, 18'inci ve 19'uncü maddeleri, AR-GE merkezlerinde, teknoloji geliştirme bölgelerinde ve araştırma altyapılarında çalışan AR-GE çalışanlarına, personeline ödenen ücretler üzerinden kesilen gelir vergisine ilişkin teşvik ve istisnalara bir sınırlama getiriyor. Önceki uygulamada yani şu anki uygulamada herhangi bir sınır yok yani çalışanların geliri ne olursa olsun gelir vergisinden ve damga vergisinden muaf iken, bu uygulamada brüt asgari ücretin 40 katı yani yaklaşık 1 milyon 40 bin liralık aylık ücrete kadar muafiyet getirilmekte. Şimdi, etki analizine baktığımız zaman 2024 yılında teknoloji geliştirme bölgelerinde 88.436 ücretliden 25 milyar lira biz gelir vergisinden vazgeçmişiz. AR-GE merkezlerinde 99.193 personelden 23 milyar liralık bir gelirden vazgeçilmiş; bu rakamlar gerçekten de ciddi rakamlar. Ben de Sayın Kalaycı'nın sorusunu tekrarlamak istiyorum, hatta öncelikle şunu tartışmak lazım: Bir sınır getirilmesi bence olumlu ama bu sınır yani 1 milyon 40 bin liralık sınır yüksek değil midir, bu daha aşağı çekilebilir mi, çekilemez mi? Bunun tartışılması lazım bence ve bu sınırın üzerinde, 1 milyon 40 bin liranın üzerinde ne kadar insan ücret almakta bu AR-GE merkezlerinde çalışanlar? Anladığım kadarıyla ve buradaki notlara baktığımız zaman, etki analizine baktığımız zaman bu suistimal de edilmiş anladığım kadarıyla yani vergiden kaçınmaya, vergi kaçırma vesile de olmuş bu. Bu konuda da bizlere bilgi verirseniz sevinirim.

Şimdi, biraz evvel, gene Sayın Kalaycı dedi: "AR-GE çok önemli." Gerçekten de önemli ve "Keseyi açmak lazım." dedi. Esasına bakılırsa biz yıllar içerisinde gerçekten de keseyi açmışız yani 2009 yılında gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 0,8'lerden 2016'da yüzde 1,12'ye, en son 2023'te de yüzde 1,42'ye kadar çıkarmışız. Her ne kadar Avrupa ortalaması 2,21; onun altında olsa da ciddi bir artış söz konusu. Benzer artış -neredeyse 2 katına çıkmış- bu tam zaman eş değer personel sayısında da çok ciddi artışlar var; 2016 yılında 136 binden 2022 yılında 270 binlere çıkmış, bunda da 2 katı bir artış söz konusu. Ancak, şimdi bu artışlara baktığımız zaman bunun bir çıktılarında da bakmamız lazım. Yani mesela burada neye bakılabilir, nedir? Yüksek teknoloji ürünlerin ihracat içindeki payı. Acaba bu pay aynı oranda gelişmiş mi, gelişmemiş mi, ona baktığımız zaman da... Mesela bakıyorsunuz, On Birinci Kalkınma Planı yapılırken, plan yapılırken bu oran yüzde 3,5'miş, hedef yüzde 5,8'miş 2023'te, On İkinci Kalkınma Planı'nı da burada yaptık; o gün de yaparken yüzde 3,5'tu, hedefimiz 2028 yılında yüzde 5,5. Bugün oran ne? Gene 3,5. Yani yıllardan beri yerinde sayıyoruz ve bir 3,5 cam tavan var, biz bu cam tavanı bu kadar artırmamıza rağmen... Yani son yıllarda, özellikle özel sektörde çok ciddi bir artış var AR-GE yatırımlarında yani özel sektör üzerinden büyüme, üniversite ve kamu payı giderek azalmakta, bilhassa üniversitelerde. Ancak, tabii, bu özel sektördeki iyileşmenin, harcamanın artmasında da devletin de çok ciddi teşviki var yani hibeler var, KOSGEB'in hibeleri var, çok ciddi teşvik ve hibeler var ancak burada çıktılarda sorun olduğunu ben görmekteyim. Yani burada bizim bu teşvik politikamızı gözden geçirmemiz gerektiğini, bu çıktılardan bu harcamaya göre çok çok daha fazla olması gerektiğini ben düşünmekteyim.

Bir de bir düzenleme var burada, bence tartışılması gerekiyor bunun da. Petrol ürünlerinin ithalatı aşamasında ÖTV'nin KDV'si tahsil edilemiyormuş yani verginin vergisi tahsil edilemiyor. Yapılan düzenlemeyle, aynı otomobillerde olduğu gibi, arkadaşların anlattığı gibi ithal edilen petrol ürünlerinde de ÖTV'nin KDV'si de bundan sonra tahsil edilebilecek. Şimdi, dünyada buna benzer... Yani otomobil diyelim, üzerine yüzde 80 ÖTV koyuyoruz ve bunun üzerine bir de yüzde 18, yüzde 20 KDV koyuyoruz, dolayısıyla vergiden de vergi alıyoruz. Dünyada bunun örnekleri var mıdır? Ben biraz araştırdım, var ama mesela otomobilde dünyadaki örneklerde ÖTV yok, genelde KDV koymuşlar. Yani özellikle bizde, özellikle de otomobilde çok ciddi bir

vergi yüküyle karşı karşıya bulunmaktayız. Yani hem bir taraftan -bütün programlar da var- diyoruz ki "vergi adaletinden" bahsediyoruz, diyoruz ki: Biz, dolaylı vergileri azaltacağız, gelirden vergi alacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen buyurun, toparlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama yaptığımız uygulamalar gene dolaylı vergileri artırmaya yönelik şeyler oluyor, bence bunun tartışılması gerekmekte ve şunu sormak istiyorum: 2024 yılında böyle bir rakam var mı? Bu ÖTV'nin KDV'si diye tanımlayabileceğim -verginin vergisi- tahsil edilen tutar ne kadardır, elimizde öyle bir veri bulunmakta mı?

Bir de burada banka ve sigorta muameleleri vergisi. Yani burada da organize sanayi bölgelerinde muafiyet varmış, onu ortadan kaldırıyoruz. Şimdi, bu dolaylı bir vergi, kredi işlemlerinden alınmakta, sigorta poliçelerinden alınmakta, döviz yatırım işlemlerinden alınmakta, kredi kartlarından alınmakta ve bu oran artırıldı yani tüketici kredilerinde yüzde 15'e çıktı ve ticari kredilerde yüzde 5.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir dakika içinde toparlıyorum.

Şimdi, ben herhangi bir bankanın sitesine girdim ve 100 bin liralık ihtiyaç kredisiyle alakalı bir çalışma yaptım; on iki ay, faiz oranı yüzde 3,64 ve on iki ay sonunda aylık topladığın zaman 11.112 lira taksitleri oluyor, on iki ayın sonunda da 133.351 lira ödeme yapılıyor, 100 bin liraya 133.351 lira ödeme yapıyor. Burada BSMV 3.848 lira, KKDF 3.848 lira toplamda yani faizin yüzde 30'u kadar 7.696 lira ayrıyeten vergi ödeniyor, fona para aktarılıyor. Yani bu oran çok değil mi? Ben tüketiciyim, ihtiyacım var, ihtiyacım için bankaya gitmişim, zaten çok yüksek oranlarda bileşik faizle yüzde 70'ler, yüzde 80'lerle borçlanmışım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bunun üzerine yetmiyor, bir de yani borçlu olan bir insandan, ihtiyaç sahibi olan bir insandan yüzde 15 vergi alınıyor. Bir kere bu vergilerin azaltılması lazım ve maliyete de baktığın zaman, ilk beş ayda bu BSMV vergisinde toplam 212 milyar liralık bir tahsilat olmuş, bunlar ciddi rakamlar ama gene aynı şeye geliyoruz, hani biz kazançtan vergi alacaktık. Bu da bir dolaylı vergi, bu oranların da mutlaka ve mutlaka azaltılması gerekli.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlioğlu, teşekkür ederim.

Sayın Veli Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, kanun teklifinde arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi kayıt dışılık var, ÖTV var, serbest bölgeler var, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun var. Değerli arkadaşlar, arkadaşlar kanunun üzerinde konuştu, ben de genel bir konuşma yapmak istiyorum. Maalesef, Türkiye'deki Türkiye'nin itibarını sağlayan birçok kurumumuz çökmüş durumda. Bunların başında da millî para geliyor, paramız geliyor, paramız âdeta pul olmuş durumda. Bir ülkenin itibarını gösteren en basitiyle iki şey var: Biri parası, biri pasaportu. Pasaportun da bir itibarı kalmamış dünyada, maalesef öğrencilerimiz, hastalarımız Avrupa'dan vize alamıyor, geldiğimiz nokta bu. Yani pasaportun da itibarı yok, paranın da itibarı yok. Sevgili Vehbi Bakırlioğlu güzelce ifade etti Türk parasıyla ilgili düşüncelerini. Değerli arkadaşlar, 200 lira yirmi yıl önce iki haftalık alışverişken bugün bir restoranda bahşış veremiyorsun, vale 200 TL'yi almıyor, Türk parası âdeta yerle bir olmuş.

Paranın değeri sarayın değil, pazarcının terazisiyle ölçülür. Emeklilerimiz bu ülkenin kurucularına dua edecek yaşta pazarda çürük meyve seçiyor, asgari ücretliler üç gün kala maaş yetmediği için fişleri sayıyor, emekli aylık sınırı altında yaşıyor, gençler ülkeyi terk etmek istiyor, kadınlar artık pazara çıkmaktan korkar hâle gelmiş durumda. Maalesef, Türk parasının değeri de hızla düşmeye devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, en büyük para 200 TL, 1 Ocak 2009'da 130 dolar alabilirken bugün sadece 5 dolar alabiliyor yani tamamen yok olmuş durumda. 200 TL'yle 2009'da 111 euro alınırken şu an 4,35 euro alınıyor yani "hokus pokus" para gitmiş durumda. Bakın, yine sevgili Vehbi Bakırlioğlu söyledi, ben de başka birkaç örnek vermek istiyorum. Değerli arkadaşlar, 200 TL ile 2009'da, 15 kilo et alınabilirken şu anda 250 gram et alınabiliyor; 41 kilo tavuk alınabilirken 1 kilo tavuk alınabiliyor; 20 adet 5 litrelik ayçiçeği yağı alınırken şu anda sadece yarısı alınabiliyor; altını hiç söylemiyorum, altın da hemen hemen altının alım gücü 200 TL 0,05 gram alabiliyor. Ya, bu tablo aslında Türk lirasının itibarını gösteren bir şey. Bir ülkede paranın değeri yoksa o ülkenin itibarı da yok, maalesef bu itibar hızla düşmeye devam ediyor.

Emeklinin durumunu görüyorsunuz, asgari ücretlinin durumunu görüyorsunuz ya da görmüyorsunuz. 14.469 lirayla geçimini sağlamaya çalışan emekli, 22 bin lirayla geçimini sağlamaya çalışan asgari ücretli, maalesef artık ülkenin geniş kesimleri yoksullaşmış. Eskiden sadece emekliler, asgari ücretliler yoksul sayılırken şimdi toplumun geniş kesimleri yoksulluk sınırında yaşıyor. Örneğin, eskiden bir doktor, "beyaz yakalı" dediğimiz mühendis üst gelir grubuyken şu anda orta gelir grubunun altına düşmüş durumda. Bir doktor bir maaşıyla bir araba alamaz, ev alamaz; bir mühendis zaten bunun yanına yaklaşamaz. Eskiden bir doktor evini, arabasını alırken itibarlı iken şu anda maalesef doktorlar yoksul durumda. Sadece doktorlar değil, eczacısı, mühendisi, öğretmeni yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Burada yapılması gereken, Türk parasının kıymetini korumak istiyorsak yapılması gereken tek şey var: Sandığı getirip milletin AK PARTİ iktidarından kurtulması; başka bir çözüm yok yani bunların hepsi geçici çözümler.

Şimdi, düzenlemede birkaç şey daha var; örneğin, kaçak döviz bürolarıyla ilgili bir düzenleme var değerli arkadaşlar. Bakın, kaçak döviz bürosu işletmenin üst cezası 250 bin TL -şu resimlere bakın- ama siz döviz bürosu açanlardan 25 milyon TL para istiyorsunuz; bunun değerlendirilmesi lazım. Döviz büroları açılırken yani lisans alacağı zaman zaten ciddi miktarda para ödüyorlar -çok ciddi miktarda- 25 milyona yakın para ödüyorlar ama çeşitli sebeplerle devretmeye çalıştıklarında tekrar para alınıyor. Teklifte gördüğümüz üzere, 26-27 milyona varan bedeller var yani döviz bürosu açarken 25 milyon TL; hastalandı, yaşlandı diyelim ki devretmek zorunda kaldı, başka yere gidecek, başka memlekete gidecek 26-27 milyon TL daha ödemek

zorunda kalacak yani resmen devlet burada hava parası alıyor değerli arkadaşlar, devlet mafya gibi haraç alıyor, hava parası alıyor; bu olmaz, bunun tekrar değerlendirilmesi lazım.

Bir önemli şey, değerli arkadaşlar, ÖTV düzenlemesi. Bizim paramızın değeri yok, sürekli de ÖTV'yle, çeşitli vergilerle milletin alım gücü sınırlandırılıyor. ÖTV oranları yüzde 45 ile yüzde 220 arasında olmasına rağmen, matrah güncellenmesine ilişkin yetkinin sonuna gelinmesi nedeniyle yerli ve yabancı ayırımı veya yüksek ve düşük bedel ayırımı yapılmadan fiilen tüm araçlar yüzde 80, yüzde 150, yüzde 220 oranında vergilendiriliyor. Şimdi, burada şunu sormak lazım: "Yüzde 45, yüzde 60'lardaki matrahlarda zaten araç kalmadı." deniliyor; tamam, bunu anlıyoruz ama peki, vergi oranlarını yüzde 80'de sabitleyeceğinize yüzde 45'te, yüzde 60'ta geçerli matrahları yükseltmez miydiniz? Yüzde 45'te sabitleseydiniz, yüzde 80 yapana kadar. 1 Ağustos 2002'de araç silindir hacmine göre 3 farklı ÖTV oranı uygulanıyordu, 1,6'da yüzde 27; 1,6-2 yüzde 46; 2 üzeri yüzde 50'ydü. 2002 yılı küçük motorlu bir aracın vergi yükü yüzde 27, bugün teklifte aynı araçta ÖTV oranı yüzde 80 olacak; motor gücü yükseldikçe bu oran yüzde 220'ye kadar çıkacak.

Bir otomobilin piyasa fiyatı gerçek fiyatını yansıtmıyor; üretim maliyetini değil vergi yükünü yansıtıyor Değerli arkadaşlar, bakın, yine, burada bir tablo var -biraz önce, Sayın Kısacık da söyledi ama- Hyundai i20'nin vergisiz fiyatı 572 bin TL, KDV 206 bin TL, ÖTV 457 bin TL; toplam satış fiyatı 1 milyon 236 bin lira. Renault Clio 679 bin TL'lik araba, KDV 244 bin TL, ÖTV 543 bin TL; satış fiyatı 1 milyon 469 bin liraya kadar çıkabiliyor. Bütün araçlar da maalesef, aynı oranlarda artmaya devam ediyor.

Şimdi, size bir resim göstermek istiyorum değerli arkadaşlar; bakın, bu 2004 model Peugeot 206 Türkiye'de 395 bin TL, 2007 model Peugeot 207 Bulgaristan'da 74 bin TL. Bizimki üç yıl daha yaşlı, öbürü üç yıl daha genç; 2004 model bizde 359 bin TL, hemen yanı başımızdaki Bulgaristan'da 74 bin TL. Hem paramızın kıymeti yok hem de araçlar pahalı ve bu devam ediyor. Diğer araçlarda da aynı şekilde yani Avrupa'da veya Bulgaristan'da araç almak hem ikinci el araç almak hem birinci el araç almak çok daha düşük fiyata geliyor.

Burada, asgari ücretlinin ya da emeklinin araç alma şansı zaten yok. Eskiden bir hayal kurabiliyorlardı, bu uygulamalarla artık hayal bile kuramıyorlar, hayal bile kurulacak gibi bir ülkede yaşamıyoruz. Değerli arkadaşlar, Türkiye'de eskiden gençlerin de bir araba hayali vardı. Hatırlarsanız, 90'lı yıllarda en büyük seçim sloganlarından biri "2 anahtar"dı ama bırakın 2 anahtarı, ev alma, araba alma ya da bir evin balkonunu alma şansı yok. Gençler umutsuz durumda, emeklilerin durumu ortada.

Bakın, birkaç rakamı sizlerle paylaşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, sizin döneminizde "ev genci" diye bir deyim literatüre girdi. Artık ev genci diye bir kitle var. 15-29 yaş arasındaki 18 milyon 83 bin gençten "ev genci" dediğimiz gençlerin sayısı 4,6 milyon, 4,6 milyon ev genci var; ev genci okula gitmiyor, işe gitmiyor, evden çıkmıyor ya tablette ya ekranda ya da cepte devam ediyor. Ne yapıyor ev gençleri? Sayenizde bir batağa saplanmış durumda, bir kısmı maalesef sanal kumara düşmüş, kimisi banka hesabını kiraya veriyor, kimisi yasa dışı bahis çetelerinin kurbanı oluyor, uyuşturucu müptelasının içine düşüyor ya da illegal işlere bulaşıyor. Maalesef Türkiye'de sokağa çıktığımız zaman en önemli sorununun bağımlılık, uyuşturucu, sanal kumar olduğunu hep beraber görüyoruz. Üflediğiniz ocak su istemiyor maşallah.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ülkenin gençlerine laf söyleme.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bastığınız yerde ot bitmiyor. "Maşallah" dediğiniz çocuk kırk gün yaşıyor.

Bakın, geçen yılı emekli yılı ilan ettiler, hakikaten emekli yılı ilan edildi, acaba zam mı yapılacak? Emeklilerin anası ağladı. Bu yıl aile yılı ilan ettiler, aile yılı, aman Allah'ım, Allah o ailelere yardım etsin.

Şimdi, bir tarafta "3 çocuk" naraları atılıyor, maalesef Türkiye'nin önümüzdeki dönem en büyük tehlikelerinden biri de nüfus hızı 1,5'e düşmüş durumda, bu büyük tehlike.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Nihayet anladınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu büyük tehlike ama çocuk yapmanın, evlenmenin de bir maliyeti var. Değerli arkadaşlar, biraz önce dedim, "maşallah" dediğiniz çocuk kırk gün yaşıyor. Bak, ailelerin durumuna bak, 1 gence evlenmek için en az 3 milyon TL para lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - 3 milyon TL para sadece evlenmek için Sayın Başkanım, evlenmek için sadece. 2 maaşı olsun yani hem kız çalışsın hem oğlan çalışsın, bununla bile bir geçim şansı yok. Bakın, 1 gram altın 4 bin liraya düşmüş durumda. Evlenme desteği veriliyor, ne kadar? 150 bin TL. Bak, bir şey söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, evlenme sayıları artmadı ama sayenizde boşanma sayısı yüzde 96 artmış durumda. 2002'de boşanmalar 95 bin iken bu yıl 187 bin kişi boşanmış. Niye? Geçimsizlikten, işsizlikten, yoksulluktan.

Türkiye'de genç işsizlik oranı resmî rakamlara göre yüzde 20'yi aşarken gerçekte yüzde 30'lara yaklaşıyor. Japonya'da bu oran yüzde 4, Almanya'da yüzde 6, İsviçre'de yüzde 2,5. Siz de diyorsunuz, Sayın Erdoğan da diyor, "Nüfus azalması beka sorunudur." diyor, doğru söylüyor ama asıl beka sorunu ne biliyor musunuz? Asıl beka sorunu memleket için sizsiniz, AK PARTİ.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, hemen bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çünkü sizin döneminizde bunlar oldu. Maalesef, insanlara "3 çocuk" diyorsun ya, nasıl bakacak bu çocuğa? Nasıl bakacak? Beze bakın, mamaya bakın geçinmesi mümkün değil. Bir asgari ücretlinin bir bebek yetiştirmesi, hadi evlendi, 1 bebek yapıp bebeğe bakması mümkün değil. Maalesef hızla yaşılanıyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de OECD verilerine göre 6 milyon, bazı araştırmalara göre 8 milyon çocuğumuz yoksul durumda. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre 5,4 milyon çocuğumuz sosyal yardım alıyor. Çocukların üçte 2'si makarna ve ekmek ağırlıklı besleniyor, üçte 1'i meyveye, sebzeyle ulaşamıyor. TÜİK verilerine göre 15-17 yaş grubundaki iş gücüne katılım oranı son dört yılda yüzde 16'dan yüzde 24,9'a yükselmiş durumda. Almanya'da çocuk işçilik oranı yüzde 1 iken bizde maalesef yüzde 25'lere çıkmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Değerli arkadaşlar, Türkiye'de 4 milyon 574 bin, 5 milyona yakın hane Aile Bakanlığından yardım alıyor. Her ailede 3-4 kişi olduğunu düşünürseniz 20 milyon kişi Aile Bakanlığından yardımla geçinmeye çalışıyor.

TÜİK tarafından açıklanan matematiği takla atıran hesaplara göre enflasyon nisan ayında aylık yüzde 3, yıllık bazda yüzde 37,86 oldu ama bu, maalesef emeklinin maaşını da asgari ücretlinin maaşını da etkilemiyor, ona, onun üzerine olumlu bir etkisi olmuyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, borç çok, faiz çok, her türlü... 2018'den beri tek adam sisteminin Türkiye'ye getirdiği tek şey var: Yoksulluk, işsizlik, adaletsizlik var. İnşallah bununla mücadele edeceğiz ve tek çözüm var: Sandığın gelmesi, AK PARTİ'nin bu rasyonel olmayan, halkın çıkarına olmayan politikalarının yok edilmesi.

Tekrar maddeler üzerinde konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba, teşekkür ederim.

Sayın Kaçmaz, size söz vereyim, sonra da Mustafa Erdem'e.

Buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyona yeni bir üye dâhil olmuş herhâlde, hayırlı olsun. Umarım, "hayır"lı işlere imza atarsınız kendi parti grubunuz içerisinde, pek sanmamakla birlikte, umarım "hayır"lı...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Hiç şüpheniz olmasın!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah nasip etmiyor onlara hayırlı iş.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Salonda ama ilk kez böyle bir sessizlik duyuyorum. Yani salonun büyük bir kısmı ya telefonuyla uğraşılıyor...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir de bugün önemli bir şey konuşuyoruz, çok büyük bir katılım var AK PARTİ Grubunda maşallah!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Arkana baksana bir.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Çok bıkkın bir ekip var sanki bugün.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin 2 katınız ya, toplamınızın 2 katı.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Az önce 2-3 kişi vardı Sayın Yegin, siz de yeni geldiniz; bir geldiniz, kayboldunuz, sonra tekrar geldiniz, burada değildiniz.

Ben, salonun içerisinde ve salonun dışında emek veren tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum, hepsini saygıyla selamlıyorum.

Komasyon üyesi diğer arkadaşlar birçok noktaya değindi, ben kadın boyutuyla bazı şeylere değinmek istiyorum. Şimdi, sizlerin bu vergi sistemi toplumsal cinsiyete dayalı ekonomik eşitsizliği maalesef her geçen gün arttırır bir boyutta karşımıza çıkıyor. Niye söylüyorum bunu? İstihdamda toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklere, daha düşük ücretli ve güvencesiz işlere, esnek ve kayıt dışı çalışma koşullarına, cinsiyet temelli ayrımcılıklara maruz kalan, ekonomik açıdan da kırılgan koşullara mecbur bırakılan kadınlar vergi sisteminde de maalesef toplumsal ve ekonomik, kadın eşitlikçi perspektifin yokluğuyla -bunu tekrar etmek istiyorum Sayın Yegin, not tutsanız sevinirim- toplumsal ve ekonomik, kadın eşitlikçi perspektifin yokluğuyla adaletsizlikten ciddi oranda pay almaya devam ediyor. Dolaylı vergiler de ekonomik açıdan gittikçe güvencesiz hâle gelen ve yoksullaşan kadınlar için eşitsizliği katlamakta, adaletsizliği de sistematik hâle getirmeye maalesef devam etmekte. Yine, istihdamda olmamakla birlikte ev içinde emek üreten kadınlar ev ve geçim ekonomisi bakımından yarattıkları değere karşılık vergi sisteminde destek ve teşvikler bakımından da yok muamelesi görmeye devam ediyorlar. Yine, ev içi emek gösteren kadınlar için vergi sisteminde düzenlenen destek veya teşvik mekanizmaları da bulunmamakta. Temel gelir desteği ya da sosyal destekler aracılığıyla güvence sağlanmayan kadınlara ekonomik yoksunluk dayatılmakta, kadınlar sistematik bir yoksulluğa mahkûm edilmeye ve zorlanmaya devam edilmekte. Bu noktada hem temel tüketim gruplarında yapılan harcamalarda hem de kadınlar açısından zorunlu tüketim malzemeleri için yapılan harcamalarda ödemek zorunda kalınan dolaylı vergiler kadınlar için daha büyük bir vergi yükü anlamına gelmekte. Örneğin, kadınlar için zorunlu tüketim ve hijyen malzemeleri üzerindeki yüksek vergi oranları cinsiyete dayalı vergi adaletsizliğini her geçen gün arttırmaya devam ediyor. Bizler DEM PARTİ olarak tüm haklı talep ve önerilerimize rağmen kadın hijyen ürünlerindeki ve kadınlar için zorunlu tüketim kalemlerindeki yüksek KDV oranlarının uygulanmasına itiraz etmemize rağmen buna devam edilmekte, zorunlu tüketim kalemlerindeki KDV yükünün ortadan kaldırılması yönündeki taleplere de maalesef iktidar tarafından kulak tıkanmaya devam edilmekte. İstihdamda olan kadınların çocuk bakımına yönelik harcamalarının ve yüz yüze bırakıldıkları ev içi bakım harcamalarının gider olarak vergiden düşülmemesi de kadın emeğinin vergi yüküyle daha fazla tırpanlanması sonucunu yaratmakta, tarımsal üretimde yer alan "mevsimlik işçi" olarak ağır koşullarda çalışmak zorunda bırakılan, eşit işe eşit ücret ilkesi yok sayılarak güvencesiz çalışmaya zorlanan kadınlar ise vergi sisteminde teşvik ve destekler bakımından tamamen yok sayılmaya devam edilmekte. Mevcut vergi sistemi de toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini görmezden gelmekte, sosyal ve ekonomik hayatta kadınlar aleyhine var olan eşitsizlikler vergi politikalarının aracılığıyla katlanarak artmakta.

Bizler DEM PARTİ olarak size yine bazı öneriler sunacağız. Bunları hayata geçirmeyeceğinizi biliyoruz ama biz yine burada politik tercihlerimizi ortaya koyalım, gerisi de yine iktidarın vicdanına kalmış diyelim. DEM PARTİ olarak çalışanlar lehine kapsamlı ve radikal bir vergi reformu -Sayın Yegin, not tutun isterseniz- öneriyoruz sizlere: Vergi adaletinin temel ilkesi kazancı yüksek olanın daha fazla, düşük olanın ise daha az vergi ödemesidir. Bu ilke yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda politik bir mesele olarak da karşımıza çıkıyor. Ne var ki Türkiye'de çok uluslu şirketler, büyük holdingler ve yüksek gelir grupları çeşitli istisnalar ve muafiyetlerle vergiden kaçınıırken asgari ücretle geçinen milyonlar, emekçiler maaşlarının büyük bir bölümünü stopaj veya dolaylı vergiler yoluyla tekrar devlete geri ödemek zorunda kalıyorlar. Vergiler yalnızca devletin gelir araçları değildir, aynı zamanda bir toplumun adalet anlayışının da göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de ÖTV başta olmak üzere dolaylı vergi oranlarının yüksekliği ekonomik eşitsizliği derinleştirirken sınıfsal ayrımları da daha belirgin bir hâle getiren bir sistem inşa

ediyor. Bu sistemde yoksul yalnızca geçinmek için değil, devletin ayakta kalabilmesi için de fedakârlık yapmaya zorlanıyor. O sebeple, vergi adaletini sağlamak yalnızca teknik değil, aynı zamanda politik bir tercih olarak karşımıza çıkıyor. Sınıfsal eşitlikten yana bir ekonomik düzenin ilk adımı da vergi yükünün hakkaniyetli bir şekilde paylaşılmasından geçmekte.

Yine, adaletsiz ve vicdansız vergi politikalarına, vergi yüküne ve vergi yapısına DEM PARTİ olarak temelden itiraz ettiğimizi burada bir kez daha dile getirelim. Türkiye'de vergi yükünün dağılımındaki adaleti sağlamak, herkesin vergiye katılımını sağlamak için vergi tabanını genişletmek gerekiyor. "Az kazananın az, çok kazananın çok." temelindeki vergi politikalarının hayata geçirilmesi zorunlu bir şey olarak karşımızda durmakta.

Yine, vergi tabanının genişletilmesi için vergi oranlarının makul seviyelere çekilmesi, mali yükümlülüklerin de katlanılabilir; üretimi, istihdamı ve ihracatı artırıcı bir noktada olması gerekiyor, bizler böyle düşünüyoruz. Vergi sistemi, tarafsız, adil ve uygulanabilir, ayrıca kimseye ayrıcalık sağlamayan bir nitelik taşımalı. Vergi, sadece mali amacın değil, ekonomik, sosyal ve siyasal amaçların da gerçekleştirilmesine uygun olarak karşımıza çıkmalı.

Yine, vergi kanunlarının adaleti sağlamaya yönelik basit, sade ve anlaşılır bir metne dönüştürülmesi gerekiyor. Çağdaş hukuk normlarına uygun, mükellef haklarına saygılı, vergi tabanını genişleten ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele eden bir nitelik de taşıması gerekiyor. Türkiye'de vergi adaletini bozan temel olaylardan biri kayıt dışı ekonomi olarak karşımıza çıkmakta. Ücretli çalışanlardan stopaj usulüyle kesinti yapılırken ticari ve farklı kazanç kalemlerinden yüksek gelir elde edenler kayıt dışılığa kaçarak daha az vergi verme yoluna veya hiç vergi ödememe yoluna gidebiliyorlar.

Yine, genellik ilkesi vergi adaletinin temel ve vazgeçilmez bir ilkesi olarak karşımıza çıkmakta. Türkiye'de vergi vermesi gereken fakat vergi vermeyenleri de tıpkı emeğiyle geçinen yurttaşlar gibi vergi mükellefi yapmak gerekiyor, bu şekilde verginin tabanının genişletilmesi de mümkün bir şekilde karşımıza çıkabilir. Kaynak teorisinden net artış teorisine geçmek gerekiyor, net artış teorisi hem ödeme gücünü dikkate almakta hem de gerçekleşen her türlü geliri devamlılığı olsun ya da olmasın gelir kabul ettiği için vergi adaletini sağlama konusunda daha yetkin bir uygulama olarak da karşımıza çıkmakta. Gelir vergisinin büyük bir kısmı ücretli kesim tarafından ödenmekte, ücretli çalışanlardan alınan yüksek vergi oranlarının düşürülmesi gerekmekte.

Yine, gelir dağılımında adaleti sağlayacak iktisadi ve vergileme politikaları uygulanmalı, emekçi ve yoksul sınıf üzerindeki vergi yükü en kısa süre içerisinde azaltılmalıdır yani vergi harcıyandan değil, kazananın alınmalıdır. Asgari ücretten gelir ve damga vergisi dâhil hiçbir vergi alınmamalıdır. Vergilendirmelerde beyan esası uygulandığından vergi matrahı mükellefler tarafından belirlenmekte, vergi kaçakçılığının önlenmesi ve gerçek tutarların beyan edilmesi için vergi güvenlik önlemleri alınmalı, servet artışları ile matrah ilişkisi mutlaka kurulmalı ve servet artışlarının kaynağı sorulmalıdır.

Yine, muafiyet ve istisnalar kaldırılmalı, asgari ücretle çalışanlardan stopaj usulü kesinti yapılırken ticari ve diğer kazançlar elde edenlere muafiyet ve istisnalar uygulanmakta, vergilemede adalet ilkesi de zedelenmektedir. En az geçim indirimi tutarları sembolik olmaktan çıkarılmalı, modern ve sosyal amaca hizmet eden bir nitelik kazandırılmalıdır bunlara. Ücret gelirleri üzerindeki vergi yükü azaltılmalı, servet ve sermaye gelirinden emek gelirine göre daha çok vergi alınmalıdır.

Yine, vergi sisteminde dolaylı vergiler ağır basmakta, dolaylı vergiler düşük gelirli sınıflar üzerinde yoğunlaşmış durumda ve üst gelir grupları ile alt gelir grupları aynı oranda dolaylı vergi ödemektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu olumsuz etkiyi gidermek için dolaysız vergilerin vergi hasılatı içinde payını yükseltmelidir yani rant gelirlerini de vergilendirmeniz gerekiyor. Vergi afları yapılması zaruret taşıyan hâllerde rasyonel temelde ve düzenli vergi ödeyen mükellefleri cezalandırmayan bir şekilde yapılmalı. Cumhuriyet tarihi boyunca 42 adet vergi affının 15 tanesi son yirmi beş yılda yapılmış. Vergi affı, vergiye gönüllü uyumu zedelemekle beraber düzenli vergi ödeyen mükellefin cezalandırılması anlamına da geliyor. Vergi afları esasen büyük kazançlar elde eden sermaye sınıfının vergi borçlarının silinmesini getirmekte, bu durum da gelir dağılımındaki adaleti fazlasıyla bozmakta. Yine, ÖTV, KDV gibi dolaylı vergilerin kaldırılması gerekiyor ya da sembolik bir orana taşınması gerekiyor. Bunların yerine servet vergisi getirilmeli ve kurumlar vergisi oranı yükseltilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Yine, alt gelir gruplarının temel ihtiyaçları vergi politikaları aracılığıyla sübvansede edilmelidir. Vergi otoritesinin vergi gayretini toplumun üst gelir gruplarına yönelik olarak icra etmesi sağlanmalıdır. Yoksulluk sınırının, Dünya Sağlık Örgütü'nün günlük kalori ihtiyacı ve Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi baz alınarak hesaplanıp bunun altında kalan yurttaşların gıda, sağlık, barınma, giyim, eğitim ve kültür giderleri vergiden muaf tutulmalıdır. Uzlaşma komisyonları yeniden yapılandırılmalı, büyük firmaların neredeyse vergilerinin tamamını silen yapılar olmaktan en kısa süre içerisinde çıkarılmalıdır. Vergi ombudsmanlığı kurumu da oluşturulmalıdır.

Sayın Yegin, umarım hepsini not etmişsinizdir, ilerleyen aşamalarda işinize yarar diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, iki cümle...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sayyığit, teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey'den sonra size de söz vereyim, olur mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Tamam.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, saygıdeğer bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine konuşuyoruz. Teklifin başlığını okuyunca ayrı etkilendim, gerekçesini okuyunca ayrı. Çok değerli iktidar mensubu arkadaşlarım, Türk parasının kıymetini artırmak üzerinde bir şey yapmak istiyorsanız sizin yapacağınız şey azıcık oradan, azıcık buradan düzenlemeler olamaz. Her seferinde söylüyoruz bir ülkede "Her şeyi ben bilirim, ben ekonomistim." diyen

bir tek adam varken ve sadece onun dediği olurken Türk parasının değeri artmaz. Bir ülkede adalet, hukuk, özgürlük yoksa o ülkede yatırım olmaz, güven olmaz, Türk parasının değeri artmaz. Bir ülkeyi yönetenler rakiplerini Anayasa ve yasalara aykırı bir şekilde hukuksuz ve sudan gerekçelerle cezaevine atıyorsa orada Türk parası değer kaybeder, Türk parasının değeri artmaz. Bir ülkede halkın oylarıyla seçilmiş belediye başkanları şafak operasyonlarıyla tutuklanıp yerine kayyum atanıyorsa o ülkenin ekonomisi çöker, Türk parasının değeri artmaz. Bir ülkede sarayın danışmanları mafyatik ağızlarla gazetecileri tehdit edip ertesi gün tutuklatıyorsa orada paranın değeri artmaz, maalesef paranın değeri düşer. Daha çokça sıralayabiliriz.

Değerli arkadaşlar, siz kızsanız da biz dillendirmeye devam edeceğiz. Bu ülkede aslında bugün burada konuşulması gerekenler ülkenin ekonomik gidişatıyla ilgili, halkla ilgili söylemler olmalı. Bu ülkede 2002 yılında asgari ücretli 7 çeyrek altın alıyordu, bugün asgari ücretlinin aldığı altın 3 çeyreğe düşmüş. Yine, bu iktidar geldiğinde en düşük emekli maaşını alan emekli 8 çeyrek altın alıyordu, bugün maalesef sadece 2 çeyrek altın alabiliyor. Konu bunun da ötesinde değerli arkadaşlar, cebimizdeki en büyük paramız 200 lira sadece 4,3 euroya tekabül ediyor. Yaygın market zincirlerinde bir kilo kıyma 620 lira olmuş, en büyük banknotumuzun 3 tanesiyle 1 kilo kıyma alamaz durumdayız. Yurttaş çocuğuna et, süt, yumurta yediremiyor. TÜİK'in Çocuk Sağlığı ve Yoksunluğu 2024 verilerine göre 10 çocuktan 4'ü yoksunluk veya sosyal dışlanma riski altındadır. Yaklaşık her 10 aileden 1'i çocuklarına yeni giysiler alamazken, her 10 aileden 1'i çocuklarının gün içinde taze meyve ve sebze tüketmesini sağlayamaz durumdadır. OECD'nin raporuna göre ülkemizdeki 15 yaşındaki öğrencilerin yüzde 20'si, yeterli parası olmadığı için haftada en az bir gün hiç yemek yiyememektedir. Her 5 çocuktan 1'i okula aç gitmekte. Öte yandan, 2025 yılında da yüksek seyreden enflasyon nedeniyle ücretler ve asgari ücret hızla erimeye başlamış, ülkenin yüzde 50'si asgari ücret seviyesinin altında çalışmakta yani ülkenin neredeyse yarısı 25.092 TL olan aylık sınırının altında çalışıyor. Asgari ücret 2025 yılının ilk beş ayında enflasyon karşısında 3.336 TL erimiş, yılın ilk altı ayında bu kaybın 4 bin TL'ye ulaşması bekleniyor, emekliler yine aynı durumda. Yani değerli arkadaşlar, bu iş depoya mazot doldurmayla olmuyor, vatandaş gıdaya ulaşamıyor, gıdaya. Asgari ücrete ve emekli maaşlarına Temmuz 2025'te zam yapılmalıdır, işçi ve memurların beklentileri karşılanmalıdır. Öyle "Söyledim ya." diye kaçamak cevaplar vermekle maalesef ülkeyi yönetemezsiniz.

Teklifin gerekçesinden de etkilendim demiştim. Ne demişsiniz? "Kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, dolaysız vergilerin artırılması, vergi adaletinin güçlendirilmesi..." bu gerekçelerden. Peki, kurduğunuz sistem öyle mi? Banka, şirket, holdinglerin ödedikleri kurumlar vergisi gelirlerindeki artış yılın ilk dört ayında yüzde 11 olurken ücretli, maaşlı çalışanlardan memur, işçi ve asgari ücretlilerden kesilen gelir vergisi geçen yıl 332 milyar lira iken 666 milyar 350 milyon TL'ye yükselmiş yani artış yüzde 107. Banka, şirket, holdinglerden elde edilen kurumlar vergisi, çalışanların ödediği verginin onda 1'i düzeyinde kalmış değerli arkadaşlar, burada adalet nerede? Siz vergiyi dar gelirli ve ücretli çalışanların sırtına yüklemiştir.

Yine bakıyoruz, KDV, ÖTV oranları aynı kalmasına rağmen fiyat artışları ve yapılan zamlarla artan matrahlar üzerinden kesilen KDV ve ÖTV tutarları yükselince dolaylı vergilerin de bütçedeki payı maalesef artmış. Ocak-nisan döneminde sadece KDV ve ÖTV'den elde edilen dolaylı vergi geliri, toplam vergi gelirlerinin yüzde 58'ine, dolaylı vergilerin tamamının payıysa yüzde 71'e çıkmış. Dolaysız vergileri artırmak istiyorsak gelin, kapsamlı bir vergi reformu, vergi adaletsizliğinin giderilmesine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapalım ama siz buna da gelmezsiniz çünkü siz sermayenin temsilcisiniz.

Teklifin bazı maddelerine baktığımızda değerli arkadaşlar, 7'nci maddeyle Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıflar ile mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışı KDV'den istisna edilmektedir. Söz konusu vakfın mülkiyetindeki bir arazinin satılması durumunda, ilgili KDV'yi, satın alan kişi, kurum, şirket herhangi biri ödeyeceğinden, söz konusu istisnanın vergi kaybı doğuracağı ve sınırları belirlenmemiş bir istisna olduğundan, örneğin, yıllar içinde 100 milyonlarca liralık vergi kaybı doğurabileceğini düşünüyoruz. Buradaki istisnanın amacı nedir? Buna da bir açıklık getirmenizi rica ediyoruz.

Madde 12'de, endüstri bölgelerine alan ilave edilmesinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığına yetki veriliyor. Fakat Anayasa'mız gereğince mülkiyet hakkını sınırlama ve kamulaştırmaya konu olan bu endüstri bölgesi kurulmasına ilişkin düzenlemelerin kanunla yapılması esas. Bu yetkinin Bakanlığa verilmesi Anayasa'nın ilgili maddelerine de aykırılık teşkil etmektedir.

Yine, 15'inci maddeyle bazı araçlara ilişkin ÖTV matrahı eşikleri yüzde 80 ve yüzde 150'ye ve arazi taşıtı sınıfında olanların vergi oranını yüzde 4'ten 50'ye çıkarılmaktadır. "Fiilen zaten bu oranlar böyle, vatandaş açısından değişen bir şey yok." demek, vatandaşa haksızlık demektir. Vatandaşın ÖTV oranlarının düşürülebileceğine, araçların dünyanın diğer ülkelerindeki gibi gerçek fiyatlarıyla alınabileceğine dair umudunu da burada maalesef, yok ediyorsunuz. Biz otomobilden ÖTV alan, birçok ülkeden biriyiz. Bu araçları tasarlayan, üreten ve AR-GE'sine para harcayan ülkelerin çok daha üstünde para kazanıyoruz. ÖTV uyguluyor, vatandaşın sırtına yüklüyoruz. Vatandaş vergiden bıktı, aldığı nefesten bile vergi alıyor. Bakın, yüzde 80 ÖTV'ye tabi bir otomobilin vergisiz fiyatı 700 bin lira, TRT bandrol ücreti -buna da hakkımızı helal etmiyoruz- 5.600 lira, ÖTV 564 bin lira, KDV 254 bin lira, toplam vergi 824 bin lira. Yani araç 700 bin, vergisi 824 bin; vergiler dâhil 1,5 milyon lira. Yani aracın maliyetinden çok ÖTV ve KDV ödüyor vatandaş. Bu adalet mi değerli arkadaşlar? Benzin yine öyle. Trafik cezalarıyla vatandaş zaten yıldırınız. Bu ülkenin insanı araç sahibi olmayacak mı? Atla katırla mı gezsün? Vallahi, yakında, herhâlde siz bu gidişle insanları ata, katıra mahkûm edeceksiniz.

Değerli arkadaşlar, gecikmiş vergi ve prim borçları milyonları aşmış. Küçük esnaf ve KOBİ'ler en azından vergi ve SGK borçlarıyla ilgili bir yapılandırma talebini dile getiriyorlar. Burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Erdem.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Yine, Sayın Mustafa Kalaycı Vekilim dile getirdi, teşekkür ediyorum kendisine. Beyanname bildirim ve formların doğru bir şekilde düzenlenmesiyle ilgili katılma paylarının alınmasının doğru olmadığını, bunun yasadan çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, Kalaycı Vekilim dile getirdi, mali müşavirlik stajı yapan stajyer mali müşavirlerin SGK yükünün de devlet tarafından karşılanmasının anlamlı olacağını, bununla ilgili bir düzenlemenin de gerekli olduğunu düşünüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Öncelikle kanun teklifini veren Seydi Bey'e, imzalayan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Önemli bir yasa çalışması. Bu konuda ben de çok uzatmadan birkaç konuya cevap da vermek isterim. Arkadaşlarımızın eleştirileri oldu. Bu konuda evet, Türkiye pandemi sonrasında yüksek bir enflasyon ortamında ve bunu düzeltmeye uğraşiyor. Ancak geldiği noktada 2022'de 64,3'ten aldığı enflasyon şu anda 35,4; kırk iki ayın en düşük enflasyonu ve inşallah, yıl sonunda -coğrafyamız tabii çok hareketli, bir sorun olmazsa- 24'lere düşecek görüyoruz.

Tabii, ÖTV üzerinden çokça eleştirildi. Bütçelemeye Maliye ve Hazine Bakanlığımız bu noktada geçmiş uygulamalarını sürdürmekte. Hepimiz isteriz, daha düşük ÖTV'yle araç fiyatları oluşsun ama Türkiye'de sıfır araç dışında ikinci el çeşitliliğiyle de herkes bütçesine göre araca ulaşmakta. Bunu da şu şekilde izah edebiliriz: 2002'de biz iktidara geldiğimizde 8 milyon 903 bin motorlu kara taşıtı vardı. Bu sayı -şöyle atlayarak gideyim- 2010'da 14 milyon 316'ya, 2018'de 22 milyon 865'e, 2022'de 26 milyon 482'ye, 2025'te -şu anda- 32 milyona çıkmış durumda yani 3,6 kat artmış. Hani hiç kimse ata, katıra muhtaç durumda değil. Demek ki yeterli olmayabilir ama insanların geliri de en düşükten başlayarak belirli bir artışa göre imkân sağlanmış ve bugün 32 milyon araç Türkiye'de yollarda seyretmekte. Ha, bu 32 milyona gelen araca ona göre de bir altyapı lazım; yollar duble yollara dönüştürülmüş, tüneller, köprülerle de bu desteklenmiş ve Türkiye dünyada örneği olmayan bir çalışmanın da içinde. Bu arada büyük bir deprem yaşanmış, 250 bin konutu teslim etmiş, 253 bin konutun da yapımı devam ediyor. 99 depremini hatırlayın, önceki depremleri hatırlayın, böyle insanların konutunu yapma gibi büyük hiçbir vaat ve proje yerine getirilmemişti. Görüldüğü üzere bunların da hepsi en güzel şekilde devam ediyor.

Asgari ücretli ve diğer kesimleri de desteklemek, toplumu enflasyona yenik düşürmemek adına şu anda her 100 liralık elektrik faturasının yüzde 55'ini hazine ödüyor. Yine, 100 liralık doğal gazın yüzde 65'ini yani 65 lirasını maliye, hazine karşılıyor. Bu bakımdan, bu dengelemelerle vatandaşımızın enflasyona yenik düşürülmesinin önüne geçilmeye çalışılıyor.

Birçok veri var. Gelirler üzerindeki vergilerde hani adaletsizlik var diye çokça söylüyoruz ya, vardır, daha yapacağımız şeyler de vardır ama gelir vergisi tarifesinin en alt dilimindeki vergi oranı yüzde 22'den yüzde 15'e indirildi 2006'da. Gelir vergisi tarifesinin en üst dilimdeki vergi oranı yüzde 35'ten 40'a yani üst dilimde artırıldı, alt dilimde düşürüldü. Asgari ücret de 2021'den sonra vergi dışı bırakıldı.

Küçük esnafımıza muafiyet getirildi. Evlerde imal edilen mallarını internet üzerinden satanlar muaf tutuldu. 850 bin esnafa gelir vergisi istisnası getirildi 2021'de. Yeni iş kuran gençlere üç yıl boyunca vergi istisnası getirildi 2025 yılında. Yine gençlerin BAĞ-KUR primlerini bir yıl boyunca hazine ödüyor.

Çiftçilerimize yem ve gübrede KDV kaldırıldı. Traktör, biçerdöver, ilaçlama, süt sağım gibi makinelerin KDV oranları düşürüldü. Çiftçilere yapılan destek ödemelerinin gelir vergisi kesintisi kaldırıldı. Tarımsal sulamada ve tarımsal abonelere yapılan elektrik teslimlerinde indirimli KDV belirlendi. Kurumlar vergisi adaletli bir şekilde -hani vergide adalet diyoruz ya- 5 puan artırıldı; çok uluslu şirketlere yüzde 15 asgari kurumlar vergisi getirildi. Yurt içi yüzde 10 asgari kurumlar vergisi, yine finansal kuruluşların yap-işlet-devret modeliyle kamu-özel iş birliği projelerine yüzde 30 kurumlar vergisi getirildi. Yani bunu uzatabiliriz. Çok uzun bir liste var takip ettiğim çalışmalarda. Maliye, Hazine'ye elinden geleni yapmaya çalışıyor. Eksikler yok mu? Vardır. Bunları da hep birlikte çözümleneceğiz. Kanunları Erhan Bey eleştiriyor, haklı tarafları vardır, bütün kanunlara iyi diyemeyiz ama yaptığınız bir kanunun süreç içinde değişiklik yapma ihtiyacının doğması da en temel ihtiyaçtır. Örneğin, şu LPG'deki maddeye baktığımızda, KDV faturası getirerek devletin zarara uğratıldığı görülüyor ve bunu ben birkaç aydır da takip ediyorum. Bugün geldi, çok önemli bir kanun. Bunu giderecek bir önlemin alınması normaldir.

Maddelerde yine görüşlerimizi ifade ederiz. Ben de yasanın hayırlı olmasını diliyorum, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Erdem.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle, ben de sizleri selamlıyorum.

Benden önceki AKP'li Milletvekili arkadaşımız o kadar çok şey saydı ki yapılan işlemlerle ilgili ve Sayın Vekilimizi dinleyen herhâlde bu ülkede her sorunun çözüldüğünü zannedecek. Eğer ki söyledikleriniz gerçekten sonuç vermiş olsaydı, bugün çiftçi perişan olmazdı, ürettiğinin karşılığını alamayan ve artık tarımdan çıkmak zorunda kalan çiftçi olmazdı. Her gün kepengini kapatan esnaf olmazdı, çarşıya dahi çıkamayan, torununa bir hediye dahi alamayan emekli olmazdı, bugün sayısız işçi, üniversite mezunu gencimiz evinde oturuyor olmazdı. Kısacası bugün yaşanan sorunların hiçbirisi olmazdı. Yani sizin anlattıklarınız maalesef ki bu ülkede sorunları çözmeye yetmediği için bugün çiftçi sorun yaşıyor, esnaf sorun yaşıyor. Efendim, binlerce, yüz binlerce işsiz var, işe girmiş olan insanlar emeğinin karşılığını alamıyor. Bu ülkede kamuda çalışan personel hak ettiği ücreti alamıyor. Kısacası, sorunlar yumağı devam ediyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugün, AKP iktidarının yarattığı ekonomik kaos en şiddetli hâliyle devam ediyor, bunu herkes yaşıyor, bunun böyle olmadığını söylemek mümkün değil. Şimdi, değerli arkadaşlar, çalışanlar var, gençlerimiz var, emekçilerimiz var. Çalışanların en büyük sorunu gelir vergisi tarife dilimleri. Şimdi, 2024 yılında verdiğimiz bir soru önergesi vardı, bu gelir vergisi tarifelerinin bir an evvel değiştirilmesi talepli bir soru önergemiz vardı ve gelir vergisi tarifelerinin değiştirilmesini talep etmiştik. Evet, bir miktar da olsa değiştirildi. Şimdi, geçen yıl 110 bin liradan bu yıl 158 bin liraya kadar ilk dilim ve bu ilk dilim için yüzde 15 vergi alınmakta, diğer kademelerle ilgili de sırasıyla yüzde 20, yüzde 27, yüzde 35, yüzde 40'a kadar çıkan vergi oranları var. Öncelikle, çalışanların rahat edebilmesi adına bu vergi tarifelerini yeniden hızlı bir şekilde değiştirmeye ihtiyaç var. Aksi hâlde, daha ilk üç aya, dört aya geldiğinde belli çalışanlar hemen vergi dilimine girmekte ve bu nedenle de gerçekten ellerine çok az bir maaş geçmekte yani aldığı maaşın neredeyse daha dördüncü, beşinci ayda yarısına yakın kısmı vergiye dâhil olmakta, bu nedenle de mağduriyet yaşamakta. Eğer, siz, çalışanı düşünüyorsanız, öncelikle bu vergi tarifesinde acil değişikliğe ihtiyaç var.

Yine, değerli arkadaşlar, bakın, bu kanun teklifi görüşüleceğinde çok sayıda vatandaşımız şunu söyledi, diyor ki: "Artık, ekonomi o kadar kötü ki işlerimiz yolunda gitmiyor." Esnafsa dükkânını kapatıyor, çiftçiye üretmez hâlde; kısacası borcun içerisinde. İşte, bu nedenle de kamuya olan borçların yeniden yapılandırılması ve ödeme kolaylığının sağlanması zorunluluğu var

değerli arkadaşlar. Maliyeye olan borcunu ödeyemiyor vatandaş, SGK'ye olan borcunu ödeyemiyor, bankalara borçlar birikmiş, icra dairelerine icra dosyaları nedeniyle girilemez duruma gelinmiş. Çiftçi, Tarım Kredi borçlarını ödeyemiyor, Ziraat Bankasına olan borçlarını ödeyemiyor. Esnaf borçları birikmiş, ödeyemiyor, o nedenle de dükkânını kapatmak zorunda. Kısacası, toplumun neredeyse, hemen hemen bütün kesimleri kamuya olan borçlarını tekrar ödeyemez duruma düştü. Son yapılanma oranlarına baktığımızda zaten yapılanmaların da yüzde 100 sonuç vermediğini biliyoruz, görüyoruz ama buna rağmen bir nefes alma adına bir yapılanmaya ihtiyaç olduğunu vatandaşımız bizlere iletiyor; bizler de zaten bunları yaşayan kişileriz, gören kişileriz. O nedenle bu konuda acilen tedbir alınmalı ve bir yapılanma sürecine gidilmeli ve hatta mümkünse de bu, Meclis kapanmadan yetiştirmeli diyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi içerisinde bir düzenleme var, birçok arkadaşımızın belki sıradan bir düzenleme olarak değerlendirebileceği bir düzenleme. Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıflar ile vakıflara ait olan taşınmazların satışlarındaki KDV muafiyeti. Şimdi, bu, öncelikle nereden çıktı? Bunu sormak istiyorum. Yani vakıflara birileri bir mülk mü alacak? Çok önemli, çok kıymetli, çok değerli bir araziyi birileri alacak da buradan en azından bir KDV muafiyetinden yararlansın diye adrese teslim bir iş mi var? Önce bunu sormak istiyorum. Çünkü yapılan benzeri muafiyetlerden artık bu iktidar döneminde mutlaka birilerinin özel olarak yararlandığına ve bu nedenle de birçok yerde adrese teslim düzenlemeler çıkarıldığına daha önce defalarca bu ülke şahit oldu. Şimdi, bununla birlikte, bakın, bununla birlikte, bu düzenlemeyle şöyle bir sorunun da çözülmesine bir imkân sağlanması gerektiğini de hatırlatmak istiyorum: Değerli arkadaşlar, Antalya ili Muratpaşa ilçesi, Kızıllık ve Yeşildere Mahallelerinde çok önemli bir sorun yaşanıyor. Burada Vakıflar İdaresinin temsilcilerine ve AKP iktidarının yetkililerine sesleniyorum: Vakıflar İdaresi tarafından yaşanan ve yaşatılan bir sorun var. Bu sorun şu: Bu saydığım mahalleler belki de yüz yılı geçkin yani en az 3 neslin yaşadığı ve hâlâ orada vatandaşımızın yaşadığı bir bölge ve burada uzun yıllar Vakıflar İdaresi ile vatandaşlar arasında bir dava süreci oldu. Ve bu dava süreci sonrasında bu taşınmazların Vakıflar İdaresine ait olduğuna dair mahkeme karar verdi ve en sonunda da yargılama süreci sonrası 2009 yılından itibaren, ifade ettiğim gibi, yaklaşık belki de en az yüz yıldır burada yaşayan -kendi mülkümü gibi- vatandaşımızın yaşadığı bu bölgede artık orada yaşayan vatandaşımız bir anlamda işgalci kiracı durumuna düştü.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bölgemizde Türkmen, Alevi ve Tahtacı vatandaşlarımızın yoğun şekilde yaşadığı bu bölgede bu sorun, özellikle de Vakıflar İdaresi tarafından vatandaşlarımıza o taşınmazları boşaltmak üzere tahliye emirleri ve yine ecrimisil için gönderdikleri ihbarnamelerle iyice gündeme gelmiş oldu. Yani vatandaşımız "Kendi mülküm." diye yaşadığı yerden çıkma riskiyle ve ayrıca yüklü miktarlarda ecrimisil bedeli ödemeye karşı karşıya geldi. Şimdi, bu kanun teklifinden başlayarak bu soruna bir çözüm bulalım arkadaşlar. Bu sorunun çözümü 4706 sayılı Yasa'yla çözümdür. Yani Vakıflar İdaresi ile ilgili belediyenin -ki burada da ilgili belediye Muratpaşa Belediyesidir- iki belediye arasında bu yasa teklifi yürürlüğe girdikten sonra bedel takdirinde KDV'nin de düşürülmesiyle birlikte takdir edilecek olan bedel üzerinden -yani KDV artık bedelden düşeceğine göre- 4706 sayılı Yasa'yı uygulamak ve bu yasayla birlikte artık vatandaşımızın derdine çare üretmek gerekir. Tekrar söylüyorum: Vakıflar İdaresi ve AKP iktidarı burada sorumludur. Vatandaşımız kendilerine tanınacak olan bu takas yöntemiyle birlikte, belediyenin beş yıl süreyle yapacak olduğu taksitlendirmeye vatandaşın sorunu çözümlenmelidir. Aksi hâlde, o bölgede yaşayan vatandaşımız mağdur olmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir dakika süre verdim.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Ve ayrıca, bu Vakıflar İdaresine ait olan taşınmazın TOKİ'yle bir anlaşma yapılacağı ve vatandaşın elinden çıkarılacağına dair halk arasında duyular var. Bu duyular, efendim, inşallah ciddi değildir. Aksi hâlde, yıllardır vatandaşımızın yaşadığı, hayat bulduğu ve atalarından kalan bu taşınmazlar elinden çıkmış olacaktır. Seçim öncesinde verilen sözlerin tutulmasını talep ediyorum. Daha önceki belediye döneminde, Kepez Belediyesinde aynı sorun çözülmüştü; Kepez Belediyesinde hangi yöntemle bu sorun çözülmüşse aynı şekilde Muratpaşa Belediyesi sınırları içerisinde kalan, işte bu bahsettiğim Kızıllık ve Yeşildere Mahallelerindeki sorunun Vakıflar İdaresi tarafından bir an evvel çözülmesi ve vatandaşımızın mağduriyetinin giderilmesi gerektiğini hatırlatmak istiyorum ve sizlerden çözüm bekliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tümü üzerindeki konuşmalar böylece bitmiştir.

Şimdi Divana ulaşan 1 tane Anayasa'ya aykırılık önergesi mevcuttur, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü ve 35'inci maddelerine; 14'üncü maddesinin Anayasa'nın 73'üncü ve 104'üncü maddelerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İhtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırloğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, söyledik zaten, artık önümüze torba kanun gelmesi ne kadar mutlu olacağımızı sizlerle paylaştık. Sizler de aynı düşünüyorsunuz, öyle görüyoruz ama ne yazık ki torba kanunlar gelmeye devam ediyor. Sayın Başkan, burada Komisyon mu bu konuya karar verecek, ne yapacak? Torba gelmesin diye artık bir...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Torbasız çıkarabilsek hemen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, bir gün Komisyon Başkanı olursanız benim durumumu daha iyi anlarsınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, şimdi, burada, gene ikinci konuda Anayasa'ya aykırılıklar... Bakın, Anayasa'ya... Geçmişte, biliyorsunuz, bu 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle var olan hususların, getirilen hususların Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, burada kanuni çerçeveye kavuşturmak üzere gelen bir kısım maddelerde de gene Anayasa'ya aykırılık vardı. Burada da 2 maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Birincisi 12'nci madde, bu endüstri bölgelerinin kurulması ve ilanı. Orada geçmiş düzenlemede Bakanlığın bir yetkisi vardı, endüstri bölgesi kurulduktan sonra onun alanını 1 katına kadar artırmaya Bakanlık yetkiliydi. Şimdi, burada bu sınır da kalkıyor ortadan; istediği kadar büyütülebilir, artırılabilir, burada bir şey de yok, burada kanunda bunun yazılması lazım yani 1 kat mı, 2 katı mı? O zaman, diyelim ki örneğin, 200 dönümlük bir yer, onun üzerine siz 5 bin dönümlük bir yeri ekleyebilirsiniz. Ekler misiniz, eklemesiniz, ne olur; bunlar tabii ayrı tartışmalar ama burada bu açıdan baktığımızda, bu mülkiyet hakkını da sınırlamaya ilişkin bir husus. Kamulaştırmaya konu olan... Tabii, böyle bir şey olursa mutlaka kamulaştırma da yapılacak muhtemelen vatandaşın arazisiyle ilgili yani burada bu açıdan, bu çerçevenin, Bakanlığa, bu kadar sınırları tanımlanmamış, ucu açık olan bir yetkinin verilmesinin Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü ve 35'inci maddelerine aykırı olduğunu düşünüyoruz.

Gene, 14'üncü maddeyle Cumhurbaşkanına bir kısım yetkiler verilmiş. Bu konuyu daha önce de görüştüğümüz gene birkaç kanun teklifinde söylemiştik. Cumhurbaşkanının Anayasa 73'e göre oranları artırma ve azaltma yetkisi var ama kapsam belirleme yetkisi yok yani orada kendi içinde bir kategorizasyon yapıp, gruplara ayrılıp "Bu grupta oranı şuradan şuraya yaptım, bu grupta buradan buraya yaptım." gibi bir yetki yok. Burada aynı zamanda kapsam belirleme yetkisi de veriliyor Cumhurbaşkanına. Bu da hem Anayasa 73'e hem de Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 104'üncü maddeye aykırı.

Yani sonuç itibarıyla, bunlar geliyor, biz Anayasa Mahkemesine gidiyoruz, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor bunları. Bir kere bu güzel bir uygulama değil. Yani Meclisin, yasamanın aldığı kararların ne kadar özenli, kaliteli, verimli bir yasama faaliyeti olursa o kadar çok sürekli olmasını, geçerli olmasını isteriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani "Biz bir şey yapalım, ondan sonra eğer bir yanlışlık varsa bu nasıl olsa Anayasa Mahkemesinden döner." ya da işte, serbest bölgelerde olduğu gibi daha önce bir düzenleme yaptık -bir yıl önce- ama orada bir kısım hususları görüşülmedi ya da görüşüldü, kabul edilmedi, şimdi "Yeniden getirelim." şeklindeki bir çalışma sistematiği doğru bir sistematiği değil bizim açımızdan da. Yani burada hazırlamış olduğumuz kanunların belli bir özenle, iyi biçimde hazırlanmasını; hazırlık aşamasında hem burada bizim yasalaşma aşaması hem de aynı zamanda bu yasalaşma aşamasında zaten konuyla ilgili meslek odaları, sendikalar, sivil toplum örgütlerinin de görüşlerinin alınmasını çok önemsiyoruz. Onların da kabul ettiği, üzerinde mutabakat sağlandığı alanlarda yapılıyor olmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda, bu 2 tane maddenin Anayasa'ya aykırılığı olduğuna ilişkin iddiamız var. Bu konunun kabul edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi yemek arası vereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Görüşmelere 14.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.32

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.47
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 34'üncü Birleşimin İkinci Oturumu açıyorum.

Şimdi, teklifin maddelerine geçeceğiz.

Daha önceki toplantılarımızda da uyguladığımız üzere, eğer uygun görürseniz, görüşme usulüne ilişkin kanun teklifi maddelerini tek tek okutmayacağım, sizlere dağıttığımız şekliyle ve birbiriyle ilişkili maddeleri birlikte müzakereye açacağım.

Değerli milletvekilleri, 1, 2 ve 3'üncü maddeleri, Türk parasının korunması hakkında değişiklik içeren maddeleri müzakereye açıyorum.

Sayın teklif sahibi, buyurun lütfen.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Teklifin ilk 3 maddesinde Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a ilişkin düzenleme yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi kararına istinaden yönetmelikle belirlenen düzenlemeler ilgili kanuna dercedilmektedir. Bu sayede, piyasanın gözetimi ve denetiminin daha sıhhatli bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddelerle alakalı -şimdi maddelerine geçildi, önergeleri verilecektir- önergeleri lütfen biraz erken verirse milletvekilleri çünkü burada Başkanlık Divanı bunları tasnifliyor, fotokopi çekip dağıtıyor vesaire falan. Orada biraz zaman kaybediyor, maddelere yetiştiremiyoruz. Şimdiden önergeler verilebilirse veya belli bir süre önce, biz de onların hazırlığını yapmış oluruz.

Bu maddeyle alakalı, Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Geneli üzerindeki konuşmamızda da değinmiştik. Buradaki hisse devirlerinde yüksek tutarda kuruluşa olduğu gibi bir bedel alınmasının sebebi nedir? Bir açıklayabilirseniz, bu konuda çok şikâyetler geldiği için belki siz mantıklı bir şey açıklayacaksınız, belki biz yanlış değerlendiriyoruz. Bana göre değer artış kazancı olarak vergilendirilmeli hisse devirlerinde, alış fiyatı belli, satış fiyatı belli. Eğer belli değilse asgari bir değer artış tutarı belirlenip belirli bir orandaki bu da değer artış kazancıyla ilgili vergi oranından yüksek tutulabilir ama çok yüksek tutarlar, tamamen şirketlerin hisselerinin devri bir yerde engellenmiş oluyor. Yeni şirket kurulmaya bir teşviktir belki ama sektöre giren kişi de belki şirketi devredip sektörden çıkmak isteyecek. Burada şaibeli olaylar mı var, farklı bir şeyler mi var -siz ısrarla bunu bu şekil buradan geçirmeye çalışıyorsunuz- bir anlamak istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kısacık

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu 2'nci maddede "suç" ibaresi "kabahat" olarak değiştiriliyor. Tabii, biliyorsunuz, suç ceza hukukuna göre değerlendiriliyor, kabahat idari para cezası oluyor. Şimdi, burada caydırıcılık azalıyor. Şimdi, diyeceksiniz ki: Cezanın para değerini artırıyor ama biri suç, biri "Parayı öderim, ben bu işi işlerim." diye. Bu önemli bir ayrım bence. Bu ayrımı merak ediyoruz, bunun cevaplandırılmasını istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, demin geneli üzerine konuşurken de değerli milletvekillerimizin bazıları şey dedi, hani bu devirlerde akrabalarına, eş ve çocuklarına, fûrularına da ödeme yapılacak diye böyle bir konu oldu. Böyle bir mevzu metinde mevcut yani. "Devre konu payların veraset yoluyla intikal etmesi veya pay devrinin bir mahkeme kararından kaynaklanması ya da payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin eşi, altsoyu, üstsoyu veya kardeşi olması durumunda ücret alınmaz." Yani burada, maddede açıkça alınmayacağı yazıyor. Hisse devirleriyle alakalı bölümde de sadece o izin harcının, izin bedelinin hisse oranına göre, mesela, diyelim ki 26 milyon liraysa, yüzde 1'ini alıyorsa ona göre yüzde 1'lik oranda bir pay ödeyecek yani 26 milyon pay ödemeyecek, 2.600 lira ödemiş olacak. Orada öyle bir yanlış anlaşılma oluşmasın diye söyledim bu konuyu. Yoksa hani şirket mevcut zaten, izin de almış, orada sadece orana göre bir pay ödemiş oluyor yani tamamını bir daha ödemiyo maktu olarak da.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çorabatır, buyurun

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Teşekkür ederim Başkan.

Ben bir konuda sizden kambiyoyla ilgili bir şeyde bulunmak istiyorum. Biliyorsunuz, otellerde -Sayın Bakan Yardımcımız da geldi- resepsiyonlarda döviz bozma yetkisi yok ama bu sizin de kaybımıza yol açıyor çünkü otele gelen bir misafir otelde makbuzlandırılmamış yani muhasebeleştirilmemiş bir döviz bozumunu yapamadığı için en yakın yerde bozdurmaya çalışıyor, o da imkânsız oluyor. Ama ne yapıyor? Sayın Bakan Yardımcım, sokakta bu dövizi ya taksici bozuyor ya oteldeki "bellboy" bozuyor ya pazar yerindeki bir vatandaş bozuyor yani döviz bürosunda veya bankada bunun işlemini, kambiyo işlemini yapamıyor. Bu konuda daha önce vardı bu, 90-95 senelerinde, biliyorsunuz "reg" derler ona, özellikle şehir otellerinde ve bununla sık sık İstanbul'daki otellerde, Ege'deki otellerde karşılaşılıyor. Bu konuyla ilgili lütfen burada bir düzenleme yapabilirsek o etkiyi muhasebeleştirmiş de olacağız, onun da hesabını oteller çok rahat verecek; herhangi bir kaçak veya şey olmayacak, dövizi de değerinden aşağı bozmayacak, belirlenen kur üzerinden bozacaklar. Yani bu hem müşteri açısından kayba hem sizler açısından da kayba yol açıyor. Bunu diyecektim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, 1'inci maddeyle ilgili, buraya, Cumhurbaşkanına verilen yetki kapsamına kıymetli madenlerin rafinajı ekleniyor. Bunun gerekçesi nedir? Yani burada ne amaçlanıyor? Bugüne kadar bu yoktu. Ben önce onu bir öğrenmek istiyorum, birinci husus o.

2'nci maddede, bu tekerrürde cezanın üst sınırdaki uygulanacağına ilişkin hüküm var, o beş yıla sınırlandırılıyor. Yani bu bana çok doğru gelmedi veya bunun da bir gerekçesini öğrenelim, niye "beş yıl içerisinde tekerrür ederse" olacak? Yani suçta ısrar varsa aslında bunun yapılması lazım. Başka kanunlarda da "belli bir zaman içerisinde tekerrür ederse" gibi bir kaydın da çok fazla olduğunu hatırlamıyorum, bunun çok da doğru olduğunu düşünüyorum. Buna bir bakalım.

Şimdi, döviz bürolarıyla ilgili meselede bu pay devri konusu önemli. Bu TÜYEMDER'den arkadaşlar dün bizi de ziyaret ettiler. Hani ben biraz da onları zorlamak için "Argümanlarınız neler? Niye 'Bu pay devrinde tekrar lisans bedeli -diyelim- alınmasın.' diyorsunuz?" falan diye... Aslında, şu örnekleri verdiler; bir banka devrinde lisans bedeli tekrar alınmıyormuş veya herhangi bir diğer lisans olarak kabul edebileceğimiz, ne bileyim, bir GES yaptınız, o şirketi devrettiğinizde lisans bedeli tekrar alınmıyor. Bunun tekrar alınması bu anlamda çok da mantıklı durmuyor; bunun bir gerekçesinin, ciddi bir açıklamasının olması gerekir. Tabii, bunun bu kadar pahalılaştırılıyor olması, belki kayıt dışılığı da bir miktarda teşvik ediyor da olabilir. Mesela, onun da rakamlarını alalım, tahmininiz nedir? Şimdi, herhâlde bin civarında yetkili döviz büfesi var, o civarda, 950 falan denildi ama diğerlerinin 5-6 bin civarında olduğu, farklı şekillerde kayıt dışı bu işlemlerin yapıldığına ilişkin de bilgiler var; bunları da aslında çıplak gözle de görmek mümkün. Bununla etkin mücadele anlamında neler yapılması lazım veya bunu nasıl durduracaksınız? Bu önemli.

Bir de bu ücret... Şimdi, "(1) sayılı Ücret Tarifesi" deniyor, kanunun içerisinde "ücret" geçiyor. Bizim hocalarımızdan hatırladığımız, ücret emeğin karşılığıdır, öyle biliyoruz, emeğin karşılığı. Buna aslında "ücret" değil "bedel" falan gibi bir şey demek lazım. Yani diğer kanunlarda öyledir, mesela, lisansla "lisans bedeli" denir, "lisans ücreti" filan demiyoruz. Hani kelimeye ilişkin bir şey ama bence bunun da güzel Türkçe açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Ha, bunu ücret gibi değerlendiriyorsanız, verilen bir emek karşılığında verilen bir hizmetin bedeli gibi değerlendiriyorsanız onun da açıklamasını isterim. Değilse bu ücret ifadesinin de buralardan çıkarılması, değiştirilmesi lazım; güzel Türkçe açısından bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdilik bu kadar. Sorularımıza cevaplar aldıktan sonra belki ilave sorularımız olabilir Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arpacı...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımıza bir konuda bilgi vermek istiyorum. 6183 sayılı Kanun'un 79'uncu maddesi 5479 sayılı Yasa'yla değiştirilmiş ve Maliye Bakanlığına haciz yetkileri tanınmıştır. Vergi dairesi borçlu mükellefin banka, kurum veya üçüncü kişilerdeki alacaklarını tespit ettiğinde haciz bildirisini tebliğ ederek alacağı tahsil edebilmektedir. Fakat uygulamada alacak miktarı netleştirilmeden tüm alacağa haciz konulması gibi bir hata mevcuttur ve bundan şu anda mağdur olan firmalarımız vardır.

Bir başka konu ise yedi gün içinde yanıt vermeyen kişi veya kuruluşlar borçlu gibi sorumlu tutulmaktadır fakat bu yedi gün değil aslında yedi iş günü ya da aslında biraz daha genişletilip en az on beş iş günü olmalıdır. Bu durum üçüncü kişilerin mağduriyetine yol açmakta ve hukuki sakıncalar da doğurmaktadır. Bu maddenin düzenlenmesinde fayda vardır. Denizli'den bir şirketimizin bana gönderdiği belgelerde firmaya 3 kere tebligat yapılmış; birincisi zamanında yanıtlanmış, ikincisi sekizinci günde yanıtlanmış ve borç ödenmiş fakat üçüncüsünde de yine yedi gün içinde yanıtlanmış. Fakat ikinci tebligattaki sekizinci günde yanıtlanma ve ödemedi kaynaklı 38 bin liralık borçtan dolayı 1 milyon 606 bin liralık haciz gelmiştir şirkete. Dolayısıyla burada firmalarda bir mağduriyet söz konusudur. Şu anda da mahkeme yolunun açık olduğu vergi dairemiz tarafından bildirilmiştir fakat bu işleri mahkeme yoluyla düzeltmektense firmalar incelenip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arpacı, bitti mi yoksa...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hemen toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - ...iş günüyle tanımlamak ve borcu kadar sorumlu tutmak daha doğrudur Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu maddelerle ilgili bazı yaptırımlar, cezalar uygulanmış. 2021-2025 yıllarında yetkili müesseseler için 4.884 adet aykırılık tespit edilmiş, 155 milyon 267 bin 201 TL idari yaptırım uygulanmış. Bu tutarın ne kadarı tahsil edildi?

Yine, buna benzer şekilde bir tahsilatta Borsa İstanbul AŞ'de faaliyet gösteren kıymetli maden ve aracı kuruluşlarla ilgili de birtakım idari para cezaları uygulanmış, o da 33 milyon 425 bin.

Bir de 2019-2025 yılları için 3'üncü maddedeki beşinci fıkraya aykırılıktan dolayı da 214 milyonluk birtakım idari cezalar tahakkuk ettirilmiş. Bunların tahsilat durumlarını merak ettim ben yani tahsil kabiliyetini merak ettim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şimdi, hem teklif sahibi hem de ilgili bürokratlar bunları not aldılar diye düşünüyorum. Sektörden kim var burada söz isteyen?

Buyurun.

TÜM YETKİLİ MÜESSESELER VE DÖVİZ BÜROLARI DERNEĞİ BAŞKANI MEHTİ ŞEREN - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcılarım; öncelikle bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Hazine ve Kambyo Genel Müdürlüğüne bağlıyız. Biz bir döviz bürosunu açmak için yeterliliği, mali güç teşviki ve diğer şartları sağladığımız zaman 25 milyon lira vererek bir döviz bürosu lisansı alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

TÜM YETKİLİ MÜESSESELER VE DÖVİZ BÜROLARI DERNEĞİ BAŞKANI MEHTİ ŞEREN - Son üç yıla kadar da lisans verilmiyordu. Bundan önce kurulan şirketler anonim şirket olduğu için 5 ortaklıydı, şu anda bu gelen kanunla bu 5 ortaklı şirketler de birbirine hisselerini pay edemiyor yani mecburi kalarak 5 ortaklı açtığımız şirketlerdeki hisse devirlerini de kilitledi bu. Yüzde 50'si bir akrabamızda ise biz onu da devredemiyoruz veya anne-babadan -Allah gecinden versin- miras kalıyor bir çocuğa. Depremde bir meslektaşımız öldü, eşine ve çocuğuna kaldı veraset yoluyla. Dışarıdan bir yönetici atayamıyoruz biz döviz bürolarımıza, ortak şartı var. Ortak alacak, hisse bedeli ödemesi lazım; iş yeri yıkılmış, evi yıkılmış, bu vatandaşımız mağdur oldu. Mesela, döviz büroları olarak meslektaşlar biz ona maddi destekte bulunduk bu mağduriyeti giderilsin diye, son durumunu da bilmiyorum. Şimdi, 25 milyon lira vererek lisans alıyoruz, iki yıl sonra iyi şartlarda ortak almak istiyoruz, ortak alırken ortağa diyoruz ki: "25 milyonun yarısını -seneye daha pahalı olur- devlete vereceksin." İşimizi de büyütemiyoruz veya Allah korusun, kötü şartlarda ihtiyacım var, 25 milyon lira ödemişim, bunu satmak istiyorum, birine devretmek istiyorum, yine edemiyorum, burada da mağduriyet var.

Tüm partilerimizin de aynı görüşte olduğunu görmek bizi de mutlu etti; teşekkür ederiz, dünden beri de görüşmeler yaptık. İYİ Parti, AK PARTİ, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve diğer partilerimizin de benim bu görüşlerime katıldığını düşünüyorum. Burada bir mağduriyet var ve bir tek bu sektöre bu var, Türkiye Cumhuriyeti'nde döviz bürolarının dışında hissesini devretmek isteyen hiçbir şirkete bu yaptırım yok.

Sayın Bakanımız sanırım otellerle ilgili bir yetki istedi. 27 milyonu devletimize versinler o yetkiyi zaten alabiliyor ama bedava almak istiyorlarsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O, Hükûmetin vereceği bir karar, sizin değil. Siz sektörünüzle alakalı görüşlerinizi verin, onu verip vermeyeceğini Hükûmet talep eder, Meclis karar verir, sizin yetkinizde değil o.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Gülsoy, siz bu teklifi veren kişi olarak buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Teknik konularla alakalı, Başkanımız cevap verecek ama ben demin de bahsettim, yine sektör temsilcisi de aynı konuya değindi. Bu teklifimizde miras yoluyla intikalde ve fûrularında, eşi, çocuğu ve alt/üstsoylarında devirde ücret yok yani onu kaldırmış oluyoruz normal olarak da. Hâlâ aynı konuyu dillendirdi, onu niye söyledi, anlamadım konuyu. Biz bu düzenlemeyle onu kaldırıyoruz zaten, öyle bir konu yok.

Diğer teknik konularla ilgili bölümü de Genel Müdürümüz izah edecek.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Öncelikle, Komisyonu saygıyla selamlıyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, hisse devriyle ilgili, bunun gerekçesi nedir onu kısaca ifade edeyim. Efendim, malumunuz, bu sektör 2018'den sonra ücretlendirilmeye başlandı, onun öncesinde yaklaşık 826 tane ücretsiz döviz büfesi zaten vardı. Mali Eylem Görev Gücü (FATF) kapsamında bu sektörler zaten yüksek riskli olarak telakki edilen yani kayıt dışılığın ve kara paranın aklanmasının önlenmesi noktasında yüksek riskli sektörler ve biz bunları bir şekilde düzenleme alanı altında sıkı bir şekilde kontrole tabi tutmak zorundayız. Şimdi, birinci husus bu. Eğer ki biz hisse devrinden izin almazsak bir düzenleme arbitrajı oluşacağı için bizim bu sektöre girişi, çıkışı kontrol etme imkânımız kalkıp bunun sektör temsilcileri tarafından ancak sektöre girişin kontrolü hâline gelebilecektir. Dolayısıyla bu teknik olarak bizim için riskli bir alandır. Bu sebeple, bunun hisse devrinden izin almak, ücret almak zorundayız.

İkinci husus -mahkeme kararlarıyla da bu tescil edilmiş durumda- bu ücret, bu bedel kamunun verdiği bir imtiyazın bedeli. Dolayısıyla kamu tarafından dizayn edilen bir bedelin yine kamuya ikincil alım satımda aktarılması da kamu yararına bir husustur. Bu konuyla ilgili Danıştaya zaten sektör temsilcileri dava açmıştır. Danıştay İdari Dava Genel Kurulu, en yüksek makam tarafından bu düzenlemenin ölçülü olduğu, kamu yararına olduğu ve mülkiyet hakkını ihlal etmediği şeklinde lehimize karar verilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çorabatır'ın bir sorusu vardı.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - "Rafinerilerle ilgili bir husus var. Neden geldi?" demişti. Hâlihazırda biz rafinerileri düzenliyoruz efendim, zaten ikinci düzenlemede var bu, 32 sayılı Karar'da yani Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda zaten düzenleniyordu. Ücretle ilgili Anayasa Mahkemesi iptal kararı verdiği için amaç, kapsamın içerisine rafinerileri de almak durumunda kaldık, ondan dolayı.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani ikinci düzenlemeyle yapılıyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Zaten yapılıyor, aynen. Şu anda onu koyuyoruz çünkü bu bir mülkiyet hakkına taalluk ettiği için mutlaka bunu yine kanunla düzenlememiz gerektiği ifade edildi, o yüzden koyuyoruz.

Şimdi, efendim, tekerrür neden beş yıla ilgili? Yine, Anayasa Mahkemesi kararları ve Adalet Bakanlığının bize geri dönüşleri kapsamında tekerrür eğer süresiz olursa hukuk güvenliği açısından böyle bir şey mümkün olmadığı, bunun bir süreye bağlanması gerektiği söylendi; biz de tekerrürü beş yıla sınırladık.

ERHAN USTA (Samsun) - Başka bir yerde öyle bir şey yok ya. Var mı başka bir yerde tekerrürle ilgili?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Tekerrürün süresiz bir şekilde olması mümkün değil. Şöyle söyleyeyim Sayın Vekilim: Bu konuyla ilgili bir kabahat işlediniz, yirmi yıl sonra tekrar yaptığınız zaman tekrar bir tekerrürü hâline sokmak var, bir de beş yıl içerisinde olması var yani hukuk güvenliği

açısından, hem Adalet Bakanlığı hem Anayasa Mahkemesi kararları açısından da süreyle sınırlanması gerektiği bize söylendi; o çerçevede getirdik.

Suç/kabahatle ilgili teknik konu... Sayın Vekilim, bu zaten teknik olarak artık bir idari para cezası olduğu için, hapis cezası olmadığı için, bunun teknik tabiri "kabahat" olduğu için bunu düzelttik yani ağırlık anlamından ziyade doğru olanı yapmak adına koyduk; onun da sebebi bu.

ERHAN USTA (Samsun) - "Ücret" nedir?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, biz genel terim ifadesi itibarıyla "ücret" olarak kullanıyoruz bunu, hep ücretle ilgili, yine ikinci düzenlemelerde böyle kullandık.

ERHAN USTA (Samsun) - Türk Dil Kurumuna sordunuz mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Türk Dil Kurumuna sormadık.

ERHAN USTA (Samsun) - Ücret emeğin karşılığıdır ya, bedel alıyorsunuz. Lisans bedeli değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Faaliyet izni ücreti olarak onu düzenliyoruz biz ikinci düzenlemede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Sayın Başkanım, yetkisizle mücadele konusunda ciddi çalışmalarımız var, bu konuda Genel Müdürlüğümüzde özel bir dairemiz var; bununla ilgili strateji belgeleri düzenliyoruz, Gelir İdaresi Başkanlığımızın taşra teşkilatı üzerinden, yoklama memurları üzerinden bu yetkisizle mücadele kapsamında detaylı ve titiz çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yine, kendi uzmanlarımız tarafından da yerelde bunlarla ilgili çalışmaları yürütüyoruz. Yetkisizle ilgili, yine başka bir vekilimizin söylediği bir husus vardı. Biz şu anda mevcut olan 3'üncü maddedeki beşinci fıkradaki tutarları güncellemediğimiz için -çünkü onlar 7 oyla zaten güncelleniyor- hâlihazırda yetkisiz bir şekilde yapıldığı zaman bir işlem bunun idari para cezası 572 bin liradan 2,8 milyon liraya çıkıyor yani bu iki aralık arasında, üst haddi 2,8 milyon lira; bu da caydırıcılık açısından gayet yeterli bir tutar diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Şimdi, miras yoluyla veya eşe, akrabalarına devir olayını anladık. Üçüncü şahsa veya özel hukuk tüzel kişisine hisseler devredildiğinde siz "sektöre hâkim olma" açısından dediniz... Mesela, akaryakıtta bayi lisansı almış, akaryakıt lisansı almış firmaların, şirketlerin hissesi değiştirilirken örneğin hissedarla ilgili EPDK'ye bildirim yapıyorsunuz, izin alıyorsunuz. Şimdi, yine, üçüncü şahıslara devirde sizden izin alınabilir, izin vermezseniz hisse devri o kişiye yapılmaz. Şimdi, kuruluştaki ne kadar bedel alıyorsunuz şu anda? Ortalama 25 milyon diyelim şimdi. Hisse devrederken de mi aynı bedeli alacaksınız? Bu, Anayasa'nın mülkiyet hakkına nasıl aykırı değil, anlamadım ben Sayın Genel Müdürüm. Siz hisse devrine izin vermeyin, "O kişiye devredemezsiniz." deyin, onu söyleyin, sizden izin alınsın sektöre hâkim olma açısından ama bir ticari şirketin hisselerinin devriyle ilgili bu tip bir kısıtlama bence çok ağır bir kısıtlama yani çok mantıklı bir açıklama yapmadınız bu konuyla ilgili.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Benim anladığım şu: Siz bunların devredilmesini istemiyorsunuz yani kişi birinden devralacağına sıfırdan size başvurma ile aynı parayı ödeyecek.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Aynı koşullarda, evet.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Aynı koşullarda...

Diyelim ki bu sistemi kontrol altında tutmak istiyorsunuz, onun için yapıyorsunuz. Ben şunu soracağım: Bu sarraflarda falan döviz alım satımı oluyor, oysa buralarda yapılan dövizlerin hepsinde sizin kamera kaydınız var, şeyiniz var. Diyelim ki bunlar herhangi bir usulsüzlük yaptığı zaman 400 bin lira para cezası kesiyormuşsunuz, doğru mu değil mi bilmiyorum ama hiçbir yetkisi olmayan sarraflar döviz alıp satarsa onlara 250 bin lira para cezası kestiğinizi söylediler. Bu doğru mudur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

981 adet yetkili müessese olduğu söyleniyor ve bu devir ücreti uygulaması zannederseniz şu an hâlihazırda yapıyor gibi sanki. Bugüne kadar böyle kaç tane firma devretmiş, onun sayısı mevcut mu? Çünkü bundan dolayı devirlerin sağlıklı yapılamadığına dair derneğin bir söylemi vardı, bunu da mukayese etmek adına onu da söyleyebilirsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yılmaz, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Sayın Vekilimiz şeyi sordular: Kuyumcularla ilgili, eğer bu yetkisiz döviz alım satımı yaparsa biraz önce ifade ettiğim üzere 572 bin liradan 2,8 milyon TL'ye kadar bunun cezası var, tekerrürü hâlinde zaten üst haddi uygulanıyor. Dolayısıyla onlara yönelik cezanın caydırıcılığı da gayet açık aslında. Bizim amacımız da zaten bu yetkili tarafı güçlendirmek kurumsal manada, diğer tarafı da olabildiğince mücadele ederek kayıt dışılığı azaltmak ve cezalandırmak.

Hisse devirleriyle ilgili "Siz zorlaştırmak mı istiyorsunuz?" dediniz. Şimdi, efendim, biz bir düzenleme arbitrajı olmasın istiyoruz. Dolayısıyla kurumsallaşma istiyoruz, sürekli bir hisse devri alınıp satılsın istemiyoruz. Bu manada, bu sektöre girmek isteyen bize de gelse, diğer tarafa da gitse bununla ilgili aynı muameleye -yani faaliyet izni alma anlamında- aynı düzene tabi olsun istiyoruz. Bunun dışında, tabii, uluslararası Mali Eylem Görev Gücünün tavsiyelerinde de bu alanla ilgili kurumsallaşma adına hisse devrinin öyle sıklıkla yapılmaması konusunda tavsiyeler de var.

Şimdi, diğer sektörlerle kıyaslamalar yapıldı. Tabii, her sektörün kendi ihtiyacı ve yapısı gerçekten farklı. Şimdi, bankacılık sektörü ile bunu kıyaslama imkânımız mümkün değil çünkü mevduat bankası olarak 37 banka var ülkemizde, bunlar için minimum sermaye tutarı en az 300 milyon dolar olarak ifade ediliyor, fiilî olarak. Şimdi, bizim sektördeki 981 tane döviz büfesini ele aldığınız zaman, sermaye şartı olarak B grubu sadece 5 milyon TL, bu kadar kolay giriş ve çıkışın olabildiği bir alan aslında. Bakın, eğer faaliyet izni ücreti almaz isek biz çok kolay bir biçimde bunu... Daha önce, 2018 öncesinde bu yetki elinde olan kişi bunu çok rahat bir şekilde, herhangi bir şekilde güncel rakama bakmadan kullanabilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Sermaye şartını artıralım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, sermaye şartı her dönemde sürekli artırılabilir ve düzenleme anlamında -tabii, geçiş hükümleri vermeniz gerekiyor- onların sürekli takibatı anlamında bu kadar büyük bir... Dolayısıyla o, buna kıyasla bizim gelir anlamındaki eşliğimizi etkinlik anlamında daha az karşılayan bir unsur oluyor, öyle söyleyeyim

ERHAN USTA (Samsun) - Bu meseleyi öyle görüyorsanız aslında orada daha güçlü sermaye çalışmasını teşvik etmek... Tamam, diğerinde kamunun bir geliri var, 25 bini alıyoruz, cebe koyuyoruz, o ayrı bir konu ama niye sermaye isteriz? Güvence anlamında, yaptığı işlerle ilgili... Eğer orada onun düşük olduğunu düşünüyorsanız -tabii, bizim bildiğimiz bir alan değil- bunu bir mazeret olarak sunuyorsanız belki orayı artırmak lazım. Ha, mevcutlara hemen uygulanmaz, mevcutlara geçiş dönemi verirsiniz, hatta mevcuttan istemeyebilirsiniz bile çünkü o zamanında, paranın değerli olduğu zamanda, o günün şartlarında gerekli sermayeyi bulmuş, koymuş olabilir yani belki oradan gitmek lazım. Bize dün arkadaşlar "Ceza 250 bin lira." dediler, siz şimdi 2,8 milyona kadar çıkıyor diyorsunuz, onu da bir vuzuha kavuşturmamız lazım. Hangisi doğru, hangisi yanlış, farklı şeyleri konuşmayalım. Sayın Başkan, ben 250 bin üzerinden şöyle bir hesap yapıyorum: 250 bin lira, 100 defa yakalanırsan 25 milyon lirayı buluyorsun yani 101'inci yakalandığında 25 milyonu... "250 bin lira" diyor, onu şimdi arkadaşlar konuşsunlar, vuzuha kavuşsun, önümüzde kavuşsun, kimse bize yanlış bilgi vermesin, bu taraf da vermesin, öbür taraf da vermesin, bize "250 bin lira" denildi. 100'üncü yakalandığınızda ancak lisans bedeline denk bir noktaya geliyor. 100 defa da yakalanılmaz herhâlde? Tekerrür olmaz burada çünkü zaten adamın resmî kaydı yok. Tabela "Ahmet Döviz Büfesi"ydi, ertesi gün gelir "Mehmet Döviz Büfesi" olur, "Yeni açtım." der. Yetkisiz olarak yani "döviz büfesi" derken, kaçak olarak bu işi yapabilir. Bu kadar sıkı denetlenmediği de ortada; 6 bine yakın bu işi kaçak olarak, kayıt dışı olarak yapan bir alan varsa siz başarısızsınız, onu söyleyeyim bir defa, ciddi olarak başarısızsınız. Çok sıkabilirsiniz. Sıkıyı nerede sıkıyorsunuz? Seydi Gülsoy'un dediği gibi, kayıttakileri, içeridekileri sıkıyorsanız, içeridekilerin boğazına yapışmışsın. Ya, dışarıda öyle bir alan var ki, dışarıda 6 bin kişi var ve bu işten ciddi para kazanıyor. Sen içeriği boğuyorsun "İki yıl kayıt tut." diyorsun. İki yıl kayıt tutma zorunluluğunun başka yerde olmadığı söyleniyor, bu kadar uzun kayıt tutma zorunluluğunun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Tutulsun elbette, kayıt dışı olsun istemiyoruz ama bu kadar yetkisiz olarak bu işi yapanlar da varsa bizim yaptığımız işlerde bir eksikliğimiz var veya biz yanlış yeri sıkıyoruz anlamına gelir.

Bir de şu "100x250=25 milyon" hesabına ne diyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Çorabatır, o sorunuza bir daha tekrarlar mısınız?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Otellerdeki döviz bozdurma yetkisi, bunu sınırlamak da lazım rekabete döviz bürolarının açısından baktığımızda. Hani o andaki ihtiyacını karşılamak üzere de bu yetkinin verilmesi lazım, onu söylemiştim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yılmaz, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Sayın Başkanım, bu 250 binle ilgili hususu açıklığa kavuşturalım. Bugün 3'üncü maddenin beşinci fıkrasındaki tutarlar 2021 yılının tutarları, onlar yeniden değerlendirme oranıyla şu anda güncellendiği zaman 572 bin lira ile 2,8 milyon lira arasında değişiyor, tam tutarlar dolayısıyla bu yani öyle Sayın Vekilim. Bir de eğer ki bir döviz büfesi -kuyumcu değil- sadece döviz büfesi olarak kurulduysa kaçak, o zaten üst haddi kesilecek, dolayısıyla sürekli bir biçimde kapatmaya maruz kalacak yani onlar için öyle bir toleransımız da zaten yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Niye bu kadar kayıtsızlık var?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, şöyle söyleyeyim: Bizim eğer ki kendi bu anlamda bir kolluk gücümüz olmuş olsa bu kadar kuyumcuyu veya işte, bu işi yapan ödeme kuruluşlarını denetleme anlamında söylüyorum, çok daha iyi bir yerde olabilirdik belki ama hâlihazırda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Emniyetle koordineli mi çalışmıyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Hayır, koordineli çalışıyoruz ama bugün vergi müfettişlerinin sayısı ile mükelleflerin sayısı da bu manada oran olarak düşük kalır. Dolayısıyla bizim bunları denetlememiz ve onun üzerine gitmemiz gerçekten ciddi manada stratejik bir biçimde bir yaklaşımla sürüyor ama bu kadar yoğun bir mükellefin olduğu yerde hem farkındalık anlamında hem de erişim anlamında, ulaşım anlamında, denetim yapma anlamında da yeterli olmuyor tabii ama gitgide bu stratejiyle ilgili farklı çalışmalarını da gündeme getirip bunu daha iyi bir noktaya taşıma noktasında da hedeflerimiz, planlarımız var efendim.

Turizmciyle ilgili... Sayın Vekilim, malum, biz bu sektörü gerçekten sıkı bir biçimde kontrol edip özel olarak düzenliyoruz yani sıkı bir biçimde. Dolayısıyla onlarla ilgili, bu düzenlemeler içerisinde olmadıkları sürece onlara böyle bir yetki verme şansımız olmaz çünkü bir yanda faaliyet izni için belli tutarları aldığımız, onlarla ilgili her türlü regülasyonu yaptığımız bir alanda otellerin sadece bunların hiçbirini yapmadan yapabilme imkânı mümkün değil. Bir diğer taraftan da otellerin yabancılardan

döviz kabul etme imkânı var hâlihazırda kambiyo mevzuatı kapsamında, onlara bir hizmet veya orada satılan bir ürünü satıp karşılığını TL olarak verme imkânları da var. Dolayısıyla onlar aslında bu düzeyde kısıtlı değiller. Ne yapamazlar? Döviz büfesi gibi kendi müşterilerine döviz alım satımı şeklinde bir ticari faaliyet şeklinde yapamazlar, onun dışındaki unsurları yapabilirler.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Satım değil de alım; belki belirli limitlerde günlük ihtiyaçlarını veya o anlık ihtiyaçlarını karşılamak üzere...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Sayın Vekilim, onun çerçevesini tutmamız gerekir, onunla ilgili bir kamera kaydının olması gerekir, muhasebe düzeninin olması gerekir, onunla ilgili BSMV yapılması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Katlanmayacakları için bunu talep ettiler, onlara minimum şu şartları sağarlarsa yapabileceklerini söyledik; onlar da "Biz bu külfete girmiyoruz." dediler, onu da söyleyeyim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - 60 milyar dolar gelir beklediğimiz turizmde, bu kadar iyi olan bir sektörde bu imtiyazı vermeniz lazım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - İmtiyazı verebiliriz ama belli çerçevenin çizilmesi gerekiyor Sayın Vekilim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Belirli kapsamda yapmakta fayda var çünkü o anda bozdurmadığı için müşteri dışarıdan yapıyor bu işlemi yani döviz bürosuna da gitmiyor o anda o bölgede olmadığı için veya bankaya da gidemiyor; zaten gidiyor, ihtiyacını sokaktan karşılıyor. Yani o da bir kaçak sizin için, onu minimize etmek için. Sonra gitsin, tamam, geldi, çarşıda veya havalimanında döviz bürosunda bozdurdu, çarşıda gitti bozdurdu; olabilir, tamam, doğru bu, ulaşabiliyor ama şimdi geldiniz, Almanya'dan indi, otele gitti, çarşıya inecek taksitle, nasıl ödeyecek parayı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Dövizle ödeme yapabiliyorlar.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Yani dövizle ödeme... Gitti, pazar var, pazar yerinde karpuz aldı, ne yapacağız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Oteller ne kadar bozabiliyor şimdi?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Hiç bozamıyor. Şu anda yetkisi yok ve cezaya maruz kalıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Çorabatır; şöyle bir durum ortaya çıktı, şimdi insanlarda şöyle bir şey oluştu: Sanki mesela, konaklayan müşteri -atıyorum, 2 bin dolar tuttu- dolar verince siz alamıyorsunuz gibi bir şey oluştu.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - O değil, o değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, alıyorsunuz onu zaten, onda problem yok.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Genel Müdüremün dediği gibi, onda bir problem yok, ödemesini yapabiliyor, döviz üzerinden yapabiliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, problem ne?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Döviz bozmada... Yani geliyor, Türk lirasına ihtiyacı var...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O biraz şey kaçtı ama. Siz otelsiniz ya, siz bu bozma işine girmeyin, o, meydanda bir yerde bozduracak onu.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Daha önce vardı bu ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Vardı da şimdi yok ama turizmi çok artıracak bir şey değil o yani.

ERHAN USTA (Samsun) - Oteller altında iş yerlerine kiraya veriyor ya, bir tane döviz büfesine biraz cazip fiyatla kiraya verecek, oraya yetkili bir döviz büfesi açılacak, işleri yapacak canım; talep yanlış bir talep.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, sektör temsilcisini bir kez daha dinleyelim çünkü arada verilen rakamlarla ilgili bir şey var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dinledik kendisini.

İki dakika...

Buyurun.

TÜM YETKİLİ MÜESSESELER VE DÖVİZ BÜROLARI DERNEĞİ BAŞKANI MEHTİ ŞEREN - 1.800 tane tespit 114 milyon lira ceza kesildiğini söyledi bir milletvekili arkadaşımız, büyüğümüz. 114 milyon lira 4 tane lisans bedelidir yani 1.800 işletme bu işi kaçak yaptı, bedeli yüzde 114 milyon, 4 tane lisans bedeli. Bu iyi değil bence, daha çok olmalı.

Sektöre giriş olmaz Sayın Başkanım, Değerli Meclis üyeleri. Devredeceğini bilmediğin bir işe 25 milyon lira verip yarın ben bunu devredemezsem sektöre giriş olmaz. Şu anda sektöre giriş yapan firmalar Iraklı, İranlı, Suriyeli, Cezayirli, yabancı ülke vatandaşları Türk vatandaşlığı alarak bu rakamlara ödüyor. Yoksa bir Türk vatandaşı 25 milyon lirayı ödeyecek ve bir süre sonra bunu geri alamayacak. Bu, kayıt dışına itiyor maalesef.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Eskiden var mıydı devretme?

TÜM YETKİLİ MÜESSESELER VE DÖVİZ BÜROLARI DERNEĞİ BAŞKANI MEHTİ ŞEREN - Vardı, evet.

Biz burada kayıt içinde kalsın istiyoruz. Bizim döviz bürolarımız iki yıl kamera kaydıyla izleniyor, biz bir müşterimizin anne adını almazsak bir tek faturada yediğimiz ceza 650 bin TL. 48 milyon lira ceza yiyen oldu anne adını, baba adını faturanın üzerine not almadığı için. Kayıt dışında kalmasını istemiyorsak bunun önünü açmamız lazım. Biz 25 milyon liraya itiraz etmiyoruz, devletimize gidiyor o para; tek isteğimiz, yatırım yapmak için devredebilelim, bedavaya da olsa, birine bin liraya, 1 milyon liraya da olsa devredebilelim ki sektörün önünü açılsın ve kayıt içinde kalsın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Deniz Bey, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, devirle ilgili herhangi bir kısıtımız yok, devredebilirler, istediklerine de devredebilirler, bu zaten izne tabi ama devrederken bu bahsettiğimiz faaliyet izni ücretini kendileri alamazlar. Yani eğer alırlarsa biz zaten devirde yine alacağız, böyle bir durum ortaya çıkar. Devirle ilgili bir sıkıntı yok. Yani kendi kurmuş oldukları yetkili müessesenin bir şerefyesi yani kendi teşrifati, lokasyonu, kendi iş ağıyla ilgili ortaya çıkardığı değer devirinde herhangi bir sorun yok zaten, onu devredebilir, istediği kişiye devredebilir, kendi ortakları arasında oran anlamında devir yapabilir, üçüncü bir kişiye devir yapabilir, bunların hepsi izne tabi ama yapabilir, bunda bir kısıtlama veya yasak söz konusu değil ama "Devirde faaliyet izni ücretini biz vermeyelim, onu biz alalım." diyorlar, benim anladığım o, o mümkün değil. Dediğim gibi, bir düzenleme arbitrajı oluşturacağı için bizim için risk unsuru hâline geliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Daha önce nasıl yönetiyordunuz bunu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, daha önce, zaten 2018 öncesinde bundan ücret alınmıyordu, hisse devirleri yine yapılıyordu ama Bakanlık politika değiştirdi, "Bunların önünü açalım ama ücrete tabi tutalım." denildi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Deniz Bey, ne kadar sermaye zorunluluğu var bunların?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, A grubunun 10 milyon TL, B grubunun 5 milyon TL sermaye zorunluluğu var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, şöyle: Bu da "10 milyon TL" dediğiniz kısma girse yaklaşık 250 bin dolar, diğer dediğiniz de 120-130 bin dolarlık bir şey. Şimdi, bu sermayeyi biraz...

ERHAN USTA (Samsun) - Lisans bedelinin sermayenin 5 katı olduğu başka bir örnek gösterin bana ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani bu sermayeyi bence biraz düzeltin siz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Efendim, bakın, her kuruluşun, piyasanın özelliği var yani şöyle söyleyeyim: Bugün tasarruf finansman kuruluşları 50 milyon TL'yle kuruluyor, SPK'ye tabi şirketler 50 milyon-300 milyon TL arasında. Her kuruluşun kendine özgü bir sermaye...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

Değerli arkadaşlar, biraz uğultu var.

ORHAN YEGIN (Ankara) - Burada ne sakınca var ya? Devletin hazinesine bir şey giriyor. Burada bir imtiyaz veriyor, "Devrinde ben bunu bir daha alırım." diyor, bunda ne var?

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle bir şey yok. Kayıt dışı oluşuyor, bak, çok güçlü bir argüman söyledi, fark ettiniz mi? "Sektöre giriş olmuyor." dedi, resmî giriş olmuyor, işte, o yüzden 6 bin tane kayıt dışı var. Çok ciddi bir argümandır, buna cevap vermeniz lazım. Orhan Bey, şöyle düşünün: 25 milyon lira vereceksin, her işten insanın bir anda randıman alması mümkün değil, insan düşünür, "Ya, ben burada 25 milyon lira vereceğim, daha bir sürü başka masraf da yapacağım, bir yer açacağım." Yarın öbür gün bir sıkıntı olur, bilmem ne olur falan, bu 25 milyon lira gidiyor, tamamen gidiyor. Şimdi, adam şunu hesap edecek: "25 milyon lirayı ben kaç yılda çıkarırım, bütün masraflarını düştüğün sonra 25 milyon liralık bu lisans bedelini kaç yılda çıkarırım?" hesabı yapacak. Ondan sonra diyecek ki: "Ya, bu işi kayıt dışı yapayım, cezası ister 250 bin lira olsun, ister 500 bin lira; 1.800 kişiden 100 milyon lira almışsın, 4 tane lisans bedeli ediyor. Bunlar güçlü argümanlar, bunlara, bu arkadaşın argümanlarına cevap verin. Bakın, 1.800 kişiyi yakalamışsın, kestiğin toplam ceza 4 tane lisans bedeline denk geliyor, kim bu sektöre kayıtlı girer ya? Yani biz çocuk falan değiliz karşınızda. Düzenleme arbitrajıymış, ne demek düzenleme arbitrajı? Hiç öyle bir şey yok, yanlış yapıyorsunuz. Bana bir tane örnek gösterin, sermayesinin 5 katı lisans bedeli olan bir tane sektör, bir tane alan gösterin. Esas olan sermayedir. Eğer siz buraya şunların bunların girmesini istemiyorsanız -hani parası olmayan, pulu olmayan değil mi- sermayeyi yüksek tutun, oradan caydırın. Yani kardeşim, burada bin kişiden 25 milyon lira alsan ne almasan ne, kaç lira para yani devletin hazinesi açısından? Önemli olan, sektörün düzgün şekilde yürütülmesini sağlamamız lazım. Yani 981 tane burada var, 6 bin tane dışarıda var, burayı boğazına kadar sıkımsın, dışarıdakiler keyfediyor; böyle bir şey olmaz, yanlış yapılıyor bu iş, çok net, çok net.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Şimdi, bir kere, bu hisseler istenilene devredilmemeli, hisse devredilecek kişiyi siz bir kontrol edin, onay verdiğiniz kişiye devredilsin ama kuruluşta olduğu gibi bu kadar bedelin alınması doğru değil. Değer artış kazancı olarak vergilendirin bunu. Asgari de bir tutar koyun, asgari bir tutar koyun, oranını da farklılaştırın. Böyle 25 milyonluk bir ödeme, hisse devriyle ilgili insanlar şirket hissesini... Tamam, izin verin, EPDK'de olduğu gibi hisse devirleri bildiriliyor ya, izin veriliyor, sizde de bu şirketleri devralacak hissedarlar, üçüncü şahıslarla ilgili sizden izin alsınlar. Bu tutar çok yüksek bir tutar, ben de katılıyorum Başkanımın ifadelerine, gerçekten sermayeyle kıyaslandığında da çok yüksek tutarlar. Bunu düzenlemek lazım, ben diğer vekillerime de söylüyorum, Komisyon üyelerine.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Çalışsınlar bunu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

ORHAN YEGIN (Ankara) - Ben bununla ilgili bu düzenlemeyi hatırlıyorum burada, galiba pandemi döneminden hemen sonraki yaptığımız düzenlemelerden biriydi. O zaman bu madde burada tartışılırken "Devlet burada bir imtiyaz hakkı tanıyor, bu imtiyaz üzerinden bir ticari gelir oluşuyor, dolayısıyla bugüne kadar da bu imtiyaza ilişkin bir bedel alınmıyor, buna bir bedel koyalım." denilmişti ve yanlış hatırlamıyorsam...

ERHAN USTA (Samsun) - Bu kanun ilk kez geliyor, yanlış hatırlıyorsun.

ORHAN YEGIN (Ankara) - Yok, yok; bu değil miydi? 500 bin gibi bir rakam...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, tebliğle yapıldı, buraya gelmedi daha önce bu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Daha önce 2021 yılındaki ücret, şu anda iptal edilen ücret maddesi geldi, ona istinaden zaten ücret yönetmeliğiyle birlikte yaptık bunu. 2018 yılında da evet, 500 bin TL alıyorduk.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Değil mi? Yine burada kanunla yapmıştık onu yanlış hatırlamıyorsam.

ERHAN USTA (Samsun) - Lisans bedeli kanunla yapıldı mı 2021'de?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Evet efendim.

ERHAN USTA (Samsun) - Nasıl yapıldı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Bakın, şu anda hâlihazırda 1567'nin 4'üncü maddesinde 6 milyon TL'ye kadar Hazine ve Maliye Bakanlığına faaliyet izni için ücret alma yetkisi verilmişti ve usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği belirtilmişti. Zaten Anayasa Mahkemesi "Bu usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenemez, kanunilik ilkesi gereği bunun yasayla düzenlenmesi gerekir." deyip orayı iptal etti, bizim dayanak maddemiz oydu.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama uygulamaya esas madde tebliğle, yönetmelikle yapıldı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ DENİZ YILMAZ - Yönetmelikle, ücret yönetmeliğiyle yaptık, evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, gelen bütün görüşleri aldım, oradan Sayın Kalaycı da "Bir daha buna bakılsın." dedi fakat bununla alakalı şöyle bir boşluk kalabilir yani Genel Kurula kadar çalışsınlar ama şöyle bir şey söyleniyor benim gördüğüm kadarıyla: Sermaye oranı düşük, lisans bedeli yüksek. Bunlar banka değiller tabii ki ama finansal piyasaların içerisinde hareket eden yapılar, dolayısıyla zaten Türkiye sürekli bu dövizlerden, kur atağından, ondan bundan çok çekti ve bunlar da burada faaliyet gösteriyor, belki biraz daha bunların yapısını güçlendirme adına sermayeyle alakalı belli kriterler getirebilirsiniz. Yani 150 bin dolar veren döviz bürosu açıyor, bu olmaz yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bir de ilave olarak vergileri de artıralım, fazla vergi alalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, belli bir süre verip, belli sermaye zorunluluğu getirip ya sermayeyi yerine getirirler ya birleşirler ama yani 150 bin dolar sermayeyle, arkadaşlar, adam döviz alıp satıyor ya! Market açmaya kalksanız bu rakam daha yüksek çıkıyor. Buna bakın bence, şimdi Sayın Kalaycı'nın dile getirdikleri var, biraz çalışın buna.

Evet, kifayetimizde değerli arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

Ben gerekenleri hepinizin adına söyledim, jenerik ifadeler de kullandım.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddede 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 1567 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin yedinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen paylarının devri izinlerinde ücret alınmaz. Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde belirtilen anonim şirketlerin paylarının devri izinlerinde ilgili tarifelerde belirtilen ücret, devralınacak pay oranı nispetinde ayrı ayrı alınır. Pay devri izninde bulunan anonim şirketin, bu maddede sayılan birden fazla faaliyet iznine sahip olması durumunda her bir faaliyet iznine ilişkin olarak ilgili tarifede belirtilen ücret devralınacak pay oranı nispetinde ayrıca alınır. Devre konu payların veraset yoluyla intikal etmesi veya pay devrinin bir mahkeme kararından kaynaklanması ya da payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin eşi, altsoyu, üstsoyu veya kardeşi olması durumunda ücret alınmaz."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, dikkat ederseniz, ilk konuşmamda biraz daha temkinli konuştum yani bu pay devri konusunda biraz daha idareden gerekçelerini öğrenelim falan şeklinde ama ben Kambiyo Genel Müdürünü dinledikten sonra kanaatim kesinleşti, onu söyleyeyim. Yani bu pay devrinden bedel alınması, tekrar bedel alınması konusu son derece yanlış, buna ilişkin yapılan uygulamanın gerekçesi olarak söylediğiniz her şey de yanlış. Birincisi ne? Giriş çıkışın kontrol edilmesi. Para almayınca giriş çıkışı kontrol edemiyor musunuz? Zaten bilgisi geliyor, izni geliyor, onaylarsınız, edersiniz, illa bunun için para almak gerekmez; bu bir.

İkincisi: Lisans bedeli aldığımız hiçbir başka alanda devirde lisans bedeli tekrar alınmıyor. Nihayetinde bu hepsinden de çok farklı bir alan filan değil. İşte buna benzer bankacılık var, bankacılıkta alınmıyor veya tamamen farklı, daha reel sektör olarak diyelim ki enerji lisans bedelleri var, orada da alınmıyor, orada devrediliyor değil mi? Hatta orada Enerji Bakanlığı teşvik ediyor çantacıları yani hemen alıyorlar küt diye iktidara yakın olanlar, ondan sonra satıyorlar lisanslarını, beş kuruş para alınmıyor. O da doğru değil de ayrı bir şey ama lisans bedelinin devrinde tekrar bedel alınması diye bir uygulama bunun dışında bir yerde yok. Dolayısıyla eğer buraya getiriliyorsa çok güçlü argümanımızın olması lazım.

Üçüncüsü: TÜYEMDER Başkanının ifade ettiği şey, bakın, az önce ben de tekrarlamaya çalıştım, o yüzden önergemizi çekip çekmemeyi ben düşünüyordum ama tam tersine, önergede çok ısrarlı olacağım. Yani bu devirde tekrar bedel alınmasının, sizin tabirinizle "ücret alınması"nın kaldırılması gerekiyor. Sektöre giriş çıkışı engeller yani yeni girişi engeller, korkar adam. 25 milyon lira parayı vereceksin, beş yıl çok düzgün bir şekilde çalışırsa ancak 25 milyon lirayı çıkaracaksın, ondan sonra kâr etmeye başlayacaksın. Dolayısıyla kayıt dışı yaparım, cezası da zaten ancak 100 defa yakalanırsam bir lisans bedeline denk geliyor. 100

defa da kim yakalayacak beni? Onu siz de itiraf ettiniz, anlaşılın hem müfettiş açısından bir yokluk var, kendi kolluk gücünüzün olmasını istiyorsunuz, onu söyleyelim, İçişleri geldiğinde Hazine ve Maliye Bakanlığına bir kolluk gücü temin edilmesi konusunu gündeme getireceğim ama yani kendi kolluk gücünüz olmayınca bu iş olmayacak mı yani kayıt dışı mı olacak bu alan? Böyle bir şey olmaz. Bu argümanların hepsi geçersiz argüman, onu söyleyeyim, hiçbir güçlü argümanı şuraya koymadınız. Dolayısıyla arkadaşlar, istihdam ediyorum, bunun üzerinde düşünelim. Ha, şu da olmasın tabii, Mustafa'nın "Düşünelim." demesinden sonra bu işi iyice sıkılaştıralım, daha kötü yapalım filan değil. 25 milyon tutacaksın, pay devrinden yine ücret almayı tutacaksın, bu sefer, bir de tutup efendim, sermaye gereğini de 5 milyon liradan 50 milyon liraya çıkaralım dersek iyice kayıt dışılığı artırırız. Burada vazgeçilmesi gereken şey...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sermaye kısmına bakılabilir ama burada esas üzerinde durulması gereken şey kesinlikle...

Şu anda kanaatim güçlenmiştir ki bu pay devirlerinde kısmen veya tamamen, yüzde 100 veya oransal olarak tekrar bedel alınması bence son derece yanlış olur, mütenasip de değil, ceza ile arasında bir mütenasiplik olması lazım; ölçülülük dediğimiz hukuktaki şeylerin hiçbiri yok burada. Dolayısıyla önergemizi geri çekmeyip tam tersine, arkadaşlarımızdan destek bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesiyle değiştirilen 1567 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında" ibaresinin "Kıymetli Madenler Piyasasında" şeklinde, aynı maddeyle 1567 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen (2) sayılı Ücret Tarifesi'nde yer alan "Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında" ibaresinin "Kıymetli Madenler Piyasasında" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Erdem
Konya

Nilgün Ök
Denizli

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddede yer alan piyasanın adının netleştirilmesi amacıyla değişiklik önerilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy, buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Teklifimizin 4'üncü maddesi Vergi Usul Kanunu'na ilişkin düzenlemeler içermektedir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen elektronik yoklama sistemiyle yoklamalar vergi dairelerindeki tablet bilgisayarlar aracılığıyla elektronik ortamda gerçekleştirilmekte ve bu yoklamalara ilişkin fişlere de elektronik ortamda erişilmektedir. Yoklamada mükellefin bulunmadığı veya imzadan imtina edildiği ve yoklama fişinin elektronik ortamda tanzim edildiği takdirde polis, jandarma, muhtar ve ihtiyar heyeti meclis üyesinin birinin imzasının aranmayacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - 4'üncü maddede 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda değişiklik yapılıyor. Gelir İdaresi Başkanlığında "Elektronik Yoklama Sistemi" diye bir sistem bulunmakta bizim anladığımız, bu sistemle yoklamalar tabletler vasıtasıyla elektronik ortamda yapılıyor ve yoklama fişine de koordinatlar ve fotoğraflar anında işleniyor anladığım kadarıyla. Yani şu deniliyor burada: "Hakkında yoklama işlemi yapılamayan, yapılması gereken insan orada değil veyahut da imtina ediyor, zorluk çıkarıyor, bu durumlarda polis, muhtar, jandarma veyahut da aza gibi insanlar bu yoklama fişine imza atıyorlar, buna gerek yok. Zaten bu elektronik ortamda yapılıyor, fotoğraflar da koordinatlar da tablette var, buna gerek yok." deniliyor. Buna yönelik bir düzenleme ancak Danıştay vergi dava dairelerinin bazı kararları var, onlar da şunu söylüyorlar: "Her ne kadar yoklama elektronik ortamda yapılıyor olsa da koordinatlar, fotoğraflar işleniyor olsa da yoklama fişinin imzalanması keyfiyeti önler, yoklamada yapılan tespitlerin dayanaksız kalmamasını sağlar ve mükelleflere sağlanan güvenceleri korur." tarzında bir görüş var. Gerekçeler esasında sağlam ve aynı zamanda da bu hâliyle yasalarsa Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunun vermiş olduğu kararlar da geçersiz kalmayacak mı? Yani esasında normal, aynı şekilde devam etmesi daha uygun değil mi veyahut da ne kadar çok büyük zorluk olabilir ki bunda bir yasal düzenleme yapılmak isteniyor? Burada mali müşavirler de var bildiğim kadarıyla, onların da mükellefleri var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teklif sahibi de mali müşavir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İşte, iki tarafı dinlemek lazım yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, bununla alakalı, Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, ben de mali müşavirim, bunları yaşayan bir milletvekiliyim. Burada şöyle: Özellikle büyükşehirlerde vergi dairesi yoklama memuru işte, bir şirket veya bir mükellefin merkezine gidiyor, oraya bakıyor, kapalı yani hakikaten kapalı ama kapalı olduğunu resimle, GPRS'le ya da başka bir mükellef oraya gelmiş, o da olabiliyor yani; ondan sonra, bu da yetmiyor, bir de mahallenin muhtarını aramaya çıkıyor. İşte, muhtarı bulamıyor veya azayı bulamıyor, günlerce bu memur bir de muhtarın ya da azanın peşinde koşuyor, birçok yerde de muhtar oranın açık olduğunu veya olmadığını da bilmiyor zaten. Yani o da öyle bir şey yani o da ben bunu bilmiyorum burada böyle bir şey var mı, yok mu diyor. Memura diyor ki: "Ben bilmiyorum." Şimdi, memur ortada, evrak elinde, tablet elinde, dolanıp duruyor yani. Aslında biz burada biraz idarenin işini kolaylaştırmış oluyoruz yani muhtarı aranmasını, günlerce emek kaybını, zaman kaybını önlemek adına bir şey yapıyoruz. Burada da herhangi bir vatandaşın hak kaybı vesairesi yok zaten; eğer "Faaliyetime devam ediyorum." diyorsa mükellef, gelip tekrardan başvuru yapıyor Maliyeye, Maliye tekrardan gidiyor, yoklama yapıyor. Eğer orada çalışıyorsa, hakikaten öyle bir mükellefiyet varsa da devam deyip gidiyor yani burada bir hak kaybı falan yok bence Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Bu yoklama olayı, tabii, çok çok önemli. Yoklama neticesinde şirketin resen kapatılmasına kadar gidiyor yani vergisel kayıtları silinebiliyor resen. Şimdi "collective house" denilen bir uygulama var, belli bir binada muhtelif şirketlerin beraber çalışması, toplantı odasını beraber kullanıyorlar, kiminin odası oluyor; genelde "home office" tabir ettiğimiz şekilde çalışmalar. Şimdi, buraya yoklamaya gidildiğinde orada, mesela, o şirketin yetkilisi bulunmuyor, sahibi bulunmuyor ve buradaki yoklama neticesinde oradaki idare mekanizması içerisindeki kişiler de sorumluluk almadığı için yoklama sonucunda şirket kapatılmaya götürülebilir. Bu konuya bir özel dikkat etmeniz gerekir, onu buradan vurgulamak istedim. Bu konuda şikâyetler var, kapatılan şirketler var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Hatipoğlu...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Efendim, tabii, 1961 yılında çıkarılmış Vergi Usul Kanunu'nun bu düzenlemeleri teknolojik gelişmeler çerçevesinde bir gözden geçirme ihtiyacı hasıl oldu. Artık tablet kullanıyoruz, GPRS'le konum tespiti yapıyoruz. Tabii, Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunun kararları bir önceki mevzuat, kanun düzenlemesine göre yaptığımız ikincil mevzuata karşı açılmış olan davalar sonucu verilmiş ya da uygulamalara ilişkin...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani kanun olmadan -şu an düzenleme yapıyoruz- kanun olmadan da sadece herhangi bir muhtar, jandarma imzasına gerek kalmadan yoklama yapılıyor anladığım kadarıyla şu anda.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Hiç bir şekilde ulaşamıyorsak yapılıyor ama sonradan bu dava konusu olunca, tabii, yasada elektronik yoklamaya ilişkin bu düzenlemeler yer almayıp muhtar yapabilirse yani o eski düzenleme devam ettiği sürece ulaşamazsak ve tutanak düzenlenmiş olursa idari yargıda iptale maruz kalıyor. Dolayısıyla bu teknolojik gelişmeler çerçevesinde yeni elektronik yoklamayı yasal mevzuatımızda daha etkin bir şekilde kullanmak istiyoruz ama sayın vekilimizin bahsettiği, yerinde bulunamayıp kapatılma konuları bizim çok hassasiyet gösterdiğimiz konular ama daha da konuya eğileceğimizi ifade etmek isterim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Özel durumlar da var yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Ama Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunun kararı, ne olacak peki? Ona ilişkin nasıl çözüyoruz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Bir önceki yasal düzenleme çerçevesinde verilmiş bir karar. Şimdi yasal düzenlemeyi yapıyoruz, ona göre de...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Belki devam edecek yani değişince şartlar mı değişti, nasıl oldu? Çünkü oradaki itirazı vardı burada bu elektronik yoklamayla ilgili olarak, ona ilişkin itirazları vardı.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Ona değil, "Dayanağı yok." diye Danıştay şey yapıyor orada.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Yani yasal zemin kazandırmış olacağız, dolayısıyla uygulama...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anladım ama...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani burada şöyle gerekçeler de veriyor, esasında şunu söylemekte...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, Sayın Türel'in mikrofonu açık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Pardon ağabey.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben burada Danıştayın kararını görüyorum. "Fiziki düzenlenen elektronik yoklama imza forumunun 213 sayılı Kanun'un 131'inci maddesinin ikinci fıkrasında unvanları sayılan ilgililere imzalatılarak tutanak hâline getirilmesi gerekmektedir." diye bir kararı var. Onun için diyorum, burada bir...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - O yüzden...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, hayır, anladım da siz nasıl aşırıyorsunuz onu yani?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Aşamadıkları için getiriyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şöyle: Evet, bu yasal düzenlemeyle biz o sıkıntıları ortadan kaldıracamız ama kurulun şöyle bir önerisi var, şunu söylüyor: Bu işlemde, burada imza alınması keyfiyeti önler diye bir şeyi var, keyfiyeti önler, yoklamada yapılan tespitlerin dayanaksız kalmamasını sağlar diyor, bence de önemli bu. Bir de "Mükelleflere sağlanan güvenceleri korur." diye bir görüşü var bu konuda. Şimdi, her ne kadar sayın vekilimiz mali müşavir olsa da bir de burada şey var, bu müvekkillerle alakalı olabilen sıkıntılar nelerdir, bir de hazır gelmişken Mali Müşavirler Odasını da dinlesek bu konuda Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mali müşavirlerle alakalı bir boyutu yok için.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani mükellefleri, onlar da bir sıkıntı yaşıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mali müşavirlerle alakalı bir boyutu yok, bir idari düzenleme yapıyoruz, olursa onlara da veririz söz, onları ilgilendiren bir boyutu yok için. İşin boyutu, idare ile mükellef arasındaki ilişkiyi nasıl düzenleyeceğiz, konu o. Dolayısıyla...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Cevap veriyordu arkadaşlar yani çözdük mü? Burada Danıştay kararının şeyi kalkıyor mu ortadan? Gelir İdaresi Başkanı, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Bu metinle hukuki olarak çözmüş olacağız çünkü önceki metinde "Jandarma veya muhtara da gidilip imzalatır." diyordu. Şimdi, biz bu metinde "muhtar" ve "jandarma" ibaresini çıkardığımız için artık Danıştayın o kararına gerekçe olacak olan "Onlar da imzalasın." şeyini çözmüş oluyoruz çünkü gerçekten koordinat var, resim var, bütün bilgiler ortada.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yeni bir sistem kuruluyor diyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yeni bir sistem kuruluyor. Bir de şöyle: Gerçekten bilsak bile muhtarı bazen o da imzalamak istemiyor, "Ben niçin imzalayayım?" diyor, tamamen böyle kaotik durum ortaya çıkıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

TÜRMOB TEMEL EĞİTİM VE STAJ MERKEZİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Ben de Ankara'da mali müşavirlik yapıyorum, bilfiil de bu uygulamalar yapan birisiyim. Önceki uygulamada yoklama memuruna iş emri çıktıktan sonra kâğıt ortamında yapardı, sadece onun inisiyatifıyla yürüdü bu işlem. Aslında, kanun koyucu o zaman eski kanunda tek başına yapmasın -çünkü fotoğraf alma imkânı, koordinat alma imkânı yoktu- yanına bir kamu görevlisi de alıp tutanağı sağlama bağlasın diye bir şey öngörmüş ama şu andaki uygulamada yaklaşık on yıldır gelen yoklama memurları ellerinde tabletlerle geliyorlar, nokta atışı yani 1-2 metre yanılmayla işyerinin önünde koordinat alıp kapının, zilin, tabelanın resmini çekip yoklama yapıyorlar. Açıkçası, bundan sonraki bu elektronik değişim ve dönüşümle birlikte tekrar ikinci bir kamu görevlisine gerek kalmıyor, zaten orada kendisi bunu tutanak altına ve net bir şekilde almış oluyor. Uygulamada da biz bunu görüyoruz yani resimleri mükellefler de görüyorlar bu şekilde. Açıkçası değişim ve dönüşümle birlikte olumsuz olduğunu değerlendirmiyoruz, bunun olumlu olduğunu değerlendiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, tartışma bitmiştir.

TÜRMOB TEMEL EĞİTİM VE STAJ MERKEZİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Olumlu olduğunu değerlendiriyoruz, tabii ki karar sizindir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, birazdan Komisyon karar verecek değerli arkadaşlar.

Evet, kifayetimizakere.

Sayın Güneş, var mı bir şey, anlaşıldı mı mesele?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Anlaşıldı, ben sadece olayın bir de ters tarafından bakmak istedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Düz bakalım, sizden istirham ediyorum, çok terse girmeyelim ama.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani diyelim ki memur geldi, ben de o gün yoktum, bir yerdedim; bana işyerinin kapatılacağına dair tebliğ geliyor mu? Yani yoksa, mesela, benim haberim olmadan benim işyerimi kapatıyorlar mı?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - İrtibat kuruyorlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani keyfi olarak kullanılabilir mi bu?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Yok, irtibat kuruyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Doktor muayenehanesi için mi soruyorsun?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kapatmış, gitmişler yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Deşifre etmeyelim değerli milletvekilleri; şimdi, maliyeciler öğreniyor, kim ne yapıyor; bunlar doktorlarsa bir gidelim ziyaretlerine.

Evet, 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Teklifimizin 5'inci maddesi Vergi Usul Kanunu'na ilişkin düzenlemeler içermekte. Gelir İdaresi Başkanlığının saha denetimine çıkarken personel sayısının ve fazla çalışma ücretinin artırılmasına ilişkin düzenleme yapmak istiyoruz. Düzenlemeyle fazla çalışılan her bir saat için 160 gösterge rakamını 300 gösterge rakamına yükseltmeyi ve kurumun toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının en fazla yüzde 20'si yerine de yüzde 40'ına fazla çalışma ücreti ödenebilmesini sağlamak amacıyla böyle bir düzenleme teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, daha önce bir düzenleme yapmıştık, biz bir yasal düzenleme yapmıştık. Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatı personeli bütün işletmelere yılda en fazla 12 defa olması lazım, ayda da en fazla 3 defaydı zannedersem, öyle bir gidiyor oraya; sabahleyin, bismillah, açıyorlar kepengi, kaldırıyorlar, akşam saat kaçta kadar adam açıksa beraber oturuyorlar, kasa raporunu alıyorlar; böyle bir denetim yapılıyor. O zaman da bayağı tartışmıştık biz bu konuyu. O zamanki tartışmalarımızdan bir tanesi de "Bu kadar personeliniz var mı yani bunu yapabilir misiniz?" diye söylemiştik. Şimdi, böyle bir kanun teklifi karşımıza geliyor. Yani bu sahada çalışacak olan personeli yüzde 20'den yüzde 40'a kadar yükseltiyorsunuz ve fazla mesai ücretini de 160 göstergeden 300 gösterge rakamına çıkarıyorsunuz. Gerçi bu rakamlar da az yani şimdi neden çıkarılıyor diyeceğim ama bu rakamlar da bakıldığı zaman az yani kolay bir şey yapmıyorlar. Demek ki bizim o zaman söylediğimiz, ortaya koyduğumuz yani "Bu şartlar altında bunu yapmak zor." dediğimiz şeyde biz haklıymışız, onu gördük. Peki, şu

anki sonuçlar nasıl? Çünkü sektör sektör gidiliyor yani sonuçlar nasıl, esnafın durumu nasıl; bir de sizin gözünüzden görelim yani faydalı olacak mı bu çalışmalar, netice getirecek mi; onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi buna bir itirazımız yok, kayıt dışılıkla mücadele anlamında iyi olur, personel açısından da bir motivasyon olur. Dolayısıyla bir anlamda fazla çalışma ücretlerinin, hem saat başına ücretin hem de miktarın artırılmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Yalnız, bunu yaparken, tabii, emsal işleri yapan başka kurumlardaki personeli de unutmamız lazım. Mesela, hemen akla gelen, SGK denetmenleri; aynı, işte, onlar da taşrada çalışıyorlar, aynı işleri yapıyorlar. Kayıt dışılık dediğimizin bir yanında, işte, personel varsa bir yandan da diğer vergi işlemleri var. Bence SGK denetmenlerini buraya mümkünse şimdi, değilse Genel Kurul aşamasında mutlaka eklememiz lazım. SGK denetmenlerini söylüyorum da belki başka da var yani aynı, benzer mahiyette olan işleri yapan, bu anlamda kayıt dışılıkla mücadele eden, o da olabilir -yani onu bilmiyorum şimdi, bilmediğim için SGK denetmenlerinden örnek veriyorum- onları ilave etmek lazım. Yeniden, personel arasında, kamu çalışanları arasında bir haksızlığın oluşmasını engelleyelim bence. Bunu söylerken işi zorlaştırmaya falan çalışmıyorum, bakın, yanlış anlaşılmasın, bunlar verilsin, mutlaka verilmeli çünkü zaten hiç kimsenin parası yetmiyor, hiç olmazsa bu arkadaşların, gelir uzmanların falan paraları düzelmiş olur ama dediğim gibi, benzer mahiyette işleri yapan diğerlerini de ilave etmemiz gerekiyor.

Teşekkür ederim.

Başkanım, Genel Kuruldu bir konuşmam var, birkaç tane önergemiz olacak, biz olmazsak gerekçeyi okutursunuz, olmaz mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam.

Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, bu denetimlerde artık bu yapay zekâyı kullanmak lazım yani biz Türkiye olarak yapay zekâ konusunda bayağı bir geri kaldık; birçok ülkede yapay zekâ bakanlığı var tüm diğer bakanlıkların koordinesini buna göre yapan falan. Şimdi, ben de ISO 9001 başdenetçisiyim, zamanında bir program yazmıştık. Aslında her denetim işi bir programla çözülebilir çünkü çapraz sorgularla, çapraz denetimlerle yapay zekâ bunu çok daha güzel yapabilir. Bankaya bu kadar para gelmiş, nereden gelmiş, fatura ne yani bir denetmenin yapamadığını yapabilir. Onun için, artık biraz bu çağ dışı kaldı gibi yani işte, gidip de bir denetmenin akşama kadar kasada bekleyip hasılat tespiti yapması hem oranın moralini bozuyor yani sanki devletin, maliyenin kasada akşama kadar başında beklemesi hem de nereye kadar yapabiliriz, onu bir söyleyeyim.

İkincisi, bu denetçi olayını artık azaltmak lazım. Yapay zekâyı Hazine ve Maliye Bakanlığı gündemine almalıdır her süreçte. Artık her şey "online" izleniyor zaten yani organize sanayinin başına adam koymanıza gerek yok; çıkan kamyon belli, giren kamyon belli, plakası belli, vesaire belli, kantarı ölçerseniz, vesaire ölçerseniz yani yapay zekâ ağılar burada onu yakalar. Bir de tabii denetmen arkadaşlar şu anda mevcut sistemin şöyle uygulandığını söylüyorlar: Burada bir havuz var zaten yani burada kota yüzde 20'den yüzde 40'a çıktı ama zaten yetmediği için herkes gidip... Yani mesela, ben Ali'yi gönderiyorum denetime ama şey havuza geliyor, bir havuzdan ödeniyor gibi bir itiraz var. Bunun için, burada bir kota koymak yerine, nasıl ki yüzde 20'yi yüzde 40'a çıkarıyoruz, sanki bu yani yüzde 40'ı, yüzde 80'e, belki yüzde 100'e çıkaracak gibi bir şey var, öyle bir talep gelecek gibi bir durum var. Dolayısıyla şeyse böyle bir haksızlığı bu anlamda önlemek lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Çorabatır...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben şunu sormak istiyorum: Şimdi, siz "Fazla çalışma ücretinin artırılması konusunda bir karar alın." diyorsunuz. Peki, verdiğiniz harcıra miktarı ne kadar? Yani ona göre mi yapıyorsun? Aslında harcıra miktarlarınızın da artırılması lazım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Bunlar şehir dışı değil.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Ben ama şehir dışındakileri de söylemek istiyorum, tüm kamu kuruluşları için söylemek istiyorum; harcıraharlar da sıkıntı var. Kamu müfettişlerinin harcıraharlarında sıkıntı var Sayın Bakan Yardımcım. Hakikaten gittiği yerlerde verdiğiniz 889 lira, 900 küsur lira harcırahar miktarı konaklamayla birlikte yüzde 75 artıyor -düzenlemesi size ait, biliyorsunuz, harcıraharların düzenlemesi sizin Bakanlığınıza ait- ne yazık ki Başkan yetmiyor otellerde konaklamaya. Otellerin fiyatları belli, kaldıkları misafirhanelerde bile sizin verdiğiniz harcıraharı kamu müfettişleri karşılamıyor. Şehir içinde o dediğiniz doğru, artırılabilir, fazla mesai yapabilir. Hem gittikleri yerde harcama yapmaları için, mesailendirilebilmeleri için, harcıraharlarının artırılması için aslında bu maddeye bunu da koyarsak daha iyi olur, harcıraharların artırılmasıyla ilgili bütün kamu müfettişler için söylüyorum. Zaten Türkiye'deki en büyük problem şu anda -biz bunu Kartalkayada da gördük- denetçilerin denetleyememesi veya işin ehli olmayan kişilerin denetlemesi ve sonradan bu harcırahar miktarlarının az olması. Zaten tüm kamu kuruluşlarındaki Ankara'dan çıkan, bakanlıklardan çıkan müfettişler denetlemeye gitmek istemiyor çünkü paraları yetmiyor, konaklamaya yetmiyor.

Bir de kamu tedbirleri konusunda şey yaptınız, araçların kullanılması, işte, onlar benzin parası alıyor muydu almıyor muydu tam bilmiyorum, onların transferleri, geliş gidişleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Hakikaten bakın, eğer denetlemeleri tam anlamıyla yapacaksa kamu müfettişlerinin denetledikleri yere muhtaç etmeden görevlerini yapabilmeleri lazım. Onun için, benim sizlerden ricam, eğer yapılabiliyorsa Genel Kurulda veya burada bu maddenin harcırahar kısmının sizler tarafından daha artırılarak güncellenmesi, sonra da şehir içindeki olan kısımlar için personel sayısı da önemli hem şehir içi hem şehir dışı için. Çoğu yerde de personelinin yetmediğini, bizim girdiğimiz komisyonlarda denetçilerin yetmediğini, müfettişlerin yetmediğini görüyoruz. Bununla ilgili de alımların ve şeylerin artırılması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Ben bu uygulamayla ilgili bir şey sormak istiyorum Sayın Bakanım: Mevcutta yüzde 20 kotasını şimdi yüzde 40'a çıkarıyoruz; uygulamada hep aynı yüzde 20 herhâlde yararlanmıyor bundan. Şöyle bir şey mi oluyor: yani 15.350 bugünkü çıkartacağımız rakam da. Bunun yerine, mesela, tüm personele yani yüzde 100'ünün yararlandırıldığını düşündüğünüzde, benim hesabıma göre, herkesin 6.140 gibi bir şeyi alması mümkün. Yani tüm Gelir idaresi çalışanlarına böyle bir şeyi sağlamak mümkün. Bunu mu yapıyorsunuz uygulamada? Yoksa çalışmak isteyen çok fazla olabilir, fazla mesai yapmak isteyen fazla olabilir ama kotadan dolayı hepsini şey yapamazsınız yani fiiliyatta durum nasıl oluyor? Talep eden ile gerçekleşen arasında doğru orantı var mı yoksa herkesi bu şekliyle mi yapıyorsunuz, onu merak ettim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Hatipoğlu, siz mi?

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, yapay zekâ denetimlerde aktif şekilde kullanılıyor, Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak hem harcama tarafında hem gelir tarafında yapay zekâyı daha etkin kullanmak için çalışmalarımız var ama kabul edelim ki bir kayıt dışı ekonomi ve bir de nakit ekonomisi var. Dolayısıyla diğer denetim çalışmalarımız teknolojiyi kullanarak, veri altyapısını kullanarak, veri ambarını kullanarak, risk analizini kullanarak, veri madenciliğini kullanarak o alan devam ediyor ama bir taraftan da malum, bir nakit ekonomisi, kayda girmeyen ciddi bir alan var. Bu hasılat tespitlerini -sayın vekilimizin bahsettiği- yılda en az 12 kere; işte, ayda 3 kere gitme, fiili hasılat tespitlerini de bu nakit ekonomisiyle mücadele kapsamında değerlendiriyoruz; ikisini birlikte, bir bütüncül yaklaşımla hem teknolojik imkânlarla ama nakit ekonomisinin olduğu yerlerde de fiziken sahada denetimler yaparak denetimi bütüncül olarak gerçekleştirmek istiyoruz yani o yapay zekâyı mutlaka kullanıyoruz.

Tabii, Erhan Usta Vekilimizin söylediği hususla alakalı çok kısa olarak... Bunlar müfettişleri ve denetçilerimizi değil taşrada görev yapan yoklama memurları ve gelir uzmanlarımızı kapsayan... İl sınırları içerisindeki saha denetimlerimizi kapsıyor. Bakanlığımız müfettişlerinin, mesela, tüm kamu denetim elemanlarının haricirah sorununun farkındayız, bütçe kanunuyla beraber takdirlerinize sunacağız (h) cetveli ve haricirahlarla ilgili iyileştirme çabamız olacak.

Konaklamayı bu sene ilave olarak artırmıştık ama yetmediğinin de farkındayız, bu yıl bütçe kanunuyla birlikte onu arz edeceğiz.

Belki Gelir İdaresi Başkanımızın da söyleyeceği... Uygun görürseniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Şimdi, biz bu fazla mesai ücreti ve fazla mesai işini disiplinli şekilde yürütmeye çalışıyoruz yani normal çalışma süreleri dışında yapılan çalışmalarda veriyoruz. Dolayısıyla bizim zaten mecburen buradaki personel biraz daha bu denetim yapmaya yetkili yoklama memurları var özel yetki verilmiş, onlarla bu işi yapıyoruz. Yani yoksa içeride hani, KDV iadesi yapan, işte, tahsilatı yapan... Onlar zaten dışarı çıktımı bunlar kadar verimli olmuyorlar. Dolayısıyla da akşam ve hafta sonu çalışanlara veriyoruz ve yani geneline dağıtmak gibi bir şey yok. İsterseniz bazı personel alamıyor, bazısı yani dışarıda çalışanlar alıyor bu parayı. O şekilde bir yüzde 40 sınırına... Yani yüzde 20'ye sığamayınca yüzde 40 talep ettik, yüzde 40 sınırı içerisinde kalarak ortak bir dağıtım değil bizzat çalışana... Bazısı 12 bin lira alır, bazısı 8 alır, bazısı 15 alır; o şekilde yürütülüyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Belki bir ilave yapmak gerekirse... Başkanım, söz verirsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Hani yüzde 20 niye yetmedi? Evet, gerçekten, hepinize yansıyor; daha çok sahalarda Maliye Bakanlığı denetim elemanlarımız, daha çok kayıt dışıyla samimi bir mücadele yürütüyoruz ve yüzde 20'lik sınır personelimizin daha fazlasının dışarıda denetim yapmasını arzu ediyoruz. Yüzde 20'lik sınıra dayandı ve daha fazla denetim ihtiyacımızı karşılayamaz duruma geldi. O nedenle, yüzde 20'lik sınırı yüzde 40'a çıkarmayı arzu ediyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, bugüne kadar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben bir şey sormak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, Sayın Türelî'ye söz veriyoruz, sonra size söz verelim.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, bu yüzde 20 arttı, yüzde 40'a çıktı. Burada çalışan toplam personelin teorik olarak ne kadarı bu tip işlerle... Demin bir iş tanımı yaptınız çünkü "masa başı" diye yani aslında bu yüzde 40 neyi karşıladı, onu şey yapmak istiyorum tam yani burada çalışan taşra teşkilatı personeline yüzde 100 dediğimizde, bunun ne kadarı dışarıda yani bir kısmı gene şeyde mi kaldı, onlar dönüşümlü mü yapacak? Ne kadar böyle bir fazla mesaiden yararlanabilecek görev tanımlarında ve birikimi anlamında var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, şeyi de sormak istiyorum: Biraz evvel bahsetmiş olduğumuz bu yasal düzenleme kapsamında hedefiniz neydi? Kaç tane mükellefe gidip de denetim yapacaktınız? Bugüne kadar ne kadar yaptınız? Hangi sektörlerde yaptınız bir de?

Sayın Bekir Bayraktar, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - E, tabii, bu personel sayısı böyle tek nokta bir sayı değil ama 40 bin personelimiz var. İşte, yüzde 20 olduğunda 8 bin civarında bir personel bundan faydalanıyordu. Şimdi işte, bu 16 bine çıkacak ama biz bunu şöyle uyguluyoruz: İsterseniz, mesela, aslında takriben bu denetime çıkan personel 12 bin civarındadır.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - İşte, ben o rakam yüzde 40'a mı denk geliyor, onun için mi yüzde 40 yaptınız diye...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Ama 12 bin de olsa belki kişi olarak-Bekir Bayrakdar, şu, bu- 15-16 bin kişi bundan faydalanabilir çünkü burada personelin çalışma saatinden gittiğimiz için ücretin hesaplanması konusunda... Bazıları hasta olabiliyor, izinde oluyor, şey oluyor; böyle bir havuz şeklinde bu denetime çıkan personelin... Yani "yüzde 40" dediğimizde kişi olarak belki yüzde 60 personel bundan faydalanabilir ama tabii, aynı personel her ay 16 bin lira alamaz, 15 bin lira alamaz; değişimli olur.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Biraz daha üstte ama yüzde 40 da en azından kısmen çözüyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Tabii.

Hasılat tespitiyle ilgili bir sonuç vereyim, arkadaşlar iletiler: 1/1/2025 ile 22/6/2025 arasında 139.317 işletmede hasılat denetimi yapılmış, burada 689 milyon liralık bir ceza kesilmiş ama bizim hasılat tespitlerinde cezadan daha ziyade beyanlarının o gün yaptığımız hasılat tespitlerine uyumlu hâle gelmesini bekliyoruz, onları takip ediyoruz. Hatta mesela, iki gün gittik, baktık, gerçekten gitmediğimiz günlerde de geçmişe yönelik olarak hasılatlarda paralellik var, biz hasılat tespitini kesiyoruz yani on iki gün gitmiyoruz boş yere ama uyumsuzluk var, o zaman gidiyoruz. Bu hasılat tespiti de daha çok restoranlarda, doktorlarda, nispeten kuyumcularda yani biraz daha sınırlı sayıdaki ve biraz da böyle göz önünde olan, daha çok gelir elde etme potansiyeli olan firmalarda oluyor ve kayıt dışı riskinin de yüksek olduğu işletmelerde oluyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, altı ayda 6 milyonluk bir ceza kesilmiş anladığım kadarıyla. Zaten etki analizine baktığınız zaman fazla mesai yapmanın aylık maliyeti 179 milyon lira gibi bir rakam çıkıyor. Yıla vurduğunuz zaman zaten 2,2 milyar lira gibi maliyeti olacak bunun. Attığımız taş umarım ürküttüğümüz kurbağaya değer yani bir tek cezalarla bu şey yürümecek, onu görmek gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Maliyenin tabii, dolaşması esnaf arasında yayılıyor "Bana geldi, sana da gelebilirler." Biraz da onu şey yapıyorlar. O biraz mükellefi düzenli beyana zorluyor, teşvik ediyor.

Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy, buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teklifin 6'ncı maddesinde KDV Kanunu'na ilişkin düzenleme bulunmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıfların ve bu kurum tarafından yönetilen mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışının KDV'den istisna edilmesini amaçlamaktayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Böyle bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyuldu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Not alın değerli arkadaşlar.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıflarda ve onların kontrolündeki yani Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kontrolündeki mazbut vakıflardan bahsediliyor. Şimdiye kadar buradan KDV alınıyordu. Böyle bir çalışmanız var mı? En azından, 2018'den bu yana, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişten bu yana bu tip gayrimenkul satışıyla ilgili ne kadar KDV tahsilatı oldu? Bir de Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki gayrimenkullerin dökümü, mazbut vakıflar da dâhil buna yani yönetiminden sorumlu olduğu vakıflar da dâhil, öyle bir çalışma var mı? Bir de niçin böyle bir KDV istisnasına gerek duyuldu? Bu üçüncü şahıslara satıldığı zaman KDV tahsil edilmeyecek ve devlete de KDV gitmemiş olacak. Şimdiye kadar KDV alınıyordu. Niye gerek duyuldu? Yani satılması gündemde olan, satılmayan ciddi gayrimenkuller mi var yani böyle bir projeksiyon mu var? Bunun izahatını rica edeceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, bu Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı vakıflar ile bu kurumun yönettiği mazbut vakıflar... Bu vakıflara özel vakıflar da dâhil mi? Yani tüm vakıflar sizden, Vakıflar Genel Müdürlüğünden bildiğim kadarıyla zaten izinle kuruluyor yani bu bir özel vakıf. O zaman, şirket özel vakfa malını devredip vakıf üzerinden satma yolu açılıyor da bu özel herhangi bir üniversite vakfı olur ya da özel bir şirket vakfı olur vesaire değil. Sadece devletin vakıfları için mi geçerli bu?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Bu mazbut vakıflar...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tamam yani onu ben...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, bununla alakalı neden böyle bir ihtiyaç olduğu...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Önce Gelir İdaresi Başkanlığı, sonra Vakıflar Genel Müdürlüğünden arkadaş...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani vazgeçen Gelir İdaresi olduğu için onlar belki...

Önce Vakıflar...

Buyurun.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Vakıflar Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Kemal Aran.

Öncelikle bu kanun teklifi niye teklif edildi? Şeye baktığımızda, 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 17/4 (p)'ye baktığımız zaman sadece vakıflar değil daha önce de hazine, belediye, il özel idareleri, Toplu Konut İdaresi ve Kentsel Dönüşüm Başkanlığına da aynı şekilde taşınmazın satış bedelinde istisna uygulanmış. Şimdi, buradaki istisnanın amacı... Bizim asli görevimiz, mazbut vakıflara ait taşınmazların değerlendirilmesi, geleceğe bunların idame ettirilmesi. Bunun için de bu taşınmazların, özellikle konut olanların ihtiyacı artık karşılanmadığı... Kiralanamaz durumda olanlar var, yaklaşık 10 bin tane konut. Bunların elden çıkarılması düşünülmekte ve böylelikle bunların ya ticari bir taşınmazla yine mazbut vakfın kütüğüne kaydedilmek şartıyla ya da herhangi yeni bir taşınmazla değiştirerek bunları geleceğe taşımak amaçlanmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü

kurulduğu tarihten beri bu yetkiye sahiptir. 5737 sayılı Kanun, gerekse 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Vakıflar Genel Müdürlüğünün bu satışlarla ilgili yetkisi vardır ve her sene de defaaten uygulanmaktadır. Ancak burada, dediğim gibi amaç, Vakıflar Genel Müdürlüğünün taşınmazlarını, mazbut vakıflara ait taşınmazları geleceğe taşımaktır.

Aynı zamanda şunu da hatırlatmak isterim: Vakıflar Genel Müdürlüğü 5018 sayılı Kanun'un (II) sayılı cetvelinde özel bütçeli bir kamu kurumudur ve bütçeden bir kuruluş pay almadan gelirleri giderlerini karşılamaktadır. Bu giderler ise ecdadın yine bize yadigar ettiği, özellikle tescilli kültür varlıklarını, vakıf kültür varlıklarını geleceğe taşımaktır ve bu gelirleri de bu amaçla kullanılmaktadır. Aynı zamanda, hayır şartları, yine mazbut vakıfların vakfiyelerinde yer alan hayır şartları doğrultusunda ecdat mallarının hem ihyası hem de bu hayır şartlarını yerine getirerek, fakir fukaraya yardım ederek, kuru gıda yardımlarını yaparak geleceğe bu geleneği taşımakla görevlidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, şimdi, şey... Yani KDV olunca satılmıyor mu, onu anlamadım ben.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Şöyle Sayın Başkanım: KDV olduğu zaman, bizim rekabet şartlarımız piyasaya göre daha zayıf bir duruma geliyor. Aynı zamanda, bu taşınmazların çoğu zaten bir bakım ve onarıma ihtiyaç olan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Piyasadaki diğer oyuncular KDV'siz mi satıyor?

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - KDV'li satıyor ama biz KDV'siz sattığımız zaman fiyat düşüremiyoruz. Niye 2886 sayılı Kanun'da biz açık ihaleyle satış yapmak zorundayız. İhale Kanunu'na tabiyiz ve tamamen açık ihaleyle yapılan satışlarda bu istisna sayesinde piyasada en azından birazcık rekabet şartlarını sağlamış olacağız.

Ben örnek vereyim bununla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kesildi)

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Bir saniye... Değerli arkadaşlar, bakın, Vakıflar...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye... Değerli arkadaşlar... Sayın Güneş... Değerli arkadaşlar...

Şimdi, değerli arkadaşlar, şimdi sizin 1 tane maddeniz var. Şunu niye istediğinizi bir izah edin de Komisyona. Şimdi "rekabet" diyorsunuz, başka bir şey diyorsunuz; bir izah edin. "Eskiden geliyor" diyorsunuz. Ya, şunu bir anlayalım da... Yani şimdiye kadar zaten eğer güzel bir şeyse zaten ihaleye çıktığın zaman millet almak için uğraşılıyor, en yüksek fiyatı veriyor, artı KDV ödeyeceğini biliyor. Şimdi, bunu kaldırdığınız zaman dersiniz ki: "Ya, bu KDV'siz olunca biz daha fazla gelir elde edeceğiz, bu yüzde 20'de bize kalacak; bundan dolayı yapıyoruz." Yani buna rekabet vesaire falan bir gerekçe değil burada. Diğer oyuncular KDV'siz satıyorlarsa size KDV uygulaması yapılıyorsa doğru, haksız ama onlarda da KDV var yani dolayısıyla izahatınız ve kurgunuzla Komisyonu tam aydınlatın ki yani tartışma uzayıp gidiyor. Tamam mı?

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Sayın Başkanım, tam dediğiniz gibi yani burada gelirin Vakıflar Genel Müdürlüğüne kalıp böylelikle yine bütçeden pay almadan bu işi yaptığımız için, gelir ve giderlerimizi karşıladığımız için yine aslında kamuda herhangi bir zarar oluşmuyor. Niye? Çünkü KDV'de yine kamu bütçesine gidecekti ancak biz Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak bu gelirle birlikte yine kamu yararı kapsamında harcama giderlerimizi karşılıyoruz.

Burada rayiç bedel tespiti yine bizim 2886 kapsamında değerlendirme firmalarıyla ya da komisyon kararlarıyla belirleniyor rayiç fiyatlar ve rayiç fiyatlar belirlenirken ister istemez kamu yararı düşünüldüğü için piyasa ya da piyasanın bir tık üstünde gerçekleşebiliyor. Burada vergisel avantajı olmadığı zaman da talep az kalıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Biraz önce sormuştum nedenini, biraz daha ayrıntı istiyorum burada. Bu kapsama giren vakıftan elinizde adet olarak kaç tane var ve bunun ne kadarı kullanımda, ne kadarı... Mesela, şimdi, bu kapsamda sizin satmayı planladığınız gayrimenkul sayısı kaçtır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Şimdi, ben Sayın Genel Müdür Yardımcısının ifadesinden şunu anlıyorum: 10 bin adet böyle, hani çok derli toplu olmayan, bakıma ihtiyaç duyulan binalar var galiba, değil mi? Şimdi, şu ana kadar açık ihale usulüyle satılanlardan KDV aldınız. Dışarıdaki rekabet ettiğiniz yerlerde 10 liralık malı 5 lira gösterip 5 lira üzerinden KDV ödüyorlar da mı satamıyorsunuz artık? E, şimdi KDV devlete gidebilir, hani devletten gerektiği zaman destek de alabilir Vakıflar Genel Müdürlüğü; o konuda gerekirse hazine yardımı talebinde de bulunabilirsiniz. Bence devlete gidecek bir gelirden vazgeçmemek gerekir diye düşünüyorum yani KDV açısından.

Herhâlde dökümlerle ilgili cevap vereceksiniz değil mi, ne kadar aktifte Vakıflar Genel Müdürlüğünün veya yönetiminde olan mazbut vakıflarda gayrimenkuller var şu anda? 10 bin adet diyorsunuz ama hani çok kıymetli yerler...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Onların hepsini ben de sordum.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bir de özel vakıflar bunun dışında, az önce sayın vekil de sordu yani bunların satışında özel vakıf olur, dernek olur, üçüncü şahıslar olur; buraya girip alabilirler, çok kıymetli yerler de olabilir. Bence KDV'den vazgeçmemek gerekir yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun.

GİB...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Başkanım, yani...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizlik bir şey yok mu? Giden para sizin paranız.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Başkanım, ben de GİB'e soracaktım.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bekir Bey, sen niye bu kadar cömert davrandın?

Sayın Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Başkanım, benim soracağım soruyu sordunuz; ben de Gelir İdaresinin bu gelirden vazgeçme sebebi nedir, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - GİB...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yani şu anda zaten bir gelir yok buradan. Yani 10 bin tanesinin satılması durumunda ortaya çıkacak bir gelir söz konusuydu ama onları da gerçekten, mesela, özelleştirme, TOKİ, belediye, özel idare veya işte, genel bütçe sattığı zaman KDV olmadığı için onda bir eşitlik durumu yaratılsın diye bir talep var burada; o da karşılandı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz vazgeçtikten sonra biz ne diyeceğiz.

Mustafa Bey, buyurun.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Sayın Başkanım, 62 bin tane mazbut vakfa ait taşınmaz var şu anda. Bunun 9 bin küsuru satış amacıyla şu anda...

Şöyle örnek vereyim ben size: Hani satış neden olmuyor? 2024 yılında 96 tane Vakıf Meclis kararıyla satış kararı aldık ancak 79'una hiç talipli bile çıkmadı. Bu, hem biraz cazip olmasını artırmak hem de bu mevcut 9 bin taşınmazın da yüzde 45'i, 50'si civarının çok ciddi bakım onarımına ihtiyacı var. Bunları kiraya da veremiyoruz, bir taraftan da işgalci sorunlarımız oluyor bununla ilgili ve takdir edersiniz ki genelde konutların operasyon maliyeti çok yüksek; kiracı bulma, kiralama, kiralaların takibi, tahsili, tahsil kabiliyeti. Bunlardan dolayı da bunları daha çok -bizim de yetkimiz bu zaten, görevimiz bu- geleceğe taşımak için ticari vasıflı taşınmazlarla değiştirmek aslında amacımız, muradımız da bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, bitti mi?

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, konu anlaşılıştır. Bu KDV avantajıyla beraber, biraz daha bunlar ortaya çıkabilecek olan gelirin vakıflara kalmasını arzu ediyorlar ve onlar da gelen kaynağı zaten onların ihyasında, zaten vakıf senesinde yazılanın dışında kullanma şansları yok, orada kullanıyorlar. Bu amaçla gelen bir düzenleme.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir şey ekleyeceğim, merak ettim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - "9 bin taşınmaz planlanıyor" dediniz. Bunların rayiç bedelleri hesaplandı mı? Ne kadar toplam? Diyelim ki -teorik olarak- hepsini sattık, ne kadarlık buradan bir KDV kaybı olacak, onu öğrenmek istiyorum?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu var mı elinizde?

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Sayın Başkan, orada da şöyle: 9 bin taşınmazın biz değerlemesini ya ekspertiz firmalarıyla ya kurduğumuz komisyonlar vasıtasıyla yapıyoruz. Kesinlikle rayiç bedelin altında zaten satış yapamıyoruz, burası ayrı bir konu. KDV kaybını, onu tabii, satış gerçekleştiği zaman ortaya çıkabilecek bir durum. Şu anda...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Rayiç bedelin üzerinden soruyor Mustafa Bey.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Rayiç üzerinden soruyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mesela, atıyorum 100 lira rayiç belirlemiştinizdir, ihalede 300 liraya satılır ayrı bir şey, 100 lira üzerinden var mı öyle bir rakam?

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Öyle bir çalışmamız yok çünkü Sayın Başkanım, KDV Kanunu'nda 150 metre kareye kadar yüzde 10; 150'nin üstünde yüzde 20; 150 olan kısmında yüzde 10 olarak bir hesaplama olduğu için. Şimdi onu biz tek tek çok ciddi bir çalışma gerektiriyor. Çoğu da hani, satışın gerçekleşip gerçekleşmediğini bilemiyoruz yani olacağını.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben şunu merak ediyorum: Teorik olarak böyle bir şey önümüze geliyor yani sadece "Diğer kurumlar var, kamu kurumlarında var, biz de bundan yararlanalım"ın ötesinde kabaca bunlar muhtemelen kullanılmıyor, bunları satmak istiyorsunuz ve bir anlamda buna ilişkin mutlaka Vakıflar Genel Müdürlüğü içinde bir iç çalışma yaptırılmıştır. Rayiç bedeli bunun için soruyorum yani buradan bir ortalama. Bunun üzerinden de ortalama rayiç üzerinden hesaplayacağız ne kadarlık kabaca bir KDV kaybı oluyor? Yani bu bahsettiğimiz olay bu. İstisna, muafiyet yani "vergi harcaması" dediğimiz konu, onu öğrenmek için buradaki şeyi söylüyorum. Eğer böyle bir çalışma yoksa bu 9 bini belirlemiştiniz, muhtemelen belirlediniz, buna ilişkin de elinizde az çok bir rayiç vardır yani belki de bir kısmını denediniz satamadınız biraz önce de söylediğiniz gibi. Onun üzerinden sordum sorumu, öyle soruyorum yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böyle bir hesabınız yoksa Genel Kurul muhtemelen önümüzdeki haftalarda olacak. En azından o zamana kadar dersiniz ki toplam -atıyorum- 100 milyonluk bir rayiç belirledik biz, bu rayiç üzerinden de tahminen şöyle bir şey olacak, onu verirsiniz, onu paylaşırsınız. Yapmadıysanız da dersiniz ki biz daha henüz böyle bir çalışma yapmadık.

Evet, Mustafa Bey, geçeceğim, çok uzadı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu, muhalefet şerhi öncesinde gelirse bunu...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İşte, varsa alacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Olması gerekir yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Sayın Başkanım, 5 milyar civarı bir rayiç bedel tespitimiz var, sadece vergi harcaması kısmını hesaplamasını yapmadık, onunla ilgili çalışmamız yok...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapın: Şimdi, buna bir bakın, hesaplama imkânınız varsa hesaplayın, yoksa bu kadar rayiç hesapladık deyin. Bunun işte, bir kısmı yüzde 10'luk kısımda kalıyor, bir kısmı yüzde 20'likte kalıyor. Dolayısıyla çok ince bir hesaplama, en azından o şekilde bildirin. Rayiç bedeli bilsin muhalefet varsa eliniz de oldu mu?

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA KEMAL ARAN - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ettim.

Değerli milletvekilleri, 3 önerge vardır; 2'si aynı mahiyettedir, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Cavit Arı
Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi şöyle: Bugün sabahtan beri konuşmalarımızda hep vergi harcamalarından bahsediyoruz. 2025 yılındaki vergi harcaması 3 trilyon lirayı geçmiş durumda ve bütün planlarda da bütün hepsinde de Hükûmetin tavrı vergi harcamalarını azaltma yönünde. Yapılan bu uygulamanın vergi harcamalarını artıracaklarını düşündüğümüz için teklif metninden çıkarılmasını arz ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

İYİ Partinin önergesinin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesinde ayrıntı olarak sosyal ve askerî amaçlı istisnalarla diğer istisnalar düzenlenmektedir. Teklifte söz konusu düzenlemenin diğer istisnalar bendine Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde vakıflar ile bu kurum tarafından yönetilen mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışıyla gerçekleşen devir ve teslimlerin de KDV istisnasından faydalanması yasalastırılmak istenmektedir.

Teklif üzerine hazırlan etki analizinde herhangi bir etki belirtilmemiş, gelir veya gider riski etkisinin taşınmaz satışına bağlı olarak ortaya çıkacağı belirtilmekle yetinilmiştir. Bu durum gerçekçi değildir. Zira, bir önceki vergi döneminde vakıfların taşınmaz satış ve devrinden elde edilen gelir baz alınarak projeksiyon çizilmesi mümkündür. Dolayısıyla henüz sonucu tespit edilemediği iddia edilen bir düzenleme yasalastırılmak istenmektedir ve böyle bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyulduğu anlaşılacaktır. Aynı şekilde, vakıfların mevcut durumda 3065 sayılı Kanun'un 1/3-d maddesi kapsamında ihale yoluyla yapılan taşınmaz satışlarının KDV'ye tabi olduğu, ihale yoluyla satılmasa bile mahiyeti itibarıyla ticari organizasyonun varlığını gerektirdiği ve piyasa ekonomisi içerisinde bulunmasından kaynaklı KDV'ye tabi oldukları da belirtilmiştir.

Anayasa'nın 73'üncü maddesinde "Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı maliye politikasının sosyal amacıdır." denmektedir. Maddenin lafzından şüphesiz vergi yükünün eşit olarak değil dengeli ve adaletli dağıtılması hedeflenmektedir. Dolayısıyla vergi kanunlarının kapsam ve konusu belirlenirken çok titiz davranması gerekmekte, eklenen istisna ve muafiyet hükümlerinin de dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir çünkü konulan istisna ve hükümler bir grup veya sektörü vergilendirme dışı bırakarak verginin asıl mükellefi karşısında ayrıcalıklı konuma getirmektedir.

Sonuç olarak, Cumhurbaşkanı tarafından vergi muafiyeti tanınan vakıflar zaten ayrıcalıklı durumdayken henüz etkisi tespit edilemeyen bu düzenleme benzer durumda olan mükellefler açısından Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğundan önergemizle teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 6- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (p) bendine "mülkiyetindeki taşınmazların" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönettiği ve temsil ettiği mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların" ibaresi eklenmiştir."

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Resul Kurt
Adıyaman

Necmettin Erkan
Kırşehir

Ejder Açıkkapı
Elâzığ

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum arkadaşlar:

Gerekçe:

Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönettiği ve temsil ettiği mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimlerin KDV'den istisna edilmesine yönelik maddede "Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki

vakıflar" ibaresi bulunmaktadır. Ancak uygulamada Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesindeki vakıf bulunmadığından yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla söz konusu ibare metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

Buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teklifin 7'nci maddesinde KDV Kanunu'yla ilgili düzenleme bulunmaktadır. Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında akaryakıt ve LPG ürünlerinin ithalatı ile yurt içi tesisine yönelik vergi güvenliğinin artırılmasını teminen akaryakıt, LPG'nin ve bunların türev ürünlerinin ithalinde hesaplanan teminata bağlanan ÖTV'nin KDV matrahına dâhil edilmesine ilişkin düzenlemeyi öngörmekteyiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Söz konusu düzenlemeyle ithalatta teminata bağlı ÖTV'nin yani iç piyasaya satışında ÖTV tahsil ediliyordu, şimdi önden alınması mümkün oluyor. Yani geliri Hazinesin önüne çekilmiş oluyor, nakit açısından önem arz ediyor, bu güzel bir uygulama teminat mektubu verilip satışta almaktansa fakat KDV matrahına bu ÖTV tahsil ediliyor ama şimdi KDV ÖTV'li tutar üzerinden hesaplanıyor, yine indirilecek KDV'si veya devreden KDV'si olan bu tip firmalar genelde öyle, birazdan bir sonraki maddede daha detaylı gireriz çünkü bunların ithalatta da özellikle belli rafinerilerde gemiyle ithalat yaptıklarında yakıtların veya işte, doğal gazın fark etmez, ihracat veya transit ticaret gösterilip iç piyasaya gidip yeterince denetlenmeyen ve akaryakıt kaçakçılığı da demeyelim yani vergiye tabi olmayan durumlar söz konusu oluyor, kayıt dışı oluyor yani. Bu terminallerin ciddi bir şekilde -15 terminal var galiba yanılmıyorsam- denetlenmesi konusunda da ayrıca bilgi isteyeceğiz. Burada bir gelir etkisi bekliyorsunuz, ben onu soracağım? Çünkü indirilecek KDV ve devreden KDV'si olan firmalar bunlar genelde yani ÖTV tutarı üzerinden matraha eklenip KDV hesaplanmış olmasına rağmen yeterli KDV tahsil edilecek mi, bir çalışmanız var mı? Gelir etkisi ne kadar yani etki analizinde göremedim ben bunu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Arabacı, buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı Mehmet Arabacı.

Burada aslında yapılmaya çalışılan -vekilimizin açıklamasından da hareket ederek söylemek istiyorum- ÖTV, ithaldeki ÖTV'nin tahsil edilmesi söz konusu değil. İthalde hesaplanan ÖTV'nin KDV'sinin, teminata bağlanan ÖTV'nin KDV'sinin peşin alınması söz konusu yani ÖTV'nin yüzde 20'lik tutara isabet eden kısmından bahsediyoruz. Bu neden yapılıyor?

CEVDET AKAY (Karabük) - ÖTV'nin KDV'si mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet, ÖTV'nin KDV'si. Şimdi, yurt içi teslimlerde ÖTV'de ÖTV'nin KDV'si de peşin alınıyor ancak yurt dışında ÖTV'sinde ÖTV'nin KDV'sini almıyoruz. Bu durumda şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Yine yurt içi satışlarda biz ÖTV'yi alabiliyoruz ama ithalatçı firmalar eğer bir kayıt dışılık niyeti varsa bu anlamda ithaldeki ÖTV'sine isabet eden KDV'yi ödemediği için, yurt içinde satarken ödeyeceği için onu ödememek adına sonradan sahte belge kullanma yollarına tevessül edebiliyorlar. Bu anlamda ben aslında sonradan alacağım KDV'yi peşin, başta alayım, sonradan indirilecek KDV yoluyla da tolere etmiş olayım diyorum. O anlamda, söylediğiniz tarzda bir gelir beklentimiz net anlamda yok. Hesaplanan indirilecek KDV yolu yöntemine düzelecektir ancak sadece şu olabilir: Kayıt dışıyla mücadele kapsamında ne kadar kayıt dışılığı önlemişsem o oranda bir gelir etkisi olabilir ama doğrudan şu kadarlık kayıt dışı var, onu etkiliyor demeye durumunda değiliz.

CEVDET AKAY (Karabük) - Süreçte anlaşılacak yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ben sabah konuşmamda da bahsetmiştim yani burada bu verginin vergisi diye söylenen şey ÖTV yani KDV'nin matrahı işte, ürün artı ÖTV -başka şeyler de olabilir- bu KDV'nin matrahını oluşturuyor yani bir verginin de vergisi olmuş oluyor. Dünyada bunun örnekleri var mı? Var yani benzer yerlerde var ama hangi ülkelerde var, sizde varsa onu da ayrıntılı öğrenmek istiyorum. Yani burada otomobil örneğini de verdi arkadaşlarımız, yani yüzde 80 otomobilin fiyatı arttı, yüzde 80 ÖTV, yüzde 200 ÖTV, üzerine bir de yüzde 20 KDV. Bu hakikaten de çok ciddi bir vergi yükü oluşturuyor.

Bir de şunu sormuştum: Bu şekilde ÖTV'nin KDV'si şeklinde tahsil edilen tutar ne kadardır diye. Öyle bir çalışma var mı? Öyle bir rakam verebilir misiniz, onu da biliyorum da onu sormuştum.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; biraz sükûneti tesis edersek müzakereleri daha sağlıklı bir şekilde sürdüreceğiz.

Evet, önemli bir alan Gelir İdaresi için. Burada vatandaşın ödediği verginin ödediği yere gitmesini temin etmek için bir çaba içerisindedir. Daha önce akaryakıtta da benzer işler vardı ve çok ciddi şekilde dış satış düştü orada, yaklaşık yüzde 70 oranında ve oradaki ÖTV ve KDV de maliyenin kasasına girdi. Vatandaşın ödediği vergi devletine gitmiş oldu.

Evet, şimdi, Sayın Arabacı, tekrar söz talebiniz var mı?

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Sayın Başkanım, sadece en son sorulan soru çerçevesinde ÖTV'nin KDV'nin matrahına dâhil olduğu kanun gereği, sadece ÖTV değil, diğer KDV

matrahına girebilecek birçok vergiler sayılmış, buna benzer birçok ülke var, hani onlar da örnek olarak gösterilebilir. "ÖTV tahsilatının ne kadarı olmuştur..." Yani ÖTV tahsilatının ne kadarının üzerinden KDV tahsilatı olmuştur diye, aslında, bu, muhasebatın sayfasına baktığımız zaman, geçtiğimiz yıl, 2024 yılında 1,4 trilyon ÖTV tahsilatımız olmuş. Totalde bu ürünlerin hepsi vergiye tabi ürünler olduğu için, 20 oranına tabi olan ürünler olduğu için yaklaşık olarak 280 milyarlık bir rakam hesaplayabilirsiniz ama bu, doğrudan tahsilat demek değildir çünkü indirilecek KDV'yle bir kısmı tolere edilmiş olabilir ama hesaplanan rakam böyle yani kabataslak hesaplanabilir onu söyleyebilirim sadece.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi? Yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, Sayın Aykut Kaya, geneli üzerinde benden söz talep etmişti. Kendisine müsamaha gösterdik, bir daha göstermeyeceğim kimseye. Geneli üzerinde konuşacak olanlar geneli üzerinde gelsinler.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum öncelikle.

Kıymetli hazırunu da saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin ekonomik büyüme ve denetim mekanizmalarını güçlendirmeyi amaçlayan bu kanun teklifinin bazı düzenlemelerini desteklerken teklifin önemli bölümlerinin yürütmeye geniş yetki devri, denetim boşlukları ve yatırımcı öngörülebilirliğini zedeleyecek unsurlar barındırdığını da üzülen olarak görüyoruz. Meclisimizin asli görevi yasama ile yürütme arasındaki dengeyi korumak ve kamu kaynaklarının tasarrufla kullanılmasını gözetmektir. Bu sorumlulukla teklifin bazı maddelerinde yapılması gereken düzeltmeleri sizlerle paylaşmak istiyorum:

Madde 8'deki serbest bölge muafiyetinin kapsam genişletilmesi, bölge içi ve bölgeler arası satışları da vergi dışı bırakacak şekilde tasarlanmış. Bu, ihracatı teşvik etme hedefinin ötesine geçerek vergi tabanını gereksiz yere daraltmakta, hem serbest bölge dışındaki ihracatçılara haksız rekabet avantajı veriyor hem de devlete yılda 100 milyonlarca lira gelir kaybı yaşatacak. Çözüm olarak muafiyetin yalnızca ihracata yönelik ilk satışlarla sınırlandırılmasını, iç bölgeden bölgeye transferlerin ise performansa veya istihdama dayalı ek kriterlere bağlanmasını öneriyorum.

Madde 10 da Sayıştayın kesinleşmiş denetim kararlarını ve devam eden soruşturmaları tek kalemde geçici af niteliğinde ortadan kaldırmaktadır. Bir denetim mekanizmasının ancak nitelikli çoğunlukla değiştirilebilecek ölçüde hassas olduğu Anayasa hükmüne aykırı bir şekilde salt çoğunlukla işlevsiz hâle getirilmesi mali hesap verebilirliği çökertir. Sayıştayımızın vatandaş adına sordukları sorulara ve tespit ettikleri usulsüzlüklere müdahale imkânı tanımak yerine, mevcut kararları yürürlükten kaldırmak hibrit bir muafiyet değil, doğrudan denetim yetkisinin ortadan kaldırılmasıdır. Bu geçici maddenin kaldırılmasını ve denetim süreçlerinin korunmasını talep ediyoruz.

Madde 12'de Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda Türkiye Büyük Millet Meclisi onayı aranmaksızın Bakanlığa sınırsız saha ekleme ve çıkarma yetkisi tanınmaktadır. Bu yetki yatırımcıların, bölge halkının ve yerel yönetimlerin hak arama mekanizmalarını ve mülkiyet güvencelerini zayıflatacak, keyfi karar riskini arttıracaktır. Yeni alan tespiti ya da mevcut alan daraltılması kararı mutlaka Meclis gözetiminde ve şeffaf kriterler temelinde alınmalıdır. Teknik raporların, çevresel etki analizlerinin ve itiraz süreçlerinin yasal zeminde tanımlanmasını istiyoruz.

Madde 14, taşıtların silindir hacmi, menzil ve batarya kapasitesine göre uygulanacak ÖTV oranlarını tamamen Cumhurbaşkanlığı karamamesine havale ediyor. Yasamanın belirlediği matrah eşikleri ve oran tabloları karamamelerle belirsiz bir takvimde değiştirilebilecek. Bu da hem otomotiv sanayimizin hem de vatandaşımızın vergi planlamasını imkânsız kılar. Ayrıca yeşil dönüşüm hedefleriyle çelişme riski de taşır. Oran değişikliklerinin Meclis denetimine tabi, sınırlı ve öngörülebilir sürelerle yapılmasını talep ediyoruz.

Madde 16'da LPG dağıtıcılarının birbirine satış yasağı, arz güvenliği endişesi doğuruyor. Küçük bölgesel dağıtıcılar stok fazlasını nakde çeviremeyecek, acil durumlarda tedarik zinciri kilitlenecek. Burada önerimiz, genel yasağı korurken kriz durumları için EPDK onaylı geçici izin mekanizmaları getirilmesi, böylece sektörde hem kayıt dışı ticaretin önüne geçilir hem de operasyonel esneklik sağlanır.

Madde 17'de yatırım teşviklerinin süresi on dönemle sınırlandırılmakta, "carry forward" hakkı kaldırılmakta ve Cumhurbaşkanına yüzde 50'ye kadar esneklik yetkisi verilmektedir. Büyük projelerin finansal fizibilitesini bozacak bu düzenleme, yatırımcıların uzun vadeli plan yapmasını imkânsız hâle getirir. Uzatma kararlarının hangi ölçütlerle verileceği, Türkiye Büyük Millet Meclisine nasıl raporlanacağı ve eşitlik kriterlerinin ne olacağı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Son olarak, bütün bu maddelerde ortak bir tema görüyoruz: Şeffaflık ve öngörülebilirlik. Yasama organı olarak hangi kriterlerle karar verilebileceğini, hangi raporlama ve denetim mekanizmalarının işletileceğini net biçimde belirlemeli, geçiş sürelerini tanımlamalı ve yatırımcı ile vatandaşın plan yapma hakkını korumalıyız.

Teklifin olumlu yönleriyle çatışmadan, denge, denetim, yatırım güveni ve hukuk devleti ilkelerini güçlendirecek bu revizyonları acilen gündeme almaya davet ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

8'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teklifin 8'inci maddesinde Serbest Bölgeler Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır. Serbest bölgelerde imal edilen ürünlerin bölge içine ve diğer serbest bölgeye satışından elde edilen kazancı istisna kapsama alınmasına dair düzenlemedir, burada ihracata yönelik satışlarla alakalı bir düzenlemedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani genelini konuşurken de söyledim, Seydi Bey yine bir açıklama yapmadı. Bununla ilgili daha yeni düzenleme yaptık Temmuz 2024'te, bu vergi kapsamına alındı bugün istisna ettiğiniz şey.

ORHAN YEGİN (Ankara) - O içeriğiyle ilgili.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet.

Bunun bir gerekçesini bize söyleyebilir misiniz? Yani önce bir gerekçesini söyleyin, biz de düşüncemizi paylaşalım. Yani niye o günden bugüne yaptığımız... Daha doğrusu şöyle: Şimdi, serbest bölgelerden elde edilen kârların tamamı kurumlar vergisinden istisnayı, tamam mı? Sonradan denildi ki: "Ya, bu, ihracatta bizim rekabet gücümüzü zorluyor." Dolayısıyla ihracat durumlarında ihracattan elde edilen kazançlar istisna kapsamına alındı. Onun dışında kalan yurt içine satış, serbest bölge içi satış, serbest bölgeler arası satış, yarın aklımıza gelecek başka ne satış varsa o satışların tamamından elde edilen kazançlardan vergi almayı umut ediyorduk. Bu da Maliye Bakanlığının kurumsal olarak ve Sayın Bakanın politikası gereği böyleydi, önümüze de geldi ve biz de bunu destekledik, bakın, bir muhalefet milletvekili olarak vergi artışını destekledik ama şimdi, siz bize... O gün de ikaz ettik yalnız, az önce tekrar aynı şeyleri söyleyeceğiz çünkü siz gerekçe söylemediniz ama ben bunları anlatmak durumunda kalıyorum.

Şimdi, yani bize birisinin bir şey söylemesi lazım. Arkadaşlar ya, dün yaptığımız işi bugün niye bozuyoruz? Bir söyleyin bir şey, biz de kendimizi, hani boğazımızı patlatmayalım. Yani dün yaptığımız işi bugün niye bozuyoruz? Kâr transferine nasıl engel olacaksınız? Soru şu: Burada, bakın, bir defa yok, bir kazancın serbest bölge içinde yapılırsa kazancı ayırt edecek, serbest bölge dışında yapılmaz kazancı ayırt edecek nasıl bir muhasebe sisteminiz var, nasıl biz vergi sisteminiz var, beyanname sisteminiz var; zaten ben onu bilmiyorum. Öyle bir şey falan yok, tamam mı? Şimdi, burada kâr transferinin nasıl önüne geçeceksiniz? Kâr transferinin nasıl önüne geçeceksiniz? Bize bir defa bunu söyleyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, firmanın, serbest bölgede çalışan bir firmanın, ister ticaret ister üretim her neyse fark etmez, 100 liralık bir girdisi var veya maliyeti 100 lira... Bunun normali nedir? 130 liradan satışının yapılması, ihracata yurt içine, yurt dışına, şuraya buraya; tamam mı? Öyle bir planlama yapacak ki serbest bölge iç işi satışının fiyatlarını yüksek gösterecek, nasıl olsa bir oradaki kârda vergi yok, şimdi siz yaptığınızdan sonra, ondan sonra içeriye sattıklarını düşük gösterecek. Siz güya zannedeceksiniz ki yurt içinde satışlardan vergi alıyorum. Zaten bunu ayırt etme imkânının filan olduğunu düşünmüyorum da - muhasebeyi biraz biz de biliyoruz- bir, nasıl ayırt edeceksiniz? İki, bu kâr transferine nasıl engel olacaksınız? Üç, serbest bölge içi bu işin boyutu nedir? Yani serbest bölge içinde "input" olarak kullanılan... Bakın, bir başka yani bir serbest bölgedeki bir firmanın sattığı serbest bölgedeki diğer firmanın -ister aynı serbest bölgede olsun ister farklı bir serbest bölgede olsun- üretimde kullandığı, "input" olarak kullandığı bu rakamın büyüklüğü nedir? Yani ne kadar bir ihtiyaç oldu da biz böyle bir meseleyi tekrar gündeme getirdik? Bunları bir izah ederseniz takiben sorularımızı ona göre soracağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, Sayın Usta'nın belirttiği gibi, biz daha yakın bir tarihte bu serbest bölgedeki firmaların vergi istisnasını yurt içine yapmış... Yani istisnayı kaldırmıştık. O zaman, kaldırırken de tartışılmıştı, neden kaldırmıştık biz bunu? Çünkü bir kere "Serbest bölge ruhuna aykırı." denmişti. İkinci bir şey de yani Hazinesinin -biraz evvel belirttiğim gibi- vergi harcamalarını azaltma hedefine de uygun bir eylemdi bu, o yüzden kaldırmıştık. Şimdi, tekrar, yeniden bir istisna getiriyoruz yani ben bunu hakikaten de anlamakta zorlanıyorum.

Bir de şöyle bir şey var: Bizim daha önce yapmış olduğumuz kanuni düzenleme... Şimdi, benim bildiğim, daha öncesinde bütün satışlarında gelir vergisinden ve kurumlar vergisinden istisna vardı. Bizim daha önce yapmış olduğumuz düzenleme "yurt içine" diye belirttiğimiz zaman serbest bölge içerisindeki ticarete de mi yansdı, o sonucu mu doğurdu, o yüzden mi bunu biz burada yapmak durumundayız?

ERHAN USTA (Samsun) - "Yurt içine" denmedi, yurt dışı muaf tutulduğu için kalan her şey vergi kapsamına alınmıştı, öyle bir durum var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Benim anladığım şu buradan, bizim daha önceki yaptığımız düzenleme şöyle bir düzenlemeydi: Serbest bölgede bütün elde edilen kazançlar, hem yurt içine hem yurt dışına yapılan satışlardan elde edilen kazançlar gelir vergisinden istisnayı. Bu da aslında serbest bölge mantığına ters bir durumdu çünkü yurt içindeki üretici ile serbest bölgedeki üretici arasında serbest bölgedeki üretici lehine bir durum oluşturuyordu. Dolayısıyla, oradaki o mağduriyeti de gidermek açısından biz bir önceki düzenlemede serbest bölgedeki ticaretin yurt içine dönük tarafını vergi istisnasını kaldırarak içerideki üreticiyi de bir nevi korumuş olmuştuk ve aynı zamanda da serbest bölge mantığına uygun bir hâle getirmiş olmuştuk.

Şimdi, burada serbest bölgeler arasındaki transferlerde, satışlarda bir istisna getiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yine aynı şey olacak. Yani bu serbest bölgeden yurt dışına gittiğinde zaten istisnası var ama yurt içi satışa geçmiyor. Yurt içindeki başka bir serbest bölgeye gittiği zaman belki o serbest bölgeden ihracata gidecek. Dolayısıyla, serbest bölgeler arasındaki değişimden, el değişmesinden oluşan durumu yine istisna kapsamında tutarak aslında yapılan işlem sonuç itibarıyla hiçbir vergi kaybı da oluşturmuyor. Bu kolaylığı getiriyor diye anlıyorum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi Serbest Bölgeler Genel Müdürü burada.

Buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Sayın Başkanım, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, hâlihazırda faaliyet gösteren 19 adet serbest bölgemizde 515'i yabancı sermayeli olmak üzere 2.018 tane firma faaliyet gösteriyor ve 93 bin kişiye istihdam sağlanıyor serbest bölgelerde. 2024 itibarıyla serbest bölgelerden 12 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Tabii, serbest bölgelerde üretim, alım satım, montaj, demontaj, bakım, onarım gibi pek çok

faaliyetler yapılabilir. Sadece üretim faaliyetinde bulunan ve yurt dışına satış yapan firmalar gelir ve kurumlar vergisi istisnasından yararlanabiliyorlar ve mevcut düzenlemeyle, bugün yapılmakta olan düzenlemeyle serbest bölgeler içinde üretim yapan ve serbest bölgede üretim yapıp yurt dışına ihracat yapmak isteyen üreticilere girdi sağlayan firmalar da gelir ve kurumlar vergisinden istisna olabilecek. Biz bu yapılan düzenlemeyle özellikle serbest bölgelerdeki kümelenme faaliyetini desteklemiş olacağız. Örneğin, bizim Antalya Serbest Bölgemiz var, çok güzel yatların üretildiği ve ihraç edildiği bir bölgemiz. Burada yat üretimine girdi tedarik eden örneğin, mobilyasını üreten, iç teçhizatını üreten pek çok küçük KOBİ niteliğinde üretici firmamız var. Bu firmalarımız gelir ve kurumlar vergisinden yararlanamıyor. Aslında o yatların tamamı ihraç ediliyor. Dolayısıyla biz bu şekilde oradaki KOBİ'lerimizi de desteklemiş olacağız.

ERHAN USTA (Samsun) - Serbest bölgedeki KOBİ'leri...

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, aslında bizim amacımız serbest bölgeden yurt dışına satış yapılması, değil mi? Temel, serbest bölgelerin kuruluş mantığı bu. Serbest bölgelerin büyüklük rakamlarını falan biliyoruz, ben Devlet Planlama Teşkilatı kökenliyim, yıllarca bizim bünyemizde bir genel müdürlüktü sizin genel müdürlüğünüz. Yani konu bildiğimiz bir konu. Oradaki bir sürü arızaların olduğunu da biliyoruz serbest bölgelerle ilgili falan ama sistemde var, sürdürülmesi de gerekiyor çünkü dünyada olan bir şey.

Şimdi, burada hâlâ şeyin bir mantığı yok değerli arkadaşlar yani ihracat yapacak, ihracattan elde ettiği kazancı vergilendirmediği zaman bir rekabet avantajı sağlayabilirsiniz. Ama yani şimdi, serbest bölgedeki KOBİ ile serbest bölgenin dışındaki KOBİ arasında serbest bölgedeki bir firmaya "input" sağlaması açısından niye haksız rekabet yaratıyorsunuz? Bunun bir izahı var mı? Yani bir tane işte, bir kablo üretecek, yatta kullanılacak. Bakın, yattan vergi alın, almayın meselesi değil ihracatçı ama yani serbest bölge olduğu zaman serbest bölgenin dışında da bir üreticisi var aynı şeyin, tam serbest bölge içerisinde bir KOBİ yapabiliyor. Ben ona serbest bölge içi satışta niye avantaj sağlayayım, niye avantaj sağlayayım? O zaman öbürüne de sağlayın, yurt içine de sağlayın. Yani KDV açısından zaten her tarafta o yapılıyor ama bunun bir mantığı yok. Onu vergiden muaf et, bunu vergiden muaf et; böyle bir şey olmaz. Ya, daha dün biz bunu aldık, daha bunun mürekkebi kurumadı, uygulamaya geçemedi bile, belki yani daha yeni yeni uygulamaya geçecekti arkadaşlar.

Bakın, bize kimse şunu söylemesin: "O gün biz bunu bilmiyorduk." Öyle bir şey yok, o zaman özrümüz kabahatimizden büyük oluyor ama bunun bir mantığı yok. Yani oradaki KOBİ... O zaman bütün vergiyi kaldırırsak bütün ekonominin her tarafını teşvik etmiş oluruz yani vergi güzel bir şey değil. Vergide esas olan şey yani bir yandan hem makro hedeflerinizi gerçekleştirmek ama bir yandan da kendi şey içerisinde firmalar arasındaki haksız rekabetin önlenmesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şunun izahını bana yapın: Bir üretici, nihai ihracatı yapan üretici aynı malı serbest bölgedeki bir KOBİ'den elde ettiği zaman ucuza alacak ama serbest bölgenin dışında, hemen o çitlerin dışındaki bir yerden aldığı zaman pahalı alacak. Onların ben rekabetini nasıl sağlayacağım? Bütün firmaları serbest bölgesine mi alacağız? Bütün Türkiye'yi o zaman serbest bölge yapalım. Yani bu olmaz, buna bir izahat getiremediniz, bilmiyorum.

TOBB SERBEST BÖLGELER SEKTÖR MECLİSİ BAŞKAN VEKİLİ BİLGEN SALİH NARLI - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

TOBB SERBEST BÖLGELER SEKTÖR MECLİSİ BAŞKAN VEKİLİ BİLGEN SALİH NARLI - İsmim Bilgen Salih Narlı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Serbest Bölgeler Sektör Meclisi Başkan Vekiliyim.

Sayın Başkanım, malumlarınız 7524 sayılı Yasa'yla geçtiğimiz yıl ağustos ayında Türkiye yönüne yapılan satışlar vergiye girmişti yani istisna tamamen serbest bölgeden yurt dışına yapılan ihracatla sınırlı kalmıştı ancak şunu da ifade etmek lazım: Haksız rekabet tarafında serbest bölgenin Türkiye'de ciddi avantajları yok çünkü özellikle Hazineye ait serbest bölgelerde yapılan tüm yatırımlar, bina inşaatları kırk beş yıl sonra devlete veriliyor, bunun dışında ilave fonlar ödüyorlar. Dolayısıyla serbest bölgedeki yatırımcının Türkiye'deki yatırımcıdan bir maliyet avantajı yok. Hele son 7524 sayılı Kanun'dan sonra şartlar iyice sıkıntılı hâle geldi serbest bölgedeki ihracatçılar için.

Genel Müdürün ifade ettiği gibi, yaklaşık yüzde 80 ihracata çalışıyor tüm serbest bölgenin tamamı ve serbest bölgemiz 12 milyar dolarla Türkiye'nin yaklaşık ihracatının yüzde 6'sını gerçekleştiriyor. Kanunun bu şekilde "Türkiye yönüne" lafzı ortaya çıktıktan sonra serbest bölge içerisinde üretim yapan firmaların durumu muallak kaldı ve onlar da Türkiye gibi değerlendirilip vergiye tabi oldular ancak mevzuata göre gümrük hattının dışında ve malı millileştirmeden üretim yaptıkları için, aslında bölge içinde birbirlerine üretim yapan kümelenmiş bu şirketlerin ürünleri nihai olarak ihracata gittiği için, onlar bu ihracat istisnasından faydalanamadığı için Türk üretici ve sanayicinin maliyetleri arttı.

Bu anlamda bizim de TOBB olarak bir talebimiz vardı en baştan bu tarafa. Bu noktada yapılan ekonomik etki analizlerinde bu da görüldü, aslında bir süre de geçti burada, geçen sürede sanayicinin ve üreticinin serbest bölgede sıkıntı yaşadığı da görüldü. Bunun üzerine Maliye Bakanlığımız, Gelirler İdaresi Başkanlığımız, Ticaret Bakanlığı ve Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğümüz bu kanunun yürürlüğe girmesi konusunda bir çaba gösterdiler ve konu buraya geldi. Türkiye'deki sanayici ve üretici anlamında önemli bir düzenleme, müktesep haklar tarafı da var konunun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TOBB SERBEST BÖLGELER SEKTÖR MECLİSİ BAŞKAN VEKİLİ BİLGEN SALİH NARLI - Bu anlamda en azından Türkiye'ye yapılan satışları evet, artık orayı anlıyoruz, vergilenmesi gerekir ama bölge konusu hassas. Dolayısıyla bu anlamda Komisyona arz ederim ben de görüşlerimi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, Başkanım, teşekkür ederim.

Arkadaşlarımıza da teşekkürler ederiz.

Tabii, TOBB'un diğer birimlerinden dinlemiş olsak sizden farklı şey söylerler, siz serbest bölge tarafı olduğunuz için sizin böyle söylemeniz normal ama hâlâ ikna edici bir argüman söylemiş değilsiniz. Soru şu: Yani Türkiye'deki bütün firmaları korumak durumundayız, değil mi? Sadece serbest bölge falan değil, herkesi korumak durumundayız. Serbest bölgede mal veya hizmet ihracatı yapan bir firmaya mal tedarikinde bulunan yurt içerisindeki firma ile serbest bölge içerisinde üretim yapan küçük firma arasında bir haksız rekabet yaratıyorsunuz. İddia ettiğim şey bu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu, serbest bölgeden kaynaklı bir şey, bütün serbest bölge mantığında o var zaten, sadece bu düzenlemeyle ilgili değil. Yani serbest bölgenin var olması zaten sizin dediğiniz anlamı isterseniz çıkarıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, hayır, öyle değil yani.

Bakın, serbest bölgeye satışta... Soru çok net, tamam mı? Serbest bölgede diğer firmalara göre, diğer ihracatçı, şuna buna göre bir imtiyaz verilmesi meselesi ayrı.

Şimdi, serbest bölgedeki bir firmaya mal tedarik eden 2 tane firmayız. Siz o tel örgülerin içindesiniz, ben dışındayım. Aramızda bir maliyet dezavantajı doğuyor. Yani uygulamanın nasıl yapıldığını zaten... Yani ben bu uygulamanın sağlıklı yapıldığından kesinlikle emin değilim. Bana bir kişi Maliyeden çıksın -arkadaşlar, Bekir Bey burada- izah etsin. Yani bir tane yok serbest bölge içerisinde sattığım zaman kârını... Ya, bu kârı nasıl ayırt ediyorsunuz? Serbest bölge içerisinde satılanın kârından vergi almayacaksınız, öbür tarafın kârından vergi alacaksınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Adresi belli, faturayı nereye kestiğin belli.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, faturayı nereye kestiğin belli. Fatura üzerinden mi kâr alınıyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Vergi numaran belli.

ERHAN USTA (Samsun) - Fatura üzerinden mi kâr alınıyor? Toplam cirosu var, toplam ciro ile toplam maliyet üzerinden farklılaştırmadan çıkan şeyden kâr alınır. Hayır canım, toplam kestiğin bir faturadan vergi alınıyor diye bir vergi uygulaması filan yok. Orhan, bir dakika, sen karıştırma bu işi, zaten yanlış söylüyorsun. Bak, "Etkisi yok." diyorsun, "700 milyon lira etki var." diyor. İyi kötü bir etki hesap etmişler.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ben etkisi yok demedim.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, bu haksız rekabetin ben sağlıklı olduğunu düşünmüyorum arkadaşlar. İçeride 1 tane firma varsa dışarıda bununla ilgili belki 10 tane firma var, yapmayın bunu. Nihayetinde bizim esas yapmamız gereken şey ihracatçıya bir avantaj sağlamak istiyorsanız o avantaj devam ediyor zaten. Anlatırdım mi?

O zaman şu sorumuza da ısrarla bunu söylüyorsanız yani bunun Maliye tarafta, Serbest Bölgeler tarafı değil, Maliye tarafından arkadaşlar söylesin: Bu kârı nasıl ayırt edeceksiniz? Yani serbest bölgeler içerisinde satılan bir malı çünkü her tarafa satıyor olabilirsiniz. İçeriye satıyor şimdi bir serbest bölge firması, içeriye mal satıyor, serbest bölge içinde satıyor, "içeriye" dediğim Türkiye'ye satıyor, serbest bölge içinde satıyor, ihracata satıyor. Şimdi, bunların her birinde bunların elde ettiği kazancı tespit edeceksin, ayrı ayrı kazançlarını tespit edeceksin, onun üzerinden... KDV olsa mesela, tamam, KDV'sini tahakkuk ettirmezsin, yüzde 18-20 KDV'sini almazsın ama KDV değil, gelir vergisi, kurumlar vergisinden bahsediyoruz arkadaşlar. Bunun yapılması zaten kolay bir şey değil ya, bizim bilmediğimiz mucizevi bir teknolojiniz varsa elinizde söyleyin.

Dolayısıyla işi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım: Sayın Usta, Serbest Bölgelere bir söz vereceğim.

Arkadaşlar, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Bilmediğimiz, yapamadığımız konular üzerinden de politika geliştirmenin bir gereği yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Onların kodları vardır Sayın Usta.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, değil ya, değil ya! En son kazanç ya, kazanç nasıl çıkarılıyor Orhan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Sonra bana Sayın Başkan diyor ki "Sinirlenme!" Ya, nasıl sinirlenmeyeyim? Kazanç nasıl çıkarılıyor ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu, kalbe zararlı Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Kurumlar vergisi esası...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Tamam, cevaplasınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle bir şey yok ya! Söylesin işte, Maliyeciler burada. Allah Allah!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, yahu yaşımız hepimizin ilerliyor, gözünü seveyim, boş ver.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bana ne diyorsun, Orhan'a söyle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, o sinirlenmiyor ki.

ERHAN USTA (Samsun) - Serbest Bölgelerin söyleyeceği bir şey değil, Maliyeciler söylesin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Emirlioğlu...

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Sayın Vekilim, biz, tabii, serbest bölgedeki firmanın şöyle bir şeyi var: Orada faaliyet gösteren, üretim faaliyetini gösteren firmanın ihracat yapması gerekiyor orada yatırım yapan firmanın. Biz bunu çok sıkı takip ediyoruz ama Türkiye'de yatırım yapan bir firma isterse Türkiye'ye satabilir, isterse ihracat yapabilir ama serbest bölgeye yatırım yapıyorsa firma ihracat yapmak mecburiyetinde. Eğer üretim yapıyorsa yüzde 85'ini ihraç edecek, sadece alım satım faaliyetinde bulunuyorsa yüzde 100'ünü ihraç edecek. Serbest bölgede üretim yapan bir KOBİ başka serbest bölgede başka bir alım satımcıya mal satıyorsa zaten onun Türkiye'ye giriş imkânı yok, mutlaka o malın ihraç edilmesi gerekiyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Niye yok Türkiye'ye girişi?

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Çünkü biz izin vermiyoruz, bloke koyuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, nasıl kontrol edeceksiniz?

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - "Serbest Bölgeler Uygulama Programı" diye bir programımız var bütün işlemleri takip ettiğimiz.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, kontrol edemezsiniz ki onu.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Bloke koyuyoruz Sayın Vekilim. Yani Türkiye'ye satışına bloke koyuyoruz, hiçbir şekilde Türkiye'ye satış yapamıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, Türkiye'ye satış nasıl yapılıyor peki? Bir firmanın Türkiye'ye yaptığı satış ile içeriye yaptığı satışı mal bazında nasıl ayırt ediyorsunuz? Hani böyle hayvanlara küpe takıyoruz ya, küpe mi takıyoruz mallara ya?

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - İzin vermiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, siz takip edemezsiniz ki izin vereceksiniz.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Takip ediyoruz, uygulama programımız var.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, mümkün değil; hayır efendim, mümkün değil.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Uygulama programımız var, takip ediyoruz. Serbest bölgeden bir mal çıkarken Serbest Bölge İşlem Formu düzenlenir.

ERHAN USTA (Samsun) - Kağıt üzerinde her şeyi yapabilirsiniz.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - O formu bizim bölge müdürü onaylar, gümrüğe gider ve ancak gümrükten o SBİF onayını görürse gümrüğe Türkiye'ye girişine izin verebilir, başka türlü veremez. Biz o blokeyi koyduğumuz an Türkiye'ye mal satamaz firma.

ERHAN USTA (Samsun) - E, nasıl satılıyor peki, niye satılıyor? Ya, hiç vermeyin siz, hiç satmasınlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz hep teoride çalıştığınız için Sayın Usta.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yüzde 15 veriyorlar, 15'e kadar.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Ve üretimde bir yüzde 15 Türkiye satış şeyi veriyoruz ama alım-satımda yani firma hiçbir şey yapmadan alıyor ve satıyorsa onda tamamen yüzde 100. Yani bölge içi satışta da eğer alım-satım...

ERHAN USTA (Samsun) - Ona bir şey demiyorum, zaten olması lazım...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ama şu "Gelir vergisi nasıl ayrılacak?" doğru bir soru, onun cevabını vermeniz lazım.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, diyelim ki depomda 1.000 tane mal var, tamam mı? Bu malın 100 tanesi serbest bölge içindeki alışverişten geldi.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Siz alım-satımcı bir firmaysanız zaten Türkiye'ye sokamazsınız o malı.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, üretim yapıyorum.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Üretim yapıyorsanız, eğer bir yüzde 15 Türkiye satış hakkınız varsa...

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla, bakın, totalden kontrol edersiniz, yüzde 15'ten kontrol edersiniz Hanımefendi, şeyden kontrol edemezsiniz, bu mal bazında nasıl kontrol edeceksiniz ya? Yani mal herhangi bir şeyin içerisinde duruyor mal. Mal bazında malların her birine GPS cihazı falan takmıyorsunuzdur, ne bileyim başka bir cihaz takmıyorsunuzdur. Totalden yapabilirsiniz, ona bir şey demem. Yüzde 15'le yapabilirsiniz; toplam satıştan yüzde 15'ten fazlası yurt içine geçemez diye... Serbest bölge içine veya serbest bölgeler arası satışa sınır var mı? Yok.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Onda yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, işte, buyur.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - 2024 yılı itibarıyla serbest bölge içi ve serbest bölgeler arası üreticilerin satışı 147 milyon dolar; toplam. Yani hani çok böyle yüksek bir rakam, evet, değil.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, madem öyle çok yüksek değilse niye istisna yapıyoruz?

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Dediğim gibi serbest bölgelerdeki kümelenmeyi bu uygulama olumsuz etkiliyor. Yani pek çok hani daha önce gelip serbest bölgede girdi tedariki yapmak üzere yatırım yapmış firmamız artık bu uygulamadan sonra serbest bölgeden çıkmak istiyor. Biz bu çıkışları engellemek istiyoruz çünkü hani vazgeçilecek vergi çok cüzi miktarda bir şey; 2,75 milyon dolar gibi bir şey hesapladık biz ki biz serbest bölgeler olarak yıllık ortalama 50 milyon dolarlık ek katkı sağlıyoruz bütçeye; kiralarmızdan, fonlardan, binde 9'lardan, binde 1'lerden, giriş belgelerimizden...

ERHAN USTA (Samsun) - Maalesef susuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şimdi, 2 milletvekili daha söz talep ediyor.

Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKI ERSOY (Kayseri) - Teşekkür ederim Başkanım.

Başkanım, ben bu konuda şunu söylemek istiyorum; zaten serbest bölgede faaliyet gösteren firmalarda şöyle bir durum var: Bu cirodan yüzde 1 zaten gümrüğe ödenen tutar var yani fon; ağır bir yükümlülükleri var. Bu, geçmişte de serbest bölgelerin kuruluşunda da otuz yıldır böyle devam ederken geçen yıl değiştiriliyor, şimdi tekrar düzeltiliyor bence. Bu ağır yükten kurtulması gerekiyor serbest bölgelerin. Ben şöyle izah edeyim: Eğer biz bunu yapmazsak, üreticileri eğer korumazsak bu manada, üretici - örnek veriyorum- bir beyaz eşyada, küçük bir beyaz eşyada camı Çin'den getirmeyi düşünüyor ama cam üreticisi bunu serbest bölge içerisinde verdiğinde ve üretici konumunda ise eğer, bu kanunla birlikte tekrar biz üreticiyi desteklemiş oluyoruz yani üretim yapana da bir nevi korumuş oluyoruz.

Bunun yanında, benim burada anlamadığım şu: Şimdi, bu kanun geçtikten sonra geçerli olmuyor, 1/1/2026 tarihi itibarıyla geçerli oluyor; bunu niye böyle gördük Sayın Genel Müdürüm? Yani bunu eğer yapıyorsak altıncı aydan, yedinci aydan itibaren geçerli olmalı diye de düşünüyoruz. Zaten dediğim gibi, üreticinin bu manada yükü ağır.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Şimdi, bir serbest bölgedeki üretici firma, diğer bir serbest bölgedeki üretici firmaya satış yapıyor; o da zaten ihracat yaparsa zaten gelir ve kurumlar vergisi istisnasından yararlanıyor ama serbest bölge dışında bir imalatçı firma var, o serbest bölgeye bir satış yapıyor, serbest bölgedeki firma da yine ihracat yapıyor; bu durumda sadece imalatçı-ihracatçı vasfıyla -değil mi- tecil edilen KDV'den daha sonra ihracat gerçekleşirse KDV istisnasından yararlanıyor imalatçı vasfıyla. Bunu açıklığa kavuşturmak istedim; bu şekil mi uygulamada, nasıl oluyor?

Peki, neticede ihracatın desteklenmesi önemli değil mi? Bu firma da direkt ihracata çalışıyorsa, ihracatı destekleyen bir satışta serbest bölge dışında olduğu için Sayın Usta'nın dediği gibi bir yerde de az da olsa bir haksız rekabet olmuyor mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben de bir soru sorayım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Diyelim 3 firma var -aynı serbest bölge ya da farklı serbest bölge- birisi aldı, diğer firmaya sattı, gelir/kurumlar vergisinden istisna. O alan firma aldı, o da başka bir firmaya sattı, o da gelirler...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Onu yurt dışına satmak zorunda.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir dakika canım, dur ya, oraya gelmedik daha; en sonunda satacak yurt dışına.

2 kere, 3 kere el değiştirdi; aynı şirkete o da, bir şeyin parçası da olabilir, orada da gelir/kurumlar vergisi istisna; ondan sonra ihracat yaptı, gelir ve kurumlar vergisinden istisna... Yani nasıl oluyor? Birçok firmanın kendi arasında yaptığı işlemler de giriyor, bunlar aynı bir yapının, bir şirketin altındaki bir kısım farklı farklı fabrikalar olabilir, işletmeler olabilir...

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Hepsi üretici olacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım, bir saniye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Üretim yapmıyorsa alıp satamaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; şimdi Sayın Emirlioğlu'na söz vereceğim, sonra Sayın Gelir İdaresi Başkanımıza söz vereceğiz, ondan sonra kifayetimizakere yapacağız.

Buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Sayın Başkanım, dediğim gibi, bu uygulama, gerçekten serbest bölgede şu ana kadar yatırım yapmış olan firmalar için çok önemli bir düzenleme. Dolayısıyla hem yatırımlarımızı, yeni gelecek yatırımcılarımızı bu şekilde teşvik edeceğiz hem de hâlihazırda serbest bölgede faaliyet gösteren yatırımcılarımızın bölge dışına çıkışlarını, yatırımlarını başka yere kaydırmalarını engelleyeceğiz hem de dediğim gibi, mesela, Antalya serbest bölgede bütün yan sanayinin aynı serbest bölgede kümelenmesi hem o girdi tedariki sağlayan KOBİ'ler için hem o yat üreten firmalar için çok büyük bir rekabet avantajı sağlayacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bayrakdar, sizin var mı söyleyeceğiniz bir şey?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Aslında Sayın Genel Müdürümüz bayağı izah etti durumu. Yani geçen seneden bu seneye değişti, Antalya Serbest Bölgesinde olduğu gibi bazen de mesela, diyelim bir tekstil firması bir organizasyon yapmış, İzmir'de kumaşını üretiyor, öbür tarafta belki ipliğini üretiyor önce, konfeksiyon hizmetini de başka bir yerde yapanlar varmış. Var değil mi?

TİCARET BAKANLIĞI SERBEST BÖLGELER GENEL MÜDÜRÜ EMEL EMİRLİOĞLU - Var, doğru.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yani o şekilde sonuçlar da vardı. Dolayısıyla o sinerjiyi de bükmelenmeyi de engellemiş bir durum yarattı kanun Serbest Bölgeler Genel Müdürümüzün söylediği şekilde. Ve bazı yabancı yatırımcıların da bundan rahatsız olarak belki işte yatırımlarını gözden geçirip yurt dışına gitme durumu da söz konusu olabileceği için buna yönelik aslında bir düzeltme yaptık gibi bir şey var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, bir saniye Başkanım, çok kısa...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Ama şeyi de söyleyeyim ben Başkanım; şimdi, mesela, bizim vergi kanunlarımızda farklı kurumlar vergisi oranları uygulanıyor. Mesela, imalatçılara yüzde 24, ihracatçıya yüzde 20...

ERHAN USTA (Samsun) - O ayrı bir şey.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yok... Dolayısıyla bizim tebliğlerimiz de... Bu tip durumlarda, mesela bir imalatçı oluyor, faaliyetinin yarısı alım-satım, yarısı imalat. Yani maliyetin nasıl oluşacağı, orada matrahın nasıl oluşacağı, maliyet muhasebesinden hareket edilerek birim maliyetlerin ortaya çıkarılması, hasıllardan hareketle onun dağıtılarak farklı matrahların bulunmasına yönelik yöntemlerimiz var Sayın Vekilim; zor iş ama var yani bir çözüm bulunuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Hangi birine yapacaksınız? Küçük firma diye bahsediyorsunuz, savunmada küçük firma deniliyor. Şimdi "Efendim, o küçük firmanın yaptığı satışın yüzde 5'i -atıyorum- yurt içine olmuş, bundan vergi alacağım. Efendim, yüzde 20'si serbest bölge içine olmuş, onun kazancını vergisizleştireceğim. Yok ihracatı şu kadar olmuş, ondan vergi almayacağım..." Yapmayın, bununla uğraşamazsınız yani bakın, yıllardır çalıştığımız meseleler bunlar. Yani mümkün olduğu kadar şu sistemi basit yapmamız lazım arkadaşlar, böyle bir şey yok yani hakikaten yok böyle bir şey. Şimdi, iyice karmaşıktırıyoruz ya, keşke hiç yapmasaydık yani keşke hepsi muaf olsaydı, kurtulsaydınız. Yani, şimdi, yok içeriye olacak, yok kendi arasında, yok dışarıya... Her birini farklılaştırma diye bir şey yok. Kâr transferine nasıl engel olacaksınız ya? Bütün dünya bununla mücadele ediyor. OECD'nin dünya kadar çalışması var ya kâr transferlerine ilişkin. Şimdi, kârını yığacak serbest bölge içine satışta. Nasıl engel olacaksınız? "Buna ben bu fiyattan sattım." diyecek. Onun avantajı var, o ihracatçıya satıyor; bu, ticaret değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Transfer...

ERHAN USTA (Samsun) - Kâr transferi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Transfer fiyatlaması da var.

ERHAN USTA (Samsun) - Transfer fiyatlandırmasına nasıl engel olacaksınız, olamazsınız buna arkadaşlar. Yani "Küçük şeyler, 700 milyon lira nihai etkisi..." Mesele, 700 milyonun kaybı falan değil, biz üretimden yanayız ama bu, olmayacak bir bürokrasi çıkartıyor ve bakın, burada dürüst mükellefi cezalandırırınız; maliyeden korkan veya Allah'tan korkan, kimden korktuğunun bir önemi yok ama korkan mükellef burada hassas davranır ama biraz korkusuz olan mükellef burada yarın istediği şekilde iş yapar. Bunların hiçbirisini denetleyemezsin. Az önce "Kolluk kuvvetine ihtiyacımız var." dedi, Hazinesinin bir başka genel müdürlüğü vergi müfettişlerinin yetersizliğinden şikâyet etti arkadaşlar, etmeyin ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ama dediğinizi yapacaksınız, anlaşıldı. Bunları tekrar konuşuyoruz, bakın, geçen yıl da bunları söyledik, "Bunlar gelecek." dedik, geldi; şimdi bu konuştuğumuz tekrar gelecek, göreceğiz canımız sağ olursa.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, evet, bu maddeyle alakalı İYİ Partinin 1 adet önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifte yer alan düzenlemeyle mükelleflerin aynı veya diğer serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere yaptıkları ürün satışlarından elde ettikleri kazançların gelir ve kurumlar vergilerinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

Çok yakın bir zamanda 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesiyle bendin ilk cümlesine "yurt dışı" ibaresi eklenerek serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere tanınan kazanç istisnasının ihracat gelirleriyle sınırlandırılması sağlanmıştır. Böylelikle yurt içine, serbest bölge içine ve serbest bölgeler arasında yapılan satışlardan elde edilen kazançlara tanınan istisna ise kaldırılmıştır. Yeni düzenlemeyle birlikte istisna kapsamı yeniden genişletilmekte, yalnızca yurt dışına satışlar değil, aynı zamanda aynı serbest bölge içinde veya diğer serbest bölgelere yönelik yapılan satışlardan elde edilen kazançlar da vergi istisnası kapsamına alınmaktadır.

Bu düzenlemeler bize yasamanın ne denli kalitesizleştirildiğini göstermektedir. Kanun düzenlemelerinin belirli, öngörülebilir ve şeffaf olması gerekmektedir.

Teklifteki düzenlemenin yasalaşması durumunda serbest bölge içi ve serbest bölgeler arası ciddi bir kâr transferi riski vardır. Bu yolla önemli bir gelir kaybına uğranılabilecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teklifimizin 9'uncu maddesiyle Organize Sanayi Bölgesi Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır. Organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliğinden sağlanan vergi, resim ve harç muafiyetiyle ilgili hukuki belirsizliği, banka ve sigorta muameleleri vergisi açısından istisnanın geçersiz olması hususunu netleştirmek için bu teklifi vermish bulunmaktayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, söz talebi...

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, burada, evet "her türlü vergi, harçtan muaf" hükmü var fakat ondan sonra "BSMV'ye şümulü yoktur." diyor. Teknik bilgi olarak soruyorum bunu, zaten BSMV'yi kapsamıyor mu bu? "Her türlü vergi, resim, harçtan muafır." deyince zaten niye BSMV'yi niye ayrıca söylüyoruz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - BSMV'yi kapsamaması diye, BSMV'yi kapsamamasını istemişler.

ERHAN USTA (Samsun) - Ha, BSMV... O zaman, "her türlü"sünde bir tuhaflik var.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - BSMV'yi alalım, öyle diyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Peki.

Gelir etkisi niye sıfır bunun?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Kullanılan krediye göre geçildiği için...

ERHAN USTA (Samsun) - Ne bileyim yani "Gelir etkisi sıfır." denmiş. Hâlihazırda OSB'deki kişiliklere mevcut hüküm kapsamındaki vergi ve harçlarda uygulanan muafiyet... O zaman niye?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yargı...

ERHAN USTA (Samsun) - Yargı mı? AYM iptali mi var burada?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Dava konusu edilmiş.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman mevcut uygulamayı devam ettiriyoruz öyle mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Aynı uygulamayı devam ettiriyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Ha, netleştirmiş... Anlaşıldı, peki.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Hani, mevcut uygulamada, organize sanayi bölgeleri bankalardan kullandıkları kredilerde BSMV'yi ödüyorlardı, değil mi?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Evet, evet.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam. Yani orada bir boşluk, belirsizlik olduğu için netleştiriyorsunuz, kanundaki boşluğu gidermiş oluyorsunuz; tam anlamış olduk, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, başka söz talebi ? Yok.

9'uncu maddede önerge yok.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın teklif sahibi, buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, 10'uncu maddeyle kamu görevlilerine koruyucu giyim ve donanım malzemesi yardımı yapan kamu kurumlarının yetkili olan sorumluları, koruyucu giyim malzemelerinin verilmesi noktasında kurumlar arasında yorum farkından kaynaklı ihtilaflar yaşanmaktadır. Düzenlemeyle sorunların giderilmesi, kuruluşların yetkili olan sorumluları hakkında idari veya mali açıdan istisna getirilmesi amaçlanmaktadır. Burada da Sayıştayın raporunda sendikalarla ilgili farklı uygulamalar yapılmış, bazı kurumlar nakdi bazıları da aynı olarak yapmışlar yardımı. Ondandır da Sayıştayın bir raporu var. Onun için kurum yetkilileriyle alakalı bir düzenleme talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, burada şimdi Seydi Bey, sorun çözülmüyor benim bildiğim. Şimdi, şu değil mi: Kamu Görevlileri Hakem Kurulu bir karar veriyor, diyor ki "İşte, giyim yardımı yapılacak." Bu giyim yardımının da aynı olarak verilmesi beklenirken 3-4 tane bakanlık veya 2 bakanlık, 3 tane kuruluş bunun nakdi olarak ödemiş. Aslında bana göre doğru bir şey yapmış belki de ama bir sınır koymadıysa çünkü adam kendi alacağını, kendi kıyafetini kendisi belirlesin diyebiliriz. Ama yalnız şöyle bir şey var tabii: Açık bir hüküm var orada bunun kurum tarafından yapılmasına ilişkin. Şimdi, burada getirdiğiniz şey bir af; af getiriyoruz, kişiye özel af. Yani bu kaç kişiyi ilgilendiriyor? Burada bir rakam vardı, etki analizinde 100 küsur kişi mi? Ha, 189 kişiye kanunun açık hükmünün ihlal etmesine rağmen bir af getiriyoruz; tartışılabilir yani bana göre doğru değil. Şimdi, bir şey söylediniz ama sorun duruyor yani sorun duruyor. Hele hele af da getirdiğiniz zaman... Şimdi, af getirmemiş olsak burada insanlar bir ceza almış olsa yarın bununla ilgili başka problem yaşamayız çünkü "Bak, buradan ceza alıyor, devlet hassas bu konuda." deyip o şeydeki mevzuat ne öngörüyorsa, Hakem Kurulu bilmem ne falan, oradaki mevzuat veya toplu sözleşme ne öngörüyorsa fiilen ona uyar. Şimdi, geriye doğru af getirdiğiniz zaman uygulamadaki sorun artarak devam edecek yani "Uygulamadaki sorunu çözüyoruz." dediniz ya, ben mi yanlış anlıyorum yoksa?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Vekilim, buradaki konuyu biz sendikaların sözleşmeleriyle alakalı bağlantı... Bir de orada bir tarih koyduk yani tarih var, o tarihten öncesine kapsıyor, ondan sonrasını kapsamıyor yapacağımız düzenleme.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, işte o yüzden çözmüyorsunuz, kapsıyor olsa belki de yine problem yok.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Yani işte geçmişteki problemi çözüyoruz, gelecekte problem doğmasının önüne geçmiş oluyoruz burada.

ERHAN USTA (Samsun) - Seydi Bey, "Bir sarahat kazandırıyoruz, uygulamada bir farklılık oldu." diyorsunuz. Yani uygulamada falan bir şey çözmüyoruz biz. Yanlış uygulama yapana, aslında açık hükme aykırı uygulamayı yapana başka işlerde af getirdiğimiz gibi o 189 kişiye burada bir af getirmişiz. Şimdi, şunu söylemeye çalışıyorum ben: Bu kadar açık bir hüküm varken bu uygulamada aykırı uygulama yapılıyor ve bunlar bugün affediliyorsa, yarın bunun daha fazlasının yapılabileceğini öngörmemiz lazım. Hani, mesele çözülmüyor; mesele, mevzuatın anlaşılmasından, oradaki ifadelerin yanlış anlaşılardan kaynaklanan falan bir şey değil. Bazı bakanlıklar niyeyse farklı bir uygulama yapmış, kendine göre daha mantıklı olduğunu düşünmüş belki. Ama burada da açık bir hüküm var; bir defa yani bizim burada bununla ilgili önergemiz olacak, bunun çıkartılmasına yönelik. Yani ben affın her türüsüne karşıyım arkadaş. O zaman yükümlülüğünü yerine getiren kişi olabilir, kurum olabilir, firma olabilir, her neyse; o, yapacak, e, diğeri yapmayacak, ondan sonra af çıkacak, birileri kurtulacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ama dediğim gibi sorun da çözülmüyor. Yani hani sorun çözülmüş olsa... Bu kişilerin sorununu demiyorum yani bir muğlaklık varsa o muğlaklığı ortadan kaldıracak bir hüküm yok burada.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, bu uygulama yıllardır kurumlarda Sayıştay raporlarına yansıyan, sorun çıkartan bir uygulama. Sayın Usta'nın da dediği gibi şimdi, biz, buna 31 Mayıs öncesine af getiriyoruz, diyoruz ki "Biz bunları, bu 189 kişiyi affediyoruz." Şimdi, bunu affetmemiz, aynı bu vergi yasalarındaki aflar gibi bir dahaki seferlerde "Ya, yapalım nasıl olsa ileride bir af daha gelir." gibi bir şeye gelecek. Gerçekten de bırakalım yargı görevini yapsın; adamlar haklı mı, haksız mı; bu para gerçekten yerine gitmiş mi, kıyafet mi alınmış, alınmamış mı? Adaletle güvenelim, adalet ne karar verdiyse suçluysa gerçekten bu paralar yanlış kullanıldıysa ceza alan alsın ama gerçekten de bu paralarla kıyafet alındıysa o zaman da zaten yargı diyecektir ki "Para doğru yere gitmiş, idarenin suçu yok." diyecektir. Biz niye bunlara af çıkarıyoruz? Yani inanın, bundan sonrasının önünü açıyoruz ve bu yaptığımız düzenleme bundan sonrası için hiçbir şey ifade etmiyor. Tam tersi, daha da artacak "Nasıl olsa demek böyle şeylere göz yumuluyor." şeyini getirecektir. Yani biz de bunun çıkarılmasını talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Ben, bu paragrafın başındaki "Konusu suç teşkil etmemek kaydıyla" şeyine takıldım. Şimdi, buradaki suç tanımı ne olabilir mesela? Yani, benim aklıma gelen, diyelim ki görevi kötüye kullanma, zaten ya onunla ilgilidir veya görevi ihmaldir. Bu da zaten suç. O zaman hiçbir şey affetmemiş oluyoruz. Bir böyle bir şey var.

Bir ikincisi de Sayıştay raporları gelmeye devam ediyor mu hâlâ? Ediyorsa o zaman belirttiğimiz tarih itibarıyla bir şeyi sağlıyoruz ama Sayıştayın raporu henüz gelmediği hâlde aynı durumda olan birçok insan da var demektir. Onlar ne olacak daha sonra? Böyle bir belirsizlik olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet teşekkür ederim.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben de şunu sormak istiyorum: Burada yorum farkı yaparak farklı kurumlar, farklı uygulama yapmış anladığım kadarıyla, elbiseler de alınmış yani alınmaması gereken elbiseler alınmış. Tamam, burada kötü niyetli değil insanlar, iyi niyetli olarak bunu yapmışlar ama burada, biz, esas o yorum yani kanun mudur, yönetmelik midir nedir yani orada bir düzeltme yapıyor muyuz? Yani, bundan sonra burada "Elbise alamazsınız." diyecek miyiz biz burada? Dolayısıyla biz bunu demediğimiz müddetçe aynı yorumu yapan insanlar aynı suçu işlemeye devam edecekler...

CEVDET AKAY (Karabük) - Siz de affedeceksiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - ...ve dolayısıyla da yani buradaki insanların iyi niyetli olduğunu düşünerek zarar görmemesi için çaba gösterildiğini ben düşünüyorum. Tabii, bu kıyafetler mutlaka alınmıştır, alınmış herhâlde Sayıştay da ona göre bakmış ama yetki olmayan bir harcama yapılmış diye yoksa kişiye bu zimmet çıkacak değil mi?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Sayın Başkanım, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak teklifin bizzat sahibi değiliz ama etkilenen kurumlardan bir tanesiyiz. Dolayısıyla söz alma ihtiyacı hissetmiş oldum.

Sayın vekilimiz şöyle bir ifade kullandı: "Kanunda tanımlanan açık bir hüküm ihlal edilmiş oldu. Dolayısıyla açık bir hani sorumluluk var." gibi bir ifade kullanıldı ama hani durumun tam olarak böyle olmadığı kanaatindeyiz. Burada toplu iş sözleşmesi kapsamında 2012 yılından itibaren yürütülen bir süreç bu aslında; 2021, 2022 yıllarından sonra Sayıştay raporlarına yansımış bir tespit. Dolayısıyla, öncesinde böyle bir tespit yok, yeni bir tespit. Bu durum da biraz şuradan kaynaklanıyor: Teknik anlamda belki Hukuk Müşavirimiz de Hukuk Genel Müdüremüz de daha sarıh açıklayabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Mevzuattaki toplu iş sözleşmesinde uygulama detaylarının bakanlıklara, kurumlara bırakılması gibi bir durum var. Dolayısıyla, kurumlar da uygulamayı biraz yorum farklarıyla yürütmüşler ve yıllar içerisinde farklı komisyonlarda görev alan personelimiz farklı seviyelerde yani üst düzey yöneticiden belki uzman seviyesinde, farklı seviyelerde komisyon üyeleri geçmiş yıllardaki uygulamaları da dikkate alarak -Sayıştay raporlarına da yansımayan uygulamalar bunlar- bunu devam ettirmek gibi bir tercihte bulunmuşlar, bir yorum ortaya konmuş. Sonuç itibarıyla, Sayıştay bunların uygun olmadığını tespit etmiş. Şimdi, son dönemde zaten bu uygulamalar da hayata geçirilmiyor.

Şimdi, burada bu kanun teklifiyle şimdiye kadar uygulanan yorum farklarından kaynaklanan biraz da belki o anlamda mevzuattaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - ...toplular iş sözleşmesindeki hükmün tam olarak sarıh algılanmamasından kaynaklı durumun, aslında iyi niyetle yapılan uygulamanın karar vericiler, uygulamaya imza atanlar açısından bir mağduriyet oluşturacağı, gerçekten de yüklü bir maddi bir mağduriyet oluşturacağı için bunun ortadan kaldırılması hedeflenmiş oldu. Bundan sonraki süreçte neyi çözecek bu? Önümüzde bir toplu iş sözleşmesi süreci var. Burada toplu iş sözleşmesinde bu hükmün daha sarıh bir şekilde kayıt altına alınmasıyla kurumların yorum farkına gitmemesi ve ortak bir uygulama ya da imza atması sağlanmış olacak diye öngörüyoruz. Dolayısıyla, şimdiye kadarki oluşan durumun bir açıdan mağduriyet oluşmasını engelleyecek şekilde tamamlanması, bundan sonrası için de toplu iş sözleşmesinde bunun daha sarıh hâlde yönetilmesi öngörülüyor açıkçası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, toparlayın.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Hemen tamamlıyorum, son cümlem.

Bu anlamda ben, şahsen, bu komisyonlarda yer alan bir bürokrat, yönetici değilim ama bu şekilde mağdur olma riskiyle karşı karşıya arkadaşlarımız adına da ben bunu dikkatinize sunmak isterim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde 2 önerge var, geliş sıralarına göre okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4688 sayılı Kanun uyarınca yapılan toplu sözleşmeler kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlarda görev yapan personele hizmetin gereği olarak görevi esnasında giyilmesi gereken koruyucu giyim malzemesinin verilmesi kararlaştırılmıştır. Sözleşmede koruyucu giyim malzemesinin fabrika, atölye, laboratuvar, maden ocakları, sanayi tesisleri ve akaryakıt istasyonları ile petrol boru hatları veya açık arazi şartlarında görev yapan personele verileceği ve bu malzemenin aynı olarak verileceği hükme bağlanmıştır. Sayıştay kararına da konu olan bu sözleşmenin yukarıda bahsedilen hükümlere aykırı olarak idare tarafından yalnızca kararlaştırılan personele değil tüm personele bu hak tanınmış ve malzemelerin verilmesi yerine fatura karşılığı nakit ödeme yapılmıştır. Bu durumdan kaynaklanan kamu zararın ilgililerinden alınması hakkında Sayıştay kararı verilmiştir.

Teklifin gerekçesinde ve etki analizinde açıkça yazılmamış olsa da bu düzenleme bir af niteliğindedir. Üstelik teklifte yer aldığı üzere bu af 31/5/2025 tarihine kadar yapılan işlemler için geçerli kılınmaktadır. Bir başka deyişle kişiye özel kanun çıkarılmakla birlikte bu tarihten sonra yine aynı işlemin yapılması yine kamu zararı oluşmaya devam edecektir. Bu hâliyle de teklifte yer alan madde Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesine aykırıdır. Zira, teklifte bu tarihe kadar aynı işlemin yapılması kamu zararı oluşturmayacakken sonrasında aynı işlemi başka görevliler tarafında yapılması yine kamu zararı oluşturacaktır.

Yukarıda anlatılan nedenlerle maddenin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle 4688 sayılı Kanun'a eklenen geçici 17'nci maddede yer alan "koruyucu giyim ve donanım malzemesi" ibaresinin "giyim yardımı, kıyafet yardımı, koruyucu giyim yardımı, koruyucu giyim malzemesi, koruyucu donanım malzemesi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Resul Kurt
Adıyaman

Ejder Açikkapı
Elâzığ

Necmettin Erkan
Kırşehir

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Hüseyin Bey...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Gerekçe...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif metninde yer alan maddeyle 31/5/2025 tarihine kadar kamu kurumları tarafından yapılan bazı ödemeler hakkında başlayan idari veya mali takibatların işlemde kaldırılması öngörülmektedir. Önergeyle madde kapsamında yer alacak ödemelerin hangi konuları kapsadığına yönelik olarak toplu sözleşme ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları esas alınarak değişiklik yapılmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11, 18, 19'uncu maddelerinin görüşmesine başlıyoruz.

Teklif sahibi, buyurun.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifimizin 11, 18, 19'uncu maddelerinde AR-GE ve inovasyon sektöründe kamu kaynaklarının etkin kullanımına, AR-GE personelinin ücretlerine uygulanan sınırsız vergi, istisna ve teşvikine üst sınır getirilmesine yönelik olarak düzenleme öngörmekteyiz. AR-GE ve inovasyon odaklı istihdamı artırmak amacıyla geçmişte hayata geçirilen düzenlemeler çerçevesinde bu alanlarda çalışan personele ödenen ücretlerin tamamı veya

tamamına yakın bir bölümü gelir ve damga vergisinden istisna edilmekte veya işverene teşvik olarak da bırakılmaktadır. Hem teşvik sisteminin suistimal edilmesini önleme hem de kamu maliyesindeki adil, ölçülü, şeffaf ve sürdürülebilir bir destek yapısı oluşturmak hedefi kapsamında gelir vergisine ilişkin teşvik istisna ile damga vergisi istisnalarının konu edilmek üzere en yüksek aylık ücret tutarı aylık brüt asgari ücret tutarın 40 katı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - 2025 yılı için aylık 1 milyon 40 bin TL'yle sınırlandırıyoruz. Bu tutarı aşan kısımdan ise gelir ve damga vergisinin alınmasını öngörüyoruz teklifimizle.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Şimdi, burada 40 katla ilgili böyle bir sınırlama getirilirken brüt asgari ücretle ilgili olarak hem gelir vergisi stopajı açısından hem damga vergisi açısından bir etki analizine falan da baktığımız zaman olduğundan daha yüksek gösterilen ücretler mi olmuş burada araştırma geliştirme, teknolojiyle ilgili, araştırma geliştirmeyle ilgili yerlerde? O zaman bu ücretler yüksek gösteriliyorsa bir hesaba yatıp oradan çekilip geri mi alınıyor? Nasıl oluyor sistemde, böyle bir tespit mi var yüksek ücretlerle alakalı? Böyle bir tespit var.

Şimdi buradan bir gelir etkisi de bekliyorsunuz 2 milyar. O zaman böyle bir uygulama varsa bunlar ücrette azaltılma gidecek. O gelir etkisi de ortadan kalkabilir, daha sıkı denetlenmesi gerekmiyor mu o zaman?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sorum şu ilk önce: Bu, 40 katıyla sınırlandırdığımızı göre burada çok yüksek ücretler var belli ki. 40 katın üzerinde mevcut durumda ücret alan ne kadar AR-GE personeli var, hem teknoloji gelişme bölgelerinde hem de OSB'lerde?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - 326.

ERHAN USTA (Samsun) - 326 kişi 40 katın üzerinde alıyor.

Peki, şimdi, burada anladığımız kadarıyla toplamda sağladığımız vergi avantajı 50 milyar lira civarında değil mi bu etki analizine bakarsak? Kişi sayısı da yaklaşık 200 bin kişi.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - 190 bin.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani 190 bin kişiye 50 milyar lira vergi avantajı sağlıyoruz. Bunların kaç tanesi dediniz Seydi Bey?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - 326.

ERHAN USTA (Samsun) - 326 tanesinin de böyle bir şeyi var. Yani 326 kişinin net ücretlerini düşürmek için bir düzenleme yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Yani bu değişmeyecek, biz de bunun üzerinden, 1 milyon 40 binin üzerinden gelir vergisi ve damga vergisi alacağız.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben de onu söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Seydi Bey, soruları not alalım, hepsine bir cevap verelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Peki, niye 40 o zaman? 40 katı nereden, neye göre tespit ettiniz, nedir bunun şeyi? Yani oradaki o zaman ücret içeriğiyle ilgili bir skala varsa elimizde ona ilişkin bize bir bilgi verilebilirse.

300 kişinin maaşını düşürmek için şey yapmak ne kadar doğru bilmiyorum da yani hakikaten elde etmedikleri... Bunlar belli ki o zaman çok muhteşem zihinler olabilir, hakikaten olabilir. Yani onlar için Türkiye'de çalışmayı cazip olmaktan çıkarmanın da çok fazla bir anlamı olmayabilir yani. Sayın Bakanlar ne diyor burada?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, bu, özellikle AR-GE yasası aslında birçok boşluklarla dolu yani temel sıkıntımız orada şu: Biz sanayicimize, girişimcimize hâlâ AR-GE kültürünü vermeden, o bakış açısını vermeden kanun çıkartıyoruz, destek çıkartıyoruz. Şunu iddia ediyorum: Ben yönetim danışmanıyım, sektörü bildiğim için söylüyorum -bununla ilgili yazılım yapan arkadaşlarımız, AR-GE faaliyetlerine yönelik yazılım yapan arkadaşlarımız da var- bu AR-GE faaliyetlerinin yüzde 70'i süreç bazlı gidiyor, işin sonucunda bir AR-GE yok. Yani herkes fabrikasında bir düzen kuruyor, bunun danışmanları var, mali müşavirlik yapmış, bu konuda uzmanlaşmış danışmanlıklar var, vesaire var; bu arkadaşlar geliyorlar size bir sistem kuruyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - İşte bunu kart basma süreçleri var, vesaire var, bir sürü mevzuatı var falan, o mevzuata uygun hareket ediliyor ve sonuç olarak da -teknokentler için de bu geçerli- hep bir süreçlerimiz var ama o sürecin sonucunda ne kadar AR-GE faaliyetleri var ve bu AR-GE faaliyetleri ne kadar gerçekçi, bunu ilgili bakanlıklar ölçüyor. Hatta bazen ilgili bakanlıklar gururla şunu söylüyor, diyor ki: "Bakın, teknokentlerde şu kadar AR-GE faaliyeti gerçekleşti ve bunun sonucunda da şu kadar mal satıldı yani şu kadar hacim var." Aslında o hacmin birçoğu belki de vergiden kaçınmak için "Yani ben AR-GE faaliyeti gerçekleştirdim, bu ürünü de yaptım, bak bu ürünü satıyorum." gibisinden afaki fiyatlarla gerçekleştirilmiş ürünler.

Bu yüksek maaşların büyük kısmı şundan olabilir: Mesela Bakanlık olarak ilk önce, buraya kanun teklifi getirmeden önce şunu sorardım: "Ya, gel bakayım, sen AR-GE'de maaşı yüksek bu kadar personel, adam göstermişsin. Senin fabrikanda başka bu kadar yüksek maaş alan kaç tane adam var, bir gel bakayım. Gel bakayım, hani sen AR-GE'de bize ödettiğin bu maaş kadar kaç tane fabrikanda aynı şekilde veriyorsun? Bir ona bakalım."

İkincisi: Şimdi, bu AR-GE faaliyetlerinde patronların çoğu, yöneticilerin çoğu, şirket sahiplerinin çoğu kendilerini AR-GE faaliyetlerinde gösterip oradan huzur hakkı alıyorlar ve o huzur hakkı da işte gelir vergisinden muaf olduğu için aslında örtülü olarak oradan kâr transferi yapıyorlar. Bu da bir gerçek.

Şunun da dikkate alınması lazım bu işin doğru yürümesi için: Şirket ortakları bu işe girmesin.

Bir de ben şunu sormak istiyorum: Bu, 326 kişinin kaç şirket ortağı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Onun da bilgi olarak verilmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı söz istiyor.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Şimdi konu konuyu açıyor. Şimdi "326 kişiyi kapsıyor." dedik de ben de diyorum ki: Bu, 326 kişi gerçekten dehaysa yani onları engelliyorsak bu sefer kötülük yapmış oluyoruz. Yani onun ayrıntısını verirseniz.

Yani bu 40 kat meselesi de fazla. Gerçek anlamda hakikaten vermemiz gereken varsa da verelim, 100 katını verelim ama yani bunu bir disipline edelim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Sayın Başkanım, AR-GE ekosistemiyle alakalı genel bir bilgi vermek isterim açıkçası. Sabahki oturumda sayın vekillerimiz AR-GE ekosistemine ilişkin de veriler de paylaştılar. İnsan kaynağı sayısı, işte son yirmi yılda 10 kat artışla 30 binlerden 300 binler seviyesine, 290 binler seviyesine arttı. AR-GE harcamalarımızın millî gelir içerisindeki oranı oldukça hızlı, aslında güzel bir performansla arttı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Son bir senede kamu azalmış gibi görünüyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Sayın Vekilim, aslında istediğimiz bir gelişme bu. Yani AR-GE'nin özel sektör tarafından finanse edilmesi, bunun ticarileşmesi boyutu anlamında falan da oldukça anlamlı veriler, dolayısıyla iyi yolda gidiyoruz. Elbette gideceğimiz daha yol var ama yani iyi yolda olduğumuzu düşünüyoruz biz.

Tabii, bu, AR-GE ekosistemiyle alakalı sayın vekilim de bazı tespitlerde bulundu. Yaklaşık yirmi yıldır uygulanan bir sistemden bahsediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Türkiye'de mevcut AR-GE teşviki sistemi Türkiye'de önemli bir ekosistemin oluşmasına, inşa edilmesine vesile oldu diye düşünüyoruz. Teknoparklarda 100'den fazla, 106 teknoparkta şu an 11 binden fazla şirket var, 1.600 AR-GE ve tasarım merkezi özel sektörde önemli faaliyetlere imza atıyorlar ve bu ekosistem giderek büyüyor. AR-GE kültürü bu anlamda geliyor da bir taraftan. Yani "Şirketlerimiz gerçek anlamda AR-GE çıktılarını üretmiyor." diye bir tespitiniz oldu. Yani bunu yüzde 100 anlamda var diyebilmemiz elbette mümkün değil ama bu bir süreç, kültür oluşuyor, olgunlaşıyor; sektörümüz, ekosistemimiz olgunlaşıyor. Bunun çıktılarını da başta savunma sanayisi olmak üzere, diğer finansal teknolojiler gibi, oyun teknolojileri gibi birçok alanda da görüyoruz. Biz, dolayısıyla bu ekosistemin, bu desteklerle büyütülmeye devam edilmesini çok önemli görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Bu girizgâhtan sonra bu maddeyle alakalı yorumumuzu, Bakanlık olarak da görüşümüzü ifade etmek isteriz elbette. Biz, tabii, AR-GE ekosistemimize teşviklerimizi arttırarak devam etme arzusunda oluruz. Yapay zekâ gibi, kuantum teknolojileri gibi özellikle yeni gelişen yüksek teknoloji alanlarında çok daha nitelikli araştırmacılarımızı eko sistemimize katmak isteriz. Dolayısıyla, bu sunduğumuz gelir vergisi istisnaları aslında önemli bir enstrüman, bunu normalde kısıtlamak istemeyiz biz. Ki biz, yurt dışından tersine beyin göçü programlarıyla falan çok nitelikli araştırmacıları Türkiye'ye kazandırmaya gayret ediyoruz ve bu noktada da sonuçlar alabiliyoruz. Bu ücret rakamları, 40 katlar vesaire tabii, bu anlamda önemli bir husus bizim açımızdan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - İşte Amerika'dan çok önemli bir teknoloji devinden bir araştırmacıya 40 bin dolarlar, 50 bin dolarlar; senede 1 milyon dolarlar, 2 milyon dolarlar ücret verebilen o teknoloji şirketlerinden araştırmacıları Türkiye'ye çekeceksek bizim de yüksek ücretler sunabiliyor olmamız lazım. Dolayısıyla, yüksek ücretli araştırmacılara da bu vergi teşviklerini sunmamız lazım. Dolayısıyla, aslında 40 kat seviyesi bizim açımızdan yine de yetersiz. Yani bu seviyede nitelikli araştırmacıları çekebilmek için çok daha yüksek ücretler ödeyebiliyor olmamız lazım.

SADULLAH KISACIK (Adana) - İktidar teklif yapsın, artırsın.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Tabii, şöyle, şuraya geleceğim: Bu teklifi biz Hazine ve Maliye Bakanlığımızla beraber sunmuş olduk, mutabık kalarak sunmuş olduk, burada onların da önemli bir hassasiyeti var. Uygulamada karşılaşılan suistimaller de tespit edilmiş durumda Gelir İdaresi tarafından, çok daha yüksek seviyelerde. Aslında sizin de ifade ettiğiniz gibi Sayın Vekilim, şirket temsilcilerinin belki kâr paylaşımı gibi uygulamaları da söz konusu olabilir. Yani bu kadar büyük bir ekosistemde, 200 bin kişiyi teşvik ettiğimiz bir ekosistemde bu örneklerin olmadığını iddia etmek aslında gerçekçi olmaz dolayısıyla Gelir İdaresinin de tespitleri var. Bu anlamda, aslında, suistimalleri törpülemek anlamında yani çok nitelikli araştırmacıların teşvikini düşürmek anlamında değil de bu suistimalleri engellemek adına ekosistemi çok fazla baskılamayacak yüksek seviyede bir tavan getirilmesiyle hem ekosistemi çok fazla etkilemeyecektir hem de bu suistimallerin önüne geçilecektir diye düşünüyoruz. Dolayısıyla, bu seviyenin makul bir seviye olduğunu, bu teklifin makul bir teklif olduğunu değerlendiriyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Özellikle Maliye Bakan Yardımcımıza sormak istiyorum: Yani, burada diyelim ki 300 kişi yaşıyor bunu, biz bunu uyguladığımız zaman ne kadar gelir elde edeceğiz? Yani, burada sınırlamaya gittiğimiz zaman... Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın söylediği gibi, buraya nitelikli insanların gelmesini de önlemiş olacaksınız, oysa sistemde kaçak varsa... Sayın Vekilimizin dediği gibi, esas AR-GE yapmayanlar bunu kullanıyorsa bence bunu önlemek lazım. Yani burada 300 küsur kişi için bir kanun çıkarırız, buradan ne kadar gelir elde edeceğiz biz?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sınır koyuyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yani sınır koyuyoruz da üstüne vergi alacaksın. Ne kadar vergi alacağız biz bundan, ne kadar vergi gelirimiz olacak?

Aynı zamanda, diyelim ki çok uç derecede, daha fazla para alan birisini getirmek istediğin zaman bu sefer de senin... Yani esas suistimal edenleri nasıl önleriz, onu yapmak lazım. Şimdiye kadar zaten sınır koymamışsınız ve teşvik etmişsiniz, bundan sonra sınır koymak bunu önler mi? O suistimalleri yine önlemez diye düşünüyorum ben.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, az önceki tartışmalara geliyor aslında. Denetlemek kolay olmuyor yani bir şekilde bizim idaremizde geçmişten beri gelen, zayıflıktan kaynaklanan bir durum bence bu. Şimdi, az önce Bekir Başkan dedi ya "Biz satışın nereye yapıldığını gider buluruz, o kısmını vergilendiririz, işte, istisnaysa..." falan. Ya, arkadaş, bir adam AR-GE personeli mi, değil mi, bunun CV'sine bakılır, edilir, gerçekten suistimal olup olmadığı çok net bir şekilde bence ortaya çıkarılabilir dolayısıyla buradan bakmak lazım. Yani, AR-GE personeli olmayan birisini, kendi ortağına, şununa bununa filan... Çünkü şimdi, bakın, rakam ne biliyor musunuz arkadaşlar? 40 katın üzerinde olanların ortalaması, ilavesi 1,3 milyon lira, 1 milyon da burası, 1,040 da burası, demek ki yani o 326 kişinin ortalama maaşı 2,3 milyon lira ve bu aylık maaş değil mi?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Aylık

ERHAN USTA (Samsun) - Aylık maaş. Bu, ciddi bir nitelik gerektiren bir durum, bence buradan bu yapılması lazım. Ha, ben bu maddeyi destekliyorum nihayetinde çünkü biz maalesef işte böyle yapmak zorunda kalıyoruz, ayrı bir şey. Yani, Maliye Bakanlığı bunu söylediye burada ciddi bir suistimal vardır, ben orada onların şeyine itimat ederim ama normal şartlarda yapmamız gereken şey hem İsmail Bey'in hem de Sadullah Bey'in dediği gibi, yani oradan bakıp görmemiz lazım değil mi? Yani, 2,3 milyon liralık bir şahısla, AR-GE personeli ile 100-200 bin lira alması gerekeni herhâlde yaptığı işlerden, özgeçmişinde, CV'sinden ayırt edebiliyor olmamız lazım. Bunu kim ayırt edecek? Bunu Maliye Bakanlığı yapmayacak, bunu Sanayi Bakanlığı yapacak. Yani orada bu, AR-GE personeli midir, değil midir, bu kadar ücreti hak eder mi, hak etmez mi; buna bakmamız lazım. Bunlar yapılamadığı için -bana göre çok daha basit bir şekilde yapılabilirdi bunlar- şimdi tamamına tavan koyuyoruz. Bu, suistimali önleyecek mi? Gene önlemeyecek. 40 kat az mı? Az değil yani gerçekten bu parayı hak etmeyen birisine de bu para... Değişik şekillerde bir transfer yapmak için bu şahsın ne olduğuna bakılıp ona göre bir şey yapılması lazım. Çok nitelikliyse, bu parayı alması gerekiyorsa da o parayı verelim yani nihayetinde devlet de bunu teşvik etsin. Ama dediğim gibi, özetle, en sonunda bütün bu konuşmalarına rağmen de maddelerin doğru olduğunu düşünüyorum, bir şekilde geçmesi lazım çünkü idarenin bu konuda zayıflığının olduğunu da biliyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, burada bu eşik 1 milyon 40 bin lira -yani buraya kadar muaf- bunun üzerindeki gelir vergisine... Yani, diyelim ki 2 milyon lira alıyorsa 1 milyon lira üzerinde normal gelir vergisi dilimlerine göre vergi verecek, 1 milyonun yüzde 35'i gibi bir gelir vergisi verecek, onu anlamak istemişim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bunda da kademe var değil mi, 1 milyon için yüzde 15?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Ücrete tabi.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tabii tabii, var da rakam çok büyük olduğu için zaten yüzde 35 gibi olur o.

Yani burada esasında çıktıya bakmak gerekmiyor mu? Burada birileri birilerine büyük paralar veriyor ama sonuçta ortada bir şey yoksa da bu teşvik sisteminde bunu bir kritere, bir çıktıya bağlamak daha doğru bir yol olmaz mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Benim projem beş yılda sonuçlanır, senin projen bir yılda sonuçlanır, onun projesi yirmi yıl sürer, benimki altı ay sürer.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Belki bir şey de çıkmayabilir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen niye cevap veriyorsun? Teklif sahibi cevap versin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O da imza sahibi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, şöyle yapalım... Değerli arkadaşlar, Sayın Ağbaba...

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani biz muhalefet olarak da buradaki herkes de bu olayın ciddiyetinin farkında, mümkün olduğu kadar bu olaylarda kolaylaştırıcı olmak isteriz ama biz burada, karşılığında bir şey de görmek isteriz, rakamlara da yansımaları isteriz çünkü çok ciddi kaynaklar veriliyor burada. Biraz okuyabildim, çok fazla okuyamadım da sizin bir ihtisas raporunuz var, en son, 12'nci Kalkınma'da zannedersen, orada ciddi tespitler de var esasında, o iyi bir yol haritası olabilir, oradaki tespitler ve tenkitler de sizin açınızdan iyi bir yol haritası olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet...

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Şöyle bir şey yapılırsa acaba sorun çözülebilir mi bilmiyorum: Sayın Bakanlığı... Nihayetinde bir beyanname veriliyor, muhtasar beyanname, bilmem ne, onun üzerinden vergileme yapılıyor ya, Sanayi Bakanlığı bu personelle ilgili "Evet, bu personele verilen bu ücret incelenmiştir ve bu gerçek bir AR-GE personeldir, bu ücreti hak edecek nitelikte bir personeldir." filan diye böyle ibra edecek, onay verecek bir mekanizma olsa, onun üzerinde Maliye Bakanlığı... Bu ibrayı almayanın da o muafiyeti olmasa, o zaman belki böyle bir sınır koyma durumumuz olmayacak, gerçekten, Mustafa Kalaycı'nın dediği gibi, hakikaten verilmesi gereken insanları da dolayısıyla çalıştırma imkânımız olacak; böyle bir şey yapılabilir mi, bilmiyorum. Bugün için demiyorum ama bu, ilerisi için bence düşünülebilir. Yani, Sanayi Bakanlığı bunu inceleyecek "Bu personel bu ücreti hak edecek nitelikte bir AR-GE personeldir." diyecek, Maliye Bakanlığına bu bildirim yapacak, Maliye Bakanlığı da

dolayısıyla o vergi teşvikini düzgün bir şekilde yapmış olacak. Sanki, bu şekilde olursa daha sağlıklı olur. Şimdi, bu şekilde daha toptancı bir şey yapıyoruz çaresizlikten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şimdi...

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Otomotiv Sanayi Derneği adına söz alabilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Bakan Yardımcılarına söz vereceğim.

Siz hiç konuşmadınız mı?

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Hayır, konuşmadım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz AR-GE mi yapıyorsunuz?

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Tabii, OSD olarak...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biraz AR-GE'leri artırın OSD olarak, AR-GE'ler biraz yükselsin. Bakın, boyuna teşvik veriyoruz, tamam mı?

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Başkanım faydalanıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Faydalanıyorsunuz da biz de faydalanmak istiyoruz, çıktı da görmek istiyoruz, tamam mı? Bakanlık veriyor, Sanayi veriyor, Maliye fedakârlık yapıyor, siz de hep alıyorsunuz, biz de diyoruz ki tamam, biraz da görelim şu AR-GE'lerinizi. Tamam mı? Bakacağız.

Buyurun.

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Teşekkürler Başkanım.

Malumunuz ülkemizin ihracat lideri sanayi kolu olan otomotiv sanayi, 2024 yılı içerisinde 2 milyon adet kurulum üzerine 1,4 milyon üretim gerçekleştirmiş ve 1 milyon adedini ihraç etmiştir ve 37 milyar dolar ihracat geliri sağlamıştır otomotiv sanayisi ve yan sanayisi, hep beraber. Yaklaşık 60 bin direkt ve 550 bin üzerinde istihdam sağlamaktadır ki bunun da yaklaşık 5 bini AR-GE personeldir. AB ülkeleri arasında hafif araçlar üretiminde 5'inci ve ticari araçlarda 2'nci sırada yer almaktayız.

Otomotiv sanayisinde yüksek yetkinlikte, kalifiye, doktoralı çok sayıda çalışan bulunmaktadır. Yüksek kalibredeki AR-GE çalışanları sanayinin rekabet gücünün önemli bir parçası olup AB AR-GE projelerinin ülkemize çekilmesinde ve ihracatın artırılmasında önemli rol oynamaktadırlar. Yetkin iş gücünün korunması, beyin göçünün önüne geçilebilmesi için ücret politikası önemli bir unsurdur. Şirketlerin AR-GE yapılarının yıl sonu prim uygulaması bulunmakta olup bu sebeple yıl içinde taslakta yer alan sınırlara tabi olunmazken, yıl sonunda sınırların aşılabileceği görülmektedir. Beyin göçünün engellenmesi adına biz bu taslakta önerilen sınırın kaldırılmasını ve suistimallerin farklı mekanizmalarla önüne geçilmesini talep etmekteyiz.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Çoştı, buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Burada bu uygulamaların, teşviklerin denetimiyle alakalı kısa bir bilgilendirme yapmak isterim.

Burada, tabii, tereddütler, eleştiriler oldu, belki gönül rahatlatıcı bir açıklama olarak... Tabii, biz bu teşvikleri tamamen firmalara ya da teknoparklara bırakmış değiliz, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak, bunun için, sadece müstakil bir genel müdürlük vasıtasıyla bu denetimleri sıkı bir şekilde yapmaya çalışıyoruz. Panellerle bu projeleri, AR-GE projelerini detayda proje proje inceliyoruz. Personel detayında değerlendirme yapmaya çalışıyor ilgili organizasyonumuz ve biz bunun haricinde de örneklem yöntemleriyle AR-GE personellerinin, bilişim personellerinin, teşvikten yararlanan uzmanların uygun nitelikte olup olmadığını örneklem yöntemiyle de bilahare kontrol edip ilgili teknoparklara, AR-GE merkezlerine, gerektiğinde Gelir İdaremize bildirerek bu denetimleri yapmaya çalışıyoruz.

Çıktı noktasında da, dediğim gibi, bu bir olgunlaşma süreci açıkçası. Örneğin, biz geçtiğimiz dönemde AR-GE merkezlerini, teknopark firmalarını nitelikli çıktı, öncül araştırma noktasında daha fazla çıktı üretmeleri yönünde ödevler vermeye başladık. Yani bu mekanizma aslında Bakanlığın denetim ve ödev verme mekanizması şeklinde olgunlaşarak geliyor, devam ediyor. Dolayısıyla münferit problemler, münferit suistimaller söz konusu olabilir ama büyük oranda, biz, açıkçası, sistemin sağlıklı işlediği kanaatindeyiz, inşallah, daha da geliştirmeye gayret ediyor olacağız.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun objektif bir rapora bağlanması lazım, uygulayıcı olduğunuz için sizin söylemeniz yetmiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Hatiboğlu, siz de mi söz talep ediyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, AR-GE merkezleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, teknoparklar üzerinden ciddi şekilde AR-GE ekosistemini destekliyoruz, teşvik ediyoruz, bu konuda bir tereddüdümüz yok ama yapmış olduğumuz tespitler, bunlardan bir tanesi de AR-GE personelinin ücretleri üzerindeki gelir vergisi ve damga vergisi istisnası konusu. Yapmış olduğumuz tespitlerde, işin doğrusu, buradaki rakamın çok üzerinde ve gerçek olmayan birtakım ücret ödemeleriyle karşı karşıya kaldık. Örneklerden bir tanesi 30 milyon aylık ücret ödemesiydi. Tabii, teknik olarak ücret üzerinden örtülü kazanç dağıtımı yorumlarına da varabilecek çok abartılı uygulamaların da olduğunu gözlemledik. Savunma sanayisindeki AR-GE personelinin en yüksek ya da ortalama rakamlarını da aldık, bizim için en popüler, bilinen savunma sanayisi şirketlerimizde ya da GSM operatörlerimizde en çok teknoloji ve AR-GE

yapan, yüksek ücret ödemesi beklenen yerlerde, oradaki rakamları da aldık. Tabii, bunları birlikte değerlendirdiğimizde "İstisnayı önleyecek ama teşviki de devam ettirecek bir rakam ne olmalıdır?" şeklinde bir arayışımız oldu. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcımız ifade etti, onlar daha yüksek bir oran arzu ettiler ama madem söylediler biz de düşüncemizi ifade edelim açıklıkla, biz, işin doğrusu biraz daha düşük bir rakamın olabileceğini değerlendirdik ama artırıyla, eksileriyle 40 katlık bir oranının üstünün vergiye tabi olması gerektiğine ilişkin bir düzenlemenin makul olabileceğini değerlendirdik. Tabii, istedikleri kadar ücret verebilirler, sadece istisnayı aşgari ücretin 40 katıyla sınırlı tutalım diye değerlendirdik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ekranımda başka bir şey gözüküyor, sadece benim mikrofonum açık.

ERHAN USTA (Samsun) - Siz konuşun o zaman. Bu madde için siz de düşüncenizi söyleyin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, ben tarafsız olduğum için yönlendirme yaparım şimdi, yönlendirme yapmak istemiyorum.

Değerli milletvekilleri, 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklifimizin 12'nci maddesiyle endüstri bölgesinde yeni alan ilavesi ve çıkarılmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilen yetkinin netleştirilmesine dair endüstri bölgelerine kanuni düzenleme yapmayı planlamaktayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada Endüstri Bölgeleri Kurumuyla ilgili Sanayi Bakanlığının yetkilerinde bir genişleme söz konusu oluyor. Eskiden kuruluşla ilgili, alan genişlemesiyle ilgili bir sınırlama vardı, şimdi bu sınırlama ortadan kaldırılıyor alan genişlemesi ve daraltılmasıyla alakalı. Burada, uygulamada, bu, Bakanlığa kamulaştırmayla ilgili bir keyfiyet de verebilir, hızlı kamulaştırma açısından, bu tip çekinceler var. Yani buradaki kamulaştırma yine kanunlara uygun, direkt Bakan inisiyatifinde, Bakanlık inisiyatifinde olmadan prosedür işletilecek mi, bunu bir öğrenmek istiyorum çünkü o zaman mülkiyet hakkıyla ilgili belki kişi kamulaştırmayı istemeyecek ama hızlı bir şekilde kamulaştırma yapmak gerekecek. Buradaki Bakana verilen sınırlamalar tam net ve belli değil, bu açıdan da Anayasa'ya aykırı hususlar var; 2'nci, 13'üncü, 35'inci maddelere aykırılık taşıyan durumlar söz konusu ve bu hususla ilgili de Anayasa'ya aykırılıktan biz bu metnin bu şekliyle açıkçası kanunlaşarak geçmesine karşıyız, bu maddenin bu şekliyle teklif metninden çıkarılmasını istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Sanayi, Bakan Yardımcımız da burada, Malatya'yla ilgili birkaç düşüncemi paylaşmak istiyorum.

Öncelikle bizim 1. ve 2. Organize Sanayi Bölgelerinde maalesef arıtma tesisleri yetmediği için Malatya'nın böyle "bostan" dediğimiz tarım arazisinin çok yoğun olduğu yerlerde müthiş bir kirlenme var ve bu yıllardan beri devam ediyor. Topsöğüt, Şahnahan, Dilek, Sütlüce, Topraktepe; eskiden buralar Malatya'nın sebze ambarlarıydı, şimdi insanlar domatesi, salatalığı manavdan almak zorunda kalıyorlar. Geçen yıl başlanmış ikinci organize arıtma tesisine ama yeterli kaynak olmadığı için maalesef yapılamıyor, bitmiyor. Bu, Malatya'nın büyük bir yarayan kanası, o bölge için büyük bir derd; bu konuda sizden rica ediyoruz.

Bir de biz, siz de biliyorsunuz, Malatya'nın organize sanayisiyle gurur duyuyoruz, hakikaten önemli bir sanayi, kimin desteği varsa onlara da teşekkür ediyoruz ancak, son dönemde maalesef hem ekonomik krizden hem de depremden dolayı organize sanayisinde yüzde 40 yoğunluğa kadar düşmüş çalışma yani fabrikalar yüzde 40'a çalışıyor. Özellikle tekstilde birçok fabrikada, büyük fabrikalarda 3 bin kişinin çalıştığı yerde şimdi 600 kişi çalışıyor; iplik fabrikaları öyle, tekstil fabrikaları öyle. Malatya'da iki organize sanayisi de maalesef yüzde 40 kapasiteyle çalışıyor. Eğer destek verilmezse, hem kredi anlamında hem çeşitli destekler verilmez ise Malatya'da, fabrikalar arasında çok ciddi bir iflas olacağını görüyoruz. Çok önemli firmalar, çok düzgün insanlar, çok namuslu insanlar, bütün kazancını fabrikaya yatıran insanlar çok zor durumda; bunu da sizin dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, bu 12'nci madde endüstri bölgelerinin genişlemesiyle alakalı. Daha önce, 2022 yılında Sanayi Komisyonunda bu konu tartışılmıştı, genişlemesiyle ilgili ne yapılacağı tartışılmıştı. Ben yanlış hatırlamıyorsa "İlan edilen endüstri bölgesi kadar genişleyebilir." tarzında bir uygulama vardı ama şimdi şu mevcut hâliyle herhangi bir sınır yok ve bütün yetki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bırakılmış gibi gözüküyor. Eğer o günkü tutanaklara bakılırsa Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının On İkinci Kalkınma Planı sonunda, 2028'de mevcut sanayi alanlarını 2 katına çıkartmak gibi bir hedef var. Şimdi, burada çelişkiler ortaya çıkmaya başlıyor. O gün de tartışmıştık, bizim bazı itirazlarımız olmuştu; o günkü Sanayi Bakan Yardımcısı "Ota, çöpe takılıyor." tarzında bir cümle sarf etmişti. Biz de "O 'ot, çöp' dediğine biz vatan diyoruz, o topraklara." demiştik. Burada bir sınır yok yani mevcut, eski hâlden daha geri bir durumda bize göre çünkü burada eğer Cumhurbaşkanı böyle bir karar verirse, belli bir alanı endüstri bölgesi hâline getirirse anında kamulaştırma başlıyor, kamulaştırma

ücretini yönetici firma da verebiliyor, hazine de verebiliyor ve işlemler başlıyor burada. Biz burada şunu diyoruz: Atırıyor, 100 dönüm bir yerden bahsediyoruz -rakamlar temsili- bir 100 dönüm daha ilave yapabileceğiz, daha da ilave yapabileceğiz eğer bu mevcut hâliyle olursa. Bunun bu şekilde olması sıkıntılı, anlam bozukluğu varsa anlam bozukluğunu giderecek ancak bir sınır koyulması lazım gerektiğini biz burada düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir de -geçti gerçi- buradaki BSMV, bu organize sanayi bölgelerindeki o istisna ortadan kalktı yani önümüzde. Şimdi, organize sanayi bölgelerinde şöyle sıkıntılarımız var; siz de bunu biliyorsunuz: Arıtma tesisini hâlen daha yapmamış, yapamamış, böyle giderse yapamayacak OSB'ler var ve birçok arıtma da adamakıllı çalışmıyor, mühendislik hatası olan OSB'lerin arıtma tesisleri var. Burada şunu düşünsek olmaz mı: Yani hiç değilse, bu OSB'lerin arıtma tesisi imalatı için, arıtma tesisini kurmak için alacakları kredilerde bir istisna getirilebilir mi bu vergiye? Önümüzde Genel Kurula kadar bir şey var; hiç değilse çevreyi de daha destekler niteliğinde bir öneri olarak sizlere sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Coştu, buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın vekilimizin ifade ettiği gibi, planlı sanayi alanlarının hacmini, miktarını çok hızlı bir şekilde artırmak istiyoruz; Türkiye'nin kalkınması için önemli bir hedef olarak görüyoruz. Ulusal Sanayi Alanları Master Planı'nı tamamlamak üzereyiz. Bu çerçevede de Türkiye'de yeni sanayi havzaları oluşturmak gibi bir projeksiyonumuz, planımız var. Endüstri bölgeleri bu planın önemli bir başlığı. Planlı sanayi alanlarını büyütme kastımız, hem organize sanayi bölgeleri hem endüstri bölgeleri; iki model de bizim aslında önemseydiğimiz iki model. Dolayısıyla bu endüstri bölgelerinin genişletilmesi bizim için önemli bir başlık.

Bu getirdiğimiz teklifle, sayın üyelerimiz, vekillerimiz; aslında bir belirsizliği ya da yanlış anlaşılmayı gidermek gibi temel bir mevzu var. Burada "2 kat" gibi bir ifade kullanılıyor ama bunun neyin 2 katı olduğuna dair, mevcudun artı üstüne Bakanlığın ilan ettiği alan eklenerek vesaire gibi bir belirsizlik söz konusu. Diğer taraftan da tabii, süreçleri o anlamda hızlandırabilmek adına da Bakanlığımıza bu yetkiyi... Hâlihazırda 1 katına kadar olan yetki zaten var. Dolayısıyla yeni bir yetki tanımlamıyoruz aslında, bu yetkiyi biraz daha genişletmiş oluyoruz sadece.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir sınır yok, herhangi bir sınır yok benim tekliften anladığım yani 5 katına da çıkartabilir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Tabii, bunu yaparken, sayın vekillerim, diğer hususlarla alakalı daha önce başka bir vekilimizin de dikkat çektiği, aslında kamulaştırma süreçleri, el atma süreci vesaire, bunlarla alakalı herhangi bir değişiklik yapılmıyor. Şu an hâlihazırda, yer seçim süreçlerinden kamulaştırma süreçlerine kadar bütün uygulama, bütün mevzuat aynen devam ediyor olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Dolayısıyla yeni bir hareket alanı, o anlamda yeni bir istisna alanı vesaire falan oluşturmak gibi bir etki oluşturmayacak bu düzenleme. Yer seçimi süreçleri bütün titizliğiyle devam ediyor olacak. İlgili kurumlardan, bütün kurumlardan olumlu görüşler alınarak zaten bu genişleme kararları alınabiliyor olacak, bunlarda herhangi bir değişiklik olmayacak. Kamulaştırmayla alakalı, yine ifade ettiğim gibi, herhangi bir değişiklik söz konusu değil, orada ilgili mevzuat neyse onu zaten uygulamak durumunda olacağız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Burada genelde acele kamulaştırma yani el koyma yapılıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Burada yetkiyle alakalı herhangi bir değişiklik yok, acele kamulaştırma yapılmıyor. Dolayısıyla orada başkaca bir istisna alanı, muafiyet alanı vesaire falan tanımlanmıyor; onu net ifade edebiliriz.

Burada, müsaadenizle, Veli Ağbaba Vekilimizin Malatya'yla alakalı ifade ettiği hususlara da bir değinmek isterim. Malatya'da arıtma tesisine alakalı bir ricası olmuştu. 2026 Mayıs ayında, inşallah, Malatya 2'nci OSB'nin arıtma tesisi faaliyete geçecek, onu yatırım programında destekliyoruz.

Bir diğer husus BSMV'yle alakalı. Sayın Vekilim, biz arıtma tesislerine faizsiz kredi veriyoruz, Bakanlık olarak arıtma tesislerinin aslında finansmanını biz sağlıyoruz ve bu sağladığımız kredide de zaten bir BSMV vesaire şeyi yok. Dolayısıyla biz mümkün olduğu kadar arıtma tesislerini hızlandıracak adımları atmaya gayret ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Konuşmamızda da genişçe belirtmiştik; Bakanlığa sınırları tanımlanmamış bir yetki verilmektedir. Bu nedenle, Anayasa'mızın 2, 13 ve 35'inci maddelerine aykırılık taşıyan bir yetki devri söz konusudur. Bu maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir. Önergemizin içeriği bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

13'üncü maddeyle de ulusal güvenlik kuruluşlarımızın -Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı- millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları yerli katkı oranı en az yüzde 40 olan taşıtlar ile ilgili kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte kamyon, kamyonet ve kamyonet grubunda yer alan arazi taşıtları ve motosikletlerin ilk iktisabında özel tüketim vergisi istisnası sağlanmasına yönelik düzenlemeyi teklif ediyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - O kamyonlar ayrı mı?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Kamyonlar ayrı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yüzde 40 hangisinde olacak?

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Taşıtlarda. Bunlar ayrı yani arazi taşıtları farklı. Yani kamyon, kamyonet gibi olan arazi taşıtları farklı, binek otomobillerinki farklı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi Sayın Usta'nın.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben bu konuyu genelini konuşurken ifade etmiştim. Yani bizim bu alanlara ilişkin emniyet, güvenlik filan tamam; tekraren söylüyorum, bu iş de biraz yanlış anlaşılmaya müsait. Biz bunların bütçelerine bir muhalefet partisi olmamıza rağmen olumlu oy kullanıyoruz, bu parayı çok iyi harcadıklarından filan da değil ama vergi açısından böyle bir şeye ihtiyaç yok. Yani bu, Hazine Bakanlığına gelir olarak geliyor, o kurumda da gider olarak gösteriliyor. Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanlığı bu kurumlara otomobil alabilmeleri için yeteri kadar bütçe vermediği için mi bu yapılmak durumunda kalınıyor? Niye böyle bir şey yapılıyor? "Bağışlar" filan deniliyor, bağış olan da tamam, daha iyi, biraz da vergi toplamış oluruz. Yani bağışı eğer otomobil bazında yapıyorsa "5 otomobili ben devlete alıyorum, Samsun Emniyet Müdürlüğüne 5 otomobil bağışlıyorum." diyorsa daha iyi, vergisini de alalım yani biraz daha fazla bağış yapmaya teşvik etmiş oluruz. Para olarak karşılıyorsa adam, para olarak söylüyorsa da 10 milyon lira veriyorsa 10 milyon liraya 4 otomobil alacağına 3 otomobil alır arkadaş.

Şimdi, bakın, devlet sistemini bozuyoruz Nilgün Hanım; yani devletin bir sistemi var. Az önce ifade ettim, aynı şeyleri söylemek istemiyorum ama madde bazında bu işlere bakılıyor, sonradan kendimle de tutarlı olmak açısından bu eleştiriyi yapmak durumundayım. Şimdi, diyelim ki Çevre Bakanlığına da 10 milyon lira otomobil için para veriyorsun, Emniyet Genel Müdürlüğüne de 10 milyon lira ama birisi 10 milyon lirayla aynı mahiyette 10 tane otomobil alıyor, öbürü 12 tane, 13 tane alıyor. Tabii, şunu diyeceksiniz: "Ya, öyle veriyi kullanan, analiz eden mi var ülkede?" filan. Tamam da ya, belki bir gün bu ülkede bu verileri analiz eden birisi olur. 10 milyon lira ile bu 10 milyon lira aynı 10 milyon lira değil işte, bütçede verdiği 10 milyon lira. Nihayetinde de bir şeyi değiştirmeyecek, birisi devletin cebine vergi olarak giriyor. Yani netleştirme yapıyorsunuz, gerek yok. Gayrisafilik ilkesi vardır bütçede, brüt üzerinden gider; bunları yapmamak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bugüne kadar da üstelik yapmamışız. Hani bugüne kadar yapılmış olsa da "Ya, bu istisnayı kaldırın." desek "Nereden çıkardın?" diyebilirsiniz. Ya, bugüne kadar bu böyle gelmiş, şimdi bunu tekrar... Bu istisnayı tanımanın, hele hele bir de vergi istisnasını azaltacağım diye Hükümetin bağıra bağıra öyle bir politika koyduğu bir dönemde, arkadaşlar, doğru olduğunu düşünmüyorum yapılan bu işlemin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Maddeyle alakalı başka söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 13- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"ç) (II) sayılı listede yer alan ve yerli katkı oranı en az %40 olan mallar ile 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan "- Yük taşımada kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi (Yolcu taşıma kapasitesi sürücü dahil toplam yolcu sayısının 70 kilogramla çarpılması suretiyle hesaplanır. Bu hesaplamada koltuk olmasa dahi, koltuk montajı için bulunan sabit tertibatlar da koltuk olarak dikkate alınır) istiap haddinin (bir aracın güvenle taşıyabileceği sürücü ve yolcu dahil toplam yük ağırlığı) %50'sinin altında olan motorlu araçlardan (bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilenler, binek otomobilleri, steysin vagonlar, yarış arabaları, arazi taşıtları hariç)" satırındaki motorlu taşıtlar, 87.04 ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı tarafından münhasıran milli savunma ve iç güvenlik ihtiyaçlarında kullanılmak üzere ilk iktisabı,""

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Resul Kurt
Adıyaman

Ejder Açıkkapı
Elâzığ

Necmettin Erkan
Kırşehir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) - Gerekçe Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifte yer alan maddeyle, ulusal güvenlik kuruluşlarına, millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları, yerli oranı yüzde 40 olan binek otomobiller ile kamyon, kamyonet, kamyonet grubunda yer alan arazi taşıtları ve motosikletlerin ilk iktisabında özel tüketim vergisi istisnası getirilmektedir. Önergeyle, yine ilgili kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte yerli üretimi bulunmayan hafif ticari taşıtların da maddeye eklenmesi öngörülmektedir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Önerge verilmiş anladığım kadarıyla da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, AK PARTİ Grubunun önergesi, gerekçeyi okuttum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Daha mı genişletiyorlar yani kapsamını mı daha da genişletiyorlar?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, evet, orada olmayan...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani yerli üretim yapmayan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değil, panelvan tarzı araçlar vardı, onları eklediler oraya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14 ve 15'i müzakereye açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, binek otomobillerin özel tüketim vergisine ilişkin olarak motor silindiri hacmi, menzil ve batarya kapasitesi itibarıyla farklı oranlarda belirleme hususunda Cumhurbaşkanına yetki vermeyi öneriyoruz.

15'inci maddeyle, binek otomobillerin vergilendirilmesinde bu taşıtlar için belirlenen oranlar ile bu oranlara esas olan özel tüketim vergisi matrahının piyasa koşullarında oluşacak fiyatları etkilemeyecek şekilde, güncel rakamlara uygun bir şekilde yeniden belirlenmesini ve arazi taşıtlarına uygulanan ÖTV oranının artırılmasını öngörmekteyiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz talebi olan?

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, 14 ve 15'i birlikte değil mi, otomobil meselesini konuşuyoruz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, genelinde söylemiştik, aynı şeyleri tekrar etmeden söylemeye çalışacağım. Bu fiyata dayalı veya -burada eşik değer, matrah, farklı şeyler kullanılıyor- vergi matrahına dayalı bir vergi rejimi olmaz, bundan vazgeçmemiz lazım. Şimdi, fiil olarak vazgeçildi gibi görünüyor, hepsine aynı vergi oranları yazılmış ancak bunun korunması bir defa bir belirsizlik yaratacak yani vergide en kötü şey belirsizliktir. Şu anda ya niyetinizi bizimle paylaşın yani bundan sonra da diyelim ki hemen, önümüzdeki dönemde tekrar vergi matrahlarını, o eşik değerleri farklılaştırarak vergi oranı... Çünkü yetkisi var Cumhurbaşkanının, 3 katına kadar, sifıra kadar bilmem ne yetkileri var. Yani o yetkiler kullanılacak, tekrar böyle bir şey yapılacak mı? Yapılacaksa çok yanlış bir iş yapılır. Yapılmayacaksa da bunu bu öngörülebilirlik açısından, verginin açıklığı, hukukiliği, işte hangi ilkesini sayarsanız... Çünkü bütün ilkelere ters zaten bu yapılan işlem. Dolayısıyla o açılardan baktığımızda bu eşik değerlerle ilgili o hükümlerin, işte şu rakama kadar olan şeylerin, o ifadelerin çıkarılması gerekir. Tekrar kesinlikle... Yani şimdi fiilen fiyatlar arttığı, hepsi üst dilime geldiği için böyle bir noktaya geldik. Bunun, artık tekrar fiyata dayalı bir sistemin yapılmaması lazım.

Bakın, bunlar otomobil firmalarına da büyük zarar, tüketici açısından da sıkıntılı. Ben bugün alıyorum otomobili, yarın benim otomobilimin eşik değerleri artıyor, bugün 60'tan alıyorum, yarın 40'a, 45'e düşüyor vergisi, elimde patlıyor. Böyle bir şey olmaz. Veya bugün 45'ten alıyorsun, yarın fiyatlar artıyor, bir anda üst vergi dilimine çıkıyor. Böyle bir şey olmaz arkadaşlar. Vergi kanunla konulur ya. Vergiyi kim belirliyor oluyor biliyor musunuz bu durumda? Sanayici -yani otomobil satış fiyatı- otomobil bayisi, ithalatçısı bilmem ne.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle bir şey olamaz, bundan vazgeçmemiz lazım.

Şimdi, dediğim gibi, fiilen vazgeçildi ama kanunda bunun tutuluyor olması şimdi daha da büyük belirsizlik yapacak. Hem böyle bir ortamda, düşünün şimdi, Sayın Bakan Yardımcım, bir firma, Türkiye'de üretim yapan veya ithalat yapan... İthalat yapanın işi kolay ama özellikle üretimde... Bunun her biri ayrı bir banttandır çıkıyor, bir günde bunun kararını vermiyorsunuz ya, ürettiğiniz şey, ne bileyim, küçük, minnacık bir şey üretmiyorsunuz, bir otomobil üretiyorsunuz. Adam bunun planlamasını yapacak, hangi segmente hangi aracı vereceğini... Ama, bir anda, bakıyoruz, matraha göre vergi oranları bir anda değişiyor.

Enflasyonist bir ortamdayız, hani enflasyonun sıfır olduğu bir ülkede olsak hani fark etmez dersiniz, fiyat üzerinden yapabilirsiniz ama her gün fiyatın değiştiği... Hükümetin başta koyduğu enflasyon tahmini ile bugünkü arasında dünya kadar fark oluştu, üçte 1 arttı enflasyon tahmini. Böyle bir ortamda hem üretici bu planlamayı yapamaz hem tüketici mağdur olur ve şunu teşvik edersiniz bir anlamda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - "Bugün otomobili alayım, yarın nasıl olsa bunun vergisi de artıyor, fiyatı da artıyor." Böyle bir şey yok. Bu ülkenin makro dengelerine zarar verir ya; bu ülkenin yatırım yapması lazım, üretken alana kaynak ayırması lazım. Arkadaş, otomobile kaynak ayıran bir ülke nereye gidebilir ya? 1970'li yıllarda yaşadık bunu. Ben hatırlıyorum -benim babam da bu işlerin ticaretini yapardı, hatta traktörde de bayıydık- adam alırdı otomobili, çekerdı Almanca, koyardı kapiya, otomobilin fiyatı olduğu yerde artardı. Hâlbuki otomobil tüketim malzemesi. Anahtarını çalıştırdığın anda fiyatın düşmesi lazım.

Bakın, tekrar Türkiye otuz yıl önceki durumlara geldi şu 2020 politikalarından sonra. Şimdi, bir de vergiyle bunu getirmemek lazım, vergi de aynı şeyi yapıyor. Nasıl olsa Hükümet sıkılaştıkça otomobil vergisini artırıyor. Artırdık değil mi? Yani 1600 cc'nin altı daha düne kadar 45 yok muydu? 45, 50, 60, 70, 80'di, şimdi hepsi 80 oldu. Dolayısıyla sanki şunu düşününüz arkadaşlar: Hani vergisi yükseldikçe bunun tüketimini azaltırız; öyle bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, Başkanım...

Tam tersine, vergide sürekli artış ivmesi olan bir ortamda biz tüketimi teşvik ediyoruz, zımnen böyle oluyor. Finansmanı varsa, adamın parası varsa "Benim otomobilim otomobil. Bugün alırım 2 milyona, yarın olur 3 milyon." diyor. Enflasyonun dışında vergiden dolayı da bir fiyat artışı oluyor.

Makro açıdan da yanlış, üretim planlaması açısından da yanlış, tüketim açısından da yanlış bir durum. Dolayısıyla, ben istihdam ediyorum, bugün burada yapılır, yapılmaz ama Genel Kurul aşamasında hiç olmazsa şu şeyleri kaldıralım. Yani şu eşikleri meşikleri oradaki şeyleri kaldıralım. Bunu teknik donanımına göre, başka donanımlarına göre daha objektif, öngörülebilir, uluslararası da bir mantığı olan bir şey yapmamız lazım. Yani burada bu "cc" meselesi de işi çözmiyor. Sadullah Bey sabahleyin güzel söyledi, ya, dünyanın üretim sistemini değiştirdik biz ya, bize özel otomobiller üretiliyor çünkü "cc" üzerinden biz bir şey yapmaya çalıştık.

Bakın, bunun ilk çıktığı zamanları herkes hatırlasın, biz o zaman devlette çalışıyorduk. Bu yerli otomobiller genelde 1600 cc ve altı oluyordu. Yerli ve yabancı ithali vergisi Dünya Ticaret Örgütü yani dünya uygulamalarına, uluslararası normlara veya yükümlülüklerimize aykırı olduğu için, nasıl ayırt edebiliriz yerli ile yabancıyı? Yabancıyı pahalılaştıralım, yerliyi ucuzlatalım; 1600 cc ve altının vergisini düşük tuttuk ama artık o geçti. Yani 1400 cc otomobillerin de 1600 cc'nin de yüzde 90'ı artık ithal, tüketilen otomobiller açısından söylüyorum. Dolayısıyla buna belki başka şeyler bulmamız lazım.

Yani özetle, bu vergileme rejimi yanlış bir şey.

Diğer husus da daha hesaplı, daha ekonomik otomobiller açısından söylüyorum, bunun biraz daha erişilebilir olması lazım. Yani lüks otomobillerde de hadi olur, olmaz; şimdi, artık, Türkiye'nin şartlarından dolayı "Oraların fiyatlarını düşürün." falan diyemeyeceğiz ama gençlerimizin, genç yaşta veya neyse, işe girmiş, belli işi gücü olan insanların artık bir otomobil alması bile bu ülkede zorlaştı. Bunların daha kolay olması lazım. Otomobil bir zaruri ihtiyaç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Yani milletimiz açısından bu zaruri ihtiyacı çok görmemek lazım. Yüzde 80...

Özetle şunu söylüyorum: Şu andaki metodolojiye göre söylüyorum veya sınıflandırmaya göre, 1600 cc'nin altındaki o konvansiyonel, geleneksel otomobillerde de yüzde 80 oranı yüksek bir oran. Yani bunu makul bir seviyeye getirip, insanların daha erişebileceği bir şey olması lazım ve artık burada da vergi oranlarının stabil olması lazım. Vergi oranlarının sürekli yukarıya doğru gittiği bir ortam...

Tekraren söylüyorum: Bir tüketimdir otomobil, tüketim maddesidir ve bu tüketim maddesinin teşviki ve bir yatırıma dönüşmesi yatırım aracı hâline dönüşmesini sağlar. Bunun da bizim ekonomik dengelerimiz açısından, makro dengelerimiz açısından doğru olmadığını değerlendiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Önergeyi konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, burada, bu 15'inci maddede "Azami yüklü kütlesi 3.500 kilogramı geçmeyen arazi taşıtları..." Yani 4'ten 50'ye çıkıyor buradaki ÖTV. Bu taşıtlar neler? Yani bizim bildiğimiz "pikap" dediğimiz araçlardan mı bahsediyoruz biz? "Çift kabin" diye bahsettiğimiz 4x4 mü olması lazım bunların?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Arazi taşıtı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya şöyle bir sıkıntı var, ben size şöyle söyleyeyim: Bu söz konusu araçlar yani ÖTV'yi yüzde 4'ten yüzde 50'ye çıkartmayı düşündüğümüz araçların genelde yüzde 90'ı kırsalda kullanılır, tarımda kullanılır. Yani bugün traktörde yüzde 4'se bence bunlarda da yüzde 4 olması lazım. Yani burada bir, evet, son dönemlerde bu taşıtları alıp, modifiye edip de şehir içinde kullananlar var ama bizim elimiz ayağımız, bizim köyde, kırsalda bu taşıtlar bizim elimiz ayağımız yani yük taşıdığımız, nakliye yaptığımız, tarlaya girdiğimiz, çamura girdiğimiz... Yani bu konuda gerekçe nedir, onu anlamış değilim.

Bence bu kısmının... Yani her şeyine karşıyız da ama burada kırsalda, tarımla uğraşanlarda bu ciddi sıkıntı yaratır. Yani 4'ten... Yani 1 milyon lira düşüsek araç bedelini yani normalde 40 bin lira ÖTV varken 500 bine çıkacak, 500 bine, bir de bunun KDV'si... Yani çok ciddi, 600 bin lira, 700 bin lira arasında bir fiyat artışı olacak

Farklı bir şey söyleyeyim: Şimdi, bu araçlar elinde bulunan bayiler var. Ne olacak şimdi? Bu araçları bulunan bayiler de var. Yani bence burada çok dikkatli düşünüp...

Kime konuşacağımı bilemedim, şimdi Hazineye mi konuşsam, size mi konuşacağım, onu bilemedim de.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maliyeye konuşacağız, onlar getirdi.

CEVDET AKAY (Karabük) - Maliyeye. Bir satış yapacak. İkinci el onlar. Satış yapıp ikinci ele düşecekler için...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani burada sabahdan beri vergi harcaması yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ona istisna, buna istisna; yapmayın gözünüzü seveyim.

SEYİT TORUN (Ordu) - Masa başında yapılmış, gelmiş.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bizim de çiftçimizin bir keyfi var. Bir elimiz, ayağımız var. Bunu yapmayın, bunu geri çekin. Sabahtan beri sizi çok bonkör gördük yani burada bir bizim şey mi kaldı, 4x4 bindiğimiz kamyonetler mi kaldı? O konuda...

ERHAN USTA (Samsun) - Ama Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine bir tane hak vereceklermiş vergi artışından önce.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arabayı bulsak alacağız da araba yok şu an.

Buyurun.

OTOMOTİV DİSTRİBÜTÖRLERİ VE MOBİLİTE DERNEĞİ KURUMSAL İLETİŞİM DİREKTÖRÜ SELİM OKUTUR - Otomotiv Distribütörleri Mobilite Derneği adına buradayım.

Bu 14'üncü ve 15'inci maddeyle ilgili görüşlerimi kısaca belirtmek istiyorum.

Öncelikle, dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Sayın vekillerim konuya dokundular kısaca ama sektörün içinden birisi olarak öncelikle bu 4x4 araçlarla ilgili yaşanacak sıkıntılardan bahsedeyim.

Tabii ki bunu amacı dışında kullanan insanlar var toplumumuzda yüzde 10 gibi, belki 15 gibi, amacı dışında kullanılanlar, bunu alıp alıp modifiye edip şehir içinde kullananlar var ama asıl bu araçların kullanıldığı yerler madenler, inşaatlar. Bilmiyorum, içinde Artvin bakır madenini göreniniz var mı? Orada 4x4 araçlardan başka hiçbir araç çalışmaz veya TANAP bugün uluslararası projelere imza atıyor, burada 4x4 araçlardan başka hiçbir araç kullanamazlar inşaat şirketleri. Dolayısıyla bu yanlış kullanımı göz önüne alarak, 4'ten 50'ye verginin çıkarılması çok büyük sıkıntılara yol açacaktır. Bizim orada önerimiz, bunun ayrılması gerektiği, amacına göre bir ayırım yapmak mümkün, teknik olarak ayırmak da mümkün.

ERHAN USTA (Samsun) - Şehirde kullananlar onu hususi plaka olarak mı kaydettiriyor? Öyle bir şey var trafik...

OTOMOTİV DİSTRİBÜTÖRLERİ VE MOBİLİTE DERNEĞİ KURUMSAL İLETİŞİM DİREKTÖRÜ SELİM OKUTUR - Evet, özel kullanım var ama aile şirketleri üzerine alıp da hususi kullananlar da var yani "şirket" diye ayırmak da pek mümkün değil. Adamın şahıs şirketi var, onun üzerine kaydediyor, eşi onunla belki Nişantaşı'na gezmeye gidiyor yani abartıyorum biraz. Ama bu istismarı önlemek için hepsinin birden vergisini artırmak çok adil değil. Hakikaten bu işten ekmek kazan çiftçimiz var, inşaat şirketleri var, maden şirketleri var, bunları ayıracak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şimdi şöyle yapalım...

ERHAN USTA (Samsun) - Trafik kontrolüyle ilgili bu olamaz mı Sayın Başkan, onu soralım. Trafik kontrollerinde gerçekten bunu yapmak lazım.

OTOMOTİV DİSTRİBÜTÖRLERİ VE MOBİLİTE DERNEĞİ KURUMSAL İLETİŞİM DİREKTÖRÜ SELİM OKUTUR - Bir dakika daha rica edebilir miyim, sözüm yarım kaldı, bir dakika daha.

Uzattırsanız bu süreyi... Şu anda ithalatçılar da büyük sorun yaşıyor. Bu araçları getirip de ve yüzde 50 ÖTV'yle satamayacağız, hepsi büyük zararlara yol açacak. Dolayısıyla en azından eğer bu ayırımı yapamıyorsak bile, hakikaten, gerçek ihtiyacı olan ile olmayanı ayıramıyorsak bile süreyi biraz uzatalım. İki ay, üç ay gibi bir süre sonra yürürlüğe girmesi sektörün kendisi ayarlamasına yol açar.

Diğeri de matraha dayalı sistem. Maalesef, bunlar çok geçici çözümler oluyor. Bu çok büyük bir fırsat, tarihî bir fırsat, Cumhurbaşkanına verilen bu yetkinin matraha dayalı olmayan araçların teknik bilgisine dayalı bir sistem olması birçok alandaki sancılı ortadan kaldıracaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, ben de matrahi artıralım ama oranları artırmayalım diyorum yani bu araba fiyatlarının sabit olması anlamında.

Bir de bu vergi oranlarını gerçekten de bir çalışmamız lazım. Yani Youtube'da bazen elektrikli araçları anlatan kişilere bakıyorum, adamlar maliye uzman olmuşlar "Yüzde 10'a girerse şöyle olur, bunun altı bu..." Yani helal olsun, adamlar mali müşavir gibi, hangi araba yüzde 10'da, hangi araba yüzde 30, hangi araba yüzde 50... Ya, milleti çok yoruyoruz.

Ama en çok benim merak ettiğim konu şu: Şimdi, bu matrahlarda bu kadar uğraşıyoruz ama mesela motor hacmine göre vergiler artıyor, yüzde 80, yüzde 150, yüzde 220 ama 1500 motor bir Mercedes araç şu anda 6 milyon, 1500 motor bir Megane şu anda 1 milyon 700 bin ama bunların motorlu taşıt vergileri aynı, biri 6 milyon, biri 1 milyon 700 bin; biz ikisinden de aynı motorlu taşıt vergisini alıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Orada yaş ve silindire göre...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Başkanım, ciddi fark var bir kere bir üst, orta üst düzey, bir orta alt düzey.

ERHAN USTA (Samsun) - Cc işi çalışmıyor yani.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Cc işi orada çalışmıyor, ikisinden de aynı... Yani orası tam adaletsizlik, doğru mu? Orası tam adaletsizlik. Yapacaksak, gelin şu 6 milyona, 10 milyona araba alan adamlardan daha fazla vergi alalım. Yani niye biz orta düzey, orta hat ile orta üst segmentten aynı vergiyi alıyoruz ya? Aynı vergiyi alıyoruz.

Bakin, yapacaksak ona bir düzenleme yapalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırkpınar, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, özellikle çiftçilerle ilgili satış yapılırken ÇKS'si olan çiftçilerimize ya da bunu gerçek amacı için kullanan kullanıcılara böyle bir şey olabilir mi hem satış açısından hem de trafikte kontrol açısından?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ettim.

Sayın Hatipoğlu, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Sayın Arabacı konuşacak uygun görürseniz Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Öyle mi?

Bakan Yardımcısının olduğu yerde Gelir İdaresi Başkan Yardımcısına mı kaldı iş?
HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAIL İLHAN HATİPOĞLU - Teknik bir konu...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bizim için fark etmez yani biz kime odaklanacağımızı bulalım da.
Sayın Arabacı, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Sayın Başkanım, şimdi kanun tekniği yazımı anlamında 80, 150 ve 220'lerin yazılmasının sebebi şu anda fiilen öyle uygulandığı için. Hâlihazırda matraha göre vergilendirme aslında çok eskilerde yoktu, 2016'lardan itibaren mevzuatımıza girdi ama en son 2018 yılında güncelleme yapıldığında matrahın alt sınırı 46 binden başlıyor; 46 bin TL 3 kat, bir de kendisiyle beraber 4 kat olduğu zaman 200 bin liranın, 224 bin liranın altında bir araç yok zaten, öyle bir araç olmadığı için bugün itibarıyla tüm araçlar 80'den vergilenir hâle geldi, doğru ama diğer taraftan, daha lüks araç ile daha lüks olmayan aracı birbirinden ayırmanın başka bir kriteri de lazım, onu aslında bir anlamda kanuna derç etmek için matrah diye bir kriter konulmuş zamanında. Şu anda da matrahlarla ilişkin güncelleme yetkileri alınmak suretiyle fiilen fiyatlarında bir değişiklik olmayacak şekilde aynı oranlar korunuyor. Geçmişte de bu kanun yazılırken orijinalinde oran yüzde 60 aslında. Yüzde 60 yapıldıktan sonra matraha göre bazı daha düşük model olduğu düşünülen araçlar itibarıyla oran yüzde 45 yapılmış, sonra yüzde 60, yüzde 60'ın üstü, bir de yüzde 80 konulmuş. Matrah geçişlerinin arası çok yüksek olduğu için, oranlar arası geçiş çok yüksek olduğu için sonradan tam o matrah geçişlerinde araçların fiyatını düşük göstererek oranları oynama gibi sektörde böyle bir manipülasyon durumu ortaya çıktığı için Gelir İdaresi olarak, Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak bizler de aradaki dilimleri arttırarak aslında geçişlerdeki şeyi daha yumuşak yapmaya çalıştık ve yüzde 45, 50, 60, 70, 80 diye oranlar var şu anda fiiliyatta, resmiyette var ama uygulamada yok. Olmamasının sebebi matrah, matrah güncellendikten sonra gerektiği zaman kullanılabilir o yetki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ama bu belirsizlik kötü.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Şöyle Sayın Bakanım, şimdi, az önce burada arazi taşıtlarıyla ilgili bir oranın artımıyla ilgili bir şeyden bahsedildiğinde, bir taraftan deniliyor ki: Araç bulunamıyor çünkü herkes almak istiyor. Eğer bir oranın artışıyla ilgili, mali konularla ilgili bir şey önceden deklare edilirse talep patlatırsınız. Yok, düşüreceğim dersenez, araç satışlarını engellerseniz yani bu vergiyle ilgili konuların önceden deklare edilmesi, piyasadaki normal satış dağılımını da bozar. O anlamda, önceden yapılmaması ve birtakım bu anlamdaki yetkilerin Cumhurbaşkanlığına ya da...

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, önceden açıklamak farklı şey.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Sayın Başkanım, şunu söyleyecektim: Yani belli sınırlar içerisinde olmak kaydıyla, her ülkede, bu anlamda hani Bakanlar Kuruluna geçmişte verildiği bir gibi, şu anda Cumhurbaşkanına verildiği gibi bir yetki verilebiliyor ve o sınırlar içerisinde kullanılabilir.

Arazi taşıtlarıyla ilgili de şunu söylemek istiyorum: Burada, kırsalda kullanılan arazi taşıtlarında 4x2'lerle ilgili hiçbir değişiklik yok, kamyon, kamyonet kısmında da hiçbir değişiklik yok, onların hâlen oranları yüzde 4 diye devam ediyor, buradaki teklif edilen kısmında, dört tekerinden de güç alabilen, N1G sınıfında teknik olarak ifade edilebilen arazi taşıtları. Bunun da altında bir kırılım açmak suretiyle, sadece bu araçlara özgü bir oran artırımını söz konusu. Traktörlerdeki oran söylenilmişti, traktörler ÖTV'ye tabi değil, onlardan hiçbir ÖTV alınmıyor. Yani, burada arazide kullanılan araçlar 4x2 pikaplar olduğu müddetçe, hâlen yüzde 4 oranında devam edecek demektir.

Bir de, amaca göre ayırım diye bir şeyden bahsedildi. Amaca göre ayırım mümkün değil, söz konusu da değil çünkü, bunu aldıktan sonra hangi amaçla kullanılacağını bilemezsiniz. Sonradan başka gerekçeler söylenebilir, onun denetim ve kontrolüyle uğraşamaz.

Bir de MTV'lerin aynı olmasıyla ilgili bir şey söylenmişti. MTV'ler doğru, eski araçlarda aynı ama 2018'den sonra alınan araçlarda bir de matrah girdiği için az önceki bahsettiğiniz iki model arasında fark var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - 2018'den sonra...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - 2018'den sonra kayıt ve tescil edilen araçlar için söylüyorum.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Yeni araçlarda yani 2'nci ellerde, 2014 model 1.500 cc motor bir Mercedes ile 2023'te farklı mı bu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet, 2024 model yani yeni alınan bir araç, biraz önce bahsettiniz iki modelin araçları matraha göre farklı olduğu için...

ERHAN USTA (Samsun) - Hangi dilimden başladıysa aşağı doğru oradan mı gidiyor? 1.3, 3.5 filan diyor ya...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet, ayrı 1.3, 3.6, 6.8 gibi onun kategorisinden gidiyor, elektrikli de aynı şekilde oradan devam ediyor. Hangi sınırdan girdiyse oradan devam ediyor ama aracınız 2018'den önce kayıt ve tescil edilen araçta ise eskiden hep eşitti, 2018'den sonraki araçları söylüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, ben Sayın Arabacı'yı dikkatle dinledim, söylediklerine katılıyorum ama bizim söylediğimiz o değil. Bu söylediğiniz... Elbette vergi konusunda açıklama önceden yapamazsınız veya işte bir şeyi gönderdiğiniz zaman bir süre piyasayı bozarsınız falan. Şu anda, işte, yüzde 4'lüklerle ilgili kuyruk oluşması gibi bir şey, dediğimiz o değil ama vergide bir de öngörülebilirlik vardır yani o belirsizliği ortadan kaldırmamız lazım. Şimdi, bu matrah meselesi, elbette bütün vergilerde Cumhurbaşkanına veya eskiden Bakanlar Kuruluna bir yetki var, bütün dünyada olan bir şey, biz sınırları çok zorluyoruz ayrı bir şey ama belli ölçüde bu var. Ama burada nedir? Yani normal şartlarda eski sistemi düşünelim, 2016'da mı başladı dediniz bu, 2016 öncesinde böyle hemen acaba önümüzdeki ay, benim aracın veya şu veya şu model bir aracın ÖTV'si ne olur diye bir kaygı yoktu. Belli bir süre aynı, o rakamda gidiyordu çünkü işte, 1.600 cc altında şuydu, 1.600-1.800 arası bu, 2.000 üzeri falan

neyse böyle bir şey. Ama şimdi matrahın hemen devreye sokulması aylık olarak bizim vergi oranlarımızı değiştirecek. Yani şimdi siz bir otomobil üreticisiniz, tamam mı, bir planlamayı yapacaksınız, işte şu fiyattaki şu model bir araca talep olduğunu düşünüyorsunuz. Ya, bir üretim planlaması yapacaksınız ama yarın bir gün matrahı değiştirmedığınız zamanda veya işte hızlı değiştirdiğiniz zaman veya bekletip bir anda değiştirdiğiniz zaman bütün her şey altüst oluyor. Ürettiğiniz araç elinde kalır, öbür araca kayar piyasa veya bir tane donanımından dolayı, küçük bir donanımdan dolayı bir anda araç bir bakıyorsun -şimdi matrah farklılığı yok ama farklılık olması durumunda- bir anda yüzde 130'luktan işte yüzde 150'liğe geçecek veya yüzde 60'tan yüzde 70'e geçecek. Bence bunları falan... Bu olmaz, bunu yapmayalım. Ha, tabii, bir de işin esas başına gelecek olursak arkadaşlar, dünyada hiçbir yerde otomobili bizim kadar pahalı satan bir ülke yok ki zaten. Otomobilde bu kadar çok vergiyi abanan başka bir ülke falan yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bitiriyorum.

Dolayısıyla bunu aşırı zorlayarak bütçemizi bu vergiye daha da fazla bağımlı hâle getirmememiz lazım. Evet, bu cümle önemli, bütçemizi bu vergiye daha fazla bağımlı hâle getirmememiz lazım. Bunu, biraz biraz, hatta mümkünse azcık aşağı doğru çekmemiz gerekir. Biz, bunun tam tersine, hem bir belirsizlik yaratıyoruz, bir öngörülemezlik, tüketici açısından da üretici açısından da, ithalatçı açısından da bu kadar çok belirsizliğin yaratılması verginin temel ilkelerine aykırı bana göre.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Başka söz talebi yoksa maddeye geçelim.

14'üncü madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önerge üzerinde söz talebi Sayın Akay'a aittir.

Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Söz konusu tabii, madde 14 ve 15 beraber değerlendirildi, kıymetli vekillerimiz de görüşlerini belirttiler. Burada, ÖTV oranları yüzde 80 ile yüzde 220 arasında değişiyor, arazi taşıtlarında da yüzde 4'ten yüzde 50'ye çıkan bir orandan bahsediyoruz. ÖTV yükü vatandaşlarımızın üzerinde gerçekten çok büyük bir yük. Dar gelirli esnaf, çiftçi zaten vergi yükü altında eziliyor. Bir de 3 Temmuzda, akaryakıtla alakalı otomatik ÖTV'ye zam var. Şimdi, bütün bunlar üst üste geldiği zaman hem satın alma gücünde erime, vatandaşın zorlanması hem de enflasyonla mücadelede de ters etki yaratacak söz konusu. Burada eşel mobil sistemine geçilmesi önemli çünkü bu eşel mobil sistemi bir taraftan fiyatların kontrol altında tutulmasını ve satın alma gücünün de iyileştirilmesi yönünde katkı sağlayıp dezenflasyonist bir etki de yaratıyor. Bu hususu özellikle belirtmek istedik.

Şimdi, arazi taşıtlarında yüzde 4'ten yüzde 50'ye çıkan oranda Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olan çiftçilerimizin mülkiyetine geçecek araçlarla ilgili en azından tekrar gözden geçirilmesi lazım. Buradaki yüzde 50 oranı değil de yüzde 4 oranının tatbik edilmesi çünkü çiftçiler kullanıyor, madenciler de kullanıyor dendi, inşaatçılarda kullanıyor dendi, o da ayrı tartışılır ama çiftçinin çok büyük sıkıntıda olduğu bir ortamda çiftçimizin de desteklenmesi açısından en azından buradaki ÖTV'nin yüzde 4'te kalması önemli. Şimdi, önergemizde de Anayasa'ya aykırılık açısından biz önerge verdik burada. Anayasa'nın 73'üncü ve 104'üncü maddesine aykırılıklar söz konusu. Bu nedenle, bu 14'üncü maddenin teklif metninden çıkartılması gerekiyor çünkü Cumhurbaşkanına verilen yetkileri aşan bir durum söz konusu. 73'üncü maddede böyle bir yetki söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Özel tüketim vergilerinde farklılaştırma yapma yetkisi yok yani 104'üncü maddede de görev ve yetkileri arasında değil. Bu yüzden, bu önergeyle bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeye geçiyoruz.

Teklif sahibine söz veriyorum.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

16'ncı maddedeki düzenlemeyle LPG piyasasında rekabet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesi amacıyla, akaryakıt ticaretinde daha önce yapılan düzenlemeye benzer bir şekilde herhangi bir dağıtıcıdan alınan toptan LPG'nin başka bir dağıtıcıya satılmaması yönünde sınırlama getirilmesini teklif ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

16'ncı madde üzerinde, Erhan Usta Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, herhangi bir dağıtıcıdan toptan LPG ticaretinde LPG satın alabilir ancak bu LPG'yi başka bir dağıtıcıya satamaz. Tamam, böyle bakınca anlaşılıyor gibi. Fakat burada problem olduğunu biliyorum, netice itibarıyla bu maddeyi destekliyorum onu söyleyeyim de ama kafamdaki soruyu da sormak istiyorum. Şimdi, LPG'niz var, değil mi, bir tankeriniz var, bunun içerisinde dağıtıcıdan aldığınız da olabilir, toptancıdan aldığınız da olabilir. Yani bir dağıtıcıdan almak serbestse bu LPG'nin dağıtıcıdan mı alındığı, toptancıdan mı alındığını nasıl tespit edeceğiz? Yani nihayetinde havuza giren bir ürün, anlatabildim mi? Hani bir dağıtıcıdan aldığını diyoruz ve dolayısıyla dağıtıcının dağıtıcıdan LPG alması serbest, dağıtıcının dağıtıcıya LPG satması yasakmış gibi bir durum var. Yani dağıtıcıdan aldığını, dağıtıcıya satamaz. Yani kural olarak olabilir ama dağıtıcı...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Toptancı... Neci var?

ERHAN USTA (Samsun) - Efendim, neci var? Rafineri var veya ithalat var. Tamam, kastım o, toptancı dediğim o. Yani dağıtıcının dışında bir yerden daha LPG alma imkânı var bir dağıtıcının. İthalat yapabilir veya rafineriden alabilir, bir de bir dağıtıcıdan alabilir. Şimdi diyoruz ki biz, dağıtıcıdan aldığını dağıtıcıya satamaz ama ben LPG'yi aldım, getirdim, büyük bir tankım var, tankın içerisine koydum, bunu ondan aldın ya da şundan aldın, onu nasıl ayırt edeceğiz? Yani dağıtıcıdan aldığımı normal perakendeciye sattım diyebilirim. Şöyle bir sınır koyacaksınız ancak yapabilirseniz: Dağıtıcıya satılana toptan bir sınır koyacaksınız, o dağıtıcıdan alınan üzerinde olamaz falan diye; ama, yani...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Başkanım, ithalatçıya diyeceğiz ki satılanı takip edeceksin. Takip ettiysen...

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, aldım o malı, koydum.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Başka bir ithalatçı başka bir ithalatçıya fatura kesemez. Malın fizikisini EPDK tespit edecek, fatura kesemez yani.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, niye? Dağıtıcıdan almak serbest, dağıtıcı dağıtıcıya fatura kesiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - İthalatçı ithalatçıya kesemez.

ERHAN USTA (Samsun) - İthalatçıyı demiyorum ya.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Dağıtıcı da dağıtıcıya kesemez, ithalatçı dağıtıcıya.

ERHAN USTA (Samsun) - Dağıtıcıdan alabilir diyor, alabilir ama satamaz diyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Dağıtıcıdan perakendeci alabilir.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır ağabeyciğim, öyle değil işte. Herhangi bir dağıtıcıdan LPG ticareti kapsamında LPG satın alabilir ancak satamaz diyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - İthalatçı hem dağıtıcı oluyor.

ERHAN USTA (Samsun) - İşte, bir defa alır anlıyorum, ne yapmak istediğinizi anlıyorum. Oradan oraya götürüp hiç ediyorlar bu parayı iç ediyorlar filan, bir şey varmış ama bu engeller mi emin değilim. Yani şimdi dağıtıcıdan almak serbest, dağıtıcıdan aldığını satmak yasak. Ya, benim büyük bir depom var, oraya koyuyorum malı, oradan hangi malın, hangisinden geldiği nasıl ayırt edeceğiz biz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - İthalatçıdan aldığının farklı bir şeyi mi var, rengi mi var?

ERHAN USTA (Samsun) - Yok işte, öyle bir tanım yok, onu diyorum bende.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Ama biz malı takip etmeyeceğiz, zaten faturadan anlaşılacak, bu malı takip etmeye gerek yok.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman şöyle çözülebilir bu en fazla: 100 ton mal almış, buradan dağıtıcıdan aldığı LPG içerisinde 10 ton. Bir dağıtıcıya satacağı en fazla 10 ton olabilir diyeceksiniz ancak öyle bir sınır koyabilirsiniz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Tanklarında kalır sonra satar.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır o mal olmaz zaten de ancak onu diyebilirsin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Tek tek ayırt edilemiyor yani.

ERHAN USTA (Samsun) - İşte onu yapamazsın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Yapamazsın zaten miktar olarak...

ERHAN USTA (Samsun) - Ancak bu LPG'yi başka biri... Şimdi, öyle bir yazmışsınız ki ben bu malı biliyorum, bu malın gözüne yazmışsınız, bu dağıtıcıdan alınmış bir maldır, bu dağıtıcıya satılamaz, perakendeciye satılabilirsin, dağıtıcıya satamazsın gibi bir şey var. Hani uygulamayı nasıl yapacağınız bize söylerseniz kafamızdaki soru işaretleri gider.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben, uygulamayı bir anlatmak istiyorum size. Şimdi, akaryakıtta, petrolde bu olay, dağıtıcı firmalar arasında mal alım satımı nasıl oluyor? Şimdi, bir rafineriden, TÜPRAŞ gibi yerlerden alış var, bir de ithalat var, değil mi? Şimdi, rafineriden mal alan kişi ayrıca bir dağıtıcı firmadan da -yani dağıtım firmalarını kastederseniz mesela yakıtta OPET, Türkp petrol, Shell, bunlar hep dağıtım firmaları- mesela BP OPET'ten mal alabilir ama ithalat yapmıyorsa başka bir dağıtım firmasına, örneğin Shell'e satamaz yani uygulamayı anlatıyorum size. İthalat varsa ithalatı kadar başka bir firmaya da dağıtıcı firmaya da -bayiyi değil dağıtıcı firmayı kastediyorum- satış yapabilir, söz konusudur. Burada olay rafineriden çekilip veya depodan çekilip dağıtım firmalarının son kullanıcıya veya istasyonlara sevkiyatında sorumluluk tamamen bayide. Bayi araca yüklemeyi yapıp istasyona gidinceye kadar, boşaltıncaya kadar sorumluluk bayide.

LPG'de olay biraz farklı; LPG'de hem rafineri hem ithalat olayı var. Dağıtım firmaları kendi araçlarıyla LPG ürününü muhtelif yerlere dağıtırlar, bayinin kendi araçları olmaz, nakliye araçları olmaz, burada tankerler söz konusu olmaz ve genel olarak da -yanılıyorsam burada Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından da arkadaşlar var- sadece ithalatı LPG'de dağıtım firmaları yapabiliyor ve genelde dağıtım firmaları aynı zamanda ithalatçı firmalar. Şimdi, bir ithalatçıdan mal aldığınız zaman bir dağıtım firmasından da mal almış oluyorsunuz, hâlbuki bir kere alabilmeniz lazım. Bir kere aldığınız zaman artık bir yere başka bir dağıtım

firmasının satışını engelliyorsunuz. Burada muallak bir durum söz konusu. Bu LPG'nin sevkiyatında Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde her dağıtım firmasının her bölgede de dağıtım imkânı yok. Örneğin -Başkanım burada- Samsun'dasınız, mesela Samsun Bafra'ya bir sevkiyat olacak, Konya'dan bir dağıtım firmasının oraya sevkiyatı yapabilmesi için o dağıtım firmasından mal alması lazım. O malı alacak ki oradaki istasyona yani LPG'yi sattığı yere veya tüp de olabilir bu, tüpü gönderdiği yere ürünü gönderebilirsin -şimdi bu mevcut uygulamada- veya tersi de olur bunun, Trabzon'daki bir dağıtım firması Erzurum'a bir sevkiyat yapacakken İstanbul'dan sevkiyat değil, oradan yapması gerekecek. Yani dağıtım firmalarının birbirinden mal alması ve deniz yoluyla da ithal edilen ürünlerde de diyelim ki 30 bin ton LPG geldi, ürün geldi; oradan, terminallerden dağıtımında da 5-6 dağıtım firmasının ihtiyacı olan yerlere dağıtım yapılıyor. Yani tanker bölümler hâlinde 5 ton, 5 ton diyelim işte, 30 ton LPG ürünü aldığını düşünelim, o sevkiyatta gidiyor, başka bir dağıtım firmalarının müşterilerine ve istasyonlarına boşaltarak gidiyor. Şimdi, siz, uygulamada burada çok büyük sorunlarla karşılaşacaksınız. Bu yanlış, katılmıyorum bu maddeye ben. Şimdi, bir kere, ithalatçı ve dağıtım firması aynı olduğu zaman almış kabul ediyorsunuz, başka bir yere bir kere bile yapamıyorsunuz, bir kere bile yapamıyorsunuz. Buradaki maddenin gözden geçirilmesi lazım.

"Kayıt dışılıkla mücadele" diyorsunuz, "Dağıtım firmaları birbirleri arasında fatura kesmesin." diyorsunuz. Şimdi, bu sefer ne olacak? Her bir dağıtım firmasının ayrı bir depo tutması gerekecek, bir depo yatırımı yapacak, ayrı bir araç alması gerekecek, ayrı bir eleman istihdam edilmesi gerekecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bunlar da hep ürünün fiyatlarına yansiyacak ve fiyatların yukarıya çekilmesini ve enflasyonun daha da artmasına sebep teşkil edecek, bir sürü ek maliyet olacak. Siz kayıt dışılıkla mücadele etmek istiyorsanız, deniz yoluyla gelen ürünlerin hem akaryakıtta hem LPG'de -15-16 terminal var- bu terminallerden transit ticaret ve ihracat gösterilip iç piyasaya girmesini engelleyin, bunu kontrol edin, bunu denetleyin. 10 binin üstünde istasyon var. Yani zaten EPDK bütün verilerle, günlük, aylık, yıllık verilerle bu işi denetliyor. Bu uygulamanın mutlaka gözden geçirilmesi lazım. Siz hem rekabeti bitiriyorsunuz, tekelleşme sağlayacaksınız büyük firmalar arasında -bu işi yapan büyük firmalar belli- küçük firmaların sektörden silinmesine sebep teşkil edeceksiniz ve fiyatları da yukarı doğru çekmiş olacaksınız. Hakikaten sıkıntıları önümüzdeki dönemde beraber yaşayacağız. Burada bir istisnai durumun hayata geçirilmesi lazım. Dağıtım firmaları arasında LPG açısından mal alıp satılma olayının engellenmesini ben yanlış buluyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, sizin var mı talebiniz?

ERHAN USTA (Samsun) - Yoktur, ben konuştum.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ben şunu sormak istiyorum: Burada bir dağıtıcıdan bir dağıtıcı bir kez alabiliyor, ondan sonra perakendeciye bunu satmak zorunda. Burada nasıl bir usulsüzlük oluyor da bu maddeyi biz çıkarmak zorunda kaldık veya diyelim ki bunu yapmadığımız vakit bir dağıtıcı tüm dağıtıcılardan alıp tekrar dağıtıcılara satıp fahiş fiyat mı oluşturuyor?

Teşekkür ederim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada anladığım kadarıyla fatura şişirmelerinden dolayı siz vergi kaybından bahsediyorsunuz, zincirleme, değil mi? Onun için getirmeye çalışıyorsunuz bunu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet.

CEVDET AKAY (Karabük) - Dağıtım firmaları 1 birim mal giriyorsa 2 birim mal çıkışı yapıyor stokunda olmadığı hâlde, orada bir vergi kaybı oluşuyor, doğrudur mudur?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Evet Sayın Vekilim. Daha önce bunun...

CEVDET AKAY (Karabük) - Ama işte benim söylediğim konuyu da dikkate almanız lazım. Sırf bununla ilgili ilerlerseniz uygulamada çok büyük sıkıntı çıkar, siz kriz yaratırsınız ülkede yani LPG krizi yaratmaya doğru gider bu. Gitmese bile sadece kartel oluşturmuş olursunuz, büyük dağıtım firmaları bu işi yapar, küçükler çekilir. Kaç tane ithalatçı firma aynı zamanda hepsi dağıtım firması çünkü ithalat yetkisi dağıtım firmalarında.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman bu dağıtım hakkını kullanmış mı oluyor?

CEVDET AKAY (Karabük) - Kullanmış oluyor tabii.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arabacı...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Sayın Vekilim, söylediğiniz doğru, aradaki fatura ticaretini engellemek bağlamında bundan yaklaşık iki sene önce gene bu Mecliste Petrol Piyasası Kanunu'na ilişkin bir düzenleme yapılmıştı. O düzenlemede de gene aynı benzer hüküm vardı. Biz LPG'de de olduğunu zannemiştik ama sonradan fark ettik ki o ayrı bir kanunda düzenlenmiş. O yüzden şu anda da bunu yapmamızın sebebi orada malın başka yerde, faturanın başka yerde düzenlenmesi durumları olabiliyordu. Dağıtıcı firmalar kendi aralarında o kadar çok faturalaşılabiliyorlardı ki hacim de çok büyüyor, inanılmaz bir şekilde ülkede akaryakıt sektörünün büyüdüğü gibi bir hacim de söz konusu olabiliyordu. Bunu önlemek anlamında öyle bir tedbir almıştık ve onun ciddi manada yansımaları gördük. LPG sektöründe de aynı şekilde dağıtıcıdan alınan dağıtıcı lisansı, ithalatçı lisansı aynı lisans, beraber lisansmış; az önce de EPDK'deki yetkili arkadaşlara onu sordum. Rafineri lisansı olanlar var, bayi lisans olanlar var. Dağıtıcıdan alınan bir yakıtı ancak kendi bayisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Aslında dağıtıcılar arasında sirkülasyon yaptırarak hem faturalaşmanın, farklı şekilde faturalaşmanın önüne geçmek hem de bu alandaki bir kontrol mekanizmasını sağlamak anlamında böyle bir tedbiri Petrol Piyasası Kanunu'nda yaptığımız düzenlemeye benzer bir şekilde yapmak maksadıyla böyle bir hazırlık yapıldı.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu akaryakıttan biraz farklı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Yok, akaryakıttan...

CEVDET AKAY (Karabük) - Çünkü siz şu anda bir kere bile müsaade etmiyorsunuz çünkü ithalatçı ve dağıtıcı aynı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Bir kere ithalatçı ve dağıtıcı olandan bir tane dağıtıcı alabilir, yurt içindeki.

CEVDET AKAY (Karabük) - Alamaz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Alır, dağıtıcıdan alıp başka bir dağıtıcıya satamaz.

CEVDET AKAY (Karabük) - Madde o değil, onu açıkça yazmanız lazım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Yok, şunu söyleyeceğim Sayın Vekilim, ifade de şunu söylüyor: "Dağıtıcıdan alabilirsiniz ama başka bir dağıtıcıya satamazsınız." Şimdi, bir "x" firması dağıtıcı, "y" firması da dağıtıcı, "y" firması dağıtıcıdan alabilir ama o dağıtıcıdan aldığı başka bir dağıtıcıya veremez ama bayisine verebilir yani arada, iki dağıtıcı arasında olmayacaksınız. Biri zaten ithalatçı, dağıtıcı arasında değil, doğrudan ithal eden.

CEVDET AKAY (Karabük) - Muhtelif bölgelere dağıtım nasıl yapılacak? Herkesin her yerde deposu yok, sevkiyat imkânı yok. LPG'yi taşıyanlar, bayiler kendi tankerleriyle taşıyor, LPG ayrı bir olay yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Şöyle Sayın Vekilim: LPG özelinde...

CEVDET AKAY (Karabük) - Siz benim demek istediğimi anladınız esasında.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Anladım Sayın Vekilim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yani biraz bu konuda çalışmanız gerektiğini düşünüyorum ben.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Benzer uygulamayı akaryakıtta, petrolde yaptık, orada bir netice aldık ama şu anda sizin özellikle vurguladığınız kısım LPG sektörünün akaryakıt sektörü gibi çalışmadığı ve onun dağıtım ağının daha farklı olduğu.

CEVDET AKAY (Karabük) - Evet, kesinlikle.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Ama şöyle: Bizim sektördeki faaliyette bulunan birtakım... Sektörün içerisinde bize de gelip şikâyetler iletiliyor, bir şekilde bizler de görüşüyoruz sektör temsilcileriyle. Bunun benzer uygulaması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Aynı şekilde burada da bu kayıt dışılığın, suistimalin önlenebileceği, boşu boşuna fiyat artırımlarının ya da bu fatura manipülasyonunun olmayacağı dile getirildiği için biz de aslında ilk etapta orada olduğunu düşünüyorduk ama LPG Kanunu ayırmış, olmadığını fark ettik, o yüzden aslında bunu eş güdülemek manasında getirdik, bu maksatla böyle bir önergeyle geldik.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sektördeki firma sayısı düşecektir bunun sonucunda. Bakın, şu anda kaç firma var bilmiyorum ama...

ERHAN USTA (Samsun) - Kartelleşmeye yol açacaktır.

CEVDET AKAY (Karabük) - Evet.

Yani 10'a kadar düşer.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Akaryakıtla alakalı yaptığımızda da 80-90 civarında dağıtıcı vardı veya ithalatçı, şimdi 33'e düştü, düşer yani o konuda haklısın. Ama siz diyorsunuz ki: "Mesela Erzurum'da bir LPG dağıtıcısı olsun. O ithalatçı değil, sanki Erzurum'da, Doğu Anadolu Bölgesinde bir dağıtım organizasyonu kursun, Güneydoğu'da bir tane olsun, o Mersin'deki dağıtıcıdan alsın, o Güneydoğu'daki öbürüne satsın. Yani bunu engelleyeceksiniz."

CEVDET AKAY (Karabük) - Tabii, şu anda zaten firmalar birbiriyle yardımlaşarak bunu yapıyorlar. Herkeste tesis yok. Örneğin -Başkanım bilir- Samsun'da Total'in deposu çok güçlüdür, İzmir'de güçlüdür, mesela Mersin'de güçlü değildir, orada ATAŞ vardır. Depolarda firmaların güçlü olduğu alanlar var. Onlar birbiriyle yardımlaşarak sevkiyatı yaparlar. Akaryakıtta ithalat yapanlar birbirleri arasında -ithalat yaparsa- ithalat miktarını aşmamak kaydıyla diğer dağıtım firmalarına verebiliyor ama burada, olay LPG'de farklı. Siz dağıtım sektörünü biraz daraltmış olacaksınız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Orayı daraltmış olacağız ama biz şunu da gördük: Gerçekten belli bir alanda...

CEVDET AKAY (Karabük) - Siz ithalattaki, bugün terminallerdeki kayıt dışılığı engelleyin, oradaki sevkiyatlara yönelin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - ...özellikle hacim artmasından ziyade araya firma sokarak KDV'yi aşındırma olayı var.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam, ona da önlem alın, katılıyorum. Siz oradaki bu işi durdurmak için bunu yapıyorsunuz ama bu durdurma olayının ilk etapta en büyük kısmı deniz yoluyla yapılan ithalatta terminallere inen yakıtın transit gibi gösterilip, ihracata gitmiş gibi gösterilip kayıt dışı iç piyasada satılması ve bunun sağlıklı denetimi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Siz orayı denetlerseniz çok müthiş bir gelir elde edersiniz ama büyük dağıtım firmaları buna müsaade etmez.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) - Ben, Sayın Akay'ın hassasiyetine güveniyorum ancak ben de bu konuyu beş altı aydır takip ediyorum, Gelir İdaresinin çok ciddi bir KDV kaybı var çünkü akaryakıtta bu sisteme geçildi ve uygulanırken burada dağıtıcıdan

dağıtıcıya satılabilme boşluğunu fark eden kötü niyetli firmalar yeni yeni dağıtım firmaları kurarak KDV ödememeye başladı sahte faturalarla. Zaten bu işleyen bir sistemdi ve hiçbir problem yoktu. Ne yeni bir araç, ne yeni bir şeyin ihtiyaç olmadığı görülüyor ve o kurumsal dağıtıcıların yıllık getirdikleri ürün neredeyse çok azaldı ve bu aradaki kaçak işlem yapan firmalara doğru döndü. Bence gördüğümüz maddeler içinde en önemli maddelerden biri. Sanırım, 160-170 milyonluk aylık bir KDV'den bahsediyoruz. Bunu açıklama gereği duydum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biz teşekkür ediyoruz.

Evet, değerli milletvekilleri...

PETROL SANAYİ VE EMOBİLİTE DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ KÖKSAL ONUR İNCİ - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz...

PETROL SANAYİ VE EMOBİLİTE DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ KÖKSAL ONUR İNCİ - PETDER'den efendim. Çok kısa bir söz almak istedim ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

PETROL SANAYİ VE EMOBİLİTE DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ KÖKSAL ONUR İNCİ - Çok teşekkür ediyorum.

Köksal Onur İnci, PETDER Genel Sekreteri.

Efendim, uygulamada demin de bahsedildiği üzere firmalar ithalat veya rafinerilerden alım yaptıkları gibi ikmal güvenliği ve lojistik esneklik sağlayabilmek amaçlı olarak diğer dağıtıcılardan da LPG'de ürün alabiliyorlar. Şimdi, eğer bu düzenleme hayata geçirilirse sistem stoklarına üç farklı ürün grubunun girmesi söz konusu olacak ama toptan ticarete konu olacak satışlar için sistemsel olarak stok ayrıştırılması gerekecek. Bununla ilgili sağlıklı şekilde yapılabilmesi için yazılımsal ve operasyonel anlamlarda geliştirmeye ihtiyaç duyulacak, bu anlamda bir zamansal sorun olacak çünkü yani şu anda mevcut düzenleme doğrudan yürürlüğe girecek gibi görünüyor. Artı, biraz önce de konuşulduğu gibi, mevcut ticari anlaşmalar ve tedarik zinciri yapıları dikkate alındığında, sektörde faaliyet gösteren dağıtıcılar açısından mevcut durumdaki serbestlik ikmal güvenliği, arz sürekliliği ve lojistik esneklik sağlıyor.

Son olarak da efendim, bu konuyla ilgili, LPG sektöründe sene başında yapılmış olan satış anlaşmaları, buna bağlı yurt içi ve yurt dışı tedarikçi firmalara verilen taahhütlerin yerine getirilememesi veya bu taahhütlere istinaden cezai yaptırımlarla karşılaşılması ve sistemsel düzenlemelerin... Eğer yani Meclisimizde bu şekilde bir görüş oluşacak olursa, irade oluşacak olursa en azından buradaki düzenlemenin 1 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğe girmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Geçiş süreci diyorlar, isterseniz biraz düşünün bence. Akaryakıtta da bir geçiş süreci verilmişti, herkes kendini şey yapsın veya "Ya, biz vermeyeceğiz." dersiniz ki bu da sizin bileceğiniz bir şey.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, tabii, biz teklifimizi böyle hazırladık ama Komisyon önerge verirse teklif olarak da yani başlangıcın tarihini değiştirebiliriz 1 Ekim olarak da.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz değil canım, siz değiştiremiyorsunuz canım artık.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - İşte, biz değil, biz değiştirmiyoruz yani teklifi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir öneri sunuyorsunuz yani bize.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Öneri, evet yani bizim itirazımız olmaz diye söyledim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Olsa da bir şey değiştiremezsiniz canım, ne yapacaksınız; sanki itirazınızı dinleyeceğiz.

Evet, Gelir İdaresi...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Bir iki ay olabilir Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ne diyelim, tarihini burada mı yapalım, aşağıya mı hazırlık yaparsınız? Nasıl olsa önergeyle yapabileceğimiz için yürürlük tarihini. Bence bir hesap kitap yapın.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Bu arada çalışalım müsaadenizle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bence bir hesabına bakın yani ekimde mi kurtarıyorsunuz, 1 Ocakta mı kullanırsınız; zaten altı ay kalmış, onun süresine bence bir bakın, ona göre çalışalım.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi müzakere açıyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, teklifin 17'nci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'ndaki yatırım teşvik sistemine yönelik düzenlemeyi revize ediyoruz; onun için teklif sunduk.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi?

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, bu kadar derin bir mevzuyu böyle bir cümle gerekçeyle anlatmak olmaz. Önce şunu bir soralım: Sistem değişikliği yok ama sistemde ciddi oranlarda değişiklik var; indirimli kurumlar vergisi oranını düşürüyorsunuz, yatırıma katkı oranını düşürüyorsunuz, yararlanma imkânı olduğu hâlde yararlanmayanlara dört dönem kural getiriyorsunuz, hepsinde on hesap dönemi sınırı getiriyorsunuz falan; ciddi bir kısıtlama var yani. Buna bir itirazımız olmayabilir, bakılabilir, ona bir şey demem ama o zaman bizim önce bir Sanayi Bakanlığından özellikle şunu bir dinlememiz lazım: Mevcut sistemin -mevcut teşvik sistemimizin diyelim- çıktıları nelerdi, ondan sonra hangi sıkıntıdan dolayı yani "Yeteri kadar yatırıma doyduk, artık bunları bir miktar kısalım." mı dedik yoksa "Bu sistem bir yatırım üretmedi, zaten bir şey olmuyor, hiç olmazsa biraz sınırlandırılalım." mı dedik? Yani neye göre, neye istinaden böyle bir değişiklik yapılıyor? Onları bize anlatırlarsa biz de daha sonra değerlendirmelerimize ona göre devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başka söz talebi yok.

Bakan Yardımcımıza söz verelim.

Sayın Coştu, buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tabii, teşvik sistemi, önemli sanayi yatırımlarını, diğer turizm, sağlık vesaire birçok alanda yatırımları teşvik ettiğimiz kapsamlı bir sistemdi. 2012 yılından bu yana uyguladığımız geniş kapsamlı bir sistemi Bakanlık olarak yürüttük.

Tabii, süreç içerisinde birçok değişikliğe maruz kaldı bu sistem, değişiklikler yapıldı zamanın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde. Tabii, dönem de değişiyor, ekonomik perspektif de değişiyor, şartlar değişiyor. Dolayısıyla, biz yaklaşık bir yıllık bir süreçte bu teşvik sistemini kapsamlı bir şekilde ele aldık. Hazine ve Maliye Bakanlığımız, Strateji ve Bütçe Başkanlığımızla beraber kapsamlı bir şekilde ele aldık ve etki analizinin doğurduğu sonuçları, çalışmalarını ortaya koyduk. Epeyce gerçekten titiz, kapsamlı bir çalışmayı gerçekleştirdiğimizi ifade edebilirim. Zaten 30 Mayıs tarihi itibarıyla da teşvik sisteminde kapsamlı bir değişikliği hayata geçirdiğimiz yeni teşvik kararını devreye almış durumdayız Sayın Vekilim. Bu kapsamda biraz...

ERHAN USTA (Samsun) - Kamuoyuyla paylaşıldı mı bunların sonuçları, o etki analizi?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Tabii, tabii, etki analizi sonuçları detaylı bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmadı ama biz çeşitli platformlarda mümkün olduğu kadar paylaşmaya çalışıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Meclisle paylaşma imkânı var mı Sayın Başkanım? Bunu Plan ve Bütçe Komisyonu olarak talep etseniz de yani etki analizleri yapılmış "Sistem değişikliği için kapsamlı çalışmalar yaptı kurumlar." diyor, onları bizimle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizde mi onlar, diğer kurumlarda mı?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Biz Hazine ve Maliye Bakanlığımız ve Strateji ve Bütçe Başkanlığıyla beraber kapsamlı bir çalışma yaptık; arzu edilirse, uygun görülürse bir sunum, bilgilendirme de yapabiliriz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Olur Zekeriya Bey, bir hazırlık yapın, bu konuyu sunalım, milletvekilleriyle paylaşalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Hem etki analizini hem yeni sistemin getirdiği yenilikleri arz ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Olur.

ERHAN USTA (Samsun) - Sistemi görebiliriz, siteye baktığımız zaman buluruz da etki analizi esas benim şey yaptığım yani sistemi nereden nereye, hangi gerekçelerle değiştiriyoruz; bu önemli bir şey.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Tabii, evet.

Burada çok kısa değinebilirim arzu ederseniz. Mevcut yani mevcut dediğim eski sistemimiz genel itibarıyla bölgesel kalkınmayı hedefleyen, teknolojik kalkınmayı, katma değerli üretimi hedefleyen temel unsurlar barındırıyordu. Bölgesel kalkınma noktasında özellikle istihdam destekleri üzerinden önemli etkiler oluşturulmuş olduğunu tespit etmiş olduk, özellikle 6'ncı bölge illerimizde özellikle istihdam yoğun yatırımların diğer bölgelere nazaran çok daha yüksek oranda kazandırıldığını görmüş olduk. Katma değerli yüksek teknoloji destekleri noktasında teşvik sistemimizi biraz daha iyileştirmemiz, odaklanmamız gerektiği tespitlerini yapmış olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Dolayısıyla, yeni teşvik sistemimizde bölgesel kalkınmayı kuvvetlendireceğini öngördüğümüz, özellikle katma değerli yüksek teknoloji yatırımlarının daha yüksek oranlarla daha nitelikli desteklerle teşvik edeceğimiz bir sistemi hayata geçirmeye çalıştık.

Teşvik unsurları itibarıyla da kaynak ayırdığımız, belki vergiden feragat ettiğimiz ama yeteri kadar etkisini görmediğimiz bazı teşvik destek unsurları olduğunu tespit ettik. Dolayısıyla, bunları da sadeleştirerek, verimsiz olduğunu gördüğümüz, tespit ettiğimiz hususları da biraz azaltarak belki, yeni teşvik sisteminde odaklandığımız alanlarda daha etkin ama verimsiz alanlarda maliyet etkinliği, verimliliği oluşturacak şekilde bir mekanizma hayata geçirmeye gayret ettik.

Açıkçası, bugün burada sunulan teklifte de bu teşvik sisteminin, bu analizlerin bir yansımaları olduğunu gördüğümüzü ifade edebiliriz. Tabii, burada gördüğümüz bazı detaylar, kısıtlamaya yönelik hususlar gibi görünmekle beraber, teşvik sistemini biz bütüncül bir şekilde ele almış olduk. İşte, faiz destekleri gibi nakit destek unsurlarını çok artırdığımız, daha etkili olduğunu düşündüğümüz destek unsurlarını artırdığımız, yoğunlaştırdığımız, yeni programlar hayata geçirdiğimiz genel bir teşvik sistemi mekanizması oluşmuş oldu. Dolayısıyla, bütüncül çerçevede bu unsurlar da teşvik sisteminin etkinliğini, verimliliğini sağlamaya yönelik, bütçe yükünü hafifletmeye yönelik o anlamda öneriler olmuş oldu. Dolayısıyla, bütüncül pencerede, perspektifte baktığımızda bunların sistemin mali yükünü hafifletecek ama diğer taraftan da yeni hayata geçirdiğimiz unsurlarla, teşvikle artırdığımız desteklerle neticede yatırımları hızlandırmasını öngördüğümüz bir teşvik sistemi olduğu kanaatindeyiz.

Ben heyetinize arz ediyorum,

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman, aslında bu gözden geçirme esnasında bence şunu düşünmek lazımdı yani bunu kime sorarsanız sorun, bu işle ilgilenen kişilere; sistem çok karışık yani özellikle bu indirimli kurumlar vergisi meselesinin uygulanması son derece zor bazı yönlerde... Şimdi, 5 tane makinen var birbirinden farklı, 1 tane daha makine koyuyorsun, bir tesise yatırım yapıyorsun; o yatırımdan, o makinadan dolayı... Bunun ayrı bir muhasebeleştirilmesi yok, ayrı bir cirosu yok, ayrı bir şeyi yok; oradan elde eden kârda oraya indirimli kurumlar vergisi uygulanıyor, diğer makinenin ürettiğine indirimli kurumlar vergisi yok gibi bir sistemimiz var şu anda. İşin evveliyatını -sizin yaşınız genç ama- okumuşsunuzdur ama devlette çalışmıyorsunuzdur muhtemelen. 2006 yılında bu yatırım indirimi sistemiyle kurumlar vergisi oranını yüzde 33'ten 20'ye düşürülünce "Kurumlar vergisini yeteri kadar düşürdük kardeşim, bu istisnaları kaldırıyoruz." denilip bu yatırım indirimi -o zaman yüzde 100'lerde hatta

yerine göre yüzde 100'ün de üzerinde yatırım indirimi uygulaması vardı- yatırım indirimi sistemi kaldırıldı. Tabii, o zaman biz Devlet Planlama Teşkilatı olarak -o zaman kurumlar daha serbest konuşabiliyordu- buna itiraz ettik "Yanlış bir şey yapılıyor, yatırım indiriminin kaldırması yanlış." dedik. Çünkü kurumlar vergisini düşürelim imkânımız varsa -çünkü dünyada da trendi işte, İrlanda yüzde 12,5'a düşürdü kurumlar vergisini bilmem ne falan- biz de düşürelim, yatırımcı gelsin; eyvallah da üretim yapan, yatırım yapan firma ile diğer firmalar arasında hiçbir ayırım yoktu yatırım indirimini kaldırdığınız zaman. Hâlbuki bizim üretimi teşvik etmemiz gerekiyordu. Yani ticaretini yapan ile üretimini yapanın ikisinin de yüzde 20 oldu vergileri. Hâlbuki diğerinin yatırım indiriminden faydalanması durumunda -yanlış hatırlamıyorsam- 18'e kadar düşüyordu ama öbürü 33'te kalıyordu. Sonra yeniden bu sistemin getirilmesi lazım, eski ismiyle gelmezse olmaz. Yani, şimdi, o tartışmaların isimlerini bile hatırlıyorum, söylemek uygun düşmez burada. "Buraya farklı bir yöntem bulalım." denildi, indirimli kurumlar vergisi gibi bir şey o zaman icat edildi. Şimdi, TÜRMOB yetkilileri sanıyorum buradadır, onlara da sorarım yani onlar da bu işin nihayetinde öbür taraftan mütehassısı. Yani hakikaten uygulanması zor ve karmakarışık bir sistem. Yani muhtemelen Maliye de bunu istiyordur ama özellikle tabii, yine kurumların birlikte çalışarak... Yani niye söylüyoruz? İşte, yine de bir tavsiyede bulunmadan edemiyoruz. Yani bu sistemin basitleştirilmesi gerekiyor. Yani ölçemediğimiz hususlar üzerinden politika geliştiriyoruz. Yani bir üretim süreci içerisinde bir kısım malda yeni yapılan yatırım nedeniyle o maldan elde edilen kazanç, üretimden elde edilen kazanç vergi dışı veya indirimli vergiye tabi oluyor, diğeri indirimli vergiye tabi olmuyor gibi birtakım hususlar var. Bunlar bizim sistemimiz yani bir insanın AR-GE'ci olup olmadığını görmeyen bir sistemin bunu görmesi hiç mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla, bunun basitleştirilmesi lazım, bunu tekrar düşünmek gerekiyor.

Ha, diğer tarafına bir şey demeyeceğim yani nihayetinde ölçtüğünüzü söylüyorsunuz; keşke onları biraz daha bizimle paylaşabilseydiniz ama umarım paylaşırsınız. Tabii, her şeyi teşvik ettiğiniz zaman hiçbir şey teşvik etmediğiniz anlamına gelir. Çok yüksek teşvikler vardı ama korkum şu, onu da paylaşayım: Bu yüzde 90'a kadar indirim, kurumlar vergisinden faydalanan, özellikle 5'inci, 6'ncı bölgeler filan, zannediyorum, bundan olumsuz etkilenecek. Komple her tarafı mı düşürüyorsunuz, aşağı doğru çekiyorsunuz; yine onları avantajlı kılacak mısınız, kılmayacak mısınız onu bilmiyorum ama... Ha, bazen de şu oluyor: Yanında bir yere teşvik veriyorsunuz, oraya yatırımcı gitmiyor ama oraya verdiğiniz o teşvikten dolayı biraz daha belki durumu iyi olan yerde yatırım yapan da yatırım yapmaktan vazgeçiyor. Yani bazen verilip kullanılmayan teşviklerin de böyle bir zararı oluyor; işin o boyutu da görülerek yapılmıştır diye düşünüyorum.

Dolayısıyla, özetle şunu söyleyeceğim: Yani bundan sonraki bakış açınızda sistemi daha sadeleştirmeye yönelik bir şey yapılması uygun olacaktır diye düşünüyorum, onun için de bu oranların düşürülmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Katkı olarak ne dediniz burada? Katkıda da sadece şey kısmını ölçmüştünüz, diğerine ilişkin bir şey söylememişsiniz yani yatırım döneminde diğer kazançta kullanılabilen fakat kullanılmayandan kaynaklanan... Tabii, onun geçmiş rakamları belli, oradan bir 15 milyar lira ama onun dışındakilere ilişkin herhangi bir rakamsal analiz yok. Yani ciddi parametrelerde değişiklik yapıyoruz, bunun sağlayacağı vergi avantajı... Veya olumsuz olacak belki; yatırım döneminde daha fazla yatırım yapılmasını engelleyecekse bunun olumsuz bir büyüme etkisi, istihdam etkisi olacak mı, olmayacak mı? Normal şartlarda etki analizinde bunları görmek isteriz yani sadece geçmişte ortaya çıkan rakamlar üzerinden bir gelir veya gider şeyi değil de... Çünkü burası çok önemli bir şey arkadaşlar, buranın etki analizinde üretimdir, istihdamdır yani büyüme, istihdam etkileri ile birlikte gelir ve maliyet etkilerini görmek gerekir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkür ediyorum.

Tabii, önemli bir konu, geneli üzerindeki konuşmamda da ifade etmiştim. Ben bir konuyu sormak istiyorum: Yani bu teşviklerde esas önemli olan, başarıya ulaştı mı, sonucu ne; bunu görebilmek. O açıdan, 2012'den bu tarafa uygulanan sistemin sonuçlarını ortaya koyabildik mi değerlendirme, analiz olarak? Bilmiyorum, gazete ismi vermemde bir mahzur var mı; önceki gün -görmüştünüzdür teşvikle ilgili olduğu için- bunu değerlendiren bir köşe yazısı vardı, tabloyu da koymuş; üzülüm ben. Nasıl üzülüm? On bir yıl -2023'le karşılaştırmış- gayrisafi millî hasıladan aldığı pay 1'inci ve 2'nci bölgenin artmış, diğer bölgeler düşmüş. Yani o kadar teşvik boşa mı gitti? Yani bu doğru mu, değil mi? Tabii, sizlerin vereceği veriler bu anlamda önemli. Hem illerimizde, ilçelerimizde hepimizin arzuladığı -değil mi yani- kalkınmayı, gelişmeyi sağlamak, göçü durdurmak; bütün bunların aracı da bu teşvik sistemi, en önemli araçlardan biri. Yani Bakanlığın detaylı bir değerlendirmesi varsa geçmiş dönem uygulamasına ilişkin, onları bize gönderirseniz memnun oluruz. Yani tekrar bir teşvik sistemini uygulamaya koyuyoruz, eğer başarısızsa daha önce ya da istediğimiz amaca ulaşamadıysak o zaman ona göre bu teşvik sistemini yeniden düzenlememiz gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, bizim Uşak geri dönüşümde öncü bir şehir, Türkiye'deki geri dönüşümün yüzde aşağı yukarı 70'ini yapıyor. Bu işi Denizli yapıyor, Kahramanmaraş yapıyor fakat teşvikte diyelim ki 5'inci, 6'ncı bölgedeki yerler -bizim orası 3'üncü bölgede- aynı işlemleri yapıyorlar, bu sefer aynı sektörde gereğinden fazla fabrika kuruluyor. Bu sefer ne oluyor? Bizim orada insanlar işten çıkıyor, sektör daralıyor, diğer tarafta aynı işi yapıyorsunuz. Yani bu teşvikleri verirken sizin bunları da

gözetmeniz lazım. Yani bizim orada bir sürü makine yatırımı yapılmış ve dolayısıyla da bu işte tecrübe kazanılmış ve çalışanlar da bu işte tecrübe kazanmış. Aynı işi diyelim ki biz doğuda, Güneydoğu illerinde, Doğu Anadolu illerinde yaptırmamız lazım, Karadeniz'i de ekleyelim. Yani teşvikleri verirken sektörel bazda teşvik vermemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Seçici olmamız gerektiğini düşünüyorum ben. Yani bölgelere ayırmışız biz, tamam, 6'ncı bölge avantajlı, adam bizdeki fabrikayı kaldıracak, oraya götürecektir. Yani bu, ülkenin büyümesi anlamına gelmiyor ve dolayısıyla da bu konularda biraz daha çalışılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, bu teşvik sistemine baktığımız zaman, bir önceki yani eski teşvik sistemi ülke için toplamı sıfır olan oyundu yani toplamı sıfırdı. Nasıl? Ülke için değişen bir şey yok, adam yatırım yapacak, mesela Adana'ya yapmıyor da teşvik bölgesi olduğu için Osmaniye'ye yapıyordu. Tamam, bu zayıf illerin gelişmesi anlamında önemli oldu sadece, evet, gelişmemiş illerin gelişmesi anlamında önemli oldu ama gerçekten de o illeri geliştirdi mi, bir de bunun sosyoekonomik sonucuna bakmak lazım. Hayır, çoğu ilde yine yan ilde yaşadığı oranın mühendisi çünkü iş parayla bitmiyor ki sanayici sanayi tesisini kuruyor, müdür getirecek, müdür diyor ki: "Ben o ile gelmem." "Çocuğumu orada, o okulda..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Yani çocukların eğitimi var, sosyal donatıları vesairesi, birçok şeyi eksik olduğu için sanayici de zor durumda kaldı hatta maliyetleri de arttı birçok şeyde. Dolayısıyla, ülke için toplamı sıfır olan oyundu, bazı illeri komşu olan adam tesisini oradan söktü, buraya getirdi, yatırımını oraya kaydırды vesaire oldu. İller görünürde gelişmiş gibi oldu ama olmadı. Zaten Bakanlık da bunu fark etti ki muhtemelen şu anda onu geri çekti.

Şimdi, burada, yeni teşvik sisteminde gerçekten de üzerinde iyi bir çalışmayla, kümelenmeyle o yerin potansiyelini ayağa kaldıracak şekilde bir çalışma yapmak lazım.

Sayın Bakanım, benim en çok gördüğüm şeylerden bir tanesi, biz o potansiyeli düşünmeden her yere aynı teşviki veriyoruz. Yani bazı yerlere bakıyorum kaplıcalar var, kendiliğinden su çıkıyor, Bizans'tan beri var, Bizans'tan beri "uyuz hamamı" denmiş ama bir tane otel yok, bir tane tesis yok. Yani devlet sektörün, girişimcinin önüne düşmeli. Bakın, bu ülkede kalkınma ajansları çalışmıyor, olmuyor; kalkınma ajansları bu ülkeyi kalkındırmadı.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Çalışıyor.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ağabey, çalışmıyor, hani nereyi kalkındırdınız? Hangi kırsal kalkınma programı, hangi ilçe? Bana bir tane kalkınmış ilçe gösterin ya, deyin ki "Şura 20-25 bin nüfuslu, biz kırsal kalkınma programı uyguladık, orayı kalkındırdık."

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Onun çok faydası var.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bakın, siz tesisi kalkındırıyorsunuz, tesisi. Adam zaten o makineyi alacak, zaten parası var ama diyor ki: "Kalkınma ajansına başvurayım." Rekabetçilik yarasını güzelce danışmanlarına hazırlatıyor, sıralamada kazanırsa alıyor; öyle olmamalı. Birçok ilimizde... Mesela, ben örnek vereyim, Adana'nın Feke ilçesinde rafting yapılacak yer var, mantar yetiştiriciliği için doğal mantar var, Fransa'ya, Avrupa'ya ihracat yapılıyor ama önüne düşen yok, hâlâ orası öyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bitiriyorum Başkanım.

Dolayısıyla, biz gerçekten bunu yaparsak Türkiye çağ atlar yani bu kurumları, kalkınma ajansları, KOSGEB, İŞKUR gibi sanayicimize destek veren kurumları da birleştirmemiz lazım. Bunlar, herkes kendi çapında bir şeyler yapıyor ve eş güdüm yok. Bunları da birleştirip mentör bazlı gitmemiz lazım.

Onun için, kırsal kalkınmada her yerin potansiyeli kendini kalkındırır yani Doğu'nun da potansiyeli kendini kalkındırır, Karadeniz'in de potansiyeli kendini kalkındırır ama o potansiyele göre destek vermemiz lazım; zaten o zaman da kümelenme kendiliğinden olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, adı üstünde "teşvik" bir şeyi teşvik etmek istiyorsunuz, bir yerde bir geri kalmışlık seziyorsunuz veya bir alanda bir yeri hareketlendirmek istiyorsunuz. Dolayısıyla her konunun, her yerin, her bölgenin teşvik metodolojisi, mantığı, beklentisi farklı olur. Hangi gazetede, ne yayınlandı bilmiyorum ama yani mesela bu bölge teşvikleri açısından isabet olan il de olmuştur, olmayan da olmuştur. Mesela Çankırı korkunç bir yatırım aldı bu 6'ncı bölge meselesinden dolayı, bambaşka bir yere gitti. Osmaniye mesela bambaşka bir yere gitti. O gün maksat neydi? O gün İstanbul'da, orada, burada sıkışmaları, şunları, bunları bırakıp fabrikaları Türkiye'nin değişik yerlerine taşımak ama temelde istihdamı artırıcı politikalarla... Ki orada en güçlü desteklerden bir tanesi istihdama dönük desteklerdi. Dolayısıyla o maksat belli bir yere geldi, belki o maksat belli bir aşamada tamamlandı; şimdi daha farklı bir faza geçilmesi gereken durumlar oluştu, buna göre bir şeyler yapıyor.

Kümelenme kavramı, ihtisas kavramı yani tamam, güzel nitelikli kavramlar, kulağa hoş gelen kavramlar ama her konunun, her şehrin, her mantığın hikâyesi ve bugünü, yarını farklı. Dolayısıyla teşvikle ilgili atılan bütün adımlar önemlidir. Teşviklerin her biri yapıldığı şehirlere katkılar yapmıştır. Kadın istihdamından engellilerin iş kurmasına kadar, bu ülkede eski hükümlülerin istihdamından onların iş kurmasına kadar, gençlerin istihdamından kadın kooperatiflerine kadar, sanayi tesislerinin kurulmasından tutun da bölgesel, fiziki veya toprak özelliklerine göre ürünlerin üretilmesine kadar Türkiye'de teşvik verilmemiş, teşvikle canlandırılmaya çalışılmamış ve devletin -hani "Önüne düşmemiz lazım." dediniz ya- önüne düşmediği bence bir alan,

Allahuallem, kalmamıştır. Dolayısıyla, elbette isabetsizlikler de olacaktır bu kadar için içerisinde. Bugün belli ki yapılan işler o günkü maksadı çoğu ortalamanın üzerinde doldurdu, şimdi yeni bir faza geçiliyor. Bazı alanlarda teşvikler artık verilmesi anlamsız hâle gelmiş veya sonuçta bütün kamunun bütçesinden verilen teşvikler bunlar, dolayısıyla haksız hâle gelmiş de olabilir, şimdi onlarda yeni bir faza geçmeye çalışılıyor. Ben bu anlamda bakılması gerektiğini düşünüyorum, Allah isabetli adımlar atmaya nasip etsin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkür ediyorum.

Artık gazetenin ismini vermek şart oldu. Ekonomim gazetesi, Kritik Açık köşe yazarı İsmet Özkul. Kapsamlı bir şey çıkarmış, bölgelerin, 6 bölgenin gayrisafi millî hasılasındaki artışları hesaplamış.

ERHAN USTA (Samsun) - TÜİK rakamlarına göre...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani 1'inci ve 2'nci bölgede tam tersi daha fazla büyüme var, diğer bölgelerde düşüş var; tabii, il bazında farklılık arz edebilir. Ben zaten onun için yani resmî çalışma ortaya...

ERHAN USTA (Samsun) - Aynı şeyi ben de talep ettim zaten, bir görelim yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani onu görelim ki... Ayrıca, kamuoyuyla da paylaşılın yani böyle bir şey gazetede yer aldı şimdi; bu doğru mu, değil mi onu da teyit etmiş oluruz.

Bir de şunu ilave edeceğim ben: Şimdi, Marmara sanayi bölgesi hakikaten sıkışmış vaziyette, hem demografik olarak sıkışmış vaziyette hem sanayi olarak; birçok risk de barındırıyor başta deprem riski. Anadolu'daki üretim merkezlerine bizim ne yapıp ne edip bunları konumlandırmamız lazım yani taşımamız lazım, bununla ilgili kafa yormamız lazım, tıkanı orası. Allah muhafaza, bir afet olsa sanayimizin büyük çoğunluğu orada. Bununla ilgili de yeni teşvik sistemine mutlaka ilave bazı unsurlar eklememiz gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ben de bir şeyler söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hiç sorun yok benim için.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcısı, şimdi, öncelikle bence bu teşvik meselesinde stratejik hedefimizin ne olduğunun ortaya konulması lazım. Yani bölgesel, işte 1'inci bölge, 6'ncı bölge vesaire ama mesela, hani -çok bilindik değil- örneğin bir çip yatırımı yapıyorsa birisi, bizim için de devletimiz açısından bu çok stratejik, hayati bir öneme sahipse bunu ister 6'da yapsın, ister 1'inci bölgede yapsın, buna gerekli teşvikin verilmesi lazım. Yani bakış açışımızın, teşvik stratejimizin ne olacağı çok önemli burada.

Bunun dışında, sonuçta biz bir kaynak şey yapıyoruz. Mesela, bütçenin yarısını işte transfer harcamaları olarak belirliyoruz ama bazen vatandaşın, bu teşvikten destekten yararlananlardan duyuyoruz, kimse hayatından memnun değil. "Ya, işte, mali müşavire bilmem ne kadar vereceğim bunu hesaplatmak için, şuna bilmem ne yapacağım, onun için istifade etmiyorum bundan." deniyor. Hâlbuki devletin kasasından dünyanın parası çıkıyor. O zaman, işte, bu sadeleştirme mi olur, rasyonelleştirme mi olur; neyse bunların da mutlaka yapılması lazım. Geçmiş dönemlerde DPT'nin özel ihtisas komisyonu çalışmaları da oldu bu konuda, kamu harcamalarının -teşvik ve desteklerin- rasyonelleştirilmesi vesaire diye. Bu anlamda mutlaka çalışıyorsunuzdur, bu "etki analizi" dediğiniz şey o açıdan çok önemli.

Bir İstanbul Milletvekili olarak da şunu söylemem gerekiyor bu noktada: Şu anda ben 3'üncü bölge milletvekiliyim ve burası Türkiye ihracatının tek başına yüzde 40'ından fazlasını yapan bir bölge. İkitelli, Arnavutköy, Hadımköy; buralarda arkadaşları, sanayicileri ziyaret ettiğimizde önümüze dosyalar koyuyorlar ve hepsi birbirinin fotokopisi, diyor ki: "Kapasite genişleme ihtiyacımız var; bunu 2 katına çıkarabilirsem yarattığım istihdamı da en az 2 katına çıkaracağım, ihracatı da çıkaracağım." Dolayısıyla, bir yer arayışı var. Evet, İstanbul'da artık bu genişleme mümkün değil ama şimdi Çanakkale Köprüsü de yapıldıktan sonra -bir dönem Sanayi Bakanlığının da bize söylediği buydu- o köprü'nün bağlantılarını kullanarak buralara sevk etmek gibi bir şey var. Yani, evet, Anadolu'ya gitsin, biz de istiyoruz. İşte, 70'li yıllarda bir orta kuşak iç Ege'den başlayan, İç Anadolu'dan, -işte, Malatya, Kayseri- böyle giden bir hat, çok şükür, bugün buralar doldu, yeni bir şeye ihtiyaç var. Bu nasıl olabilir? Bizler arıyoruz milletvekili olarak, geliyoruz sizin kapınıza -işte, Mehmet Muş Bakanımız Bakanken ona gitmiştik, sağ olsun- destek oluyorsunuz, belli yerler buluyoruz -işte, şimdi Kırklareli civarında falan- ama buna devlet olarak bir yönlendirme, yöneltme yapmak lazım; hem yer açısından hem de sektör bazında yatırımcıyı yöneltmek, yönlendirmek lazım Türkiye'nin stratejik hedeflerine göre diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Bu şey konusu önemli -şimdi Sadullah Bey de söyledi, başka arkadaşlar da söyledi belki- yani imkânı olan herkes bir para dağıtmanın peşine düşüyor bu ülkede, bu yanlış bir şey. Yani şu anda biz saymaya başlasak kalkınma ajanslarından, KOSGEB'inden, hatta Ekonomi Bakanlığının şeyi olan o fondan, şuradan buradan falan, herkes her yerde... Kırsal kalkınma programları filan... Olmaz bu kadar çok para dağıtma işi. Tabii kurumlara çok cazip geliyor, oradaki bürokratları bayağı bir tesirli hâle getiriyor filan ama bunların da bir bakılması, bir toplulaştırılması lazım. Kimisi burada becerikli oluyor, birçok yerden alabiliyor yerine göre, kimisi de bunları çok fazla bilemediği için belki alamıyor, yeteri kadar kaynakları etkin kullanamıyor. Bu birinci husus. İkincisi, bakın, bu teşvik sistemi yani teşvik edelim, edelim filan da yani 90'lı yıllardan da önce hatta 88'lerde filan başladı, kaynak kullanımını destekleme primi vardı biliyorsunuz, hibe şeklinde teşvikler de veriliyordu. O zaman da aslında çok fazla yatırım yapılmadı özellikle Doğu, Güneydoğu Bölgelerinde. Direkt hibe aldılar parayı, adam makinayı, tesisi uzman gittiğinde oraya yapıyordu, tekerleği vardı, ondan sonra gidiyordu, öbür tarafta gösteriyordu "Tesis yaptım." şeklinde veya "Bilmem ne yaptım." şeklinde filan. Yani bu teşvikler iyi olmuştur falan filan değil, bilmiyoruz bir defa ya, şu anda yaptığımız teşvikler nedeniyle bunun

bize ekonomik maliyeti nedir, bunu bana söyleyecek bir kişi var mı? Bütçemize maliyeti nedir? Yok, söyleyemezsiniz. Doğrudan verdiğiniz parayı elbette biliyorsun ama almadığın, vazgeçtiğin vergi nedeniyle olan şeylerimizin bizi bu vergi harcamaları... Arkadaşlar, bakın, biz vergi harcamalarını ileriye projeksiyon olarak veriyoruz ama geçmişin total anlamda... Bazı kalemler - muhasebeleştirme imkânı olanlar- biliniyor ama birçoğu bilinmiyor, şu anda bizim elimizde toplu olarak "Ben ne kadar para verdim de bu ne kadar istihdam yarattı, ne kadar büyüme yarattı, ne kadar üretime katkısı oldu?" gibi bir şey yok elimizde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla teşvik bozucu bir şey, bence piyasa mekanizmasını da bozuyor. Bunu hakikaten çok sade ve çok düzgün kullanmak lazım yani çok kritik alanlarda kullanmak lazım yoksa kimi zaman verdiğiniz teşvik, teşvik verdiğiniz yeri... Çünkü sadece para değil mesele, az önce söylendi, işte, oradaki sosyal alanlar... Yani para verdiğiniz zaman sadece oraya gitmiyor ama teşvikini düşük tuttuğunuz yerde de yatırımdan vazgeçiriyor insanları. Bu olumsuz etkilerini filan da, hepsini birlikte değerlendirmemiz lazım ama tabii, bölgesel... Sizin konuşmalarınızı şimdi incelemedik, onu inceleyeceğiz veya siz anlattığınızda göreceğiz yani bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması yeni sistemde biraz daha sanki göz ardı edilmiş gibi anladım ben çünkü oranlarda da yüzde 90'lık oranlara gittiler, o yüzden değindim bir konuşmamda bundan, şu anda oylayacağımız maddeden en fazla beşinci ve altıncı bölgeler olumsuz yönde etkilenecek. Bu da ne kadar doğru olur, onu da değerlendirmek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Son olarak da bu denetleyemeyeceğimiz şeyler üzerinden...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Burada 8 tane önerge var, 5'ini çekiyorsunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Denetleyemeyeceğimiz şeyler üzerinden politika geliştirmememiz lazım. Bakın, geçmişte - 5084'tü yanlış hatırlamıyorsam- 36 ille başladı, sonra 49 ile çıkan o sistemde mesela o teşvikten -çünkü onlara çok güçlü teşvik verilmişti o zaman- taşımaya verilmeyecek diye mevzuat yapıldı, herkes taşıdı ve teşviki aldı, yıl 2006. Bakın devletin kayıtlarına, tamam mı? Osman Arıoğlu -ismini de vereyim- "Taşımaya vermeyeceğiz." filan dedi, o kadar itiraz edildi, engelleyecek mekanizma yoktu çünkü, adam "Kapattım." diyor, alıyor firmasını, öbür tarafta "Yeni kurdum." diyor, o teşviklerden faydalandı. Türkiye bir şey kazanamadı ama çok ciddi maliyetlere katlandık. Dolayısıyla, denetleyemeyeceğimiz unsurlar üzerinden sisteme bir teşvik mekanizması da enjekte etmememiz lazım arkadaşlar yani yeteri kadar ders almış olmamız lazım. Her defasında aynı dersi bir daha bir daha almalıyım.

Sayın Başkan biraz acele ediyor, o yüzden burada keselim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, ben acele etmiyorum, yeteri kadar önemli bir konu, kendi adıma da bayağı notlar alıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Önemli arkadaşlar, başka türlü sesimizi duyuramıyoruz, ancak burada...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önemli tartışmalar.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, espri olsun diye söylüyorum, iktidar partisinin -iktidar partisi de yok da- 1'inci partinin milletvekillerinin kanun teklifi hazırlarken bürokrasiyle olduğu temasları kadar bizim de bir temasımız, imkânımız olmuş olsa onları kendilerine anlatırız ama böyle bir imkânımız olmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben şuna eminim: Bürokrasiyle sizin daha çok ilişkiniz vardır bizim milletvekillerine göre.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok yok, hiç öyle bir şey yok. Ulaştırma Bakan Yardımcısını aradım, telefonuma dönmedi, o buraya gelecek, ona bakacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizin tanıdıklarınız her hâlükârda daha fazladır.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, ben formel ilişkiden bahsediyorum, dostluk olarak ilişkimiz olabilir, o değil ama hakikaten bu önemli. Şimdi, biz arkadaşları aramaktan da çekiniyoruz ama -bunu en fazla Sayın Kalaycı ve Sayın Aksu söyleyecektir herhâlde- sistem gereği -değil mi- buradaki bütün milletvekillerinin aynı ölçüde bürokrasiyle bir temasının olabilmesi lazım ki kafamızdaki etki analizini yaptırabilelim veya uygulamaya ilişkin aksaklıkları onlardan öğrenebiliriz. Bir kanun teklifini getirebilmek için bu imkânımızın olması lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hele şu kanunu bir bitirelim de Sayın Usta.

Değerli milletvekilleri, bu iş sisteme doğru gidiyor, bu sistemi biz kurtaramayız yani biz şu işi, şu kanunu bitirelim de ondan sonra... Yani, genel başkan seviyesinde bu sistemi tartışınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Mekanizmaları oluşturabiliriz, genel başkanlar nereden bilecek?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi herkes kendi genel başkanına raporlayacak bunu, ona göre çalışınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Ara verecek miyiz Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok bitireceğiz Başkanım, madde kalmadı, ihdaslar var. Sizden rica ediyoruz, 8 tane var, herkes 3'er tane vermiş, siz de 3 tane verirseniz erken bitiririz.

ERHAN USTA (Samsun) - Zarurettten dolayı veriyoruz, laf olsun diye değil.

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani çok olmuş biraz, onu biraz şey yapsanız iyi olur ya.

Sayın Pekičten, nedir mesele?

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Başkanım, otomotiv sektörü adına görüşümüz vardı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun otomobilciler, bakalım.

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Teşekkürler Başkanım, sağ olun.

Başkanım, Bakanlığımızın teşvik konusunda destekleri çok büyük, otomotiv sanayisinin bugüne kadar gelmesinde itici güç olmuştur fakat birkaç not paylaşmak isteriz bu ilgili maddeyle ilgili: Yatırım teşvik sistemi yeni projelerin ülkemize çekilmesi sürecinde global yatırımcıya sunulan önemli bir politika aracıdır. İlgili maddeyle mevcut yatırım teşvik mevzuatının sınırlandırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Küresel rekabetin ciddi şekilde arttığı bu dönemde mevcut teşvik yapısını sınırlayıcı her türlü yaklaşımdan ve yabancı yatırımcının güvenini sarsacak, öngörülürüğe zarar verecek bir uygulamadan uzak durulması önemli görülmektedir. Geçtiğimiz yıl OECD ülkeleriyle eşzamanlı olarak ülkemizde de uygulamaya alınan küresel ve yerel asgari kurumlar vergisi düzenlemeleriyle uluslararası vergi kurallarına uyum sağlanmıştır. Bununla birlikte ülkemizde yatırım yapan otomotiv sanayisi firmalarının maliyet yapısında ve rekabet gücünde belirleyici olan yatırım teşviklerinin önemli bir kısmı kurumlar vergisi istisnası şeklinde uygulanmaktadır. Bu çerçevede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Başkanım, çok az kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, ne kadar iyi otomobil yaptığınızı mı açıkladınız?

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ VE TEDARİK EKOSİSTEMİ KOORDİNATÖRÜ AZİZ BORA PEKİÇTEN - Yok Başkanım.

Bu çerçevede, otomotiv sanayisinin kritik bir eşikten geçtiği bu dönemde Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/a maddesinde yapılacak düzenlemeyle yatırıma katkı tutarlarının diğer vergilerden de mahsup edilmesine olanak tanınması ve bu yapının OECD kurallarında da tanımlandığı şekilde nitelikli vergi kredisi olarak değerlendirilmesi sektörümüzün küresel düzeyde rekabetçiliğinin korunması açısından büyük önem taşımaktadır. İndirimli kurumlar vergisi gibi oldukça kompleks bir mevzuatın sadeleştirilmesi ve kanunların, kuralların tebliğle değil kanunla yapılması temennimizdir.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi de Sayın Coştu söz istiyor. Vallahi son tur, başka vermiyorum.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Teşekkürler Başkanım.

Erhan Usta Sayın Vekilimiz "Biz internetten bakarız." dedi ama tartışmalardan, vekillerimizin ifade ettiklerinden kapsamlı bir sunum yapmamız gerektiği kanaati hasıl olmuş oldu bende çünkü biraz da şunu düşünmüş oldum: Gerçekten fena olmayan bir yeni mekanizmayı hayata geçirmişiz çünkü dile getirilen birçok hususu yeni teşvik sisteminde adreslemiş durumdayız inşallah.

Birkaç maddeyi ben sizlerle bilgilendirme, ön bilgi olması bakımından da paylaşmak isterim. İsmail Güneş Vekilimiz kapasite fazlası olan sektörlerin teşvik edilmemesiyle alakalı bir konuyu dile getirmişti. Açıkçası bu yaklaşımı biz de önemli bir yaklaşım olarak benimsedik ve aslında teşvik etmemizin çok doğru olmadığı sektörleri teşvik sisteminden çıkardık ve sadeleştirdik. Yani bir tarafta kapasite fazlası varken diğer tarafta teşvik ediyor olmamız doğru olmayacaktı. Dolayısıyla bu yaklaşımı genel bir unsur olarak koymuş olduk. "Genel teşvik sistemi" diye bir mekanizmamız vardı, onu kaldırdık, dolayısıyla vergi yüklerini de biraz bu anlamda hafifletmiş olduk.

Diğer taraftan, önemli bir başlık olarak Sadullah Kısacık Vekilimizin ifade ettiği aslında bu yerel kalkınma konusu var. Bizim yeni teşvik sistemindeki en önemli yeniliklerden, güçlü yanlardan bir tanesi bu oldu diyebilirim. Sizin ifade ettiğiniz kümelenme, her ilin kendi aslında kalkınmasını destekleyecek potansiyelinin olması konusu... Biz Yerel Kalkınma Hamlesi Programı diye yeni bir program getirmiş olduk bu yeni teşvik sisteminde. Her ilde il özelinde 4 yatırım konusu belirliyoruz. Bu yatırım konusu yandaki ilde yapılabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - O ilde turizm ihtiyacı mı var yani otel ihtiyacı mı var, kaplıca için otel ihtiyacı mı var, kayak tesisi ihtiyacı mı var ya da mevcut bir endüstrinin kümelenmesi için tamamlayıcı bir sektöre mi ihtiyaç var; bunları kalkınma ajanslarımız belirliyor, belirledi; işte, yerel yönetimle, oradaki unsurlarla belirlediler. 4 konu; her yıl biz bu listeyi güncelliyor olacağız, tamamlanan yatırımları listeden çıkarıp yeni ihtiyacı koyacağız inşallah ve en yüksek destekleri bu destek programına vermiş olacağız. Bu gerçekten yerel kalkınmayı, bölgesel gelişmeyi çok güçlü destekleyecek inşallah. Yani Erhan Usta Vekilimiz de "Bölgesel kalkınmayı biraz zayıflatılmış gibi görüyorum, vergiler indiriliyor." vesaire falan dedi ama açıkçası hem bu destek programıyla hem de istihdam desteklerinde sağladığımız artışla ki işte on iki yılı on dört yıla çıkarıyoruz 6'ncı bölgede gibi yeniliklerimiz var. Bölgesel kalkınma, yerel kalkınma yeni teşvik sisteminin en önemli unsurlarından bir tanesi oldu.

Ben, birkaç husus daha var açıkçası, sayın vekillerimin de değindikleri, onlara da hızlıca değinip, bilgi paylaşımını tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kırk beş saniye var.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Otuz saniye Sayın Başkanım...

Taşınma konusu... 1'inci bölgeden 4'üncü, 5'inci, 6'ncı bölgeye yapılacak taşınmaları yeni sistemde teşvik ediyoruz inşallah. Dolayısıyla o sıkışmışlığı aşmayı bir nebze özellikle tekstil gibi rekabetçilik kazanmamız gereken sektörlerde taşınmayla sağlamış olacağız inşallah, onu destekliyoruz. 6'ncı bölgede istihdam desteklerinin sürelerini uzatacağız, biten süreleri uzatacağız, oradaki tekstil benzeri sektörleri desteklemeye devam ediyor olacağız. Faiz desteklerini yani finansman desteklerini çok büyük oranda artırıyoruz. 1,4; 1,8 milyon TL gibi biraz komik seviyede kalan destekleri 240 milyon lira seviyesine yükseltmiş durumdayız dolayısıyla kapsamlı bir yeniliği hayata geçirmiş olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Evet, çalışmayı da gönderirsiniz...

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım, kusura bakmayın, bu teşvik sistemiyle ilgili bir açıklayıcı not bize gönderir misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gönderecekler. O bugün, çarşamba, perşembe akşamına kadar gelir mi?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Çalışalım inşallah.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gönderirseniz biz de paylaşalım Komisyonla.

Evet, Sayın Hatipoğlu, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcımız ifade ettiler, 2006'da getirdiğimiz indirimli kurumlar vergisi müessesesiyle ortaya çıkan sonuçları hep birlikte analiz ettik doğrusu; Strateji ve Bütçe Başkanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ve Bakanlığımızla. Hem ciddi bir süre geçmişti, etkilerini analiz etmek için elimizde yeterli döne vardı, sonuçlarını değerlendirdik. Yeni sistemin tasarımıyla alakalı da yani ayrıntılı bir düzenleyici etki analizi yaptık. Önümüzdeki günlerde size yapılacak sunumda o ifade edilecektir. Ha, biz de Bakanlık olarak birtakım konulardaki sınırlamaların da -bu süreçteki öğrendiklerimizden hareketle- öngörülebilirliği de sağlama adına oranlarla alakalı birtakım düzenlemelerin de teklifin içine girmesi konusunda değerlendirmelerimiz oldu ama tüm kurumların ortak değerlendirmesiyle yeni teşvik sisteminin tasarlandığını ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayırlı olsun.

Teşekkür ediyoruz.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, madde ihdasları için önergeler gelmiştir; yürürlük, yürütme maddesinden önce okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde ...- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"o) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan "-Yük taşımasında kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi (Yolcu taşıma kapasitesi sürücü dahil toplam yolcu sayısının 70 kilogramla çarpılması suretiyle hesaplanır. Bu hesaplamada koltuk olmasa dahi, koltuk montajı için bulunan sabit tertibatlar da koltuk olarak dikkate alınır) istiap haddinin (bir aracın güvenle taşıyabileceği sürücü ve yolcu dahil toplam yük ağırlığı) %50'sinin altında olan motorlu araçlardan (bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilenler, binek otomobilleri, steysin vagonlar, yarış arabaları, arazi taşıtları hariç)" satırındaki motorlu taşıtlar ile 87.04 ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların, münhasıran millî savunma ve iç güvenlik ihtiyaçlarında kullanılmak üzere Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına teslimi,"

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Resul Kurt
Adıyaman

Ejder Açikkapı
Elâzığ

Necmettin Erkan
Kırşehir

ORHAN ERDEM (Konya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 13'üncü maddesiyle ulusal güvenlik kuruluşlarına, millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları, yerli oranı yüzde 40 olan binek otomobiller ile kamyon, kamyonet, kamyonet grubunda yer alan arazi taşıtları ve motosikletlerin ilk iktisabında özel tüketim vergisi istisnası getirilmektedir. Önergeyle Katma Değer Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapılmak suretiyle ulusal güvenlik kuruluşlarına, millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları hafif ticari taşıtlar, kamyon, kamyonet, kamyonet grubunda bulunan arazi taşıtları ve motosikletlerin teslimi KDV'den istisna edilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir ve yeni bir madde eklenmiştir.

Evet, müteakip önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE...- 5307 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

f) 5 inci maddenin onuncu fıkrası hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen dağıtıcılara, 16 ncı madde kapsamında idari para cezası uygulanır. Aynı hükme aykırılığın lisans sahibi tarafından iki yıl içinde tekrar edilmesi halinde dağıtıcı lisansı iptal edilir."

Orhan Erdem
Konya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Resul Kurt
Adıyaman

Ejder Açikkapı

Necmettin Erkan

ORHAN ERDEM (Konya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

LPG piyasasındaki kayıt dışılık ile mücadele amacıyla Teklif'in 16'ncı maddesiyle düzenlenen dağıtıcılar arası toptan LPG ticareti yasağına aykırı hareket edenler hakkında idari ceza ve yaptırım uygulanabilmesi için önergeyle 5307 sayılı Kanun'da 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 20'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ğ) bendine benzer bir şekilde değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir ve yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Müteakip önerge geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/3160) aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE ...- 193 sayılı Kanununun 103'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler aşağıdaki tarifeye göre vergilendirilir.

Gelir Vergisi Tarifesi (Ücretliler Dışındakiler İçin)

400.000 TL'ye kadar			15%
1.100.000 TL'nin	400.000 TL'si için	60.000 TL Fazlası	20%
1.500.000 TL'nin	1.100.000 TL'si için	200.000 TL Fazlası	27%
4.000.000 TL'nin	1.500.000 TL'si için	308.000 TL Fazlası	35%
4.000.000 TL'den fazlasının	4.000.000 TL'si için	1.183.000 TL Fazlası	40%

Gelir Vergisi Tarifesi (Ücretliler İçin)

400.000 TL'ye kadar			10%
1.100.000 TL'nin	400.000 TL'si için	40.000 TL Fazlası	15%
1.500.000 TL'nin	1.100.000 TL'si için	145.000 TL Fazlası	22%
4.000.000 TL'nin	1.500.000 TL'si için	233.000 TL Fazlası	30%
4.000.000 TL'den fazlasının	4.000.000 TL'si için	983.000 TL Fazlası	35%"

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Veli Ağbaba
Malatya

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - 193 sayılı Kanun'da gelir vergisi tarifesi dilimleriyle ilgili ilk 2 dilim 158 bin ve 330 bin şu anda ama mevcut enflasyonist ortamda gelir vergisi tarifesi açısından -ücretliler olsun, diğer dışarıda olsun- kazançlarda hemen bu ilk dilimlere girip bir sonraki dilimlerde de net ücretlerinde ciddi düşüşler söz konusu oluyor. Yeniden değerlendirme oranı kadar yıllardır artırılmadığı için bu rakamlar çok eridi, geriye düştü. Biz burada ilk dilimlerin, 1'inci ve 2'nci dilimin ayarlanmasını talep ediyoruz. Vergi diliminin ilk diliminin 415.387 TL ve 2'nci vergi diliminin de 1 milyon 38 bin 469 TL olarak düzenlenmesini istiyoruz ki ilerleyen aylarda ücretlerde düşüş olmasın, net ücretler en azından yılın belirli bir bölümüne kadar devam etsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, devam edin.

CEVDET AKAY (Karabük) - Madde ihdasıyla ilgili önergemizdeki teklifimiz bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE...- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 103- Gelir Vergisine tabi gelirler;

Ücret Gelirleri için;	
Gelir Dilimleri	Vergi Oranları
420.000TL'ye kadar	%5
840.000 TL'nin 420.000 TL'si için 21.000 TL, fazlası	%15
1.680.000 TL'nin 840.000 TL'si için 84.000 TL, fazlası	%20
3.500.000 TL'nin 1.680.000 TL'si için 448.000 TL, fazlası	%27
3.500.000 TL'den fazlasının 1.680.000 TL'si için 939.400 TL, fazlası	%40
Ücret Dışı Gelirleri İçin;	
Gelir Dilimleri	Vergi Oranları
420.000 TL'ye kadar	%5
840.000 TL'nin 420.000 TL'si için 21.000 TL, fazlası	%15
1.680.000 TL'nin 840.000 TL'si için 84.000 TL, fazlası	%20
3.500.000 TL'nin 1.680.000 TL'si için 448.000 TL, fazlası	%27
3.500.000 TL'den fazlasının 1.680.000 TL'si için 939.400 TL, fazlası	%40

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe mi Başkanım?
HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:
Gerekçe:

Türkiye'de vergi adaleti ve vergi sistemi açısından büyük bir yapısal sorun vardır. Vergi yükünün önemli bir kısmı yoksul ve emekçi kesimlerin üzerindedir. Bütçe içerisinde dolaysız vergilerin oranı yüzde 30'lar dolayındayken dolaylı vergilerin oranı yüzde 70'ler düzeyindedir. Oysa sosyal devletin gereği olarak ücret/sabit gelir elde eden kesimin vergi sistemlerinde pozitif ayrımcılığa tabi tutulması gerekmektedir. Bu sebeple, düşük gelirli kesimin ya vergi dışı tutulması ya da gelir unsurlarının daha düşük oranlarda vergilendirilmesi gerekmektedir. Anayasal bir ilke olmasına rağmen Türkiye'de mali güce göre vergilendirme ilkesi uygulanmamaktadır. Bu nedenle de düşük gelirli kesimlerin vergi dilimlerinden kaynaklı asgari yaşam standartları doğrudan etkilenmektedir. Düşük ücret geliri elde edenlerin tabi olduğu birinci dilim dar tutularak bu kesimin yıl içinde artan oranlı vergi tabi tutulmasına sebep olunmaktadır. Buna karşılık, yüksek ücret geliri elde edenleri koruyacak şekilde daha az vergi ödemeleri sağlanmaktadır. Bu sebeple gelir vergisinde dilimlerin hangi aralıkta başlayıp hangi aralıkta bittiği büyük önem taşımaktadır. İlk dilim tutarının yeterince genişletilememesi üst dilime daha hızlı geçişe sebep olduğu için çalışanlar üzerindeki vergi yükü artmaktadır. Bu uygulamalardan dolayı emekçiler gizli vergi zammına maruz kalmakta, alım güçleri gün geçtikçe erimekte ve sefalet ücretine mahkûm olarak yaşamak zorunda kalmaktadırlar. Özetle, Türkiye'de vergi sistemi düşük gelirliyi korumak yerine yüksek gelir elde edenleri koruyacak şekilde düzenlenmiştir.

Yapılan hesaplamalara göre 2000 yılında ilk vergi dilimi 0-2.500 TL'dir. Bu tutar 2001 yılı için uygulanması söz konusu olan yeniden değerlendirme oranı yüzde 56 oranında artırılmış olsaydı ilk dilim 3.900 TL olacaktı. Ancak 2001 yılında yüzde 12 artış yapılarak vergi dilimi tutarı düşük tutulmak suretiyle mükelleflerin daha önce üst dilime girmeleri sağlanmış ve böylece emekçilerden daha fazla vergi alınmıştır. 2024 yılı gelir vergisi tarifisinin ilk dilimi 110 bin TL olarak belirlenmiştir. Oysa yeniden değerlendirme oranı 2000'den bu yana kuruşu kuruşuna uygulanmış olsaydı 2024 yılında gelir vergisinin ilk dilimi 288.571 TL olacaktı. Gelir vergisi tarifisinin ilk diliminde olması gerekenden daha düşük belirlenen artış, asgari ücretli başta olmak üzere tüm ücretliler aleyhine sonuç doğurmaktadır.

Türkiye'de yanlış vergi politikaları ve vergi adaletsizliği nedeniyle çalışanın maaşı daha eline geçmeden kaynağından kesilmektedir. Temmuz ayında ücretlilere enflasyon kaybını telafi etmek için zamlar yapılmış fakat gelir vergisi dilimleri aynı bırakılmıştır. Temmuz ayında yapılan zam sonrası gelir vergisi dilimlerinin güncellenmemesi emekçiler için mağduriyeti daha da artırmaktadır. Bu sebeple vergi dilimlerinin yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

YENİ MADDE- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler;

415.387 TL'ye kadar	%15
1.038.469 TL'nin 415.387 TL'si için 62.308,05 TL, fazlası	%20
1.439.300 TL'nin 1.038.469 TL'si için 186.924,45 TL (ücret gelirlerinde 2.076.938 TL'nin 1.038.469 TL'si için 186.924,45 TL), fazlası	%27
4.137.900 TL'nin 1.439.300 TL'si için 295.148,82 TL (ücret gelirlerinde 5.192.348 TL'nin 2.076.938 TL'si için 467.311,08 TL), fazlası	%35
4.137.900 TL'den fazlasının 4.137.900 TL'si için 1.037.024,82 TL (ücret gelirlerinde 10.384.696 TL'den fazlasının 5.192.348 TL'si için 1.557.704,58 TL), fazlası	%40

oranında vergilendirilir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, okunduğu gibi önergemiz bu vergi dilimlerinin artırılması meselesidir. Yani bunu daha önceden defalarca gündeme getirdik, çözülmediği için tekrar gündeme getiriyoruz elbette.

Arkadaşlar, mesele şu: 2000 yılından itibaren... Bakın, objektif bir kural var. Kural ne burada? Kural diyor ki: "Vergi dilimleri..." tabii, idareye bir takdir yetkisi veriyor, o ayrı bir konu "...yeniden değerlendirme oranında artırılır." Doğru veya yanlış, bir kural var. Şimdi, 2000 yılından -ama başlangıç yılını 2000 alıyoruz biz- itibaren vergi dilimlerini bu şekilde artırdığımız zaman yani yeniden değerlendirme oranına tam riayet ederek artırılmış olsaydı bugün -ilk dilim için söylüyorum, bütün rakamları okumayacağım- 158 bin lira olan ilk yüzde 15'lik dilimin sınırı 415.387 lira olacaktı. Bizim yapmak istediğimiz şey bu, ekstra bir şey filan da istenmiyor. Çünkü bakın, burada vergi dilimlerinde oynanması yoluyla adı konulmamış bir vergi alınıyor aslında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani ilk basamak için vergi oranımızın biz yüzde 15 olduğunu düşünüyoruz ama bunun yeteri kadar artırılmaması nedeniyle efektif vergi yükünde ciddi bir artış oluyor. Bu da çalışanlar açısından ciddi bir sorun alanı oluşturmaya başladı. Mesela, bizim bu yaptığımız şeyde ortalama yıllık geliri 2025 için 500 bin lira civarında olan bir kişi için 20 bin lira civarında -buradan daha az vergi ödeyerek- bir gelir etkisi olacak. Ben bunun önemli olduğunu düşünüyorum yani buradan da şimdi, bakın, çalışanı daha fazla vergilendirerek bütçemizi de bu gelire de bağımlı hâle getiriyoruz; bu da yanlış. Bugün olmazsa bunu yarın Maliye Bakanlığı düzeltmek durumunda ama bunun kademeli bir şekilde düzeltilmesinin ben hem çalışanlar açısından hem de bütçenin sıhhati açısından doğru olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE...- 4857 sayılı Kanun'a aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE...- "Asgari ücret yılda dört kez DİSK ve TÜRK-İŞ tarafından açıklanan son yoksulluk sınırı rakamlarından daha yüksek olanın yarısından az olmayacak şekilde artırılır.

Bu maddenin uygulanmasında Bakanlık yetkilidir."

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gereğe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gereğe okutuyorum:

Gereğe:

Türkiye'de temel/başlangıç ücreti olan asgari ücret yaygın ücret hâline gelmiştir. Asgari ücret yeni işe başlayan ya da en nitelsiz kişiye verilecek ücret seviyesi değildir. Asgari ücret bir kişinin barınma, sağlık, kültür, ulaşım, gıda gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden en az seviyede karşılayabileceği ücret demektir. Verilere göre, Türkiye'de asgari ücretle çalışan yaklaşık 8 milyon emekçi söz konusudur. Günümüzde asgari ücretin belirlenmesinde yalnızca enflasyon oranının dikkate

alınması ya da bu oranın biraz üzerinde bir oranın belirlenmesi kullanılabilir reel ücret kaybını karşılamamaktadır. Zira son beş ayda ortaya çıkan resmî enflasyon oranına göre bile -15,09- asgari ücret 3.335 TL erimiştir. Kayıpların karşılanmasında enflasyon artışı, büyüme oranı gibi unsurların yanında eğitim, sağlık gibi kamusal hizmetlerin ticarileşmesi ve piyasa koşullarında verilmesi süreçlerinin yarattığı maliyet ve gelir kayıpları dikkate alınmalıdır. AKP'li yıllarda Türkiye'de asgari ücretin alım gücü erimeye devam etmektedir. Yüksek enflasyonist ortama rağmen ara zam yapılmayan ve enflasyonun altında ezilen asgari ücretliler Avrupa'nın en yoksulları arasında yer almaktadır. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT) verilerine göre Avrupa'da en düşük asgari ücrete sahip ülkelerden biri konumundadır. Bu sebeple, zaman kaybetmeden asgari ücretin bugün itibarıyla en az 40 bin TL'ye çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

YENİ MADDE- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 9'uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Komisyon, asgari ücretin artış oranını, komisyon toplantılarının yapıldığı tarih itibarıyla açıklanmış son dört çeyreklik cari fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla toplamının bir önceki dört çeyreklik cari fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla toplamına göre artış oranından daha az tespit edemez. Bir takvim yılı içerisinde birden fazla defa asgari ücret tespiti yapıldığında gayrisafi yurt içi hasılanın mükerrer dönemlerine ait artış oranı hesaba katılmaz."

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa, gerekçe okumaktan daha kısa olur.

Evet, bu asgari ücret meselesi önemli. Asgari Ücret Tespit Komisyonunun teşkiliyle ilgili zaten problem var, orada asgari ücretli yok ne işçi tarafında ne işveren tarafında, işverenlerin de asgari ücretli çalışanı yok, işçilerin de asgari ücretli sendikası yok. Hükümet ne derse zaten o oluyor, böyle bir Asgari Ücret Tespit Komisyonu; tam bir tiyatro. Dolayısıyla, bir defa bu Komisyonun zaten yapısının değiştirilmesi lazım. Ama bir de daha önemlisi, tartışmalara baz teşkil eden -Sayın Başkan, burası önemli- bir rakam olması lazım yani objektif bir rakam üzerinden tartışmaların yürütmesi gerekiyor. O rakam da ne? 1 Aralıkta başlıyor mu bu? Tam 1 Aralıkta veya kasımın sonunda Türkiye İstatistik Kurumu millî gelir verisini açıklıyor. Ne açıkladı millî gelir verisi olarak? Üçüncü çeyrek sonucu fakat yıllıklandırılmış olarak yani son dört çeyreğin toplam millî geliri nominal olarak şu kadar artmıştır diyor. Atıyorum, bugünkü rakamlarla yüzde 60 civarında, yüzde 50, yüzde 40; her neyse, artmıştır diyor, enflasyon artı büyüme.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, bizim en azından şunu yapmamız gerekir, değil mi yani hakkaniyet odur herhâlde: Çalışanların millî gelir içerisindeki payını korumak en azından yapmamız gereken bir şey olduğuna göre dolayısıyla Asgari Ücret Tespit Komisyonunun tartışmaya baz teşkil edecek artış oranı rakamı nominal millî gelirdeki artış kadar olmalı. Yani, pasta ne kadar büyüdüyse cari fiyatlarla bir defa o kadar işçilere vermemiz lazım. Ha, işçilerin, çalışanların durumunu biraz daha iyileştirelim diyorsak onun bir miktar üzerine çıkabiliriz ama objektif kuralın bu olması lazım; bizim buradaki önergemiz onu söylüyor. Türkiye İstatistik Kurumunun tam da bu toplantıların başladığı dönemde açıkladığı son dört çeyrekteki cari fiyatlarla millî gelir artış oranı bu müzakerelerdeki tartışmaya esas olacak artış oranı olsun. Bunun kuralını koymak lazım. Bu kuralı koyarsak herkes bu işten istifade eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla seçim yıllarında çok artış, diğer yıllarda az artış, kimi zaman işçiyi mağdur ettiğimiz kimi zaman ihya ettiğimiz... Yok da... Ama bir belirsizliği ortadan kaldırmış oluruz.

Sayın Başkanım, bir şey daha var. Bakın, mesela bir iki yılda sıkıyorsunuz, tamam mı, işletmeler nihayetinde maliyet yapısını ona göre belirliyor. Seçim döneminde artırdığınız zaman bu sefer işletmelerin üzerine çok ciddi bir yük bindiriyorsunuz. Yani bunun da böyle bir stabilitesinin olması lazım. Yani seçim olmayan yıllarda işletmeler düşük ücretten dolayı bir vergi avantajı sağlıyor ama seçim dönemine geldiğimizde çok daha yüksek -diğerini de telafi etmeniz gerekiyor kısmen- yaptığınız zaman bu sefer firmalar üzerine aşırı bir yük biniyor. Yani bu sefer firmanın mali bünyesini bozuyoruz. Hâlbuki bunu artıracaksan kardeşim, zamanında firma da bilsin, herkes de kendi davranışını ona göre yönetsin, yönlendirsin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numara Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE - 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "14.469 Türk lirasından" ibaresi "net asgari ücretten" şeklinde değiştirilmiştir."

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Cavit Arı
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, siz mi konuşacaksınız?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu önergemiz en düşük emekli aylığının asgari ücrete sabitlenmesi çünkü bugünkü mevcut en düşük emekli maaşı asgari ücretin de çok altında. Yani genel anlamlarda biz her zaman şunu söylüyoruz: Türkiye'nin ihtiyacı olan ücretler seviyesinin yukarıya doğru çekilmesi. Yüksek katma değerli mal ve hizmet üretelim, teknoloji yoğunluğunu arttıralım, tabii ama bunu kimle yapacağız, nasıl yapacağız? Emekle, nitelikli bir emekle. Bu emeğin de ücret seviyelerinin de hepsinin yukarıya doğru çıktığı bir seviye var. Yani aşağıda değil, yukarıda denge seviyesini bulan bir yapının oluşturulması gerekiyor. Bu anlamda, genel olarak bütün ücretler seviyesinin bugün için düşük olduğunu söylüyoruz, özellikle çalışan kesim için ve bu söylediğimiz vergi tarifesi, gelir dilimleri, diğer bütün konular da buna yönelik. Burada da en düşük emekli maaşının asgari ücret kadar olması konusundaki önergemizde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ne kadar etki ediyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani hesaplarız, çıkaracak mısınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bakacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Belki kabul eder arkadaşlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Etmediler.

Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE...- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 24- "En düşük emekli maaşı, yılda dört kez, DİSK ve TÜRK-İŞ tarafından açıklanan son yoksulluk sınırı rakamlarından daha yüksek olanın yarısından az olmayacak şekilde artırılır. Bu maddenin uygulanmasında Bakanlık yetkilidir."

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gereğe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gereğe okutuyorum:

Gereğe:

Son yıllarda emeğiyle yaşamak zorunda kalanlar başta olmak üzere emekli vatandaşlarımız yoğun hak kaybına uğramışlardır. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Yasa'yla emekliliğe erişim zorlaşmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylığı elde etme koşulları değişmiş ve emekli aylıkları düşmeye başlamıştır. Çalışan ve iş arayan emekli sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Günümüzde yaşanan ekonomik krizin ve emekli maaşlarının açlık sınırının dahi altında olması dolayısıyla bu sayının çok daha vahim boyutlara ulaştığı hesaplanmaktadır. Emeklilerin çalışmadan hayatlarını idame edebilmeleri için bu ve benzeri iyileştirmelerin yapılması ve en düşük emekli maaşının bugün itibarıyla 40 bin TL'ye çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"YENİ MADDE - 5510 sayılı Kanunun Ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ek ödeme dâhil 14.469 Tür lirasından" ibaresi "ek ödeme dâhil cari yıl için belirlenen net asgari ücret tutarından" şeklinde değiştirilmiştir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Konuşacağım, teşekkür ederim.

Evet, bizim önergemiz de en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine çıkarılmasına ilişkin önerge. Yalnız biz bunu hemen takip eden -bunu kabul edeceğinizi umut ederek- bir başka önerge daha veriyoruz geçici madde olarak. Kademeli bir artış, tabii, bir anda bunun hepsini yapma imkânı maalesef olmayacak. Dolayısıyla, beş yıllık bir periyot içerisinde bu şeyi, en

düşük emekli maaşını, dediğim gibi, kademeli bir şekilde asgari ücretle eşitlemek gerekiyor. Bu şekilde memurların yani emeklilerin nefes alması imkânı yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"YENİ MADDE - 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 111 - Bu kanunun ek 19 uncu maddesi uyarınca belirlenen tutar;

1/1/2025- 31/12/2025 tarihleri arasında %75 oranında,

1/1/2026- 31/12/2026 tarihleri arasında %80 oranında,

1/1/2027- 31/12/2027 tarihleri arasında %85 oranında,

1/1/2028- 31/12/2028 tarihleri arasında %90 oranında,

1/1/2029- 31/12/2029 tarihleri arasında %95 oranında,

uygulanarak hak sahiplerine ödenir."

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Teklifle en düşük emekli maaşının asgari ücrete eşitlenmesini sağlayan önerge doğrultusunda Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir-gider durumu göz önünde bulundurularak düzenlemenin kademeli olarak yapılmasının mali dengeler açısından uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu nedenle maddeyle en düşük emekli maaşının 2025 yılında asgari ücretin yüzde 75'i oranından başlayarak 2029 yılında asgari ücrete eşitlenmesini sağlayacak geçici düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"YENİ MADDE - 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 110- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2025 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2025 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2025 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2025 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere %20,75 oranında artırılır.

Birinci fıkra uyarınca artırılan gelir ve aylıklar, 55'inci maddeye göre ayrıca artırılmaz."

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ediyorum.

Burada SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin, biliyorsunuz, ocak ve temmuz aylarında maaş zamlarını yapıyoruz fakat burada hedeflenen enflasyonla ilgili bir problem var. Orada, biliyorsunuz, 21'den 29'a çıktı dolayısıyla bunun sonrasında fark şeklinde verilmesi meseleyi çözmediği için biz ocak ayından geçerli olmak üzere -diğer önergeleri de yine birlikte söylemiş olayım- bütün emeklilerde bir 5 puanlık ilave artışın yapılmasının bir ihtiyaç olduğunu; hakkaniyet açısından, adalet açısından bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Dediğim gibi, sonradan yapılan artış ama o dönemdeki, altı aylık dönemdeki refah kaybını telafi etmeye yetmiyor. Bu anlamda ilave 5 puanlık bir artış yapıyoruz. Bu, enflasyon farkı olarak daha sonra verilecek kısımlar da zaten belli bir şekilde oradan düşülecektir ama dediğim gibi, altı aylık bir dönem için daha önceden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"YENİ MADDE - 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 87- Bu Kanuna göre emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı bağlananlara, (7.983) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarında ilave ödeme yapılır."

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bilindiği üzere 2023 yılının Mayıs ayında en düşük memur maaşını 22 bin TL'ye yükseltmek amacıyla 8.082 TL seyyanen zam Cumhurbaşkanlığı tarafından kamuoyuyla paylaşılmış ve bu zammın otomatik olarak memur emeklilerine de yansıtılacağı sözü verilmiştir ancak takip eden dönemde TBMM'ye sunulan teklifin memur emeklilerini kapsamadığı görülmüştür. Üzerinden iki yıla yakın zaman geçmesine rağmen bu söz yerine getirilmemiştir. Düzenleme 15.965 TL göstere rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu elde edilecek tutarın seyyanen ödenmesi şeklinde yapılmış olup günümüz itibarıyla bu tutar 16.165 TL'ye ulaşmıştır. Teklifimizle bu tutarın en azından yarısının tüm memur emeklilerine verilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

YENİ MADDE - 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 48 - 4688 sayılı Kanun uyarınca verilen 31/8/2023 tarihli ve 2023/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararının 4'üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 2025 Yılı Ocak Ayına Ait Mali Ve Sosyal Haklara İlişkin Genelge'yle belirlenmiş olan katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları ve ücret tavanları %5 artırımlı olarak uygulanır.

1/1/2025 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki döneme karşılık gelen fark tutarı bu maddenin yayımı tarihini izleyen bir ay içinde ödenir."

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye'de kamu görevlileri ve memur emeklileri, devletin işleyişinde kritik roller üstlenen, kamu hizmetlerinin etkin ve sürdürülebilir bir şekilde sunulmasını sağlayan temel unsurlardır. Hükümet tarafından 2025 yılı Ocak ayının ilk altı aylık dönemi için belirlenen yüzde 11,54'lük zam, diğer çalışan ve emekliliğe ayrılmış vatandaşlarımızda olduğu gibi memurlarımızı ve memur emeklisi vatandaşlarımızı da enflasyonun ve hayat pahalılığının yarattığı kayıplar karşısında ezilmeye mahkûm etmiştir. Resmî enflasyon verileri dahi temel tüketim kalemlerindeki fiyat artışlarının çok daha yüksek olduğunu gösterirken memurların ve emekli kamu görevlilerinin bu artışlarla geçinmek zorunda bırakılması büyük bir adaletsizlik oluşturmaktadır. Bu nedenle, yüzde 5 ek zam yapılması, kamu görevlileri ve emeklilerinin ekonomik koşullara karşı daha iyi korunmasını sağlayacak ve yaşadıkları geçim sıkıntısını hafifletecektir.

Önerdiğimiz düzenleme, kamu hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülmesine de katkı sunacaktır. Kamu çalışanlarının ekonomik sıkıntılarla boğuştuğu bir sistemde, hizmet kalitesi de doğal olarak düşmektedir. Memurların ve kamu emeklilerinin refah seviyesinin korunması, kamu hizmetlerinin etkinliğini artırarak vatandaşlara sunulan hizmetlerin sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır. Devlet, çalışanlarına ve emeklilerine insanca yaşayabilecekleri bir gelir sağlamakla yükümlüdür ve bu düzenleme, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi adına bir adımdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

YENİ MADDE - 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 11'inci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan "Müdür yardımcısı, eşiti veya üst idari görevlerde bulunup; kamu kurum ve kuruluşlarının" ibaresi "Kamu kurum ve kuruluşlarının" şeklinde değiştirilmiştir.

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçeyi okutacağım ama bir cümle sadece söyleyeyim arkadaşlar sorduğu için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bundan önceki verdiğimiz ihdas önergelerinin 2025 yılı fiyatlarıyla brüt maliyeti 1,1 trilyon lira, gelir kazandırıcı yönleri de var, net maliyeti de 735 milyar liradır. Yani bunun içerisinde seyyanen zam, kademeli bir şekilde en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine getirilmesi, yüzde 5 fark ve vergi dilimleri var. İsteyen arkadaşlar olursa çalışmanın detaylarını paylaşabilirim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

20/2/2014 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen 6525 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 41'inci maddesi ile 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 11'inci maddesi değiştirilmiştir.

Değiştirilen 11'inci maddenin üçüncü fıkrasıyla müdür yardımcısı, eşiti veya daha üst idari görevlerde bulunup; kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden teşkilatlanması veya kapatılması, özelleştirme uygulamaları kapsamında ilgili kuruluşların kısmen veya tamamen satışı nedeniyle kamu tüzel kişiliklerinin sona ermesi, devredilmesi, küçültülmesi, faaliyetlerinin durdurulması, kapatılması veya tasfiye edilmesi nedenleriyle 657 sayılı Kanun'a tabi "araştırmacı" ünvanlı kadrolara atanan veya atanmış sayılanların, bu kadroda buldukları sürece, anılan kanunun 152'nci maddesi uyarınca ödenmekte olan zam ve tazminatları ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 9'uncu maddesinde öngörülen ek ödemelerinin belirlenmesinde genel idare hizmetleri sınıfında yer alan aynı dereceli "müdür yardımcısı" kadro ünvanı için öngörülmüş olan zam ve tazminatlar ile ek ödeme oranları esas alınır. Bu fıkra hükümleri 657 sayılı Kanun'un 91'inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen fark tazminatı verilmek suretiyle 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 13'üncü maddesi kapsamında yer alan "araştırmacı" kadrosunda bulunanlar hakkında da uygulanır ve bunlara 209 sayılı Kanun'a göre ayrıca ek ödeme yapılmaz.

Bu değişikliklerle kendi ellerinde olmayan nedenlerle çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden teşkilatlanması, kapatılması veya özelleştirilmesi sonucu önceki kurumlarında müdür yardımcısı, eşiti veya daha üst idari görevler tanımı dışında çalışmış olanlardan 657 sayılı Kanun'a tabi "araştırmacı" ünvanlı kadrolara atanan veya atanmış sayılanların da geçici 11'inci maddede yapılan düzenlemeyle "araştırmacı" ünvanlı kadrolarda istihdam edilenlerin özlük haklarında gerçekleşen artıştan yararlandırılması sağlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutup işleme alıyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3160) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE...- 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Araştırma, Geliştirme, Yenilikçilik ve Girişimcilik Faaliyetlerinin Karşılanması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 8 - Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığına uzay ve havacılık bilimi ve teknolojileri faaliyetlerine ilişkin görevleri kapsamında yürüttüğü çalışmalara yönelik bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden 31/12/2025 tarihine kadar ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödeme yapmaya Sanayi ve Teknoloji Bakanı yetkilidir."

Orhan Erdem
Konya

Nilgün Ök
Denizli

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığının (TUA) uzay ve havacılık bilimi ve teknolojileri çalışmaları için TUA Başkanlığına bütçeyle tahsis edilen ödeneklerden Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilen esaslar çerçevesinde ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere 31/12/2025 tarihine kadar Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödeme yapılmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanına yetki verilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir ve madde ihdası yapılmıştır.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli üyeler, görüşülmekte olan teklif metnine kanunların hazırlanmasında uygulanan usül ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, kanun adının önergeler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulması, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, muhalefet şerhlerinin 30 Haziran Pazartesi günü saat 11.00'e kadar verilmesini, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Orhan Yegin, Sayın Nilgün Ök, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Süleyman Şahan, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, gündemimizdeki kanun teklifinin görüşmeleri tamamlanmıştır. Hayırlı, uğurlu olsun.

Hayırlı akşamlar diliyorum, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.17